

Boston Public Library

PURCHASED FROM THE

William Dwight Whitney

MEMORIAL FUND ESTABLISHED BY

James Lyman Whitney

BIBLIOGRAPHER

AND SOMETIME LIBRARIAN



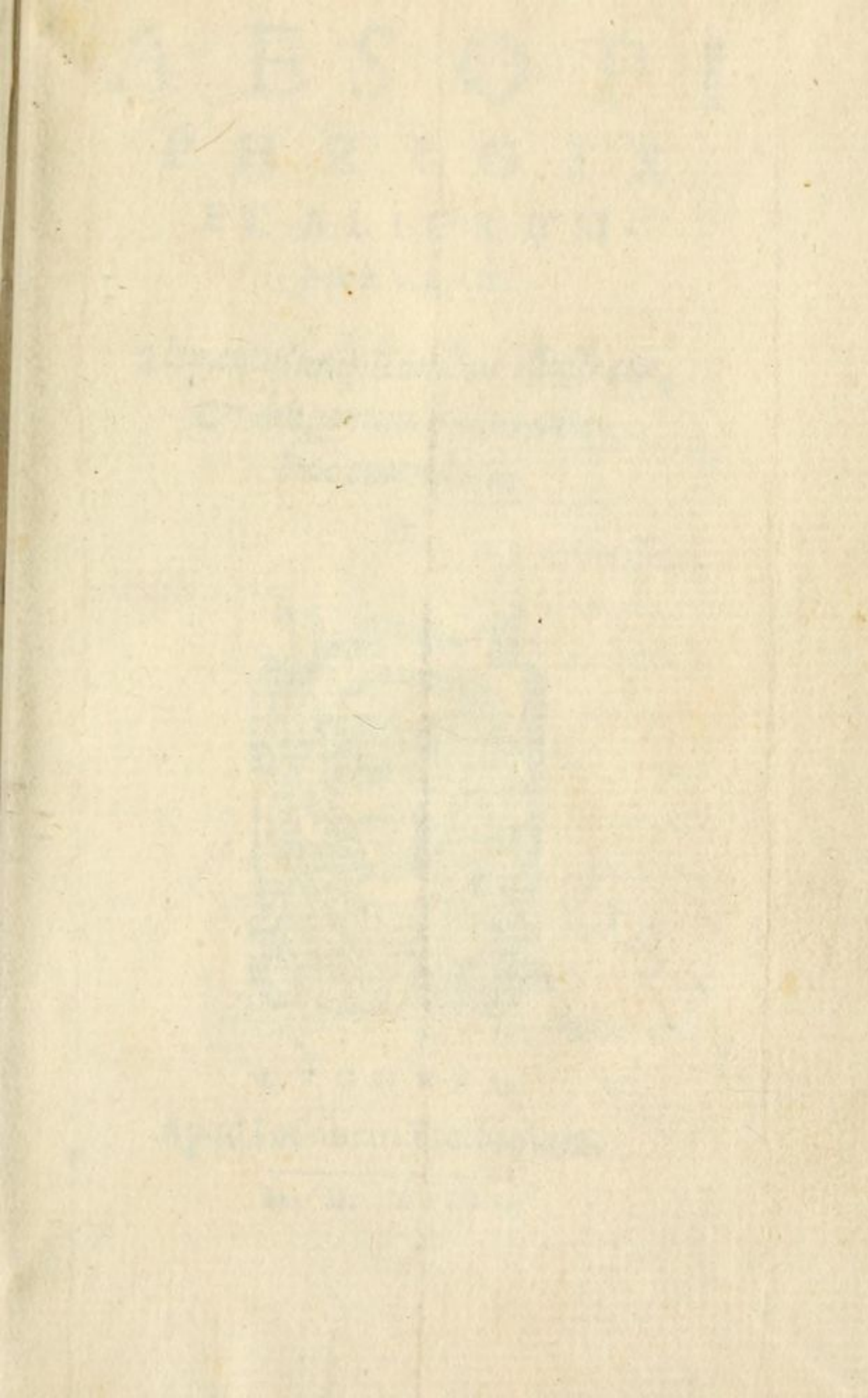
Bought at

16
893

Admiral March 13/83

For 1 fr. 25 cent.

Joseph Lyon 1554



Woll 1. 67 CS
320 S mit 153 Holzschrauben
Koll

AESOP
PHRIGIS
ET ALIORVM.
FABVLAE.

*Elegantissimis Iconibus illustrata,
& diligentius quàm ante
hac emendata.*

*



L V G D V N I,
Apud Ioannem Frellonium.
M. D. LIIII.

F A B V L A R V M
Q V A E H O C I N

libro continentur,

Interpretes, at-

que Autho

res.

XA

.64

554L

Laurentius Vala.

Gulielmus Gudanus.

Hadrianus Barlandus.

Gulielmus Hermannus.

Rimicius.

Erasmus.

Angelus Politianus.

Petrus Crinitus.

Ioannes Antonius Campanus.

Plinius secundus Nouocomensis.

Aulus Gellius.

Nicolaus Gerbellius Phocensis.

AESOPFI FABVLA.

TORIS VITA, A MAXI.

mo Planude composita,
è Græco Latina
facta.



ERVM humanarum naturã persecuti sunt & alij, & posteris tradiderunt. Aesopus vero videtur non absque diuino afflatu cum moralem disciplinam attigisset: magno intervallo multos eorũ superasse: etenim neque definiendo, neque ratiocinando, neque ex historia, quam ante ipsius ætatem tulit tempus, admonendo, sed fabulis penitus erudiendo sic audientium venatur animos, vt pudeat ratione præditos facere, aut sentire, quæ neque aues, neque vulpes: & rursus non vacare illis, quibus pleraque bruta tempore prudenter vacasse finguntur: ex quibus aliqua pericula imminencia effugerunt, aliqua maximam vtilitatem in oportunitatibus consecuta sunt. Hic igitur, qui vitam suam philosophicæ reip. imaginẽ proposuerat, & operibus magis quàm verbis philosophatus, genus quidem traxit ex Ammorio oppido Phrygiæ, co-

gnomento Magna, sed fortuna fuit seruus.

Quare & magnopere mihi videtur Platonis illud in Gorgia pulchrè simul & verè dictum, Plerūque enim hæc, inquit, contraria inter se sunt natura simul, ac lex. Nam Aesopi animus natura liberum reddidit: sed hominum lex, corpus in seruitutem tradidit. Potuit tamen ne sic quidem animi libertatem corrumpere. Sed quamuis ad res varias, & in diuersa loca transferret corpus, à propria tamē sede illum traducere non potuit. Fuit autem non solum seruus, sed & deformissimus omnium suæ ætatis hominum, nam acuto capite fuit, pressis naribus, depresso collo, prominentibus labris, niger, vnde & nomen adeptus est (idem enim Aesopus, quod Aethiops) ventrosus, valgus, & incuruus, fortasse & Homericum Therstenturpitudine formæ superā. Hoc verò omnium in eo pessimum erat, tardiloquentia, & vox obscura simul, & inarticulata. Quæ omnia etiam videntur, seruitutem Aesopo parasse. Etenim mirum fuisset, si sic indecēti corpore potuisset seruiētium retia effugere. Sed corpore sanè tali, animo verò solertissimo natura extitit, & ad omne commentum felicissimus. Possessor igitur ipsius tanquam ad nullum domesticum opus commodum, ad fodiendum agrum emisit. Ille verò digressus alacriter operi incumberebat. Profecto verò aliquando & hero ad a-

gros, vt inspectionem operarum faceret, agricola quidam ficos egregias decerptas dono tulit. Ille verò fructus delectatus pulchritudine, Agathopodi ministro (hoc enim erat nomen puero) seruare iussit, vt sibi post balneum apponeret. Cùm verò ita euenisset, atque Aesopus ob quandam necessitatem ingressus esset in domum, occasione capta Agathopus consiliũ huiusmodi cõseruo cuidam offert, Impleamur, si placet, ficibus heus tu: & si herus noster has requisierit, nos contra Aesopum testificabimur ambo, quòd in domum ingressus sit, ficusq; clã comederit: & super verò fundamento, videlicet quòd domum ingressus sit, multa mendatia struemus. neque enim quicquam poterit vnus contra duos, præsertim cùm sine probationibus ne mutire quidem audeat. Viso verò hoc, ad opus accesserũt, & ficus deuorãtes, dicebant in singulis cū risu, Va tibi infelix Aesope. Cũ igitur herus rediisset à lauacro, & ficus petiisset, audiisset aut quòd Aesopus eas, comedisset Aesopũ cū ira iubet vocari, & vocato, ait, Dic mihi ò execrãde, ita me cõtempisti vt in penariũ ingredereris, & paratas mihi ficus comederis? Ille audiebat quidẽ, & intelligebat, loqui aut nullo mō poterat ob linguæ tarditatẽ. Cũ iam verberandus esset, & delatores vehementiores instarent, procumbens ad hari pedes, vt sustineret se parum, orabat. Cùm autem cu-

currisset, & tepidam aquam attulisset, eam bibit: & digitis in os demissis, humorem solum reiecit: nondum enim cibum attigerat. Orabat igitur vt idem & accusantes facerēt, quo manifestum fieret, quis nam ficus dissipasset. Herus autem ingenium hominis admiratus, sic facere & alios iussit. Illi autem deliberauerant bibere quidam aquam, non tamen demittere in guttur digitos, sed per obliqua maxillarum eos circumferre. Vix dum autem biberant, cum tepida illa aqua, nausea potis induc̄ta efficit vt spontē fructus redderetur. Tunc igitur ante oculos posito maleficio ministrorum & calumnia, herus iussit eos nudos flagris cadi. Illi verò cognouerunt manifestē dictum illud, **Qui in alterū dolos struit, sibi in sciens malū fabricat.** Sequenti verò die hero in urbem reuēto, Aesopo verò fodiente, quemadmodū iussus fuerat, sacerdotes Dianæ, siue alij quippiā homines cū à via aberrassent, Aesopum natēti, per Iouem hospitem obsecrabant hominē vt quæ in urbem duceret, viam ostenderet. Ille cū sub umbra arboris viros adduxisset prius, & frugalem apposuisset cœnam, inde & dux factus ipsis, in quam quærebant viam induxit. Illi autem tum ob hospitalitatē, tum quòd dux eorum fuisset, mirum in modum viro deuincti, manus in cœlum eleuarunt, & precibus benefactorem remunerati sunt. Aesopus verò

reuersus, inq; somnum lapsus ob assiduum
 laborem & aestum, visus est videre Fortunam
 astantem sibi, & solutionem linguae sermonisq;
 cursum, & eam, qua fabularum est, doctrina
 largiri. Statim igitur excitatus ait, Papae ut
 suauiter dormiui: sed & pulchrum somnium
 videre visus sum. ecce, expeditè loquor, bos, a-
 sinus, rastrum. Per deos intelligo vnde mihi
 bonum accesserit hoc: quoniam enim pius sum
 in hospites, propitium numen consecutus sum.
 Ergo benefacere, bona plenum est spe. Sic igitur
 Aesopus letatus factus, rursus cepit fo-
 dere. Praefecto agri (Zenas erat ipsi nomen)
 ad operarios profecto, & horum vnum, quo-
 niam leuiter errauerat in opere, virga verbe-
 rate, Aesopus statim exclamauit, Homo cuius
 gratia, eum qui nullam iniuriam fecit, sic ver-
 beras? & omnibus temerè plagas ingeris quo-
 tidie? omnino renuntiabo hac heri. Zenas au-
 tem hac ab Aesopo audiens, obstupuit non me-
 diocriter, secumq; ait, Quod Aesopus loqui ce-
 perit, nulla mihi vtilitas erit: prauertam igitur
 ipse, & accusabo eum coram domino, ante
 quam hoc ipsum faciat, & me herus procura-
 tione priuet. His dictis, in urbem vectus est ad
 dominum. Caterum turbatus cum accessisset,
 Salue, inquit, here. Ille verò, Quid perturba-
 tus ades, inquit? Et Zenas, Res quadam mostro-
 sa in agro contigit. At herus, Nunquid ar-

bor præter tempus fructum tulit? aut iumen-
 tum aliquod præter naturam genuit? Et ille,
 Non ita, sed Aesopus qui antea erat mutus,
 nunc loqui cœpit. Ad hæc herus, Sic tibi nihil bo-
 ni fiat hoc existimanti monstrum esse. Ille au-
 tem, Sanè inquit, nam quæ in me contumeliose
 dixit, sponte prætereo hære: in te autem et deos
 intolerabiliter conuitiatur. His ira percitus he-
 rus, Zena, ait, Ecce tibi traditus est Aesopus,
 vende dona, quod vis de eo fac. Cùm Zenas au-
 tē in potestate sua accepisset Aesopū, quodq; in
 eum haberet imperium, ei renuntiasset: ille,
 Quodcunque visum tibi fuerit, inquit, effice.
 Accidit autem cum vir quidam iumenta vel-
 let emere, & propterea per agrum illum iter
 faceret, Zenam rogauit. Ille, Iumentum, in-
 quit, mihi vendere non licet: sed mancipiū ma-
 sculum, quod si vis emere, adest. Cum verò mer-
 cator iussisset ostendi sibi seruulum, & Zenas
 Aesopum accersisset, mercator vidēs ipsum, &
 cachinnatus, Vnde tibi, inquit ad Zenam, hæc
 olla? vtrum truncus est arboris, an homo? hic
 nisi vocem haberet: fermè videretur vter infla-
 tus. Quare mihi iter interrupisti huiusce piaculi
 gratia? His dictis, iter suum prosequēbatur.
 Aesopus verò insecutus ipsum, Mane inquit.
 Ille autem conuersus, Abi inquit, à me sordi-
 dissime canis. Aesopus autem, Dic mihi cuius
 rei causa huc venisti? Et mercator, Scelestè, vt
 aliq

aliquid boni emerem: te quòd inutilis & marcidus sis, non egeo. Aesopus contra, Eme me, & si qua est fides, multum te iuuare potis sum. Ille, Qua in re à te iuuari possem, cum sis odium penitus? Et Aesopus, nonne adsunt tibi pueruli domi turbulenti, & flentes? his praefice me pedagogum: omnino eis pro larua ero. Ridens igitur de hoc mercator, inquit Zena, Quanti malum hoc vèdis vas? Ille verò, Tribus, inquit obolis. Mercator autem statim tres obolos soluit, dicens, nihil expendi, & nihil emi. Cum igitur iter fecissent, ac peruenissent in suam domum, pueruli duo, qui adhuc sub matre erant, Aesopo viso, perturbati exclamauerunt. Aesopus autem statim mercatori inquit, Habes meae pollicitationis probationem. Ille verò ridens ingressus inquit, Saluta conseruos tuos. Introgessum autem ac salutatem videntes illi, Quod nam malum nostro hero, inquiunt, contigit, vt seruulum adeò deformem emerit? Sed vt videtur, pro facino domus hunc emit. Non multò verò post, mercator ingressus apparari res ad iter seruis iussit, quòd postridie in Asiam profecturus esset. Illi igitur statim vasa distribuebant. At Aesopus rogabat leuissimum onus sibi concedi tanquam nuper empto, & nondum ad hac ministeria exercitato. His autem & si nihil tollere velit, veniam praebentibus, ille non oportere dixit omnibus laboran-

tibus, se solum inutilem esse. His quod attolle-
 re vellet permittentibus, huc & illuc cum cir-
 cūspexisset, & vasa congregasset diuersa, sa-
 cos & stramenta, & canistros, vnum canistrū
 panis plenum, quem duo baiulare debebant,
 sibi imponi iubet. Illi autem ridentes, & nihil
 esse stultius vili hoc scelesto inquierentes, qui cum
 paulò ante leuissimū postularat tollere onus,
 nunc omnium grauissimum elegisset: oportere
 tamen desiderium eius explere: sublatum ca-
 nistrum imposuerunt Aesopo. Ille verò hume-
 ris onere grauatis huc & illuc dimouebatur.
 Hunc videns mercator, admiratus est, & in-
 quit, Aesopus cum ad laborandum promptus
 sit, iā suū pretium persoluit, iumentū enim onus
 sustulit. Cum verò hora prandij diuertissent
 Aesopus iussus panes dispensare, semiuacū ca-
 nistrum multis comedentibus fecit. Vnde etiā
 post prandium leuiore onere facto alacrius in-
 cedebat. Verum vespere quoque illic, quò di-
 uerterant, pane distributo, postera die vacuo
 omnino in humeros sublato canistro, primus
 omnium ibat, vt & conseruus, qui hunc ani-
 maduerterēt præcurrōtem, dubium faceret, v-
 trum putridus esset Aesopus, an quis alius: &
 illi cum cognouissent eum esse, admirarentur
 quod denigratus homuntio solertius omnibus
 fecisset, quoniam qui facile absumerentur pa-
 nes, sustulisset, cum illi stramenta, & reliquam
 supelle

Supellectilem baiularent, quæ ea non sit natura, vt sic absumatur. Mercator itaque cū esset Ephesi, alia quidem mancipia cum lucro vendidit: remanserunt autem ei tria, Grammaticus, Cantor, & Aesopus. Cum verò quidam ex familiaribus ei suassisset, in Samum vt nauigaret, tanquam ibi cum maiore lucro diuendituros seruulos, persuadet. Cum autem mercator peruenisset in Samum, Grammaticum quidem & Cantorem, vtrunque noua veste indutum statuit in foro: sed Aesopum, quoniã nulla ex parte poterat ornare (totus enim erat mendosus) veste ex sacco ei circumposita, medium inter vtrunque constituit, vt & videntes stuperent dicentes, Vnde hæc abominatio, quæ & alios oscurat? Aesopus autem quamuis à multis morderetur, stabat tamen audacter in ipsos intuens. Xanthus verò philosophus habitãs tunc Sami, profectus in forum, & videns duos quidem pueros cum ornatu astantes, medium verò horũ Aesopum, admiratus est mercatoris commentum, nanque turpem in medio collocauerat, vt appositione deformis, pulchriores seipsis adolescentuli apparerent. Propius autem astans, percuntatus est Cãtorem cuias esset. Et is, Cappadox. Tum Xanthus, Quid igitur scis facere? Hic, omnia. Atque ad hæc Aesopus risit. Discipuli verò, qui cum Xantho vna erant, vt viderunt ipsum risisse, & ostendisse
dentes

dentes, statim aliquod monstrum videre arbitriati sunt. Vno autem dicente, Certe hernia est, dentes habens: Alio verò, Quid nam videns risit? Alio, non risisse, sed riguisse: omnibus autem volentibus cognoscere cur risisset, vnus ipsorum accedens, Aesopo inquit, Cuius rei gratia risisti? Et is, Abscede marina ouis. Illo verò confuso funditus eo sermone, repenteq; sedente, Xanthus inquit mercatori, Quanto pretio Cātor? Illo autem mille obolis respondente, ad alterum iuit, immenso audito pretio. At qui & hunc rogante philosopho, cuiusnam foret, & audito, Lydum esse, rursusq; rogante, Quid ergo scis facere? & illo dicente, Omnia: iterum risit Aesopus. Ex scolasticis autem quodam dubitante, Quidnam hic ad omnes ridet? Alius ei dixit, Si vis & tu marinus hircus vocari, roga. Xanthus autem rursus, rogauit mercatorem, Quanto pretio Grammaticus? Et ille tribus millibus obolorum, respondit. Aegrè tulit philosophus immensum pretium, & auersus discedebat, Scolasticis autem petentibus, an non placuerint ei seruuli, Ne inquit, sed decretum est, nō emere mancipium preciosum. Vnus autem ipsorum dixit, Si hæc ita se habent, igitur turpem hunc quim emas, nulla lex vetat: idem enim & hic ministerium afferet, & nos pretium eius impendemus. Ad hæc Xanthus ait, Ridiculum esset, vos soluisse pretium, me autē

seruum.

seruum emisse: alioqui & vxorcula mea munditia studiosa, non ferret à deformi seruulo serui sibi. At scolastici rursus dixerūt, In promptu est sententia, ne pareatur fœmina. Tunc philosophus, Faciamus prius periculū, an scias aliquid, ne & pretiū in cassum pereat. Ad iēs igitur Aesopum, Gaude inquit. Et ille, Num nam tristabar? Et Xanthus, Saluto te. Ille autem, Et ego te. Xanthus vnà cum alijs in expectato, & prompto responso stupefactus rogauit, Cuias es? Ille, Niger. Et Xanthus, Non hoc inquā, sed vnde natus sis. Et is, Ex ventre matris meæ. Non hoc dico, sed in quo loco natus sis. Et ille, Non renuntiauit mihi mater mea, vtrum in sublimi loco, an in humili. Et philosophus, Quid verò facere nosti? Ille, Nihil. Et Xanthus, Quomodo? Quoniam hi omnia nosse professi sunt, mihi autem reliquerunt nihil. Atque his scolasticis vehementer delectati. Per diuinam prouidentiam, dixerunt, valde bene respondit: nullus enim est homo qui omnia norit: & p̄pterea scilicet risit. Rursus igitur Xanthus inquit, vis emam te? Et Aesopus, Me hac in re consultore eges? vtrum tibi videtur melius, aut emere, aut non? fac: nullus enim quicquam vi facit, hoc in tua positum est voluntate: & si volueris, crumena ianuam aperiens, argentum numera: sin verò minimè, ne cauillare. Rursus igitur scolastici inter se dixerūt, Per
 deos

deos superavit præceptorem. Xanthus verò cū
 dixisset, Si emero te, fugere voles? Ridens Aeso-
 pus ait, Hoc si voluero facere, nullo modo v-
 tar te consultore, vt & tu paulo antè, me. Et
 Xanthus, Bene dicis, sed deformis es. Et ille,
 Mentem inspicere oportet o philosophe, & nō
 faciem. Tunc mercatorem adiens Xanthus in-
 quit, Quanti hunc vendis? Et ille, Vt vitupe-
 res meas merces, ades, quoniā tu dignis omis-
 sis pueris, deformem hunc eligis: alterum horum
 eme, hunc autem aēuariū accipe. Et Xanthus,
 Nō certe, sed hūc, et mercator. Sexaginta obolis
 eme. Ad scolastici confestim collatos exposue-
 runt: Xanthus, autem possedit. Itaque publi-
 cani venditione cognita, aderant indignantes
 quis vendiderit, quis emerit: at cum puderet
 vtrunque se pronuntiare propter vtilitatem
 pretij. Aesopus stans in medio exclamauit, Qui
 venditus est: ego sum: qui emit, hic: qui vendi-
 dit, ille. si vero ipsi tacuerunt, ego igitur liber
 sum. Publicani verò diffusi gaudio, donato
 Xantho vestigali, abierunt. Aesopus igitur se-
 quebatur in domum euntem Xanthum. Cum
 meridianus autem astus esset, Xanthus inter
 deambulandum pallium trahendo mingebat.
 Quod videns Aesopus, vestibus illius appre-
 hensis retro, ad seipsum traxit, atque inquit,
 Quam celerrime me vende, quoniam fugiam.
 Et Xanthus, Quamobrem? quoniam inquit,

non possem tali seruire hero. si enim tu, qui herus es, & neminem times, tamen relaxationē non præbes naturæ, sed eundo mingis: si obtigerit seruum me ad aliquod mitti ministerium, & inter eundum tale quid exigat natura, necesse omnino fuerit volādo cacare. Et Xanthus, Hoc te turbat? tria mala volens euitare, eundo mingo. Et ille. Quæ? Et hic, Stanti mihi caput perussisset sol: pedes verò terræ solum torridum: lotij autem acrimonia, olfatum offensusset. Tunc Aesopus, Vade persuasisti mihi. Postquam autem domi fuerunt, Xanthus iubens Aesopo manere ante vestibulum, quoniã elegantiusculam esse sibi mulierculam sciebat, neque oportere illico talem turpitudinem ei ostendi, antequam aliquis ipsi vrbana diceret: ipse ingressus dicit, domina non etiam posthac obijcies ministeriũ, quod mihi tuæ pedissequæ præstant: iam enim & ego puerum tibi emi, in quo videbis pulchritudinem, qualem nunquam vidiſti, qui & iam ante vestibulũ stat, & ille quidem hæc. Pedissequæ autem veræ existimantes quæ dicta fuerant, inter se non mediocritet contendebant, cui nam ipsarũ sponsus nuper emptus futurus sit. Xanthi verò vixore intro vocari nouitium iubente mancipiũ, vna ex alijs magis accelerans, & vt arrabonem vocationem arripiens, nouitium seruum egressa accercebat. Et illo dicente, Ecce ego ad
sum

sum: stupefacta, Tu inquit, es? Et hic, Næ. Et illa: Sine inuidia, ne ingrediaris intro, omnes alioqui fugient. Alia tamen egressa, eumq; intuita. Cœdatur tua, inquit, facis, et huc ingredi, sed ne appropinques mihi. Ingressus stetit coram domina: quæ cum enim vidisset, oculos auertit, ad virum inquiens, Vnde mihi hoc monstrum attulisti? abijce ipsum à facie mea. Et ille, Satis tibi domina: ne meum submorde nouitiũ seruũ. Hæc autem, Videris Xanthe me perosus, aliã inducere velle: & forte dũ pudet dicere mihi vt tua domo abscedã, canicipitẽ mihi hũc apportasti, vt eius egrè latura ministeriũ fugiam. Da igitur mihi dotem meã, atque ibo. ad hæc Xantho increpante Aesopũ tãquã in itinere urbana quadã locutum de mictu inter eũ dũ, nũc verò mulieri nihil dicentẽ. Aesopus ait, Projice ipsa in barathrum. Et Xanthus, Tace scelus an nescis me hanc, vt me ipsum amare? Et Aesopus, Amas mulierculã? Et ille, Admodum quidem, fugitiuè. Ad hæc Aesopus, pulsato medio pede, valde exclamauit, Xanthus philosophus vxorius est. Et versus ad suam dominam ait, Tu ò domina, velles philosophum emisse tibi seruum iuuenem, bono habitu, vigentẽ, qui te nudam in balneo spectaret, & tecũ luderet in dedecus philosophi? O Euripides, aureum ego tuum inquam os, talia dicens. Multi impetus fluctuum marinorum, multi fluminum, &

ignis

ignis calidi flatus: dura res paupertas, dura & alia infinita: tamen nihil aequè durum, ut mulier mala. Tu verò ò domina philosophi vxor à pulchris adulescentulis tibi vt ministretur noli, ne quo pacto contumeliam viro tuo inflixeris. Illa hac audiens, cùm nihil contradicere posset, Vnde vir, inquit, pulchritudinem hanc vestatus es? sed & loquax putridus hic videtur, & facetus, reconciliabor igitur ei. Tum Xanthus, Aesope, reconciliata est tibi hera. Et Aesopus ironicè loquens, Magna res, inquit, placare mulierem. Et Xanthus, Tace posthac, emi enim te ad seruiendum, non ad contradicendũ. Postea die Xanthus Aesopo sequi iusso, ad hortum quendam iuit empturus olera. Cùm verò olitor facisculum olerum mesuisset, accepit Aesopus. Xantho autem soluturo iam hortulano pecuniam, hortulanus, Sine inquit, here, vnum problema à te desidero. Et Xanthus, Quidnam? Tum ille, Quid ita, vt quæ à me plantantur olera, quamuis diligenter & fodiantur, & irrigentur, tardum tamen suscipiunt incrementũ: quibus verò spontanea è terra pullulatio, & si nulla cura adhibetur, ijs tamen celerior germinatio? Xanthus igitur (licet philosophi quaestio foret) cum nihil aliud sciret dicere, A diuina providentia & hoc inter cetera gubernari inquit. Aesopus verò (auderat enim) risit. Ad quem philosophus, Rides-

ne an derides? Et Aesopus Derideo, inquit, sed
 nō te verū qui te docuit. Quae enim à diuina p
 uidentia fiūt, hae à sapientibus viris solutionē
 sortiūtur, oppone itaq; me, et ego solua pblema.
 interim itaq; Xanthus cōuersus inquit, olitori,
 Minimè omniū decens est, o amice, me, qui in tā-
 tis auditorijs disceptauerim, nūc in horto solue
 re sophismata: puero aūthuc meo, qui consequē
 tia multorum callet, si proposueris solutionē cō-
 seqr̄is q̄siti. Et olitor, hic turpis literas nouit? o
 infelicitatē. Sed narra o optimè, si q̄siti declara
 tionē nosti. Et Aesopus, Mulier inquit, cum ad
 secundas nuptias iuerit, liberis ex priore viro su
 sceptis, si virū quoque inuenerit filios ex priore
 vxore genuisse, quos ipsa filios adduxit, horum
 mater est: quos inuenit penes virum horum est
 nouerca, multam igitur in vtrisque ostendit
 differentiam: nam quos ex se genuit, amanter
 & acuratē nutrire perseuerat, alienos verò
 partus odit, & inuidia vtens, illorum cibos di
 minuēs, suis addit filijs. Illos enim natura qua
 si proprios amat: odio autem habet qui viri
 sunt, quasi alienos. Eodem modo & terra, eorū
 quae ipsa ex se genuit, mater est: quae autem tra
 plantas, horum est nouerca: huius rei gratia,
 quae sua sunt: vt legitima magis nutrit, ac fo
 uet: à te autem plantatis vt spurijs non tan
 tum alimenti tribuit. His delectatus olitor,
 Credideris mihi, inquit, quod me graui solici
 tudine

tudine hac garulitate leuaris. abi gratis ferens
 olera, & quoties tibi his opus est, tanquam in
 proprium hortum vadens accipe. Post dies ali
 quot rursus in balneum proficiscitur Xanthus.
 Quibusdam autem amicis ibi inuentis, ad Ae
 sopum loquitur, vt in domum currat, & len
 tem in ollam iniectam coquat. Ille abiens, gra
 num vnum lentis in ollam iactum coquit. Xan
 thus ergo vnà cum amicis lotus, vocauit hos cō
 pransuros, praefatus tamen & quod tenuis es
 set futura cœna, vtpote ex lente, quodq; non
 oporteret varietate ferculorum amicos iudica
 re, sed probare voluntatem. His verò profectis
 & in domum ingressis. Xanthus inquit, Da
 nobis à balneo bibere Aesope. Illo verò ex de
 fluxu balnei accipiente & tradente, Xanthus
 fœtore repletus, Hem quid hoc, inquit, Ae
 sope? Et ille, à balneo, vt iussisti. Xantho
 autem presentia amicorum irā compefcente, et
 peluim sibi apponi iubente, Aesopus pelui appo
 sita stabat. Tunc et Xanthus, Non lauas? Tū ille
 Iussum est mihi ea facere, quæ iusseris, tu nunc
 non dixisti, Inijce aquam in peluim, & laua
 pedes meos, & pone soleas, & quæcunque de
 inceps. Ad hæc igitur amicis Xanthus ait, Num
 enim seruum emi? nullo modo, sed magistrum.
 Discumbentibus itaque ipsis, & Xantho Aeso
 pum rogante, an cocta sit lens, cocleari acce
 ptum ille lentis granum tradidit. Xanthus ac

cipiens, ac ratus gratia faciendi periculum co-
 Etionis lentem accepisse, digitis conterens ait,
 Bene cocta est, affer. Illo solum aquam vacuã-
 te in scutellas, & apponente, Xanthus, Vbi est
 lens inquit? Et is, Accepisti ipsam. Et Xanthus
 Vnum granum coxisti? Tum Aesopus, Maxi-
 me: lentem enim singulariter dixisti, non len-
 tes, quod pluratiuè dicitur. Xanthus ergo pror-
 sus consilij inops, viri socij, ait, hic ad insaniam
 me rediget. Deinde conuersus ad Aesopum ait,
 Sed ne videar improbe serue amicis iniurius,
 abiens eme pedes porcinos quatuor, & percele-
 riter coctos appone. Festinus hoc peragit: ac dis
 pedes coquerentur, Xanthus iure volens ver-
 berare Aesopum, cū esset in re aliqua ad vsum
 occupatus, vnum ex pedibus ex olla clanculum
 auferens, occulit. Paulò post autem & Aesopus
 veniens, & ollam perscrutatus, vt tres solos
 pedes vidit, cognouit insidias sibi aliquas fa-
 ctas: & accurrens in stabulum, saginati porci
 vnum ex quatuor cultro amputans, & pilis
 nudans in ollam iecit, ac coxit cum cæteris. Xan-
 thus verò veritus ne Aesopus surreptum pedẽ
 non inueniens, fugeret: rursus in ollam ipsum
 iniicit. Aesopo autem in patinam pedes eua-
 cuante, ac quinque his apparentibus. Xanthus
 Quid hoc, inquit, Aesope? Quomodo quinque?
 Et ille, duo porci quod habent pedes? Et Xan-
 thus Octo. Tum Aesopus, Sunt ergo hic quin-
 que

que, & saginatus porcus inferius tripes pasci-
 tur. Xanthus admodum molestè ferens, amicis
 inquit, Nonne paulò antè dixi, quòd celerrimè
 hic me ad insaniam rediget? Et Aesopus, Here
 nosti id, quod ex additione & subductione in
 quantitatem secundum rationalem summam
 colligitur nò esse errorem. Xanthus igitur nul-
 lam causam honestam inueniens verberandi
 Aesopum, quieuit. Postridie autem ex scolasti-
 cis quidam sumptuosam apparens coenam, cū
 alijs discipulis & Xanthum inuitauit. Cœ-
 nantibus igitur, Xanthus partes ex appositis
 accepit electas, & Aesopo ponè stanti dedit. A-
 bi, inquit ei, beneuola que mea hæc trade. Ille
 verò decedens secum cogitabat, Nunc occasio est
 vlcisci meã dominam, propterea quòd me cū
 nouitius veni, cauillata est: videbit igitur an
 hero meo bene velit. Profectus itaque in domũ
 sedit in vestibulo: & hera accita sportulã par-
 tium coram ipsa posuit, ac inquit, Hera, hæc
 omnia herus misit, non tibi, sed beneuola. Cūq;
 canem vocasset, atque dixisset, Veni Licana,
 comede, tibi enim herus hæc iussit dari: particis
 latim cani omnia proiecit. At post hoc ad herũ
 regressus, & rogatus an beneuola dederit om-
 nia, Omnia inquit, & coram me omnia come-
 dit. Illo verò iterum rogante, Et quidnam e-
 dens ait? Et is, Mihi quidem nihil quidquam
 dixit, sed secum tibi gratias habebat. Vxor ta-

men Xanthi eam rem calamitosam esse arbitrata, nempe accusata, quod vel canicula benevolentia in virum cederet, ac subdens sese non amplius in posterum cohabitaturam cum eo, ingressa cubiculum plorabat. Potu autem procedente, & quaestionibus alternis propositis, ac vno ex ipsis ambigente, quando futura esset ingens inter homines turbatio, Aesopus ponens ait, Cum resurrexerint mortui, repetentes quae possederint. Et scolastici ridentes dixerunt, Ingeniosus est nouitius hic. Alio vero rursus proponente, quamobrem ovis ad caedem trahatur, non exclamet, sus autem quam maxime vociferetur. Aesopus rursus ait, Quoniam ovis assueta mulgeri, aut etiam velleris onus deponere, tacite sequitur, ideo etiam pedibus arrepta, & ferrum videns, nihil graue suspicatur, sed illa vsitata & solita videtur passura: sed sus, ut quae neque mulgetur, neque tondetur, neque nouit ad horum aliquid trahi, sed carnes suas tantum vsui esse, merito vociferatur. His sic dictis, discipuli rursus laudauerunt ipsum versi in risum. Finito conuiuio, & Xantho in domum reuerso, & uxorem pro more aggresso alloqui, illa ipsum aduersata, inquit, Ne mihi propinquus fias, da mihi dotem meam, & abibo: non enim manserim tecum posthac: tu autem abiens cani adulare, cui misisti partes. Et Xanthus stupefactus ait, Omnino mali mihi aliquid rursus

sum attulit Aesopus. Et uxori inquit, Domina, num me poto, tu ebria es? cui partes misisti? nonne tibi? Non per Iouem, mihi quidem minime, inquit illa, sed cani. Xanthus Aesopo accito inquit, Cui dedisti partes? Et ille, Beneuola tua. Et uxori Xanthus, Nihil accepisti? Et illa Nihil. Et Aesopus, Cui enim iussisti, here, partes dari? Et ille, Beneuola mea. Et Aesopus cane vocata, Hac tibi, inquit, bene vult: nam mulier & si bene velle dicatur, tamen minima quaeque reclusa offensa contradicit, conuiciatur, abit: canem tamen verberato, expellito, non tamen discedet, sed oblita omnium, statim benignè blanditur & cum gratia hero. Oportebat igitur dicere here, Uxori has partes fertis, & non beneuola. Et Xanthus, Vides domina non meam esse culpam, sed eius qui tulit? tolera itaque, nec deerit mihi occasio, qua eum verberem. Illa verò non credente, verum clam ad suos parentes regressa, Aesopus inquit, Non recte dixi de here, canem tibi magis bene velle, quam meam heram? Diebus autem aliquot praeteritis, & uxore irreconciliata manente, & Xantho affines quosdam ad ipsam, ut reuenteretur domum, mittente: illa, cum cedere nollet, ac proinde Xanthus in mœrore esset, Aesopus adiens eum, inquit, Ne te afflictes here, ego enim eam eras venire spontè & citissimè faciam ad te. Accepta pecunia, Aesopus in forum proficisci-

tur: ac emptis anseribus, & gallinis, & alijs quibusdam ad conuivium idoneis, ambulans, domos circuibat: transibat igitur & ante domum parentum heræ suæ, ignorare simulans illorum esse, & in ea heram manere. Cumq; in quendam ex domo illa incidisset, rogabat, an aliquid ad nuptias vtile domestici possent sibi vendere. Ille autem rogabat, Cui est opus his? Xantho, inquit, philosopho: cras enim vxori copulandus est. Eo verò ascendente, & vxori Xanthi hæc, vt audiuit, renuntiante, illa cursim, & propere ad Xanthum illico pergit, contra ipsum clamat, dicēs inter alia & hæc, Non me viuentē, o Xanthe, alteri vxori coniungi poteris. Sicquē mansit in domo per Aesopum, quemadmodum propter illum discesserat. Rursus post dies aliquot, inuitans Xanthus discipulos ad prandium, Aesopo inquit: I, eme optimum quodque & præstantissimum. Ille inter eundem secum dicebat, Ego docebo herum non stulta mandare. Cum linguas igitur solum suillas emisset, & apparasset, discumbentibus, linguam assatam singulis cum salsamento apposuit. Discipulis laudantibus vt philosophicum primum ferculum, propter linguæ ad locutionem ministerium, rursus elixas Aesopus linguas apposuit: atque iterum etiam ferculo alio, atque alio petito, ille nihil, aliud quàm linguas proponebat. Discipuli autē eodem sub-

inde cibo repetito indignati, Quousque linguas, inquit? quippe nos per diem linguas edēdo, nostras dolumus, Xanthus inquit iratus, nihil aliud tibi est Aesope? Et is, Non certe. Tum ille, Nonne mandavi tibi sordidissime homule, optimum quodque, & præstantissimum obsonari? Et Aesopus, Multas habeo tibi gratias, quod me philosophis presentibus increpaueris. Quid igitur fuerit lingua melius & præstantius in vita? omnis enim doctrina, & philosophia per ipsam monstratur ac traditur: per ipsam dationes, acceptiones, fora, salutationes, benedictiæ, mæsa omnis: per ipsam celebrantur nuptiæ, ciuitates eriguntur, homines seruantur. Et vt breuiter dicam, per ipsam tota vita nostra consistit, nihil ergo lingua melius. Ob hæc discipuli Aesopum rectè loqui dicentes, aberrasse verò magistrum, abiere singuli in domum. Postridiè rursus accusantibus ipsis Xanthum: illo respondebat, non secundum voluntatem suam hæc fuisse, sed inutilis serui nequitia: hodie autem permutabit cœnam, & ipse presentibus vobis cū eo colloquar. Ac vocato eo vilissimum quodque, & pessimum obsonari iubet, quòd discipuli secum forens cœnaturi. Ille autem nihil mutatus, rursus linguas emit, & apparatus discumbentibus apposuit. Hi inter se submurmurabant, Porcina rursus lingua. Et mox iterum linguas apposuit. Et

valde iterum atque iterum. Xanthus autem iniquo animo ferēs, Quid hoc, inquit, Aesope? num rursus mādavi tibi optimum quodq; & praestantissimum obsonari, ac non potius vilissimum quodq; & pessimum? Ille autem, Et quid vnquam peius lingua, o here? nonne vrbes per ipsam corruunt? nō homines per ipsam interficiuntur? non mendacia omnia, & maledicta, & periuria per ipsam perficiuntur? non nuptiae, & principatus, & regna per ipsam evertuntur? non vt summam dicam, vita omnis per ipsam infinitorū errorum referta est? Hac Aesopo dicente, quidem ex vna discumbētibus, Xantho inquit, Hic nisi valde te ipsum munieris, nō dubia erit insania causa tibi, qualis enim forma: talis & anima. Et Aesopus ad eum, Tu mihi videris, o homo, prauus quidem & curiosus esse, herum irritans cōtra seruum, Xanthus autem ad haec, causam cupiens verberandi hominem. Fugitiue, inquit, quoniam curiosum dixisti amicum, ostende mihi incuriosum hominem adductum. Egressus igitur postridie in plateam Aesopus, & eos, qui praeterebant, circumspiciens, videt quendam in loco quodam diu sedentem, quem iudicans secum otiosum & simplicem esse, accedens inquit, herus te inuitat secum pransurum. Rusticus ille nihil sciscitatus, neque quis esset à quo inuitaretur, ingressus est in domum, & cum ipsis cal-

ceis vt erant viles, discubuit. Rogante autem Xantho, Quis hic? Aesopus ait, Incuriosus homo. Et Xanthus vxori in aurem dicit vt sibi obsequeretur, & quod ipse iusserit faceret, vt plagas Aesopo honesta ratione inferret. Deinde coram omnibus inquit, Domina aquam in peluim inijce, & pedes hospitis laua. Cogitabat enim secum omnino hospitem recusaturū, Aesopum verò, quòd ille curiosus esset, verberibus casum iri. Illa igitur iacta aqua in peluim ibat pedes hospitis lotura. At ille cognoscens hanc esse domus dominam, secum loquebatur, Honorare me omninò vult, atque huius rei gratia, suis manibus pedes meos vult lauare, cum ancillis queat hoc mādare. Extēsis igitur pedibus, Laua, inquit hera: ac lotus discubuit. Xantho autem iubente vinum hospiti dari, quod biberet, rursus ille considerabat secum, ipsos antè oportere bibere: sed quia sic ipsis visum est, non opus mihi hac inquirere. Accipiens igitur bibit. Prandētibus vero, & ferculo quodam hospiti appposito, atque illo suauiter comedente, Xanthus cocum, quod malè hoc condidisset, criminabatur, atque etiam nudum verberibus afficiebat. Rusticus autem secum dicebat, Ferculum quidem optimè coctū est, & nihil ei deest, quominus rectè paratum sit, si autē absque causa vult suum seruum flagellare paterfamilias, quid ad me? Xantho autem agre
ferens

ferente, nequo iucunde affecto, quoniam nihil hospes curiose inquirebat, tandē placentæ allatis sunt. Hospes verò tanquam nunquam placentā gustasset conuoluens, & accipiens ipsas vt panes comedebat. Xanthus autem pistorem accusauit, dixitq; ei cur non ò execrande, absq; melle, ac pipere placentas præparasti? Ille inquit, Si cruda est, ò here, placentæ, me verbera, si verò nō, vt oportebat, præparata est, non me sed heram accusa. Et Xanthus, si à mea hoc factum est vxore, viuam ipsam nūc comburam. Atque iterum vxori innuit, vt sibi obsequeretur propter Aesopum. Cū igitur iussisset sarmenta in medium afferri, pyram succendit, & arreptam vxorem prope pyram egit, ita vt crederetur ipsam in ignem esse immissurus: differebat autem aliquo modo, & circumspeciebat rusticum, si quomodo assurgens, à tali audaciæ prohibere ipsum aggrediretur. Sed is seū rursus cōsiderabat. Cū nulla adsit causa, quid nā sic irascitur? Deinde inquit, O paterfamilias, si hoc iudicas oportere fieri, expecta me parumper, dum digressus adducam & ipse meam ex agro vxorem, vt ambas simul comburas. Hæc à viro Xanthus audiens, & huius synceritatem, ac generositatē admiratus, Aesopo inquit, Ecce verè homo incuriosus, habes accepta præmia victoriæ ò Aesope: satis est tibi de cætero, dein verò libertatem tuam assequeris. Postri-

die autem Xanthus iussit Aesopo in Balneas ire, & scrutari, an multa adesset turba, velle enim lauari. Abeunti autem Pretor occurrens, & Xanthi ipsum esse cognoscens, interrogauit quonã iret. Quod cum se is negasset scire: existimans. Pretor interrogationem suam floccipendi, in carcerem ipsum abduci iubet. Cum igitur abduceretur Aesopus, clamauit, Vides ò Pretor quemadmodum recte responderim? quæ enim non expectaui, & occurri tibi, & in carcerem iam trahor. Tum pretor stupefactus responsi promptitudine, sinit abire. Aesopus autem profectus in balneas, multam turbam in ipsis intuitus est, sed & lapidem videt in medio ingressu positum, in quem singuli ingredienti, & egredientes offendebant, hunc autem vnus quispiam ingrediens vt lauaretur, sublatum transposuit. Reuersus igitur ad herum, Si vis, inquit, here lauari, vnum hominem in balneis vidi. Xanthus profectus, ac multitudinem lauantium videns, dixit, Quid hoc, ò Aesope? nõne vnum hominem dixisti te vidisse? Aesopus, Certe, inquit: num lapidem illum (manu ostendens) ante ingressum positum reperi, in quem ingredienti omnes & exeuntes offendebant: vnus verò quidam antequam illideret, eleuatum transposuit. Illum igitur vnum hominem dixi vidisse, pluris faciès quam alios. Tum Xanthus, nihil apud Aesopum tardum

dum est ad responſionem. Cum aliquando Xan-
 thus ex latrina rediret, interrogauit Aefopũ.
 Quid ita homines poſt cacationem, ventris ex-
 crementa aſpiciunt? Ille ait, Antiquis tempo-
 ribus vir quidam delicatius viuens multo tem-
 pore præ delicijs in latrina ſedebat, vt & ſua
 illic immorãſ cacauerit præcordia. Ex illo tẽpo-
 re igitur timẽtes ceteri homines vẽtris inſpiciũt
 ſordes, ne quo modo et ipſi hoc patiãtur. Sed tu
 here, ne time: nõ enim ſunt tibi præcordia. Die
 autem quodam celebrato conuiuio, Xanthus
 cum alijs philoſophis diſcumbebat: & potu iã
 inualeſcente, crebra quaſtiones inter hos verſa-
 bantur: atque Xantho incipiente turbari, Ae-
 ſopus adſtans ait, Here, Bacchus tria poſſidet
 temperamenta, primum voluptatis, ſecundum
 ebrietatis, tertium contumeliã. Vos igitur po-
 ti iã, & latari qua reliqua ſunt omittite. Tũ
 Xãthus iã ebrius, ait, tace, inferis cõſule. Et Ae-
 ſopus, igitur & in infernũ diſtrahere. Ex diſci-
 pulis autẽ quidam ſubebriũ iam Xãthum vi-
 dens, & vt in vniuerſum dicam temulentum,
 O præceptor, inquit, poteſt ne homo aliquis e-
 bibere mare? Et ille, Admodum quidem: ego e-
 nim ipſe hoc ebibam. Diſcipulus, At ſi non po-
 teris, quamnam tibi mulctam irrogabo? Tum
 Xanthus, domum meam depono totã. Atque
 interim depositis anulis pacta firmauerũt, tum
 diſceſſerunt. Poſtridie diluculo, excitato Xan-
 tho

tho, ac faciem lauante, anulum inter lauandis non vidit. Aesopum de eo interrogat. Ille, Nescio, inquit, quid nam factum fuerit: sed vnum scio tantum, quod à domo decideris tua. Tum Xanthus, Quam obrem? Aesopus, Quoniam heri ebrius pepigisti mare ebibere, atque in pectus deposuisti & anulum. Et is, Tum quomodo maius fide, opus poterò? verum te nunc rogo si qua cognitio, si qua prudentia, si qua experientia, praesto sis: ac opem porrige vt vineam, aut pacta dissoluam. Aesopus autem. Vincere quidem haud licet, sed vt soluas pacta, efficiam. Cum hodie rursus in vnum conueneritis nullo modo videaris timere, verum quae pactus es ebrius, eadem sobrius quoque dic. Iube itaque stramenta, & mensam in littore poni, & pueros paratos cum poculis porrigere tibi marinam aquam. Cum autem omnem videris turbam concurrisse ad spectaculum, ipse discumbens iube ex mari impleri poculum: atque hoc accepto omnibus audientibus, dic pactis praefecto, Quanam apud nos foedera iniuimus? Atque is respõdebit tibi, quod pepigeris mare ebibere. Conuersus igitur tu ad omnes, sic dicito, Viri Samis, scitis & vos penitus quamplurimos fluuios prorumpere in mare, ego autem pepigi mare solum ebibere, non etiam exeuntia in ipsum flumina, hic itaque scholasticus prius coerceat flumina omnia, deinde statim mare solum

solum ebibã. Xanthus autem futuram ex hoc
 pacti solutionem cognoscens, vehementer lata-
 tus est. Populus igitur ad littus confluit ad spe-
 ctaculũ eius, quod faciendũ erat: cumq; Xanthus
 quæ doctus fuerat ab Aesopo fecisset, ac dixis-
 set, Samij admirati, acclamauerunt, ac ipsum
 laudarunt. Scholasticus autem, Xanthi pedi-
 bus obuolutus, & victum se confitebatur, &
 pacta rogabat dissolui, quod & fecit Xanthus
 exorante populo. Profectis autem ipsis in do-
 mum, Aesopus adiens Xanthum, inquit, Per
 omnem vitam tibi gratificatus sum, nonne di-
 gnus sum ò here consequi libertatem? At Xan-
 thus obiurgando ipsum, repulit, dicens, An no-
 lo ipse hoc facere? sed exi ante vestibulum, &
 speculari: & si videris duas cornices, renuntia
 mihi: bonũ enim augurium hoc, quòd si vnã
 videas, hoc malum. Accedens igitur Aesopus,
 cum duas fortè ita cornices super quadam vi-
 disset arbore sidentes, accedens Xantho renun-
 tiauit. Exeunte autem Xantho, altera harum
 auolauit: & Xanthus alteram solam videns
 ait, Nonne dixisti mihi execrande duas vidisse
 te? Et is, Ita, sed altera volauit. Tunc Xan-
 thus, Deerat tibi fugitiue me vt deluderet? Iu-
 bet igitur eum denudatum verberari. At dum
 Aesopus verberabatur, praefectus quidam in-
 uitauit ad cœnam Xanthum, Aesopo inter
 verbera exclamante, Hei mihi misero: ego e-
 nim

nim. qui duas vidi cornices, verberor: tu vero,
 qui vnam tantum, inconuiuium abis: vanum
 itaque fuit augurium, Tum Xanthus soler-
 tiam eius admiratus, cessare iubet verbera. Nō
 multis autem post diebus philosophos & rhe-
 tores cum inuitasset Xanthus, iussit Aesopo an-
 te vestibulum stare, & nullum indoctum in-
 gredi sinere, sed doctos solos. Hora autem prā-
 dij clauso vestibulo, Aesopus intus sedebat.
 Ex inuitatis autem quodam profecto, & ia-
 nuam pulsante, Aesopus intus ait, Quid mo-
 uet canis? ille putans canis vocari, iratus di-
 scessit: sic ergo vnus quisque veniens reuerteba-
 tur iratus, putans iniuria affici, Aesopo idem
 omnes interrogante. Cum autem vnus ex ipsis
 ostium pulsasset, interrogatus quid moueret ca-
 nis, respondit, Caudā & aures, Aesopus ipsum
 rectè iudicans respondisse, aperta ianua ad he-
 rum duxit, ac inquit, Nullus philosophus ad
 conuiuium tuum venit ò here, prater hūc solū,
 Xanthus igitur valde tristatus est, deceptum
 se existimans ab inuitatis. Postridie cum ve-
 nissent inuitati ad literarium ludum, accu-
 sabant Xanthum, dicentes, Vt videris, ò prae-
 ceptor, cupiebat quidem ipse contēnere nos: sed
 veritus putridum in vestibulo constituisti Ae-
 sopum, vt nos iniuria afficeret, & canes voca-
 ret. Et Xanthus, In somniūm ne id est, an vera
 res? Tum illi, nisi stertimus, verares. Confestim
 6 accersit

accersitus Aesopus, & rogatus cum ira, cuius
 rei gratia amicos ignominiosè amolitus esset,
 ait, Nonne tu mihi here mandasti, ne quem
 vulgarem ac indoctum hominem permitterem
 in tuum conuenire conuiuium, sed solos doctos?
 Tum Xanthus, Et quales hi, nonne docti? Et
 Aesopus, nullo pacto: ipsis etenim pulsantibus
 ianuam, & me intus interrogante, quidnam
 moueret canis, nullus eorum intellexit sermo-
 nem. Ego igitur cum indocti omnes viderentur
 nullum ipsorum introduxi, nisi hunc qui do-
 ctè respondit mihi. Sit igitur cum Aesopus re-
 spondisset, rectè omnes dicere ipsum confirma-
 runt. Ac post dies rursus aliquot Xanthus se-
 quente Aesopo, ad monumenta accessit, et quæ
 in arcis erant epigrammata legens, seipsum de-
 lectabat. At Aesopo in quadam ex ipsis inscul-
 ptas literas has vidente, $\alpha. \beta. \Delta. \omicron. \epsilon. \theta. \chi.$ osten-
 denteq; Xantho, atq; rogante, an hasce nouis-
 set: diligenter ille scrutatus, nõ potis fuit harum
 inuenire declarationem, ac fassus est dubitare o-
 mnino. Tum Aesopus, Si per hanc columbulam
 è here, thesaurum ostendam tibi, qua re me re-
 munerabis? Et is: Cõfide, accipies enim liberta-
 tem tuam, atque dimidium auri. Tunc Aesopus di-
 stans à cippo passus quatuor, & fodiens, acce-
 pit thesaurum, & tulit hero, dicens, Da mihi
 promissum, cuius gratia inuenisti thesaurum.
 Et Xanthus, Non, si & ego sapiam, nisi & sen-
 sum

fum literarum mihi dixeris: nam scire hoc mul-
 to re inuenta mihi pretiosius, & Aesopus, Quæ
 thesaurum infodit hic, vt vir eruditus literas
 inculpsit has quæ & inquit, α, ἀποβὰς. β.
 ἔμματα. δ, τίσρα. σ, ὀρυξας. ε, ἐυρήσας. θ, θυσαυρ
 ὄν. χ, χρυσίς. Xanthus autē, Quia ita solers es,
 & astutus, non accipies tuam libertatem. Et
 Aesopus, renuntiabo dandum aurum, ὀ domi-
 ne, Regi Byzantinorum: illi enim reconditum
 est. Et Xanthus, vnde hoc nosti? Et ille, Ex li-
 teris: hoc enim inquit, α, ἀπόδ. β, βασιλῆ.
 δ, Διονυσίω. σ, οὐ εὐγεο. θ, θησαυρόν. χ, χρυσίον.
 Xanthus audiēs regis esse aurū, Aesopo ait, Ac-
 cepto dimidio lucri taceo. Et ille, non tu mihi
 nunc hoc præbes, sed qui aurum hic infodit, ac
 quemadmodum, audi: hoc enim dicunt literæ.
 α, ἀνελόμενοι. β, βαδισαυτες. δ, Διελιδε. σ, ὄρ. ε,
 ἔυρετε. θ, θυσάσρον. χ, χρυσις. At Xanthus, ve-
 nias inquit in domum, vt & thesaurum diui-
 damus, & tu libertatem accipias. Profectis er-
 go, Xanthus timens Aesopi loquacitatem, in
 carcerem ipsum iussit inijci. Cū abduceretur
 Aesopus sic inquit, Huiusmodi sunt promissa
 philosophorum? non solum enim non accipio
 meam libertatem, sed & in carcerē iubes inijci
 me? Xanthus igitur iussit ipsum solui, & ait
 ei: Nimirum rectē inquis, vt parta libertate,
 vehementior sis contra me accusator. Tum Ae-
 sopus dixit, Quodcūque mihi potes facere, fac

malum: omnino vel inuitus liberabis me. Eave
 ro tempestate huiusmodi res Sami obtigit. Cū
 publicè festum celebraretur, repentè aquila de
 uolans, & publicum rapiens anulum, in ser-
 ui sinum demisit. Itaque Samij perterriti, cum
 ob hoc prodigium intulissent in multum mæro-
 rem, in vnum coacti, cœperunt rogare Xan-
 thum, quòd primus civiū esset, et philosophus,
 vt sibi iudicium prodigij manifestaret. At ille
 omnino ambigens tempus petijt. Profectus igitur
 domum tristis erat admodum, & sollicitu-
 dinibus immersus, vt qui nihil iudicare posset.
 Aesopus verò mærore Xanthi cognito, adiens
 ait. Qua causa, ò here, sic perseueras tristari?
 Mihi committe, vale dicto mærori. Cras in fo-
 rum profectus dic Samijs, Ego neque prodigia
 soluere didici, neque augurari: sed puer mihi
 est mustarum rerum peritus, ipse vobis quæsi-
 tum soluet. Et si ipse consecutus fuero solutio-
 nem, here, tu gloriam reportabis, tali vtens ser-
 uo si minus fuero consecutus, mihi soli erit de-
 decus. Persuasus igitur Xanthus, postero die in
 theatrum profectus, & astant in medio, iuxta
 monita Aesopi concionatus est eis, qui con-
 uenerant. Illi verò statim rogabant Aesopum
 acciri. Qui cum venisset staretq; in medio, Sa-
 mij facie ipsius considerata, deridentes clama-
 bant. Hæc facies prodigium soluet? ex deformi
 hoc quid vnquam boni audiemus? Ita ridere
 cœper

ceperunt. At Aesopus extenta manu silentio
 petito inquit. Viri Samij, quid faciem meam
 cauillamini? non faciem sed animum respicere
 oportet: sepe enim in turpi forma bonum ani-
 mum natura imposuit. An vos exteriorem te-
 starum formam consideratis, ac non potius in-
 teriorem vini gustum? Hac ab Aesopo cum au-
 dissent omnes dixerunt, Aesope si quid po-
 tes, die ciuitati. Ille igitur audacter ait, Viri
 Samij quoniam fortuna, quæ contentionis stu-
 diosa est, gloria certamen proposuit domino &
 seruo, si seruus inferior videatur domino, ver-
 beribus cesus abibit, sin autem præstantior, ni-
 hilominus & sic verberibus lacerabitur. Si
 vos per meam libertatem, loquendi mihi fidu-
 ciam indulceritis, ego nunc vobis intrepidè qua-
 situm narrabo. Tunc populus vno ore clama-
 bat ad Xanthum, libertate dona Aesopum,
 obtempera Samijs, largire libertatem eius ciui-
 tati. At Xantho non annuente, Prator ait,
 Xanthe, si tibi non placet auscultare populo,
 ego hæc hora Aesopum libertate donabo, &
 tunc tibi æqualis fuerit. Tunc igitur Xanthus
 necessario libertatem reddidit, & præco clama-
 uit. Xanthus philosophus liberum Samijs lar-
 gitur Aesopum, atq; interim finem sermo Ae-
 sopi accepit dicentis Xantho, Vel inuitus me li-
 bertate donabis. Aesopus itaque libertatē con-
 secutus, stans in medio, ait, Viri Samij, aquila

ut scitis, regina auium est. Quoniam autem
 Imperatorium anulum hac raptum demisit in
 serui sinum, hoc significare vult, quendam ex
 ijs qui nunc sunt, regem, velle vestram liberta-
 tem in seruitutem redigere, atque sancitas le-
 ges irritas facere. His auditis Samij mœrore re-
 pleti sunt. Sed non multo post tempore & lite-
 ra à Cræso Lydorum Rege venerunt ad Sa-
 mios, iubentes eis ut in posterum tributa sibi
 penderent: sin minus obtemperassent, ut ad pu-
 gnam se pararent. Consultabant igitur vni-
 uersi. Timuerunt enim subditi fieri Cræso, con-
 ducibile tamen esse & Aesopum consulere. Et
 ille consultus, ait, Cùm principes vestri senten-
 tiam dixerint de tributo dando obtemperan-
 dum esse regi: consilium iam minime, sed nar-
 rationem vobis afferam, & scietis quid condu-
 cat. Fortuna duas vias ostendit in vita, alte-
 ram libertatis, cuius principium accessu diffici-
 le, sed finis planus: alteram seruitutis, cuius
 principium facile, & accessibile, finis autem la-
 boriosus. His auditis, Samij exclamauerunt,
 Nos cum simus liberi, serui esse gratis nolumus:
 & oratorem infecta passe remisserunt. His ergo
 cognitis, Cræsus decreuit bellum in Samios mo-
 uere, Sed legatus retulit. Non poteris Samios
 debellare quandiu est apud eos Aesopus, &
 consilia suggerit. Potes autem magis, ait, ò rex,
 legatis missis, petere ab ipsis Aesopum, polici-

sus eis & gratias alias relaturū, & remissionem iussorum tributurum: tunc: fortè poteris eos superare. Cræsus his persuasus, legato misso dedi sibi petebat Aesopum. Samij autem hunc tradere decreuerunt. Quo cognito, Aesopus in media concione stetit, ac inquit: Viri Samij, & ego permultifacio ad regis pedes proficisci, volo autem vobis fabulam dicere. Quo tempore animalia inter se loquebatur, lupi bellum ouibus intulerunt. Vnà verò cum ouibus canibus praliantibus ac lupos arcentibus, lupi legato misso dixerunt ouibus, si voluerint viuere in pace, & nullum suspicari bellum, vt canes sibi traderent. Ouibus ob stultitiam persuasis, & canibus traditis, lupi & canes dilacerarunt, & oues facilimè occiderunt. Samij igitur fabule sensu cognito, decreuerunt apud se detinere Aesopum. Ille verò non tulit, sed cum legato vnà soluit, & ad Cræsum se contulit. Profectis autem ipsis in Lydiam, Rex ante se stantē Aesopum videns, indignatus est dicens: Vide qualis homuncio impedimento mihi ad tantā insulam subigendam fuit. Tum Aesopus: Maxime rex non vi, neque necessitate coactus ad te veni, sed sponte ad sum, sustine autem me parumper audire. Vir quidam cum locustas caperet, occideretq; cepit & cicadam, cum & illam vellet occidere, inquit cicada, O homo, ne me frustra occidas: ego enim neque spicam lado ne-

qua alia in re quapiam iniuria te afficio: motus
 verò, qua in me sunt, membranularū, suauiter
 canto, delectans viatores: preter igitur vocem
 in me amplius nihil inuenies. Ille his auditis,
 permisit abire. Et ego itaque, ò rex, tuos pedes
 attingo, ne me sine causa occidas nū enim pos-
 sum iniuria quenquam afficere, sed in vili cor-
 pore generosum loquor sermonem. Rex autem
 miratus simul & miseratus ipsum ait, Aeso-
 pe, non ego tibi largior vitam, sed fatum, ergo
 quod vis pote, & accipies. Et ille, rogo te, ò
 rex, reconciliare Samijs. Cumq; rex dixisset, re-
 conciliatus sum, procidens ille in terram, gra-
 tias ei agebat. Et post hæc suas cōscripsit fabu-
 las, quas in hunc vsque diem extantes apud
 regem reliquit. Acceptis autem ab ipso literis
 ad Samios, quòd Aesopi gratia eis recōciliatus
 fuerit, atque muneribus multis nauigauit in
 Samum. Samij igitur hunc videntes, & coro-
 nas ei intulerunt. & choreas eius gratia con-
 stituerunt. Ille autem & regis literas legit, &
 ostendit quòd sibi donatam à populo liberta-
 tem, libertate rursus remuneratus fuerit. Post
 hæc vero ab insula decedens, circuibat orbem
 vbique cum philosophis disputando. Profectus
 & in Babylonem, & suam ipsius doctrinam
 demonstrando, magnus apud regem Lycerum
 euasit. Illis enim temporibus rege, inuicem pa-
 cem habentes, atque dilectationis gratia que-
 stiones

stiones vicissim sophisticas scribendo mittebāt
quas qui soluerent, tributa pacta à mittenti-
bus accipiebant, qui verò non, aequalia prabe-
bant. Aesopus igitur quæ mittebantur proble-
mata Lycero intelligens dissoluebat, & clarum
reddebat regem, & ipse Lyceri nomine altera
itidem regibus remittebat quæ cū remanerent
insoluta, tributa rex quam plurima exige-
bat. Aesopus autem cum non genuisset fi-
lios, nobilem quendam Ennum nomine ado-
ptavit, atque vt legitimum filium regi alla-
tū commendavit. Non multò autem post tem-
pore Ennus cum adoptantis concubina rem ha-
buit: hoc sciens Aesopus expulsurus erat domo
Ennum, qui in illum ira correptus, epistolamq;
fictam ab Aesopo scilicet ad eos, qui sophisma-
tis cum Lycero certabūt, quod ipsis paratus es-
set adherere magis, quàm Lycero, regi dedit
Aesopi signatam annulo. Rex & sigillo cre-
dens atq; inexorabili ira percitus, statim Her-
mippo iubet, nulla examinatione facta, tan-
quam proditorē occideret Aesopū. At Hermip-
pus & amicus fuerat Aesopo, & tunc se ami-
cum ostendit: in sepulchro enim quodam nemi-
ne sciente occultavit hominem, & secreto nu-
trivit. Ennus autem regis iussu omnem Aesopi
administrationem suscepit. Quodam post tem-
pore Neclenabo rex Aegyptiorum audiens Ae-
sopum mortuum esse, mittit Lycero statim epi-
stolam

*stolam, architectos sibi mittere iubentem, qui
 turim adificent, qua neque caelum, neque terram
 attingat, & aliquem qui semper respondeat ad
 omnia quaecunque rogauerint: quod si fecisset,
 tributa exigeret: sin minus, solueret. His lectis
 Lycerus mœrore affectus est, cum nullus ex ami-
 cis posset quaestionem de turri intelligere. Rex
 vero & columnam sui regni dicebat interyisse
 Aesopum. Hermippus autem dolore regis ob
 Aesopum cognito, adijt regem, & viuere il-
 lum renuntiauit, addiditq; ipsius causa Aeso-
 pum non peremisset, sciens quod pœniteret ali-
 quando regem sententia. Rege autem vehe-
 menter his latato, Aesopus sordens, ac squa-
 lens totus, adductus est. Cumq; rex vt eum vi-
 dit, illachrimasset, atque vt lauaretur, aliaq;
 cura afficeretur iussisset, Aesopus post hoc et de
 quibus accusatus fuerat, causas confutauit: ob
 qua cum rex Ennum esset occisurus, Aesopus
 ei veniam petijt. Post hac autem regis Aegy-
 pti epistolam Aesopo dedit legendam. At ille
 statim solutione cognita quaestionis, risit, ac re-
 scribere iussit: cum hyems praeteryisset, missum
 iri & qui turrim essent adificaturi, & aliquem
 qui responderet ad rogata. Rex igitur Aegy-
 ptios legatos remisit, Aesopo autem pristinam
 administrationem tradidit omnem, debitum
 ei tradens & Ennum. At Aesopus acceptum
 Ennum nulla in re tristitia affecit, sed vt filium
 rursus*

rursus receptum inter cætera his admonuit ver-
bis: Filij ante omnia cole Deū. Regem honora.
Inimicis tuis terribilem te ipsum præbe, ne te
contemnant: amicis facilem, & communicabilē
quò longe beneuolentiores tibi sint. Item inimi-
cos male habere precare & esse pauperes, ne te
possint offendere: at amicos in omnibus bene
valere velis. Semper uxori tuæ bene adhaere,
ne alterius viri periculum facere velit, leue e-
nim mulierum est genus, ac delinitum adula-
tione minus malè cogitat. Velocem ad sermo-
nem ne posside auditum. Lingua continens e-
sto. Bene agentibus ne inuide, sed congratula-
re: inuidens enim te ipsum magi offendes. Do-
mesticorū tuorum satage, vt te nō solum vt do-
minum timeāt, sed etiam vt benefactorem ve-
nerentur. Ne pudeat discere semper meliora.
Mulieri nunquam credas secreta: nam semper
armatur quomodo tibi dominetur. Quotidie
in diem crastinum reconde: melius enim mor-
tuum inimicis relinquere, quàm viuentem
amicorum indigere. Salutato facile qui tibi oc-
currunt, sciens & catulo caudem panem cōpa-
rare. Bonum esse ne pœniteat. Susurronem vi-
rum eijce domo tua, nam quæ à te dicuntur,
ac fiunt, alijs communicabit. Fac, quæ te non
mæstificent. Contingentibus ne tristare. Neque
praua in eas vnquã consilia, neque mores ma-
lorum imiteris. His ab Aesopo Ennius admoni-

tus tum sermone, tum sua conscientia, ut sagitta quadam percussus animum, paucis post diebus è vita discessit. Aesopus autem aucupes omnibus accersivit, atque aquillarum pullos quatuor ut caperent, iubet: sic itaque captos nutriui, ut dicitur, ac instruxit (cui rei non magnam fidem adhibemus) ut pueros in sportis ipsis appensis gestando in altum volarent, atque ita obediens pueris essent, ut quocumque illi vellet volarent, siue in altum, siue in terram deorsum: praeterito vero hyemali tempore, ac vere arriidente, cum ad iter omnia parasset Aesopus, & pueros accepisset, & aquilas, decessit in Aegyptum, multa imaginatione, & opinione ad stupefactionem illorum hominum usus. Sed Neclenabo audito adesse Aesopum, insidijs circumuentus sum, inquit amicis, quia intellexeram Aesopum mortuum esse. Postridie autem iussit rex, ut omnes magistratus candidis circumdarentur vestibus ipse è πέπλῳ induit & coronam ac gemmatam κίβητιν. Cumque sedens in alto solio Aesopum introduci iussisset, Cui me assimilas, (ingredienti inquit) (Aesope, & eos qui mecum sunt? Et ille, Te quidem, Soli verno: qui verò te circumstant, maturis aristas. Et rex admiratus ipsum, & donis eum profecutus est. Postero autem die rursus rex candidissimam togam indutus, amicis purpureas iussis accipere, ingredientem Aesopum iterum rogauit. Et

Aesopus, Te inquit, comparo Soli: hos autem qui stant circum radijs solaribus. Et Nectenabo, puto nihil esse Lycerum pra meo regno. Et Aesopus subridens, Ne facile de illa sic loquere, o rex: nam genti vestra vestrum regnum collatum, instar solis lucet: ac si Lysero comparetur, nihil aberit quin splendor hic tenebra appareat. Et Nectenabo apposita verborum responsione stupefactus, Attulisti nobis, ait, qui turrim aedificent? Et ille, Parari sunt, si modo ostendas locum. Postea egressus extra urbem rex in planiciem, ostendit dimensum locum. Ad ductis igitur Aesopus ad ostensos loci angulos quatuor, quatuor aquilis una cum pueris per sacculos appensis, ac puerorum manibus datis fabrorum instrumentis, iussit euolare, illi vero sublimes. Date nobis, clamabant, lapides, date calcem, date ligna, & alia, quae ad aedificationem apta sunt. Sed Nectenabo visis pueris ab aquilis in altum sublatis ait, Unde mihi volucres homines? Et Aesopus, Sed Lycerus habet: tu autem homo cum sis, vis cum a quo dijs rege contendere? Et Nectenabo, Aesope victus sum percontabor autem te, tu responde, Et ait sunt mihi saeminae hic equae, quae cum audierint eos, qui in Babylone sunt equos hinnientes, statim concipiunt. Si tibi ad hoc est doctrina ostende. Et Aesopus, Respondebo tibi cras o rex. Profectus vero vbi hospitabatur, selem iubet

iubet pueris comprehendi, & captum publicè circumduci verberando. Aegyptij autem illud animal colentes, cum sic ipsum malè tractari viderent, concurrerunt, & felem è manu verberantium eripuerunt, ac rem celeriter renuntiarunt regi. Qui vocato Aesopo, Nesciebas inquit, Aesope, tanquam Deum à nobis coli felem? quare igitur hoc fecisti? At ille, Lycerum regem iniuria affecit, ò rex, præterita nocte hic felix: Galbè enim eius occidit pugnacè et generosum, præterea & horas ei noctis nuntiantem. Cui rex, non pudet te mentiri Aesope? Quonam modo vna nocte felis ab Aegypto iuit in Babylonè? Tum ille subridendo inquit: Et quomodo, ò rex, Babylone equis hinnientibus, hic equa femina concipiunt? Rex autem his auditis, prudentiam Aesopi felicem esse dixit. Post hæc autem cum adsciisset ex Helyopoli viros questionum sophisticarum peritos, atque de Aesopo cum eis disputasset, inuitavit vnà cum Aesopo ad conuiuium. Discumbentibus igitur ipsis quidam Heliopolita inquit Aesopo: Missus sum à Deo meo questionem quandam rogaturus te, vt ipsam solueres. Cui Aesopus, Mentiris: Deo enim ab homine nihil opus est discere: tu autem non solum te ipsum accusas, sed & Deum tuum. Alius rursus ait, Est tēplum ingens, & in eo columna duodecim vrbes continens, quarum singulae triginta trabibus ful-

ciuntur, quas circuncurrunt duæ mulieres. Tū
 Aesopus ait: Hanc quaestionem apud nos sol-
 vent & pueri. Templum enim est hic mundus:
 Columna, annus: Vrbes, menses: Et trabes, ho-
 rum dies. Dies autem & nox, duæ mulieres,
 quæ vicissim sibi succedunt. Postridie conuo-
 catis amicis omnibus, Neftenabo inquit: Pro-
 pter Aesopum hunc debebimus tributa regi Ly-
 cero. At ex his vnus ait: Iubebimus ei qua-
 stiones dicere nobis ex is, quæ neque scimus, ne-
 que audiimus. Et ille, Cras hac de re vobis re-
 spondebo. Decedens igitur, & composito scri-
 pto in quo continebatur. Neftenabo confitens
 mille talenta Lycero debere, mane reuersus Re-
 gi scriptum reddidit. Regis autem amici prius-
 quam apperiretur scriptum, omnes dixerunt,
 Et scimus hoc, & audiimus & vere scimus,
 Et Aesopus, Habeo vobis gratiam restitutio-
 nis causa. At Neftenabo confessione debiti le-
 eta ait, Me nihil Lycero debente, omnes vos te-
 stificamini? Illi mutati dixerunt, Neque sci-
 mus neque audiimus. Et Aesopus, Si hæc ita
 se habent, solutū est quaesitum, Ad hæc Neftena-
 bo, Felix est Lycerus, talem in regno suo doctri-
 nam habens. Ergo pacta tributa tradidit Ae-
 sopo, atque in pace remisit. At Aesopus in Ba-
 bylonem profectus narrauit Lycero acta in Ae-
 gypto omnia, & tributa reddidit. Lycerus au-
 tem iussit statuam auream Aesopo erigi. Non
 mult

multo autē post tempore, Aesopus in Graciā de-
 creuit nauigare, compositione q; cū rege facta,
 discescit, iuratus ei prius proculdubio rediturū
 se in Babylonem, atque illic reliquum vita vi-
 elurum. Per agratis autem Gracis orbibus, &
 sua doctrina patefacta, peruenit, & Delphos:
 verum Delphi differentem quidem audierunt
 libenter sed honore, & obseruantia eum assece-
 runt nulla. Is autem ad eos suscipiens ait,
 viri Delphi succurrit mihi ligno vos compara-
 re, quod in mari fertur: illuc etenim procul vi-
 dentes dū fluctibus agitur, magni precij es-
 se existimamus, postquam autem proximē ad-
 uenit, vilissimū apparet. Et ego itaque cū pro-
 cul essem ab vrbe vestra, vt eos qui existima-
 tione digni sunt, vos admirabar: nunc autem
 ad vos profectus, omnibus, vt ita dixerim, in-
 ueni inutiliores, sic deceptus sum. Hac cum au-
 diuissent Delphi, & timerent ne aliquo modo
 Aesopus ad alias vrbes accedens, male de se dice-
 ret, decreuerunt dolo hominem occidere. Au-
 ream igitur phialam ex eo, quod apud se erat
 sacello Apollinis accipientes, clam in Aesopi ab-
 scōderūt stratis. Cum Aesopus vero ignoraret
 quae ab ipsis dolo facta fuerant, egressus ibat
 in Phocidem. At Delphi egressus, & detinentes
 ipsam, percontabantur vt sacrilegum. Illo
 autem negante aliquid fecisse huiusmodi, illi
 vestratis euolutis auream inuenerunt phialam
 quam

quam etiam acceptam omnibus civibus ostēderunt non cum paruo tumultu. Igitur Aesopus cognitis illorum insidijs, rogavit, eos vt solueretur. Hi autem non solum non soluerunt, sed vt sacrilegum in carcerem quoq; iniecerūt, morte eius suffragijs decreta. Aesopus autē cū nulla astutia à mala hac fortuna liberari posset, seipsum in carcere lugebat cedens. Ex familiaribus autem ipsius quidam, Damas nomine, ad ipsum ingressus, & videns eum sic lamentari, causam rei rogavit. Ille ait, Mulier quaedā cum recenter virum suum sepeliuisset, quotidie profecta ad tumulum, plorabat. Arans autem quidam non procul à sepulchro, amore captus est mulieris, & derelictis bobus, iuit & ipse ad tumulum, ac sedens vnà cum muliere plorabat. Cum illa rogaret cur nam & ipse sic lugeret. Quoniam & ego, inquit decentem mulierem sepeliui, & posteaquàm plorauero metiticia leuor. Illa autem, Mihi idipsum similiter accidit. Et ille, Si igitur in eadem incidimus mala cur nam inuicem non coniungimur? ego etenim amabo te, vt illam: & tu me rursus vt tuum virum. His persuasit mulieri, & conuenerunt: interim autem fur profectus & boves soluens, abegit. Ille autem reuersus, non inuentis bobus & plangere, & lugere vehementer instituit. Profecta est & mulier: & lamentantē inueniens inquit, Iterum ploras? Cui ille

Nunc ait, verè ploro: & ego itaque multis civitatis periculis, nunc verè fleo, solutionem mali necunde inveniens. Post hæc assuerunt, et Delphi & extractum ipsum è carcere trahebāt in præcipitium. Ille autem eis dicebat: Quando colloquebantur animalia bruta, mus rana amicus factus, ad cœnam eam invitavit, & abducta in penarium divitis, vbi multa edulia erant, Comede, inquit, amica rana. Post epulationem & rana murem in suam invitavit cœnationem. Sed ne defatigere inquit, natando, filo tenui tuum pedem meo alligabo. Atque hoc facto saltavit in paludem. Ea autem urinata in profundum, mus suffocabatur: & moriens ait, Ego quidem per te morior, sed me vindicabit maior. Supernactante igitur mortuo mure in palude, devolans aquila hunc arripuit, vna cum eo appensam ranam, sicq; ambos devoravit. Et ego igitur, qui vi per vos morior, habebo ultorem. Babylon enim et Græcia omnis meam à vobis exigens mortem. Delphi tamen ne sic quidem pepercerunt Aesopo. Ille autem in Apollinis confugit sacellum, sed ij & illinc extraxerunt irati, & in præcipitium rursus traxerunt, Aesopus cum abduceretur, dicebat. Audite me Delphi. Lepus aquila insectante, in lustrum scarabei confugit rogans vt ab eo servaretur. Scarabeus autem rogabat aquilam ne occideret supplicem, ob-

stans ipsam per maximum Iouem, saltem ne
 despiceret paruitatem suam. Illa verò irata,
 ala percutiens scarabeum, leporem raptum de-
 pasta est. Scarabeus autem cū aquila volauit,
 vt nidum eius disceret, ac iam profectus ova e-
 ius deuoluta dirupit. Illa cū graue existima-
 ret si quis hoc ausus fuisset, & in altiore loco ni-
 dicaasset, & illic rursus scarabeus iisdē hanc af-
 fecit: Aquila autem inops consilij penitus, ascen-
 dit ad Iouē (in eius enim tutela esse dicitur) &
 in ipsius genibus tertiam fœturā ouorū posuit,
 Deo ipsa commendans, & supplicans vt custo-
 diret. At scarabeus è stercore pilula facta, ascē-
 dit, & in sinum Iouis eam dimisit. Iupiter af-
 surgens vt finum excuteret, & ova abiicit
 oblitus, quæ & cōtriuuit deiecta. Sed cum didi-
 cisset à scarabeo, quòd hac fecisset vt aquilam
 vlcisceretur (non enim scarabeum tantum illa
 affecit iniuria, sed & in Iouem ipsum impia
 fuit) aquila reuersa ait, scarabeum esse qui af-
 fecit mure, & certè iure affecisse. Nolens igitur
 aquilarum genus deficere, cōsulit scarabeo
 vt aquila reconciliaretur. Cum hic non paruis-
 set, ille in aliud tempus transposuit aquilarum
 partum, cum non appareant scarabei. Et vos
 igitur: o viri Delphi, ne despiciat hūc Deum, ad
 quem profugi: & si paruum sortitus est delu-
 brum, neque enim impios negliget. Delphi ve-
 rò hæc parum curantes, recta ad mortem itidē

ducebant. Aesopus nulla re à se dicta videns eos flecti, rursus ait. Viri crudeles, & interfectores, audite. Agricola quidam in agro consenuit: cum nunquam ingressus esset in urbem precabatur domesticos vt eam videret. At illi iunctis asellis, atque in currum eo imposito, solum iusserunt agere. Eunti autem procella & turbine aërem occupantibus, & tenebris factis aselli à via aberrantes, in quoddam precipitium deduxerunt senem. At ille iam precipitandus, O Iupiter ait, quia in re te iniuria affecti, quòd sic iniquè occidor, præsertim cum neque ab equis generosis, neque à mulis bonis, sed ab asellis, vilissimis? Et ego itaque eodem modo nunc tristior, quoniam non ab honoratis viris, & elegantibus, verùm ab inutilibus, & pessimis interficior, iamq; precipitandus, eiusmodi dixit rursus fabulam, Vir quidam suam deamans filiam, rus misit uxorem, solam autem filiam receptam violauit. Illa autem, Pater, ait, celesta facis, optarem tamen à multis potius viris decore hoc affici, quam à te, qui genuisti. Hoc nunc & in vos, ò iniqui Delphi, dico, quòd eligerem in Scyllam & Charibdim potius incidere, ac in Affrica Syrteis, quàm per vos iniuste, atque indignè mori: execror igitur vestram patriam, & deos testor, me præter omnem iusticiam interire, qui me vlciscentur exauditum. Precipitem igitur ipsum dederunt

de rupe & mortuus est. Non multò post autem
 pestilentia laborantes, oraculum acceperunt,
 expiandam esse Aesopi mortem. Cui, quòd con-
 scij sibi essent, iniuste eum interfecisse, etiam
 cippum erexerunt. Sed primates Gracia, ac do-
 ctissimi quique, cum & ipsi quae in Aesopum
 facta fuissent intellexissent, Delphos profecti
 sunt & cū illis habita inquisitione, ultores &
 ipsi Aesopi mortis fuerunt.

AESOPi VITAE

V I N I S .

2 3

FABULA QVAE FOR

micum & Circae & Xolo

hottantur ad laborum

Inde hinc & inde

de hinc & inde

et hinc & inde

hinc & inde

EX APHTHONII

Sophistæ exercitamentis.

Fabula profecta quidem est à poetis, sed & Rhetoribus communis facta est admonendi gratia. Est autem fabula sermo fictus, imagine quadam representans veritatem. Atque alia Sybaritica, alia Cilix, alia Cypria dicitur, accepto ab inuentoribus nomine. Verū quoniā Aesopus egregiè p̄ter ceteros cōscripsit fabulas, euicit vt potius Aesopia diceretur. Ea verò est triplex, Rationalis, Moralis, Mista. Rationalis, in qua aliquid ab homine geri confingitur, Moralis quæ eorum imitatur mores, quæ sunt rationis expertia. Mista verò, quæ rationale irrationaleq; complectitur. Eam autem ad monitionem, cuius causa fabulam constitueris. Ante fabulationem præpositam, postpositam verò, Ad fabulationem dices.

FABVLA QVA FORMICARUM & Cicadarū exēplo hortantur iuuenes ad laborem.

Cicada olim æstate assiduis cantibus indulgebant, formica verò hyemis memores laboribus fructibusq; colligendis operam dabāt. Verum cum hyems aduenisset, formica
ijs, quæ

Quae collegerant, pascebantur. Cicadas autem delectatio illa, & canendi voluptas, eò indigentia, miseriaq; perduxit, vt esurirēt omnes & fame conficerentur. Sic iuuentus laborum fugitans, male habet in senectute.

E X P H I L O S T R A T I.

I M A G I N I B V S.

F A B V L A E.

Fabulae se ad Aesopum sua in eum beneuolentia conferunt, quod satagat sui. Fabulae quippe & Homero, & Hesiodo, necnon & Archilochio in Lycamben cura fuit. Sed ab Aesopo humana omnia ad fabellas redacta sunt, sermone brutis non temerè imperito, nam & cupiditatem tollit, & libidinem insectatur, & fraudem. Atque haec ei leo quispiam agit, & vulpes, & per Iouem equus: nec testudo muta. Ex quibus pueri discunt, quae in vita gerantur. Habentur igitur in pretio fabulae propter Aesopum. Accedunt ad ianuam docti huius, vitis eum deuinctura, coronaq; oleagina coronatura: hic, vt puto, fabulam aliquam texit: risus enim faciei, & oculi in terram defixi id praese ferunt. Pictorem fabularum curas remissione animo indigere, non latuit. Philosophatur

autem & fabularum corpora. Bruta enim cū hominibus conferens, cœtum circa Aesopum statuit ex illius scena conflictum. Chori dux vulpes depicta est. Vtitur enim ea Aesopus ministra argumentorum plurium, ceu Dauid Comœdia.

EX HERMOGENIS

exercitamentis.

PRISCIANO INTERPRETE.

Fabula, est oratio ficta, verisimili dispositione imaginem exhibens veritatis. Ideo autem hanc primam tradere pueris solent oratores, quia animos eorum adhuc molles ad meliores facile vias rite instituunt. Vbi sunt ea tamē vetustissimi quoque autores, vt Hesiodus, Archilochus, Horatius. Hesiodus quidē Iuscinia Archilochus autē vulpis, Horatius muris. Nominantur autem ab inuentoribus fabularum, alia Aesopia, alia Cypria, alia Lybica, alia, Sybarytica: omnes autem communiter Aesopia dicuntur, quoniā in cōuentibus frequenter solebat Aesopus fabulis vti. Mendacem quidem esse nolunt fabulam, sed ad vitā utilem, necnon & verisimilem. Est autem verisimilis, si res, quæ subiectis accidunt personis, aptè reddantur: vtpotā, de pulchritudine aliquis certat, pauo supponatur hic. Oportet alicui astuciam tribuere, vulpecula est subijcienda. Imi-

tatores aliquos hominū volumus ostēdere, hic Simijs est locus. Oportet igitur modo breuiter, modo latius eas differrere. Quomodo autem hoc fiet? Si nunc narratione simplici proferantur, nunc etiam sermo inductis fingatur personis. Exempli causa, Simiæ conuenerunt & consiliū habuerūt de vrbe cōdenda: & quia placuit illis, paratæ erant incipere ædificationem: sed vetus Simia prohibuit ab incepto, eas docens, quòd facile capiantur, si intra muros concludantur: sic breuiter dices. Si velis producere, sic: Simiæ conuenerunt, & consiliabantur de vrbe condenda, quarum vna in medium veniens concionata est, quia oportet ipsas quoque ciuitatem habere. Videtis enim aiebat, quòd ciuitatem habendo fœlices homines sint, domos etiam habent singuli, & in concionem vniuersi, & in theatrum ascendentes delectant animos spectationibus & auditionibus varijs. Et sic proferes orationem in orando, dicens, quòd & plebiscitum scriptum est, & fingens etiam orationem veteris Simiæ. Expositio autem fabularum vult circuitionibus carere, & iucundior esse. Sed oratio, qua vtilitas fabula retegitur, quam ἐπιμύθιον vocant, quod nos affabulationem possumus dicere, à quibusdam prima, à plerisq; rationabilius postrema ponitur. Sciendum verò, quòd etiã oratores inter exempla solent fabulis vti.

L A V R E N T I V S

Vallenſis inſigni viro Arnol
do Fouelledæ Salutem.

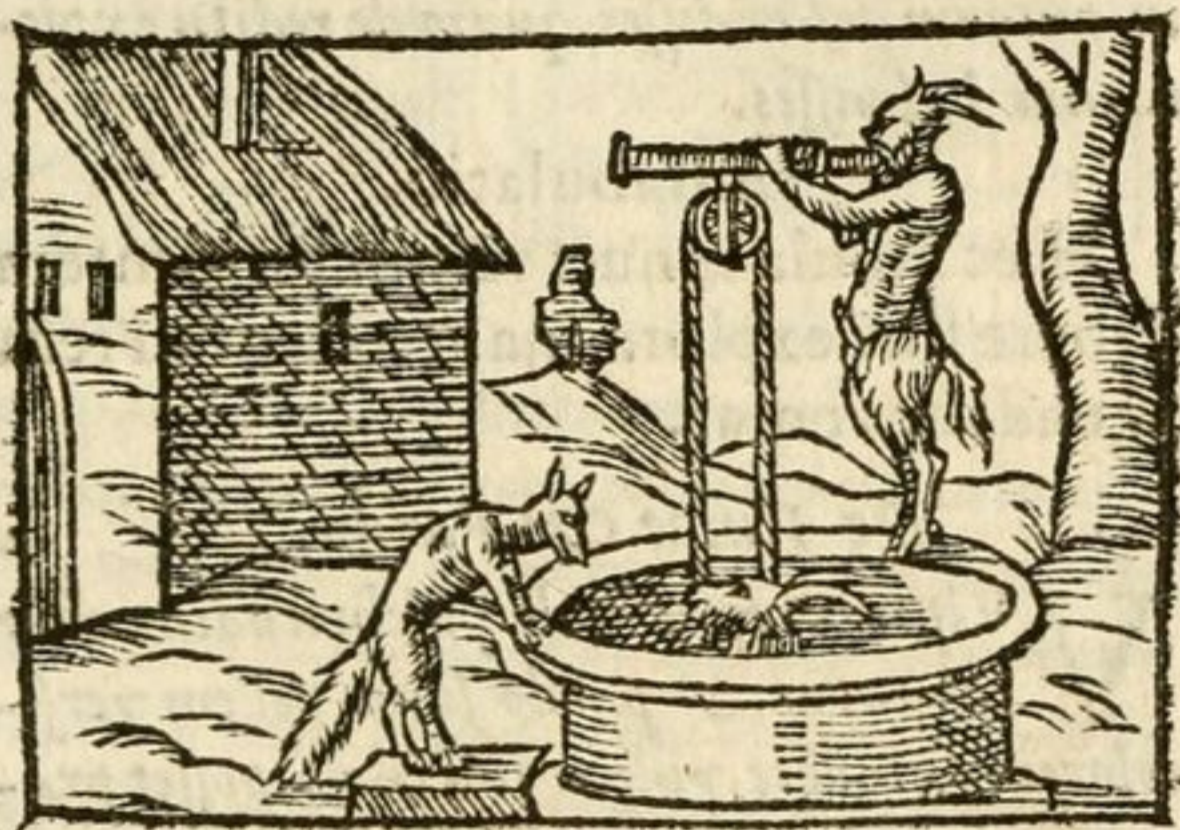


DROMISERAM nuper,
me tibi coturnices, quas ipse ve
natus essem, missurum. Eas ca
pere (vt homo venandi insue
tus) cum non possem, ad vena
tionem meam, id est ad literas me conuerti. Vt
forte ad manus venit libellus Græcus ex præ
da naualli, tres et triginta Aesopi fabulas cõti
nens, has omnes bidui labore venatus sum. Mit
to igitur ad te, siue fabellas, siue maius coturni
ces, quibus oblectare te possis ac ludere. Etenim
si Octavianum, Marcumque Antonium, orbis
terrarum principes, ludo coturnicum delecta
tos accepimus: profecto tu vir literarum amatis
simus, literato hoc genere ludendi delectaberis.
Et si quis Octauiano aut Antonio pugnacem
aliquam harum auium dono dedisset, iucun
dam illis rem, gratamque fecisset: ego quoque ti
bi iucundus, gratusque ero, qui plures triginta
eius generis aues dono mitto, pugnaces, victri
ces, & (si forte hoc te magis iuuat) etiã pin
gues. Oblectant enim hæ fabellæ, & alunt: nec
minus fructus habent, quam floris. Sed ne do
rum suum laudare insolētis sit, finem faciam.

Tu si coturnices veras, quam has fabullas, malis, rescribe. Mittam nanque non modo coturnices, sed etiam perdices. Ex vrbe Caieta, Calendas Maij. M. CCCC. XXXVIII.

De Vulpe & Capro.

1



VLPES & caper sitibundi in puteū quendā descenderūt, in quo cum perbibissent, circumspicienti: capro reditum, vulpes ait: Bono animo esto caper, excogitavi nanque quo pacto vterque reduces simus. Si quidem tu eriges te rectum primoribus pedibus ad parietē admotis, cornuaq; adducto ad pectus mento, reclinabis: & ego per terga cornuaq; tua transliens, & extra puteum euadens, te istinc postea educaam. Cuius consilio fidem

fidem habente capro, atque, vt illa dicebat, ob temperanti, ipsa à puteo resiliit: ac deinde præ gaudio in margine putei gestiebat exultabatque, nihil de hirco cura habens. Caterum cum ab hirco vt scædisraga incurfaretur, respondit: Enimuerò hirce, si tantum tibi esset sensus in mente, quantū est setarum in mento, non prius in puteum descendisses, quàm de reditu exploratum habuisses.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit virum prudentem debere finē explorare, antequàm ad rem agendam veniat.

De Vulpe & Pardo. 2

Vulpes & pardus de pulchritudine altercabantur: & pardo suam pellem versicolore extollente, vulpes suã cum nõ posset præponere, inquit, At quãtò ego speciosior, quã nõ corpus, sed animum versicolore sortita sum.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit pulchritudinē animi antecellere pulchritudinē corporis.

De Cata & Venere. 3

Cata quædam delitium erat cuiusdam formosi adolescentis. Hanc ille, vt in fœminam mutaret, Venerem compracatus est. Deamiserata cupiditatis adolescentuli, conuertit bestiam in speciosam puellam. Cuius forma inar-

descens



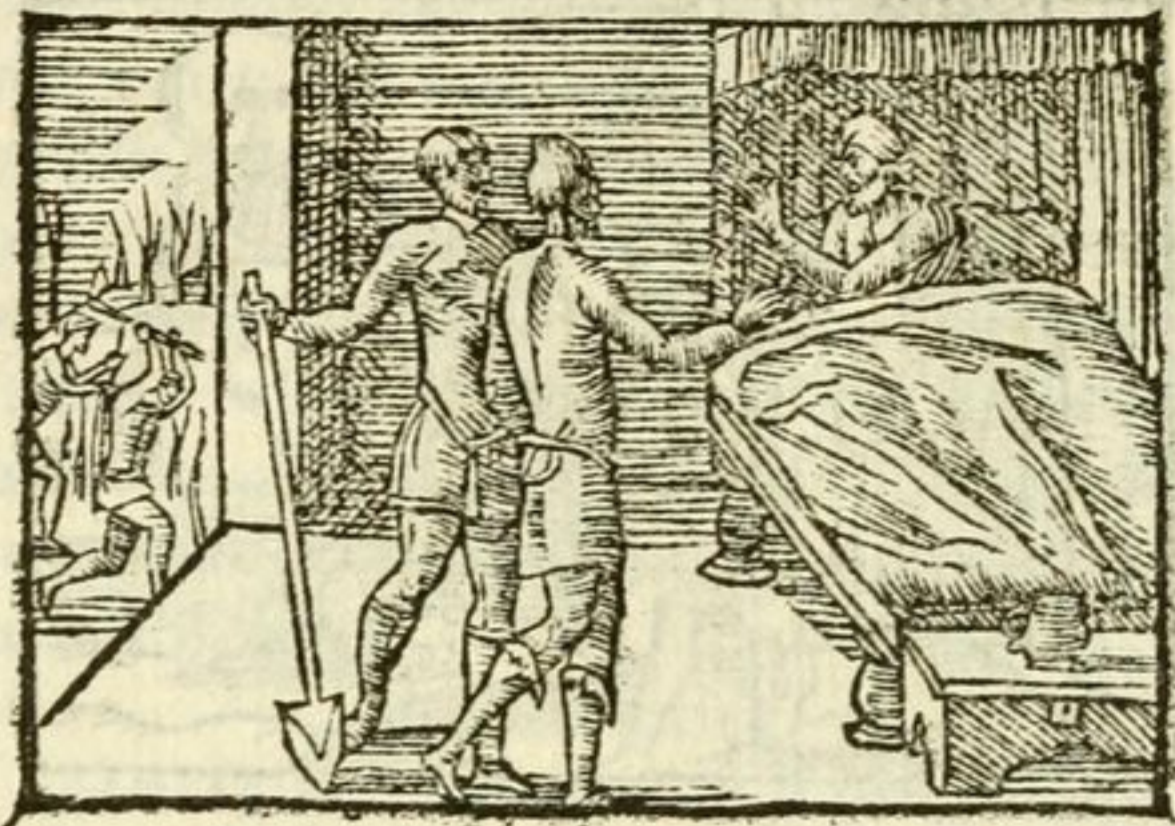
descens adulescentulus, adducit illam secum domum. Quibus confidentibus in cubiculo, Venus volens periculum facere, nunquid illa cum corpore mutasset & mores, murem in medium dimisit. At illa eorum qui aderant & cubiculi nuptialis immemor, è cubili consurgens, murem insequatur, illum comedere cupiēs : tum Dea indignata, eam iterum in suam restituit naturam.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit scelestos homines, etiam si conditionem statumque mutet, tamen mores nequaquam mutare.

De Agricola & Filijs eius. 4

Agricola filios suos videns quotidie gladiantes, neque in gratiam reducere potis esset: iussit fasciculum virgarum sibi afferri (ade-
rants



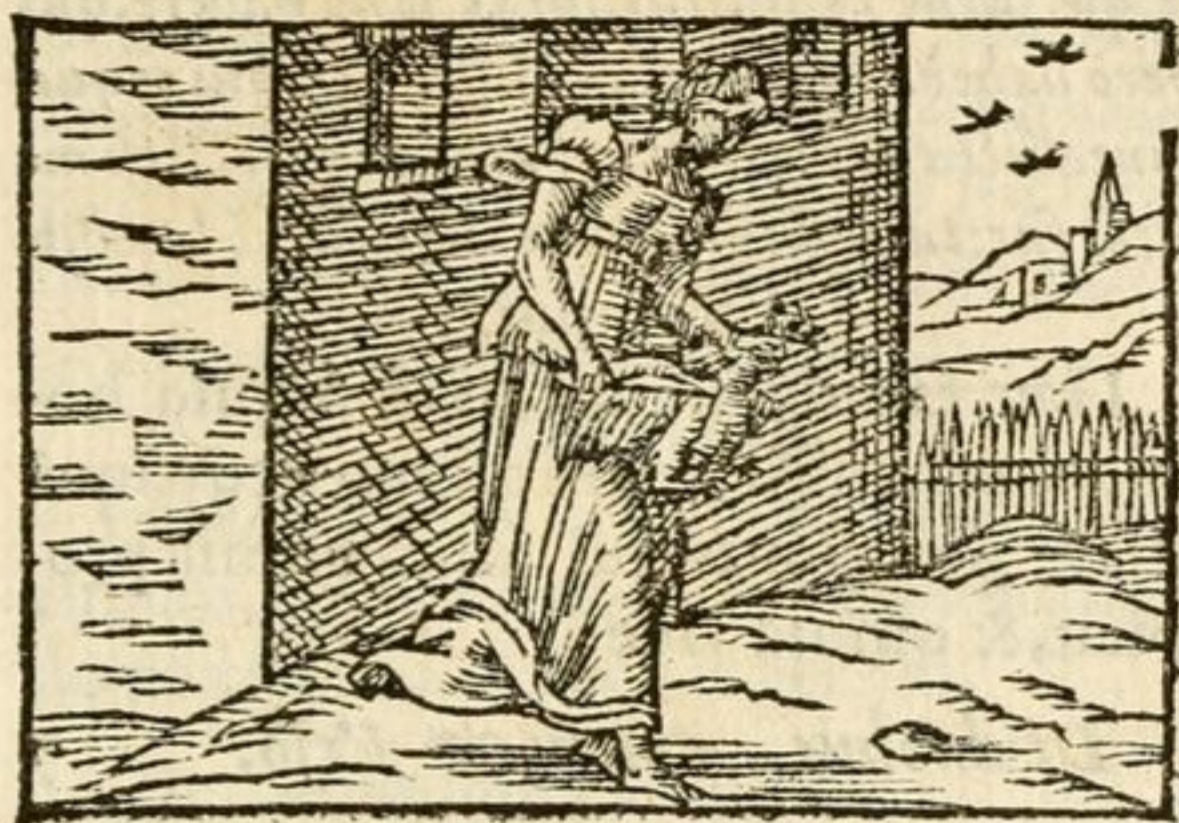
*rant autem filij illic sedentes) quæ cum allata
 essent, colligauit omnes in vnum fasciculum,
 iussitque singulos eorum fasciculum capere at-
 que confringere. Illis verò confringere non va-
 lentibus, soluens postea fasciculũ, tradidit sin-
 gulas virgas eis frangendas; atque illis statim
 frangentibus, intulit. Ita quidem & vos, ò fi-
 lioli mei, si vnanimis inuicem perstiteritis, in-
 expugnabiles vos hostibus inuictosq; præbebi-
 tis: sin minus, vestra ipsa emulatio atque sedi-
 tio, oportunam vos prædam inimicis faciet.*

Adfabulatio.

*Hæc fabula innuit, æquè res humanas
 capere, vel à concordia incrementum, vel
 à discordia iacturam.*

De muliere & Gallina.

5



Mulier quaedam vidua habebat gallinã
 quotidie singula ova ponentem. Sperãs
 autem mulier pro singulis bina ova posituram
 si plus escarum tribuisset, opiparè educabat.
 Gallina verò pinguior effecta, ne vnum qui-
 dem ouum amplius facere poterat.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit quòd homines per
 luxum rerum & copiam marcescētes, ab
 instituta industria retardantur.

De duobus adolescentibus. 6

Duo adolescentes obsonium à coquo com-
 munitè mercati sunt. Ceterum cum co-
 quus quibusdam negotijs domesticis intēderet,
 vaccarētque: aliter adolescentū partē obsonij in
 alterius manus immisit. Conuertente autem

se

se coquo, & par: ē carnis, qua aberat, requirem
te: qui carnē sustulerat, iurat se nō habere, qui
verò habebat, se non sustulisse. Quibus coquis
(intellecta adulescētū argutia) inquit. Et si me
latet fur: tamen eum quem iurastis, nō latebit.

Ad fabulatio.

Hæc fabula innuit: quòd si quid ho-
mines celamus, Deum tamen nequaquã
celare poterimus, qui solus omnia pro-
spicit, & omnia videt.

De duobus Amicis & Urso.

7



DVobus amicis vnà iter faciētibus fit vr-
sus obuiam, quorum vnus perterritus,
in arborem scandens, latuit: alter verò, cum se
imparem vrsō fore, & si pugnaret, superatum
iri, intelligeret: procidens simulabat se mortuū
esse. vrsus verò adueniens, & aures & occiput
eius olfaciebat, illo qui stratus iacebat vsque-
qua

quaque continente respirationem. Ita mortuū esse credens vrsus, abiit: aiunt enim non scuire in cadauera. Mox alter, qui inter frondes arboris latuerat, descendens, interrogat amicum quidnam ad aurem vrsus esset secū loquutus. Cui amicus inquit, Admonuit me, ne posthac cum huiusmodi amicis iter faciam.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, deuitandos esse amicos, qui periculoso in tempore auxilio præstando reuocant pedem.

De Arundine & Olea.

8



Disceptabant aliquando arundo & olea, de constantia & fortitudine, & de firmitate. Et olea quidem arundini probra ingerbat, vt fragili & ad omnem ventum vacillanti. Arundo aut obticebat, nō longum tem-
e pus

puss spectans. Nam cum ventus vehemens ingruisset, arundo reflectabatur, agitabaturq; . Olea verò, cum violentiæ ventorum reluctari vellet, con fracta est.

Ad fabulatio.

Hæc fabula innuit eos, qui fortioribus ad tempus cedunt, potiores esse ijs, qui non cedunt.

De Tubicine.

9



ERat tubicen quidam, qui in militia signum caneret: is interceptus ab hostibus, ad eos qui circumstabant, proclamabat. Nolite me vi-
 vi innocentem, innocuum, insontemq; perimere: nullum enim unquam occidi: quippe nihil aliud quam hanc buccinam habeo. Ad quem illi vicissim cum clamore responderunt, Tu verò hoc ipso magis trucidaberis, quòd cum ipse dimicare nequeas, ceteros potes ad certamen pellere

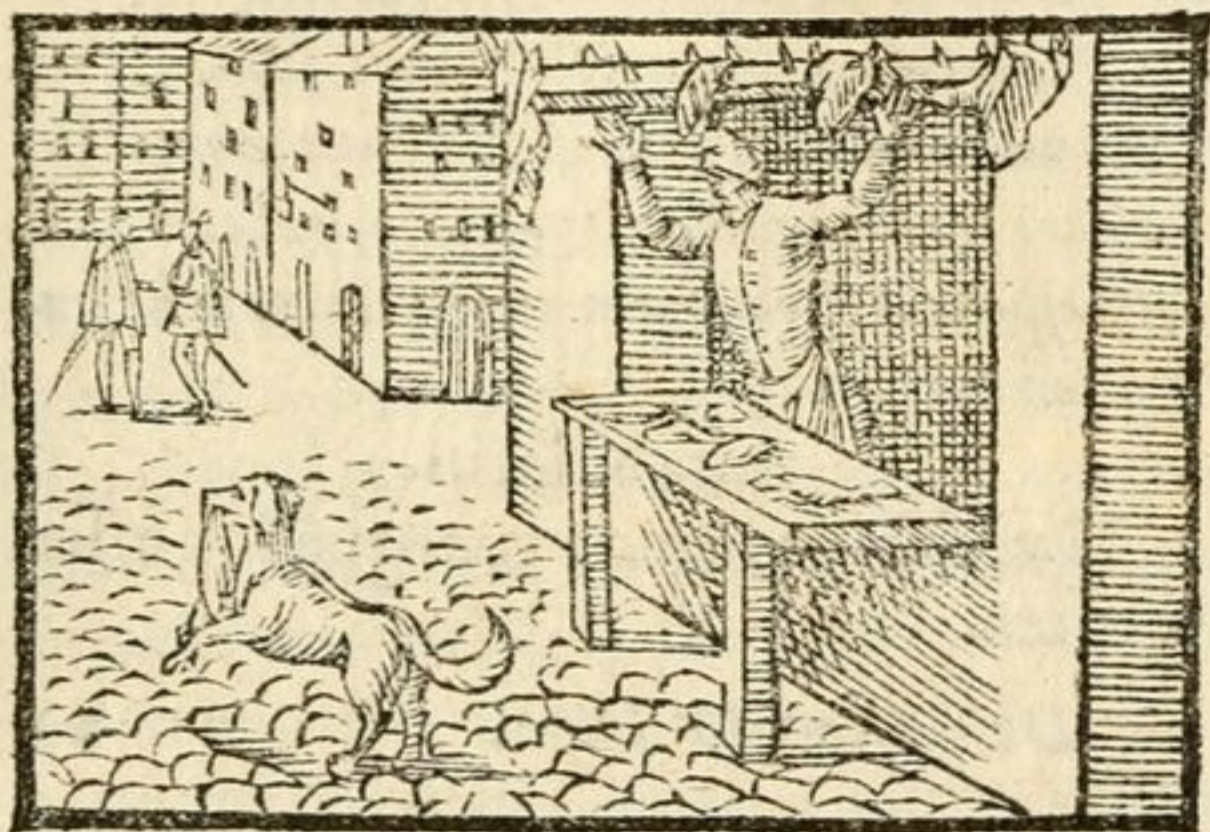
Ad fa

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, quòd præter cæteros peccāt, q̄ malos & importunos principes persuadent ad iniquè agendum.

De Cane & Lanio.

10



Canis quidam insiliit in macellum, lanio in aliqua re occupato, & arrepto pecoris corde fugiebat. Ad quem lanius conuersus, fugientemq; aspiciens, inquit, O canis, abi: vbi-
cunque fueris, te obseruabo. non enim mihi cor sustulisti, sed cor dedisti.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit iacturam frequenter esse hominibus doctrinam.

De Aegroto & Medico.

11

Aegrotus quidam à medico interrogatus, quonam modo se habuisset: præter

modum. respondit, in sudorem se fuisse resolutum. Cui medicus, Istud (inquit) bonum est. Altero autem die interrogatus quo modo se haberet? respondit, Algoribus correctus, diu vexatus sum. Et istud (inquit medicus) bonum est. Tertio cū ab eodem interrogaretur, respondit, Profluvio corporis debilitatus sum. Istud (inquit) etiam bonum est. Postea autem à familiari interrogatus, Quomodo habes à amice? Respondit, Ego etiam atque etiam bene habeo, sed morior.

Ad fabulatio.

Hæc fabula innuit coarguēdos assentatores.

De Asino & Lupo.

12

Asinus calcato ligni aculeo claudicabat, cōspecto que lupo, ait, O lupe, en præ cruciatu morior futurus esca, aut tua, aut vulturum, aut coruorum. Vnum modo minus abs te flagito: educ prius ex pede aculeum vt moriar saltem sine cruciatu. Tunc lupo summis dentibus aculeum mordicus deprehendens, eduxit. Asinus verò doloris oblitus feriatos calces in faciem lupi impegit: fractis que illius fronte, naribus, & dentibus, aufugit: lupo seipsum accusante, ac meritò sibi id euenisse dicente, quòd qui didicerat esse lanius iumentorum, nunc eorum volebat esse chirurgus.

Adft.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quòd qui sua artifi-
cia deferunt transferentes se ad aliena
ipsis non apta, & in derisum veniunt, &
in discrimen.

De Pastore & Mari.

13

Pastor in loco maritimo gregem pascebat:
qui cum videret mare tranquillum, inces-
sit cupido navigationem faciendi. Itaque; venun-
datis ouibus, emptisque; palmarum sarcinis, nau-
gabatur. Orta autem vehementi tempestate, &
navi mergi periclitante, omne pondus navis in
mare eiecit, vixque; evasit exonerata navi. Pau-
cis post diebus, veniente quodam & tranquili-
tatem maris admirante (erat enim sane tran-
quillum) respondens, inquit, Palmas iterum
vult quantum intelligo: ideoque immotum se
se ostendit.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit crudiores fieri
homines damno, atque periculo.

De Vulpe & Leone.

14

Vulpes nullum antea leonem conspicata:
cum illi aliquando obuiasset, ita conspectum
eius expavit, ut parum absuerit quin extin-
gueretur. Quod cum postea iterum accidisset: ad
conspectum quidem leonis exterrita est, sed non
ita ut prius. Tertio cum leonem eundem vidis-



*set in ciuitate, non modò non exterita, sed con-
fidenter audiens secum colloquuta est & confa-
bulata.*

Adfabulatio.

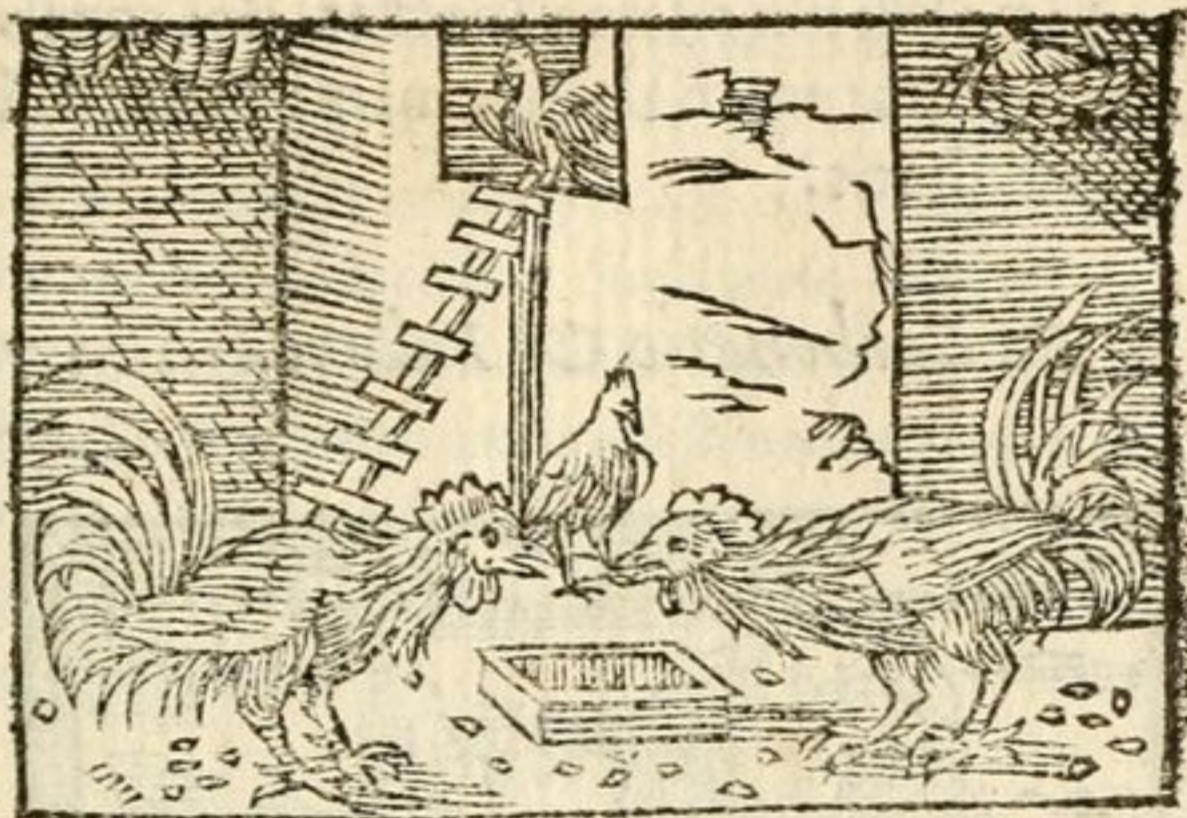
*Hæc fabula innuit, quòd consuetudo
& conuersatio facit vt que maximè hor-
ribilia & formidolosa sum, neque horri-
da, neque formidolosa videantur.*

De Gallis & Perdice.

15

C*Allos quidam domi suæ cùm haberet.
mercatus est perdicem, eamque in socie-
tate gallorum dedit vnà cum illis saginãdam.
eam verò statim galli, pro se quisque morde-
bant, abigebantque. Perdix autem apud se af-
fluctabatur: existimans, ideo talia sibi à gallis
inferri, quòd suum ab illorum genere alienum
esset. Vbi verò non multo post aspexit & illos
inter*

*inter se pugnantes, mutuóque percutientes:re
creata à maxore & tristitia, inquit, Equidem*



*verò posthac ego non afficiabor amplius , vi-
dens eos etiam inter se dimicantes.*

Adfabulatio.

*Hæc fabula innuit, virum prudẽtem
debere æquo animo ferre cõtumelias ab
alienigenis illitas, quos videt ne à dome-
sticorum quidem iniurijs abstinere.*

De Vulpe & Capite quodam. 16

*V*ulpes aliquando in domum citharædi
ingressa, dum omnia instrumenta mu-
sica, omnem supellectilem scrutaretur: reperit è
marmore caput lupinum, scienter fabrèque fa-
ctum. Quod cum in manus sumpsisset, inquit,
O caput cum magno sensu factum, nullum

sensum obtinens.

Adfabulatio.

Hæc fabula ad eos spectat, qui corporis dignitatem habent, animi industriam non habent.

De Carbonario & Fullone.

17



Carbonarius conducta in domo habitans, inuitavit fullonem, qui eò loci proximè venisset, vt eisdem in adibus vna habitarent. Ad quem fullo, O homo, non est mihi istud factu conducibile: Vereor enim ne quicquid ipse candefacerem, id omne tu carbonaria aspergine fulscares.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, nullum cum flagitiosis habendum esse commercium.

De

De Homine glorioso.

18

Vir quidem aliquandiu peregrinatus cū iterum domum rediisset: cū multa ardua in diuersis regionibus à se viriliter gesta iactabundus predicabat, tum verò illud maxime, quòd Rhodi omnes certamine salendi superasset: eiusq; rei Rhodios, qui assuerunt, testes esse. Ad quem vnus assistentiū respondens, inquit, O homo, si verū est quod loqueris, quid tibi opus est testibus? Ecce Rhodus, ecce hic certamen salendi.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quòd vbi rerū testimonia ad sunt, nihil opus est verbis.

De Homine & Apolline.

19

Quidam facinorosus Delphos se contulit, Apollinem tentaturus, habensq; passerulum sub pallio, quem pugno tenebat. Accedensq; ad tripodas, interrogabat Deum, dicēs: Quod habeo in dextera, viuit ne, an mortuum est? Prolaturus pacerculum viuum, si mortuum respondisset: rursus prolaturus mortuum, si viuum respondisset. Occidisset enim statim sub pallio priusquā proferret. At Deus subdolam calliditatem hominis intelligens, dixit, O consultor, vtrū malis facere (penes te namq; arbitrium

trium est) facito: & siue vinum, siue mortuum
quod in manu habes, proferto.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit menem diuinam
nihil neque latere, neque fallere.

De Piscatore & Cinaride.

20

Piscator quidam demissis in mare retibus
detulit Cinaridem pusilli corporis: quæ pi-
scatorem sic obsecrabat, Noli me impræsenti-
rum capere pusillam & minutã, sine habire &
crescere: vt postea iam adulta, commodo cum
maiore potiaris. Cui piscator, Ego verò amens
sum, si lucrum quod inter manus habeo (licet
exiguum) prætermittam spe futuri boni quan-
tumlibet magni.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit stolidum esse, qui
propter spem maioris, rem & præsentem
& certam (licet parua) non amplectitur.

De Asino & Equo.

21

Vir quidam habebat equum & asinum.
In itinere faciendo, inquit asinus equo,
Si me saluum vis, leua me parte oneris mei.
Equo illius verbis non obsequente, asinus sub
onere cadens, moritur. Tunc dominus iumento-
rum omnes, quas portabat, asinus sarcinas si-
mul

mulque corium, quod à mortuo exuerat, equo imponit. Quo onere depressus equus, cum clamore inquit, Ve mihi iumentorum infelicissimo,



quid mihi misero euenit? Nam recusans partē, nunc totum onus porto, & illius corium.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, maiores debere in laboribus participes esse minoribus, ut utrique incolumes sint.

De Homine & Satyro.

22

Vir quidam cum Satyro amicitiam inierat. Qui cum edendi gratia sederent, exorta cali tempestate, vir manus ad eos admouens, anhelitus refocillabat. Quod intuens Satyrus, interrogat quam ob rem id faceret. Ille inquit, calore oris argentes manus refocillo. Pauloque post, calidiore edulio

alla

allato, cum vir iterum manus admouens, calorem cibi tenui inspiratione refrigeravit, interrogat Satyrus quam ob rem & illud faciat. Respondente autem viro, ut refrigeraret edulium: Atque ego inquit Satyrus, tecum posthac amicitiam non exercebo, qui ex vno ore & calidum promis, & frigidum. Vale.

Adfabulatio.

Fabula innuit deuitandam eius amicitiam esse, cuius anceps vita est, & non simplex sermo.

De Agricola & Canibus. 23

Agricola quidam hyberno sydere in agro deprehensus, deficientibus cibarijs primū interfectis singulis ouibus, illarum carnibus vescabatur, mox & caprarum, postremo operarijs bobus interemptis aiebatur. Quod canes dū animaduertissent, inter se colloquuti sunt dicentes, At nos hinc faciamus fugam. Si enim operarijs bobus dominus non pepercit, nec nobis quidem parcat.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, fugiendos, cauendosque, qui à familiaribus manus non abstinent.

De Quodam admorso à cane. 24

Admorsus quidam à cane, circuibat singulos, corrogans curationem: naetusque quem

quendam est, qui cognita mali qualitate, inquit, Si tu quidem, O homo, conualescere vis, crustam panis madefactam in sanguine vulneris porrige cani, qui te momordit, comedendā. Cui ille deridenter inquit, Ego, mehercule, si illud fecero, dignus sum qui ab omnibus huius urbis canibus premordear.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, improbos homines cum maximè beneficia acceperint, tum maximè ad maleficia animari.

De Thynno & Delphino. 25

THynnus, cum Delphinum insequentem precipiti cursu fugeret, & iam capiendus esset, in anfractum quendam se intorsit. Delphinus quoque ad alterum similem impetu ipso allisus est. Ad quem Thynnus respiciens, eū que expirantē videns, inquit, iam mihi mors non erit molesta, videnti eum qui mihi causa mortis est mecum morientem.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, æquo animo ferre homines calamitates, cū eos per quos in calamitate sunt, calamitosos aspiciunt.

De Aucupe. 26

AVceps quidam, sumptis aucupatorijs re-
tibus, ad venandum processit, visoq; palumbo in cacumine arboris sedente, compositas

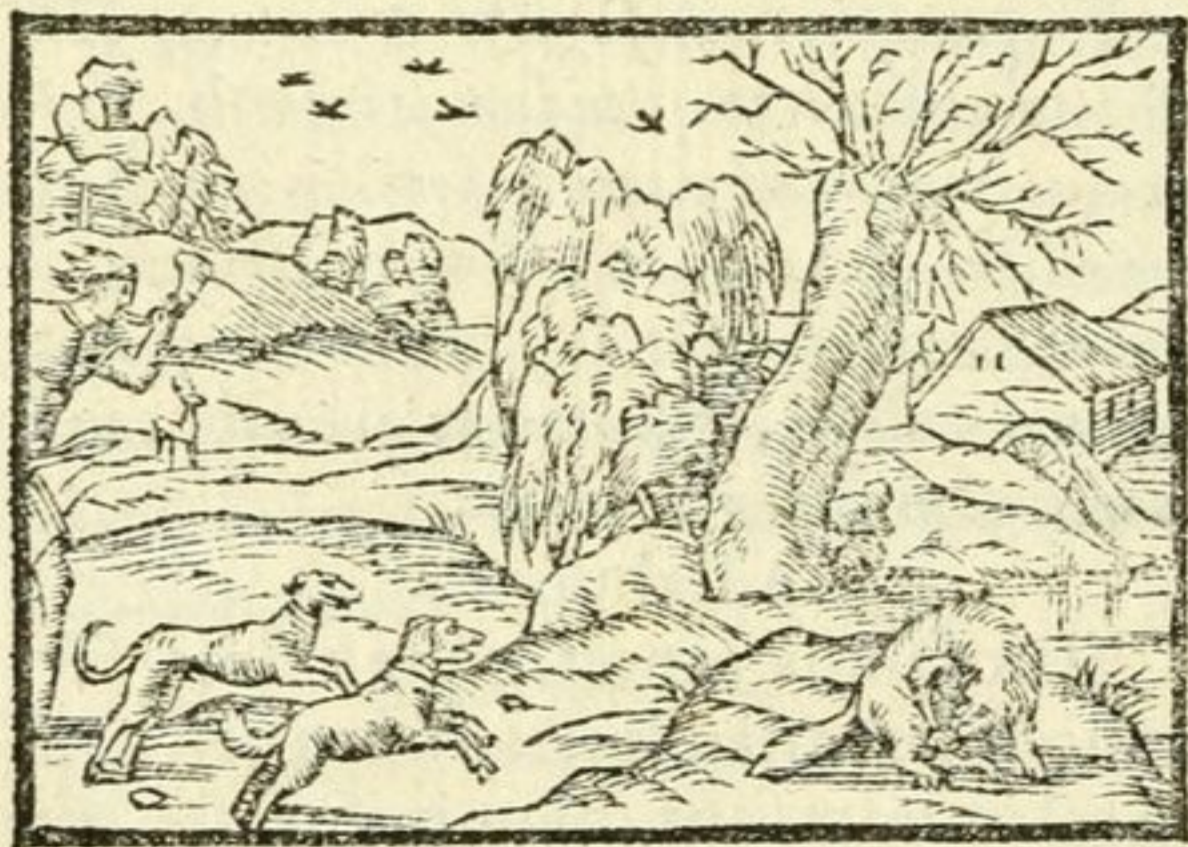
artificiose arundines cum retibus, ad auẽ clanculum admouebat, sperans illã se venari posse. Quod cum agit, in alium intuens, iacentem viperam pedibus pressit, qua exasperata dolore, hominem momordit. At ille iam deficiens, Me miserum inquit, qui cum alterum venari volo, ipse ab altero captus pereo.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quòd æmuli alios arte sua nitètes decipere sæpe in laqueos quos tendunt incidunt.

De Castore.

27



CASTOR præter ceteros quadrupedes, in aqua durare fertur, suãque genitalia ad artem medicam sanè utilis esse. Hic ubi videt se ab indignantibus hominibus captum iri (no-
uit

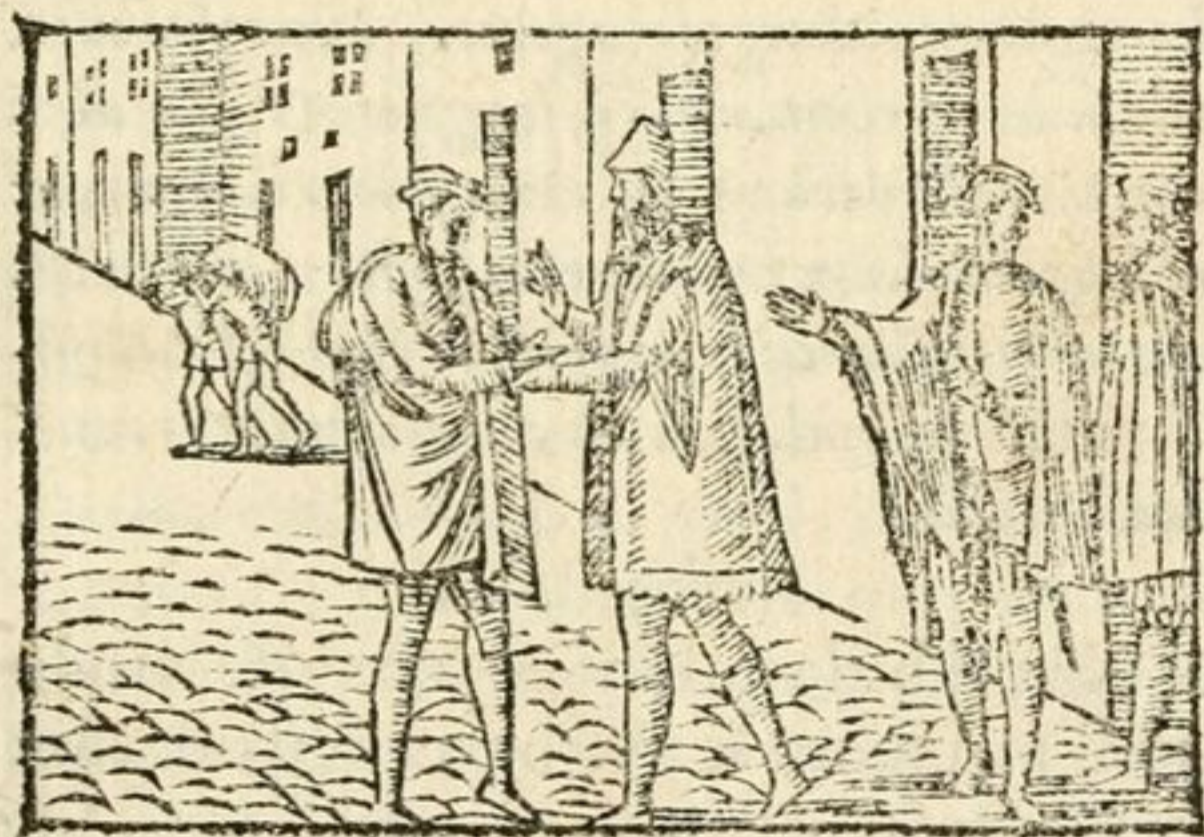
uit enim quamobrem indagetur) ipse sibi genitalia pracidit, atque insequentes proyiciens, hoc modo incolumis euadit.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, huius exemplo prudentes debere pro adipiscēda salute, nullam rationem habere fortunarum.

De Vaticinatore.

28



Vaticinator quidam in foro sedens sermo cinabatur, cum sibi quidam denuntiat fores domus eius effractas esse, omniūque direpta quæ in domo fuissent. Ad quem nuntium vaticinator gemens, properansque cursu se domum recepiebat. Quem currentem intuens quidam, O tu, inquit, qui aliena negotia te diuinitaturū promittis, certè tua ipse nō diuinasti.

Ad

Adfabulatio.

Fabula hæc ad eos spectat, qui res suas non rectè administrantes, alienis, quæ nihil ad eos pertinent, prouidere ac consulere conantur.

De Aucupe & Merula. 29

Auceps tetenderat volucribus retia, quod eminens intuens merula, percontabatur hominem quid negotij ageret. Ille respondit, se condere urbem. abiitq; longius, & sese abdidit. Merula verò verbis illius fidem habens, accedens ad escam iuxta retia positam, capta est. Accurrenteq; aucupe, inquit, O homo, si tu quidem talem condis urbem, haud multos inuenies incolas.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit eo maximè modo rem priuatam & publicam destrui, cum præfides sæuitiam exercent.

De Viatore & Ioue. 30

Viator longum ingressus iter, si quid inuenisset, eius dimidium Ioui se oblaturum promisit. Inuento autem in ipso itinere vase palmarum & amygdalorum pleno, comedit omnes palmulas amygdalasq; : sed harum nucleos illorum putamina ad aram quandam obtulit

obtulit inquit, Iupiter, habes quod tibi voueram: quod enim inueni, eius & interiora & exteriora tibi offero.

Ad fabulatio.

Fabula hæc innuit auarū hominē cupientē pecunię, etiā dijs moliri fallacias.

De Filio & Matre.

31

PVer quidam in scola condiscipuli furatus tabellam alphabetariam, attulit matri suæ. A qua non castigatus, quotidie magis furabatur. Procedente autem tempore, maiora cœpit furari. Tandem à magistratu deprehensus, ducebatur ad supplicium. Matre verò sequēte ac vociferante, rogauit satellites, vt paulisper cum ea ad aurem loqui permitterent. Quibus annuentibus & matre festinabunda aurem ad os filij admouente: ille auriculam maternam dentibus amorsam euulsit. Et cū mater cæterique increparent, non modo vt furem, sed etiam vt in parentem suam impium, inquit, Hæc mihi vt perderer, extitit causa: si enim me ob tabellam alphabetariam castigasset, nequaquam ad vltiora progressus, ad supplicium nunc ducerer.

Ad fabulatio.

Fabula hæc innuit, quòd qui inter iniuria peccandi non coercentur, ad grauiora flagitia euadunt.

De Filio & Patre.

32

Filium quidam senior habebat generosi animi, & venaticorum canum amatorem. Hunc per quietem viderat à leone trucidari. Territus igitur ne fortè somnium hoc aliquando sequeretur euentus, extruxit domum quamdam politissimam, laquearibus ac fenestris amenissimam, illucq; inducens filium, illi custos inhærebat. Depinxerat enim in ea domo, ad oblectationem filij, omne genus animalium in quibus & leonem. Adolescens hæc inspiciens, eò amplius molestia contraherebat. Quadam autè vice leoni propius stans inquit, O truculentissima fera, te propter, & propter inane somnium patris in hac domo asservor veluti in carcere. Quid igitur faciam? Et hæc dicens, manum parieti incussit, oculum leoni eruere volens, & in clauo, qui illic latebat, offendit, qua ex percussione manus emarcuit: succreuitq; sanies, ac febris subsequuta est: brevi adolescens est mortuus. Ita leo adolescentem occidit, nihil adiuvante patris sophismate.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quæ ventura sunt, deuitare posse neminem.

De Caluo quodam.

33

Calvus quidam mentitos crines gerens, dum equo vehebatur, ecce turbinis ven-

tus

tus illos de capite sustulit : risus statim magni presentibus excitantur. Et ille mutuo risu ad eos inquit, Quid mirum si crines, qui non erant mei, à me recesserint? illi quoque recesserunt, qui mecum fuerant nati.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, non debere nos mœrere ob amissas opes. Quòd enim nascens à natura non accepimus, non potest nobiscum perpetuò permanere.

Trium & triginta Aesopi Fabularum à Laurentio Valla traductarum.

f. 2. Alia

Alia item aliquot Aesopi Fabulae à Græco in Latinum versæ, incerto interprete.

Impossibilia promittens.

2



*V*r pauper ægrotans, & male affectus, cum à medicis desperatus esset, deos rogabat, pollicens si sanitatem sibi rursus restituisent, centum boues ipsis oblaturum esse in sacrificium. Vxore autem eius audiente, Et ubi tibi hæc, si conualueris? Ille ait, Putas enim surgere me hinc, ut Dij hæc à me repetant?

Adfabulatio.

Fabula significat, multos facile polliceri, quæ re comprobare non sperent.

Rana.

2

*R*anae duæ in palude pascebantur, æstate autem siccata palude, illa derelicta, quæ rebant aliam: cæterum profundum inuenerunt puteum: quo viso, altera alteri inquit, Descendamus, heus tu, in hunc puteum. Illa respondens ait, Si igitur & hic aqua aruerit, quomod

modo ascendemus?

Adfabulatio.

Fabula declarat non oportere inconsideratè res aggredi.

Canis & Gallus.

3

Canis & gallus inuita societate iter faciebant. Vespera autem superueniente, gallus conscensa arbore, dormiebat: at canis ad radicem arboris excauata, Cùm gallus, vt assollet, noctu cantasset, vulpes vt audiuit accurrit & stans inferius, vt ad se descenderet, rogabat quòd cuperet commendabile adeò cantu animal complecti. Cùm autem is dixisset, vt ianitorè prius excitaret ad radicem dormientem, vt cum ille aperuisset, descenderet: & illa quærente vt ipsum vocaret, canis statim profiliens eam dilacerauit.

Adfabulatio.

Fabula significat, prudentes homines inimicos insultâtes ad fortiores astu mittere.

Leo & Ursus.

4

Leo & ursus simul magnum naçti hinnulum, de eo pugnabant, grauiter igitur à seipsis affecti, vt ex multa pugna etiam vertigine corripentur, defatigati iacebant. Vulpes autem circumcirca eundo, vbi prostratos eos vidit, & hinnulum in medio iacentem,

hunc per utrosque percurrēdo, rapuit, fugiens-
que abiit: at illi videbant quidem ipsam, sed
quia non poterant surgere, Nos miseros, dice-
bant, quia vulpi laborauimus.

Adfabulatio.

Fabula significat, alijs laborantibus,
alios lucrari.

Vespertilio, & Rubus, & Mergus. 5

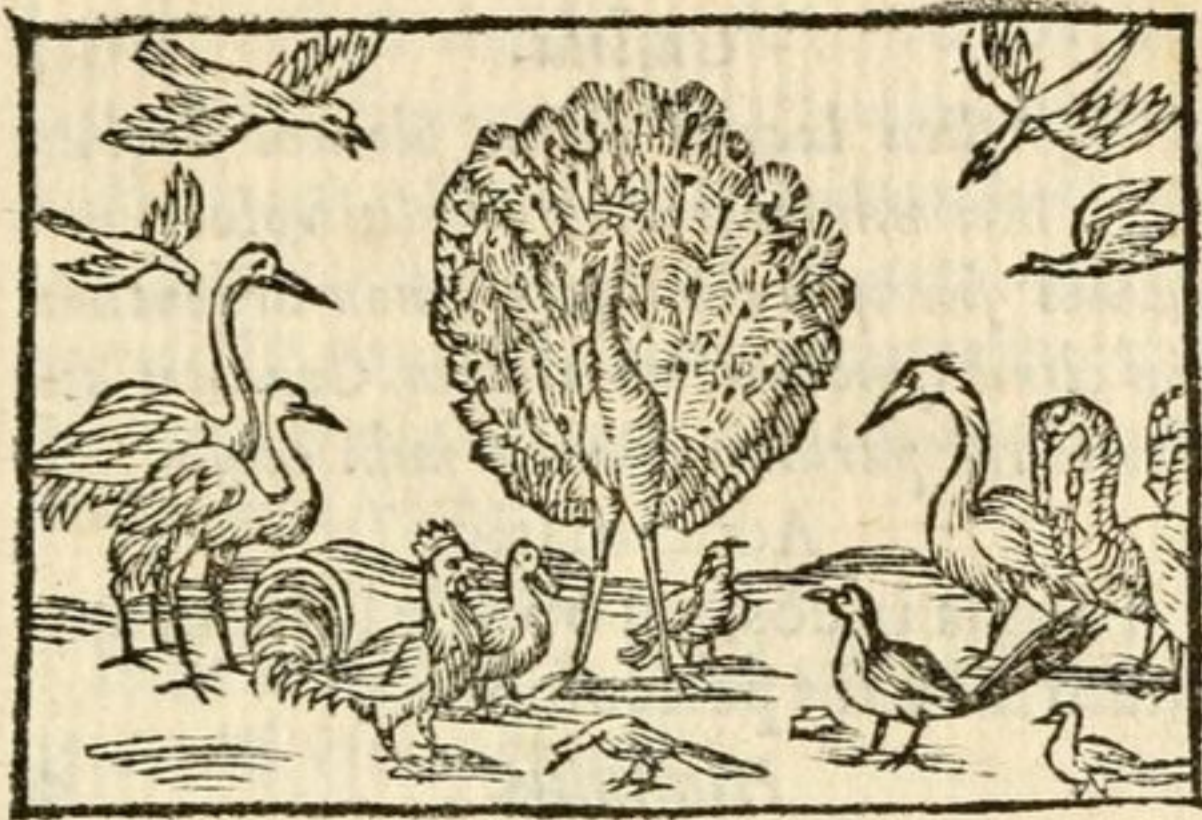
Vespertilio, & rubus, & mergus inita so-
cietate mercatoriam decreuerunt vitam
agere. Itaque vespertilio argentum mutuata
proiecit in medium, rubus vestem secum acce-
pit, mergus tertius, as: & nauigauerūt. Tem-
pestate autem vehementi oborta, & naui euer-
sa, omnibus perditis, ipsi in terram euaserunt.
Ex illo igitur mergus litoribus semper asidet,
num quopiam as eijciat mare. Vespertilio verò
creditores timens, interdum non apparet, noctu
ad populum exit. Rubus prætereuntium vesti
inheret, sic ubi suam cognoscat quarendo.

Adfabulatio.

Fabula significat, in ea quibus incum-
bimus, in posterum recidere.

Pauo & Monedula. 6

Avibus creaturis regem, pauo orabat, vt
se ob pulchritudinem eligerent. Eligenti-
bus autem eum omnibus monedula suscepto
sermone ait, Sed si te regnante aquila nos per-
sequi



sequi aggressa fuerit, quomodo nobis opem feret?

Adfabulatio.

Fabula significat, principes nō modo propter pulchritudinē, sed & fortitudinem & prudentiam eligi oportere.

Singularis animal & Vulpes. 7

Singularis agrestis super quadam sidens arbore dentes acuebat. Vulpe rogante causam, quare nulla præposita necessitate dentes acueret ait, Non abs re hoc facio: nam si me periculum inuasit: nequaquam me tunc acuedis dentibus occupatum esse oportebit, sed potius paratis uti.

Adfabulatio.

Fabula significat, aduersus periculum præparatum esse oportere.

Cassita.

8

Cassita laqueo capta plorans dicebat: Hei mihi misera, & infelici volucris: non aurum surripui cuiusquam, non argentum, non aliud quicquam pretiosum. Granum autem tritici paruum, mortis mihi causa fuit.

Adfabulatio.

Fabula in eos, qui ob vile lucrum magnum subeunt periculum.

Hinnulus.

9

Hinnulus aliquando ceruo ait, Pater, tu & maior, & celerior canibus, & cornua prætereà ingentia gestas ad vindictam, igitur cur sic eos times? Et ille ridens ait, Vera quidem hæc inquis, fili: vnum verò scio, quòd cum canis latratum audiuerò, statim ad fugam nescio quomodo efferor.

Adfabulatio.

Fabula significat natura timidos nulla admonitione fortificari.

Avarus.

10

Avarus quidam cum omnia sua bona vendidisset, & auream glebam fecisset, in loco quodam infodit, vna defosso illic, & animo suo, & mente, atque quotidie eundo, ipsam videbat. Id autem ex operis quædam obseruando cognouit, & refossam glebam abstulit. Post hæc & ille profectus, & vacuum locum videns,

lagere

lugere cœpit, & capillos euellere. Hęc cum quidam vidisset sic plorantem, & causam audiisset, Ne sic, ait, o tu tristare: neq; enim habes aurum, habebas: lapidē igitur pro auro, acceptū reconde, & puta tibi aurum esse, eundem enim tibi vsus præstabit: nam, vt video, neque cum aurum erat, vtebare.

Adfabulatio.

Fabula significat, nihil esse possessionem, nisi vsus adfuerit.

Anseres & Grues.

11

ANseres, & grues in eodem prato pascebantur. Venatoribus autē visis, grues, quod essent leues, statim euolauerunt, anseres verò, ob onus corporū cum mansissent, capti fuerunt.

Adfabulatio.

Fabula significat, & in expugnatione vrbis, inopes facile fugere, diuites autē feruire captos.

Testudo & Aquila.

12

Testudo orabat aquilam, vt se volare doceret. Ea autem admonente procul hoc à natura ipsius esse, illa magis precibus instabat. Accepit igitur ipsam vnguibus, & in altum sustulit: inde demisit: hæc autem in petras cecidit, & contrita est.

Adfabulatio.

Fabula significat, multos, quia in con-

tentionibus prudentiores non audiuerim, seipsum læsisse.

Cerua.

13

Cerua altero obtacata oculo, in littore pascabatur, sanum oculum ad terram propter venatores habens, alterum verò ad mare, unde nihil suspicabatur. Præter nauigantes autem quidam, & hoc coniectantes, ipsam sagittarunt: hæc autem seipsam lugebat, quod unde timuerat, nihil passa foret, quod non putabat malum allaturum, ab eo proditam.

Adfabulatio.

Fabula significat, sæpe quæ nobis noxia videntur, vtilia fieri: quæ verò vtilia, noxia.

Cerua & Leo.

14

Cerua venatores fugiens, in speluncam ingressa est. In leonem autem ibi cum incidisset, ab eo comprehensa est. Moriens autem dicebat, Hei mihi, homines fugiens, in ferarum immitissimam incidi.

Adfabulatio.

Fabula significat, multos homines dum parua fugiunt pericula, in magna incurrere.

Cerua & Vitis.

15

Cerua venatores fugiens, sub vite delituit. Cum præterissent autem parumper illi, cerua prorsus iam latere arbitrata, vitis folia

folia pasci incepit. Illis verò agitatís, venatores conuersi, & quod erat verum arbitrati, animal aliquot sub folijs occultari, sagittis confecerunt ceruam. Hac autem moriēs talia dicebat iusta passa sum, non enim offendere oportebat qua me seruarat.

Adfabulatio.

Fabula significat, qui iniuria benefactores afficiunt, à Deo puniri.

Asinus & Leo.

16



CVm asino gallus aliquando pascebatur. Leone autem aggresso asinum, gallus exclamauit, & leo (aiunt enim hunc galli vocem timere) fugit. At asinus ratus propter se fugere aggressus est statim leonem. Vt verò procul hñc persecutus est, quò nō amplius galli perueniebat vox, conuersus leo deuorauit. Hic verò

moriens clamabat, Me miserum, & dementem ex pugnacibus enim non natus parentibus, cuius gratia in aciem irruui?

Adfabulatio.

Fabula significat, plerosque homines, inimicos, qui se de industria humiliarunt, aggredi, atque ita ab illis occidi.

Olitor & Canis.

17

O*Litoris canis in puteum decidit: olitor autem ipsum illinc extracturus, descendit, & ipse in puteum, ratus autem canis accessisse ut se inferius magis obrueret, conuersus olitorem momordit. Hic autem cum dolore reuersus, Iusta, inquit, patior. nam cur vnquam sui interfectorem seruare studui?*

Adfabulatio.

Fabula in iniustos, & ingratos.

Sus & Canis.

18

S*us & canis mutuò conuiciabantur. Et sus iurabat per venerem proculdubio dentibus discissurum canem. Canis verò ad hæc dissimulanter dixit, Bene per Venerem nobis iuras: significas enim ab ipsa vehementer amari, quæ impuras tuas carnes degustantem, nullo pacto in sacellum admittit. Et sus, Propter hoc igitur magis præ se fert dea amare me: nã occidētem: aut alio quouis modo ledentem omnino auer-*

sat ut

Satur: tu tamē male oles & viua, & mortua.

Adfabulatio.

Fabula significat, prudentes oratores, quæ ab inimicis obijciuntur, artificiosè in laudem conuertere.

Sus & Canis.

19

Sus & canis de fecunditate certabant. Dixit autem canis, secundam esse maximè pedestrium omnium. Et sus occurrens, ad hæc inquit, Sed cum hæc dicis, scito & cacos tuos te cautos parere.

Adfabulatio.

Fabula significat, nō in celeritate res, sed in perfectione iudicari.

Serpens & Cancer.

20

Serpens vnà cum cancro viuebat, inita cum eo societate. Itaq; cancer simplex moribus, vt & ille astutiam mutaret, admonebat: hic autem minimè obediebat. Cum obseruasset igitur cancer ipsum dormientem, & pro viribus compressisset, occidit. At serpente post mortem extenso, ille ait, Sic oportebat ante hæc rectum & simplicem esse: neque enim hanc pœnam dedisses.

Adfabulatio.

Fabula significat, qui cum dolo amicos adeunt, ipsos offendi potius.

Pastor

Pastor & Lupus.

21

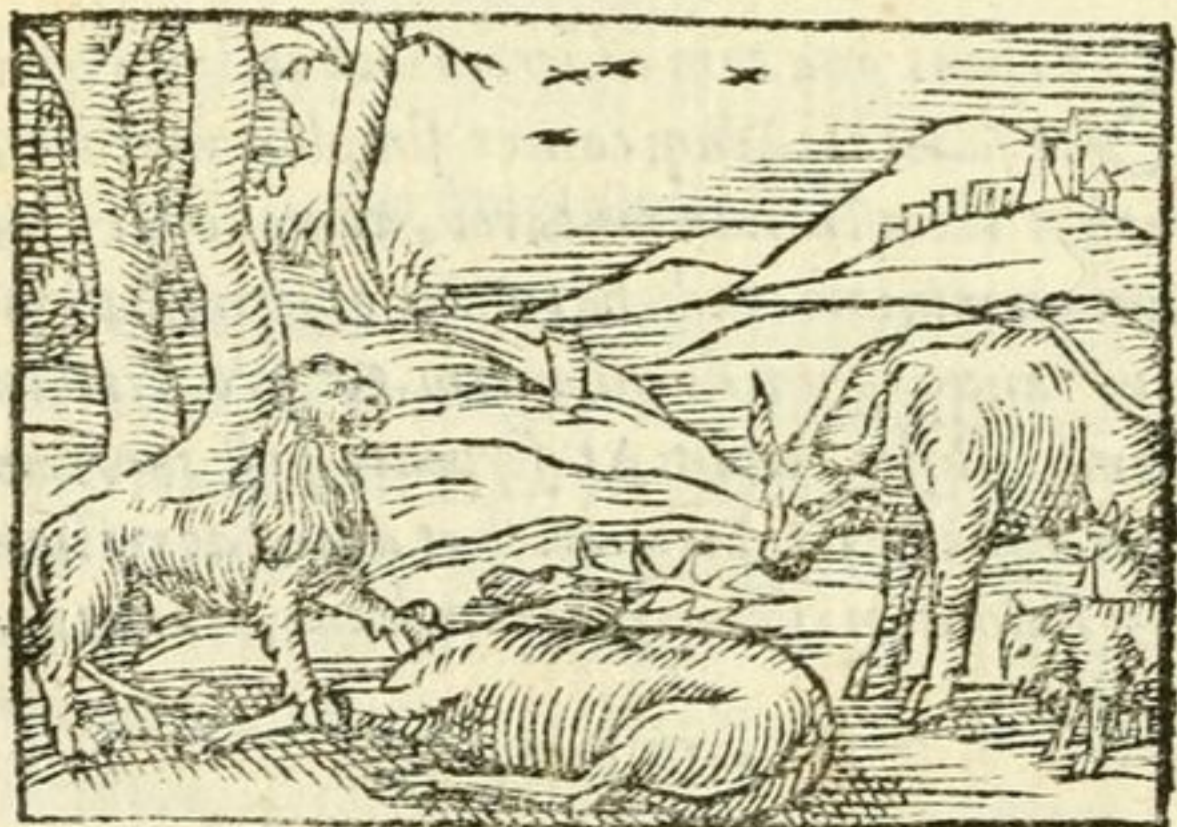
Pastor nuper natum lupi catulū reperit ac sustulit, vnaq; cū canibus nutrit. At eum adoleuisset, si quando lupus ouē rapuisset, cum canibus & ipse persequeretur. Cū canes verò aliquando non possent assequi lupum, atque ideo reuenterentur ille sequebatur, vt cū ipsum assecutus esset, particeps foret venationis vt lupus, inde redibat. Sinantē lupus extrā non rapuisset ouē, ipse clā occidēs, vnā cū canibus comedit: donec pastor cū cōiectasset, & intellexisset rem, de arbore ipsum suspendit, & occidit.

Adfabulatio.

Fabula significat, naturā prauam bonos mores non nutrire.

Leo & lupus.

22



Leo cū consenuisset, agrotabat iacens in antro. Accesserant autem visitatura re-

gers

gem, præter vulpem, cætera animalia. Lupus igitur capta occasione accusabat apud leonem vulpem, quasi nihil facientem suum omnium dominum, & propterea neque ad visitationem profectam. Interim affuit & vulpes, & vltima audiuit lupi verba. Leo igitur contra eam infremuit. Sed defensionis tempore petito, Et quis, inquit, eorum, qui conuenerunt tantum profuit, quantum ego, quæ in omnem partem circuiui, & medicamentum pro te à medico quasiui, & didici? Cùm autem leo statim, vbi medicamentum diceret, imperasset, illa inquit, Si lupo viuento excoriato, ipsius callidam pellem indueris. Et lupo iacente, vulpes ridens ait, Sic non oportet dominum ad malevolentiam mouere, sed ad benevolentiam.

Adfabulatio.

Fabula significat, eum qui quotidie machinatur, in seipsum laqueum vertere.

Mulier.

23

Mulier quædam virum ebrium habebat: ipsum autem à morbo liberatura, tale quid commenta est. Aggrauatum enim ipsum ab ebrietate cum obseruasset, & mortui instar insensatum, in humeros eleuatum, in sepulchretum allatum deposuit, & abiuit. Cum verò ipsum iam sobrium esse coniectata est profecta
ianuam

ianuam pulsauit sepulchreti. Ille autem cum diceret, Quis est, qui pulsat ianuam? vxor respondit, Mortuis cibaria ferens ego adsum. Et ille, Non mihi comesse, sed bibere optime potius affer: tristem enim me reddis, cum cibi, non potus meministi. Hæc autem pectus plangendo, Hæc mihi misera, inquit: nam neque astu profui: tu enim vir non solum non emendatus es, sed peior quoque te ipse euasisti: in habitum tibi deductus est morbus.

Adfabulatio.

Fabula significat, non oportere in malis actibus immorari: nam & nolentem quandoque hominem consuetudo inuadit.

Cycnus.

24

Vir diues anserem simul & cycnum nutriebat, non ad eadem tamen, sed alterum cantus, alterum mensæ gratia. Cum autem oporteret anserem pati ea, quorum causa nutriebatur, nox erat, ac discernere tempus non permisit utrumque. Cycnus autem pro ansere abductus, cantat cantum quendam mortis exordium: & cantu significat naturam, mortem verò effugit suauitate canendi.

Adfabulatio.

Fabula significat, sæpe musicen differre mortem.

Aethi

Aethiops. 25

Aethiopem quidam emit, talem ei colorem
 inesse ratus negligentia eius, qui prius
 habuit: ac assumpto in domum omnes ei adhi-
 buit abstertiones, omnibus lauacris tentauit
 mundare: & colorem quidem transmutare non
 potuit, sed morbum dolor parauit.

Adfabulatio.

Fabula significat, manere naturas, ut
 à principio prouenerunt.

Hirundo & Cornix. 26

Hirundo & cornix de pulchritudine con-
 tendebant. Respondens autem cornix ei
 dixit: Sed tua pulchritudo verno tempore flo-
 ret, meum verò corpus etiam hyeme durat.

Adfabulatio.

Fabula significat durationem corpo-
 ris decore meliorem esse.

Butalis. 27

Butalis à fenestra quadam pendeat: Ve-
 spertilio autem profecta rogauit causam
 quare die sileret, nocte caneret. Cum autem id
 ea non incassum hoc facere dixisset (nam die ca-
 nendo olim capta fuerat, & propterea ex illo
 prudens euasit) vespertilio ait. Sed non nunc te
 canere oportet, cum nulla utilitas, sed antè
 quàm capereris.

Adfabulatio.

Fabula significat, in infortunijs inu-
lem esse pœnitentiam.

Cochleæ.

28

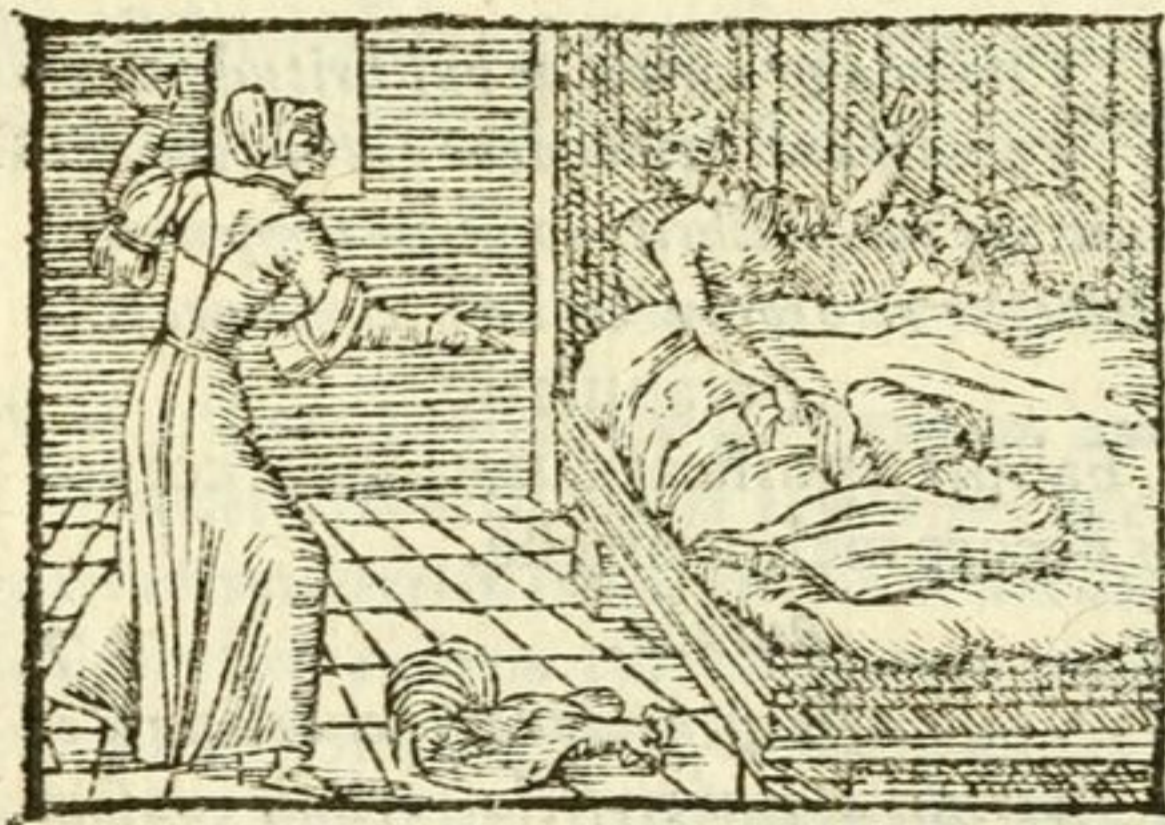
Rustici filius assabat cochleas. Cum audi-
ret eas stridentes, ait, O pessima animan-
tes, domibus vestris incensis vos canitis?

Adfabulatio.

Fabula significat, omne intempestiuè
factum, vituperabile.

Mulier & Ancilla.

29



Mulier vidua operosa ancillas habens, has
solebat noctu excitare ad opera ad gallo-
rum cantus. His vero assiduè defatigatis labo-
re, visum est oportere domesticum occidere gal-
lum, tanquam illum qui noctu excitaret he-

*eam. Euenit autem ipsis, hoc facto vt in gra-
uiora inciderent mala: nam hera ignorans gal-
lorum horam, temporiùs eas excitabat.*

Adfabulatio.

*Fabula significat, plerisque homini-
bus confilia esse malorum causas.*

Mulier Venefica.

30

M*ulier venefica diuinarum irarum pro-
pulsiones promittens, multa facere per-
seuerabat, & lucrum inde facere. Quidam igi-
tur accusauerunt eam impietatis, & conuice-
runt, & damnatam ducebant ad mortem. Vi-
dēs autem quidam eam duci, ait, Tu quæ Deo-
rum iras advertere promittebas, quomodo neq;
hominum consiliū mutare potuisti?*

Adfabulatio.

*Fabula significat, multos magna pro-
mittētes, ne parua quidem facere posse.*

Agricola.

31

A*gricola quidā fodiendo aurū reperit, quo
tidie igitur terrā, vt ab ea beneficio affe-
ctus, coronabat. Huic autē Fortuna adstās in-
quit, Heus tu, cur terræ mea munera attri-
buis, quæ ego tibi dedi, ditatura te? nā si tēpus
immutetur, & in alias manus hoc tuū aurum
eat, scio te nunc me Fortunam accusaturum.*

Adfabulatio.

Fabula significat, oportere benefactorē

cognoscere, atque huic gratiam referre.

Viatores.

32

Duo quidam vnà iter faciebant: & cùm al-
ter securim reperisset, alter, qui non inue-
nit, admonebat ipsum, ne diceret inueni, sed in-
uenimus. Paulo post autem cum agrederentur
ipsum, qui securim perdidderant, qui eam habe-
bat, persequentibus illis, ei qui vnà iter facie-
bat, dixit, Perijmus. Hic autem ait, perij, dic:
non perijmus: etenim & tunc cùm securim in-
uenisti, inueni dixisti, non, inuenimus.

Adfabulatio.

Fabula significat, qui non fuerunt par-
ticipes fœlicitatum, neque in calamitati-
bus firmos esse amicos.

Ranae duae.

33

Duae ranae vicinae sibi erant: pascebantur
autem in profundo stagno, & procul à via:
altera in via parum aquae habens. Verum, cùm
quae in stagno, alteram admoneret, vt ad se mi-
graret, vt tutiore cibo fruereetur, illa non pa-
ruit, dicens firmissima teneri huiusce loci con-
suetudine: quousque obtigit currum prateren-
tem ipsam confringere.

Adfabulatio.

Fabula significat, homines quoque
praua aggredientes citius mori, quam
mutentur in melius.

Apis

Apiarius.

34

IN mellarium ingressus quidam domino absente, fauum abstulit. Hic autem reuersus vt alueolos vidit inanes, stans quod in his erat perscrutabatur. Apes autem è pastu redeuntibus vt deprehenderunt ipsum aculeis percutiebant pessimèque tractabant. Hic autem ad eas, O pessimæ animætes, furatum vestros fauos illæsum dimisistis, me verò satagentem vestri, percutitis.

Adfabulatio.

Fabula significat, sic homines quosdã ob ignorãtiam inimicos nõ cauere, amicos autem vt insidiatores repellere.

Alcedo.

35

ALcedo avis est solitaria, semper in mari vitam degens: hanc dicitur, hominum venationes cauentem, in scopulis maritimis nidificare. cæterum aliquando paritura, pullos fecit. Egressa autem ea ad pabulum, accidit mare à vehementi concitatum vento, eleuari supra nidum: atque hoc sumerso, pullos perdere: hæc verò reuersa, re cognita ait, Me miseram, quæ terram vt insidiatricem cauens, ad hoc confugi, quod mihi longe est infidius.

Adfabulatio.

Fabula significat homines etiã quosdã ab inimicis cauẽdo, ignaros í multo grauius

uiores inimicis amicos incidere.

Piscator.

36

Piscator in fluuio quodam piscabatur. Extensis autem retibus, & fluxu comprehenso vtrunque, fumi alligato lapide, aquam verberabat, vt pisces fugientes incantè in retia inciderent. Cum quidam verò ex ijs, qui circa locum habitant, id facere videret, increpabat, quòd fluuium turbaret, & clarã aquam non sineret libere: et is respondit, Sed nisi sic fluuius perturbetur, me oportebit esurientem mori.

Ad fabulatio.

Fabula significat, ciuitatum etiam retores tunc maxime operari, cū patrias in seditionem induxerint.

Simius & Delphis.

37

Moris cum esset nauigantibus Melitenæ secatulos & simios adducere in solamen nauigationis, quidam habebat secum & simium. Cum autem peruenissent ad Sunium, Atticæ promontorium, tempestatem vehementer fieri contingit: naui autem euersa, & omnibus natantibus, natabat & simius. Delphis quispiam ipsam conspiciens, & hominem esse ratus, digressus leuabat, ad terram perferens. Vt verò in Piræo fuit Atheniensium nauali, rogauit simium, an genere esset Atheniensis. Cum

autem

autem hic diceret & claris hic esse parentibus rogavit, an & Piræum sciret. Ratus autem simus de homine cum dicere, ait, & valde amicum esse ei, & familiarem. At Delphis tanto mendatio indignatus, submergens, ipsum occidit.

Adfabulatio.

Fabula in varios, qui veritatem ignorant, existimant se decipere.

Musca.

38

IN cella quadam melle effuso, musca aduolantes comedebant: implicitis autem earum pedibus euolare non poterant, cum vero suffocarentur, dicebant, Misera nos quia ob modicum cibum perimus.

Adfabulatio.

Fabula significat, multis gulam multorum malorum esse causam.

Mercurius & Statuarius.

39

Mercurius scire volens, quanti apud homines esset, iuit in Statuarij domum transformatus in hominem: & visa statua Iouis, rogabat, quanti quis ipsa emere posset. Hic autem cum dixisset, dragma, risit. Et quanti Iouis? ait, Cum dixisset, pluris: visa & sua ipsius statua, ac opinatus cum nuntius sit Deorum, & lucrosus, maximam de se apud homines haberi rationem, rogavit de se. Statuarius

verò ait, Si hasce emeris, & hanc additamentum do.

Adfabulatio.

Fabula in virum gloriosum, qui nullius apud alios est pretij.

Mercurius & Tiresias. 40

Mercurius volens Tiresiæ vaticinium an verum esset cognoscere, furatus ipsius boves ex rure venit ad ipsum in urbem, similis factus homini, & ad ipsum diuertit. Bonum autem amissione renuntiata Tiresiæ, ille assumpto Mercurio exiuit, augurium aliquod de fure consideraturus. Et huic iubet dicere sibi, quoniam auem viderit. Mercurius autem primum vidisse aquilam à sinistris ad dexteram volantem, dixit. Hic non ad se id esse cum dixisset, secundò cornicem super arbore quadam sedentem vidit, & modò superius aspicientem, modò ad terram declinatam, vati refert. Et is re cognita ait, Sed hac cornix iurat & cælum, & terram, si tu velis, meas me recepturum boves.

Adfabulatio.

Hoc sermone vti quipiam poterit aduersus virum furacem.

Canes.

41

Habens quidam duos canes, alterum venari docuit, alterum domum seruare,

Cate

Ceterum si quando venaticus caperet aliquid, qui domum custodiebat, particeps vna cum eo erat coena. Aegrè ferente autem venatico, & illi obijciente, quòd ipse quotidie laboraret, ille nihil faciens suis nutriretur laboribus, respondens ipse ait, Non me, sed herum reprehende: qui non laborare me docuit, sed labores alienos comesse.

Adfabulatio.

Fabula significat, adolescentes qui nihil sciunt, haud esse reprehendendos, cū eos parentes sic educauerint.

Maritus & Vxor.

42

HAbens quidam vxorem, qua domesticis omnibus inimica erat, voluit scire an etiā erga paternos domesticos ita afficeretur. Quapropter cum rationabile pretextu ad suū patrem ipsam misit. Paucis verò post diebus ea reuersa, rogauit quomodo aduersus illos habuisset. Hæc verò cum dixisset, Bubulci & pastores me suspectabant: ad eam ait, Sed ò vxor, si eos odisti, qui mane greges agunt, sero autē redeunt, quid spectare oportet in ijs, quibus cū tota conuersaris die?

Adfabulatio.

Fabula significat, sic sepe ex paruis magna, & ex manifestis incerta cognosci.

Hædus & Lupus.

43

Hædus derelictus à grege, persequente lupo conuersus ad eum dixit, O lupo, quoniam credo me tuum cibum futurum, ne iniucundè moriar, cane tibi à primū, vt saltē. Lupo autē canente tibia, atque hædo saltante, canes cum audiuiſſent lupū perſecuti ſunt. Hic conuersus hædo inquit, Merito hæc mihi fiunt, oportebat enim me, cocus cum ſim, tibicinem non agere.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, qui ea, quibus natura apti ſunt, negligunt. quæ verò aliorū ſunt, exercere conātur, in infortunia incidere.

Cancer & Vulpes.

44

Cancer è mari cum aſcendiſſet, in loco quodam paſcebatur. Vulpes eſuriens vt vidit, acceſſit, ac eum rapuit. Ille deuorandus ait, Sed ego condigna patior, qui marinus cum ſim terreſtris eſſe volui.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, homines, etiam qui proprijs derelictis exercitijs, ea quæ nihil conueniunt, aggrediuntur, meritò infortunatos eſſe.

Citharædus.

45

Citharædus rudis in domo calce incruſtata familiariter, vt ſolebat: canens, & cō-

trā

trà resonante in se voce, existimabat valde canorus esse: verùm elatus super hoc, cogitavit et in theatro sese committere oportere. Profectus verò ad se ostendendum, cùm male admodum caneret, lapidibus ipsum explosum abegerunt.

Adfabulatio.

Fabula significat, sic ex rhetoribus quosdã, qui in scolis putant esse aliquid, cùm ad res publicas se conferunt nullius precij esse.

Fures.

46

FVres in domum quandam ingressi, nihil inuenerunt nisi gallum, atque hoc captò abierunt. Hic ab eis occidendus rogabat, vt se dimitterent, dicens vtilem esse hominibus. Tu eos ad opera excitando. Hi verò dixerunt, Sed propter hoc te tanto magis occidimus: illos enim excitando, furari nos non sinis.

Adfabulatio.

Fabula significat, ea maximè prauis esse aduersa, quæ bonis sunt beneficio.

Cornix & Coruus.

47

Cornix coruo inuidens, quòd is per auguria hominibus vaticinaretur, ob idq; crederetur vti futura prædicens, conspicata viatores quosdam prædicens, iuit super arborem
 qua

quandam, stansque valde crocitauit. Illis verò ad vocem conuersis & admiratis, re cognita, quidã inquit, Abeamus heus vos, cornix enim est, quæ crocitauit, & augurium non habet.

Adfabulatio.

Fabula significat, eodem modo & homines præstantioribus certantes, præterquam quòd non ad æqua perueniunt, risum quoque debere.

Cornix & Canis.

48

Cornix Mineruæ sacrificans, canem inuitauit ad epulas. Ille verò ad eam dixit, Quid frustra sacrificia a sumis? Dea enim adeò te odit, vt ex peculiaribus quoque tibi augurijs, fidẽ substulerit. Cui Cornix, Ob id magis ei sacrifico, vt reconcilietur mihi.

Adfabulatio.

Fabula significat, plerosque ob lucrũ nõ mereri inimicos beneficijs prosequi.

Coruus & Serpens.

49

Coruuus cibi indigens, vt serpentem in Caprico quodam loco dormientem vidit, hunc deuolando rapuit. Hic cum se vertisset, atque momordisset ipsum, coruus moriturus dixit, Me miserum, qui tale reperi lucrum, quo etiam pereo.

Adfa

Adfabulatio.

Fabula in virum, qui ob thesaurorum intentionem de salute periclitatur.

Monedula & Columba. 50

Monedula in columbario quodam columbis visis bene nutritis, dealbavit sese, iuitque, ut & ipsa eodem cibo impartiretur. Hæc verò, donec tacebat, rata eam esse columbam, admiserunt, sed cum aliquando oblita vocem emisisset, tunc eius cognita natura, expulerunt percutiendò, ea quæ priuata eo cibo, redijt ad monedulas rursus: et illæ ob colorem, cum ipsam non nossent, à suo cibo abegerunt, ut duorum appetens, neutro potiretur.

Adfabulatio.

Fabula significat, oportere & nos nostris contentos esse, considerantes auaritiam, præterquam quòd nihil iuuat, auferre sæpe & quæ adsunt bona.

Monedula. 51

Monedulam cum quis cepisset, & pedem alligasset filio, suo tradidit filio. Hæc non ferendo victum inter homines, ubi parumper libertatem nata est, fugit, in suumque nidum se contulit. Circumuoluto verò ramis vinculo, euolare haud valens, cum moritura esset
secum

secum loquebatur, Me miseram, quæ apud homines non ferendo seruitutem, incautè mea me vita priuauit.

Adfabulatio.

Fabula significat, nonnunquam quosdam, dum se à mediocribus student periculis liberare, in maiora incidere.

Mercurius.

52

Iupiter Mercurio iussit, ut artificibus omnibus mendacij medicamentum misceret, hic eo trito, & ad mensuram facto, ex æquo singulis miscet. Cum vero solo relicto sutore, multum superesset medicamento, totum acceptum mortarium ei miscuit: atque hinc contingit artifices omnes mentiri, maxime verò omnium sutores.

Adfabulatio.

Fabula in mendaces artifices.

Iupiter.

53

Iupiter formatis hominibus, omnes illis affectus indidit, solum indere pudorem oblitus est. Quapropter non habens unde nam ipsum introduceret, per turbam ingredi eum iussit. Hic verò primum indignè ferens contradicebat: vehementius verò eo instante, ait, Sed ego sane his ingredior pactus, si amor non egrediatur: sin ingrediatur, ipse exhibo; quamprimum

num. Ex hoc sane euenit, omnia scorta inuere cunda esse.

Adfabulatio.

Fabula significat, captos amore inuere cundos esse.

Iupiter.

54

IV piter nuptias celebrans, omnia animalia accipiebat: sola verò testudine tardè profecta, admirans causam tarditatis, rogauit eam, quam ob rem ipsa ad cenam non accesserat. Cùm hæc dixisset, Domus chara, domus optima: iratus ipsi: damnauit vt domum baiulans circumferret.

Adfabulatio.

Fabula significat, plerosque homines eligere parce potius apud se viuere, quã apud alios lautè.

Lupus & Ouis.

55

LV pus à canibus morsus, & malè effectus abiectus iacebat, Cibi verò indigens, visa oue, rogabat vt potum ex præterfluente flumine sibi afferret. Si enim tu mihi, inquit dederis potum, ego cibum mihi ipsi inueniam. Illa re cognita ait, Sed si ego potum do tibi, tu & cibo me vteris.

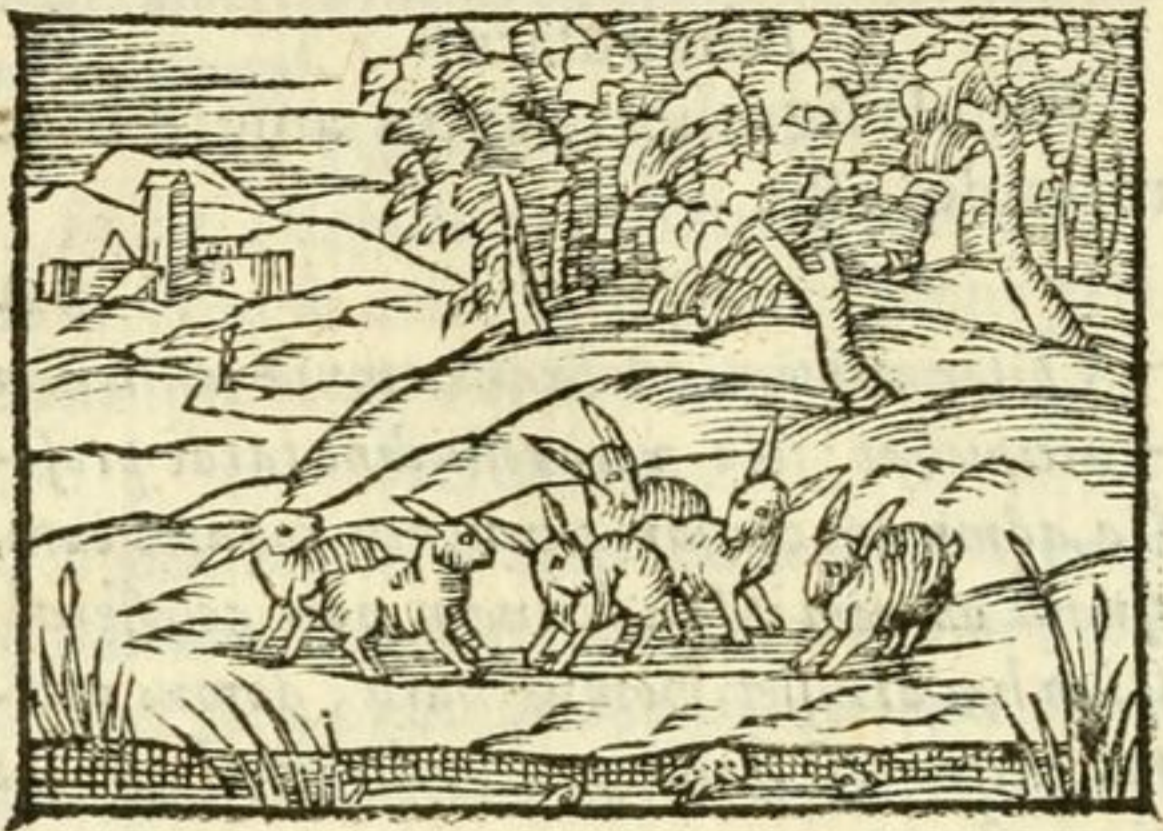
Adfabulatio.

Fabula in virum inaleficiũ, per simulationem insidiantem.

Lepo

Lepores.

56



Lepores, olim belligerantes cum aquilis, in-
 uocarunt in auxilium vulpes. Hæ autem
 dixerunt, Vobis auxiliaremur, nisi sciremus
 qui vos estis, & cum quibus præliamini.

Adfabulatio.

Fabula significat, eos, qui cum præstan-
 tioribus certant, suam salutem contem-
 nere.

Formica.

57

Quæ nunc formica, homo olim fuit, hic
 agriculturæ assidue incumbens, non
 erat proprijs laboribus contentus, sed & vici-
 norum fructus surripiebat. Iupiter autem in-
 dignatus huius auaritia, transmouit eum
 in hoc animal, quæ formica appellatur. Ve-
 rum cum mutasset formam, non & effectum

mut

*mutavit: nam & vsque nunc arua circumuen-
do, aliorum labores surripit, & sibi recondit.*

Adfabulatio.

Fabula significat, natura prauos, et si
maximè speciem transmutauerint, mo-
res non mutare.

Vespertilio & Mustella.

58

Vespertilio in terram cum cecidisset, à mu-
stella capta est, & cum occidenda foret pro
salute rogabat. Hac verò dicente, non posse ip-
sam dimittere, quod natura volucris omni-
bus inimica foret, nō autem, sed murem esse: et
sic dimissa est. Postremo autem cū iterum ceci-
disset, & ab alia capta mustella, ne voraretur
orabat. Hac autem dicente, cunctis inimicā esse
muribus, hac non mus, sed vespertilio esse dice-
bat: & rursus dimissa est: atque ita euenit, bis
mutato nomine, salutem consequutam fuisse.

Adfabulatio.

Fabula significat, neque nos in eisdē
semper esse oportere, considerantes eos,
qui ad tempus mutantur, plerunque pe-
ricula effugere.

Viatores.

59

Viatores secundum littus quoddam iter facientes, iuerunt in speculam quandam. & illic conspicati sarmenta procul natantia, nauim esse magnam existimarunt: quam obrem expectarunt, tanquã appulsura eo esset. Cùm verò à vento lata sarmenta propius forent, nò nauim amplius, sed scapham videre videbãtur. Aduectis autem illis, cùm sarmenta esse vidissent, inter se dixerunt, Vt nos igitur frustra, quod nihil est, expectabamus?

Adfabulatio.

Fabula significat, nonnullos homines qui ex improviso terribiles esse videtur, cùm periculum feceris, nullius esse pretij inueniri.

Asinus syluestris.

60

Asinus syluestris asino viso domestico in loco quodam aprico profectus ad ipsum, beatus dicebat & corporis habitudine, et cibi perceptione. Deinde verò cùm vidisset eum ferentem onera, & agasonem retro sequentem, & baculus ipsum percutientem, ait, At ego non amplius beatum te existimabo: video enim nò sine magnis malis te habere felicitatem.

Adfabulatio.

Fabula significat, non esse emulanda
lucra

lucra, in quibus insunt pericula, & miseria.

Asini.

61

Asini olim propterea quod assidue onera ferrent, & fatigarentur, legatos miserunt ad Iouem, solutionem laborum petentes. Hic autem ostendere ipsis volens, id non fieri, ait, tunc eos liberatumiri laboribus, cum mingendo fluvium fecerunt. At illi eum verum dicere existimantes, ex illo & nunc vsque, ubi aliorum urinam viderint asinorum, illic & ipsi circumstando mingunt.

Adfabulatio.

Fabula significat unicuique quod fatale est, incurabile esse.

Asinus & Vulpes.

62

Asinus indutus pelle leonis vagabatur, reliqua bruta perterrendo. Caterum visa vulpe, tentavit & hanc perterrefacere. Hæc autem (casu enim ipsius vocem audierat) ad ipsum ait, Compertum habeto, quod & ego timuissem, nisi rudentem audiuissem.

Adfabulatio.

Fabula significat, nonnullos indoctos, qui ijs, qui extra sunt, aliqui esse videntur, ex sua linguacitate redargui.

Asinus & Rana. 63

Asinus ligna ferens, pertransibat paludem quandam. Lapsus autem, vt decidit, nec surgere posset, lametabatur, ac suspirabat. Ranae autem quae erant in palude auditis suspirijs, Heus tu dixerunt, & quid faceres, si tanto hic tempore, quam nos, fuisses, cum, quia paululum cecidisti, sic lamente- ris?

Adfabulatio.

Hoc sermone vti quispiam poterit in virum segnem, qui ob minimos quosque labores tristatur, cum ipse maioribus facile resistat.

Asinus & Coruus. 64

Asinus ulcerato dorso in prato quodam pascebatur. Coruo autem insidendo sibi, & vlcus percutiendo, asinus rudebat, ac saltabat: sed agasone procul stante, ac ridente, lupus praeteriens, ipsum vidit, & dixit, Miseri nos, quos si tantum viderit, persequitur, huic autem & arridet.

Adfabulatio.

Fabula significat, maleficos homines si tantum appareant, dignosci.

Asinus & Vulpes. 65

Asinus & vulpes inita inter se societate, exiuerunt ad venationem: Leo vero cum occurrisset ipsis, vulpes imminens periculum videns

videns profecta ad leonem, ita tradituram ei
asinum pollicita est, si sibi impunitatem promi-
serit. Qui cum dimissurum eam dixisset, illa ab-
ducto asino, in casses quosdam ut incideret, fe-
cit. Sed leo videns illum fugere minimè posse,
primam vulpem comprehendit: deinde, sic ad
asinum versus est.

Adfabulatio.

Fabula significat eos, qui socijs insi-
diantur, sæpe & seipso nescios perdere.

Gallina & Hirundo. 66

Gallina serpentis ovis inuentis diligenter
calefacta excudit. Hirundo autem cum eam
vidisset, ait, O demens, quid hæc nutris? quæ
cum excreuerint, à te prima iniuriam auspica-
buntur.

Adfabulatio.

Fabula significat, implacabilè esse pra-
uitatè, licet afficiatur maximis bñficijs.

Camelus. 67

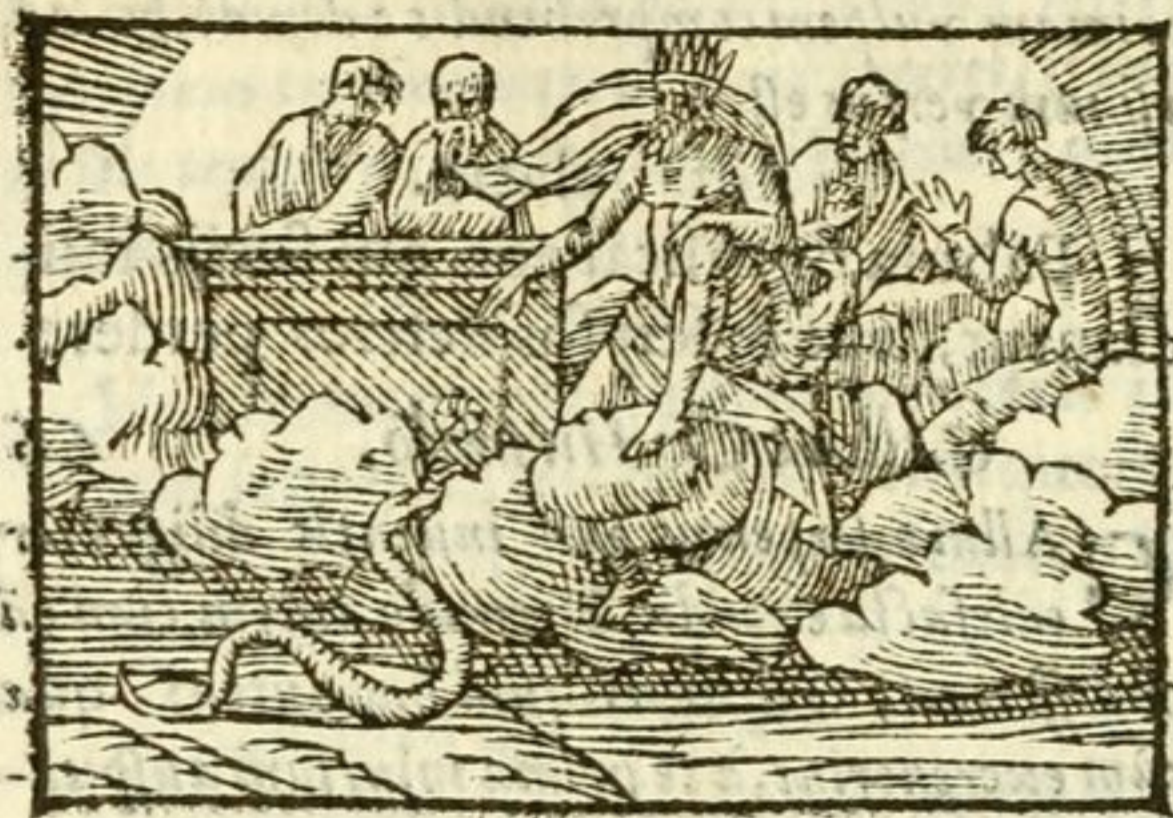
Cum primùm visa est camelus, homines per-
teriti, & magnitudinem admirati fugie-
bant. Vbi verò procedente tempore cognouerunt
ipsius mansuetudinem, confisi sunt eo vsque, ut
ad eam accederent. At intellecto paulo post be-
luæ non inesse bilem, eò contempsit iere, ut &
frena ei imponerent, & pueris agendam tra-
derent.

Adfabulatio.

Fabula significat, terribiles res cōsuetudine contemptibiles fieri.

Serpens.

68



Serpens à multis hominibus pessundatus, Iouem postulauit. Iupiter autem ad eum dixit, si qui prior conculcauit, pupugisses, nequam id facere secundus aggressus fuisset.

Adfabulatio.

Fabula significat, eos qui prius inuadētibus resistunt, alijs formidolosos fieri.

Columba.

69

Columba siti correpta, vt vidit quodam in loco poculum aquæ depictum, verum rata, atque multò elata impeiit, inscia in tabulam offendit, vsque adeo vt & pennis ipsius perfra

perfractis in terrā decideret, atque à quodam
occurentium caperetur.

Adfabulatio.

Fabula significat, nonnullos homines
ob vehemētes alacritates inconultò res
aggredientes, iniicere sese in perniciem.

Columba & Cornix. 70

Columba in columbario quodam nutrita
fœcunditate superbiebat. Cornix verò
ea audita, ait, Heus tu, desine hac re gloriari:
nam quò plures paris, eò plus mæroris accu-
mulas.

Adfabulatio.

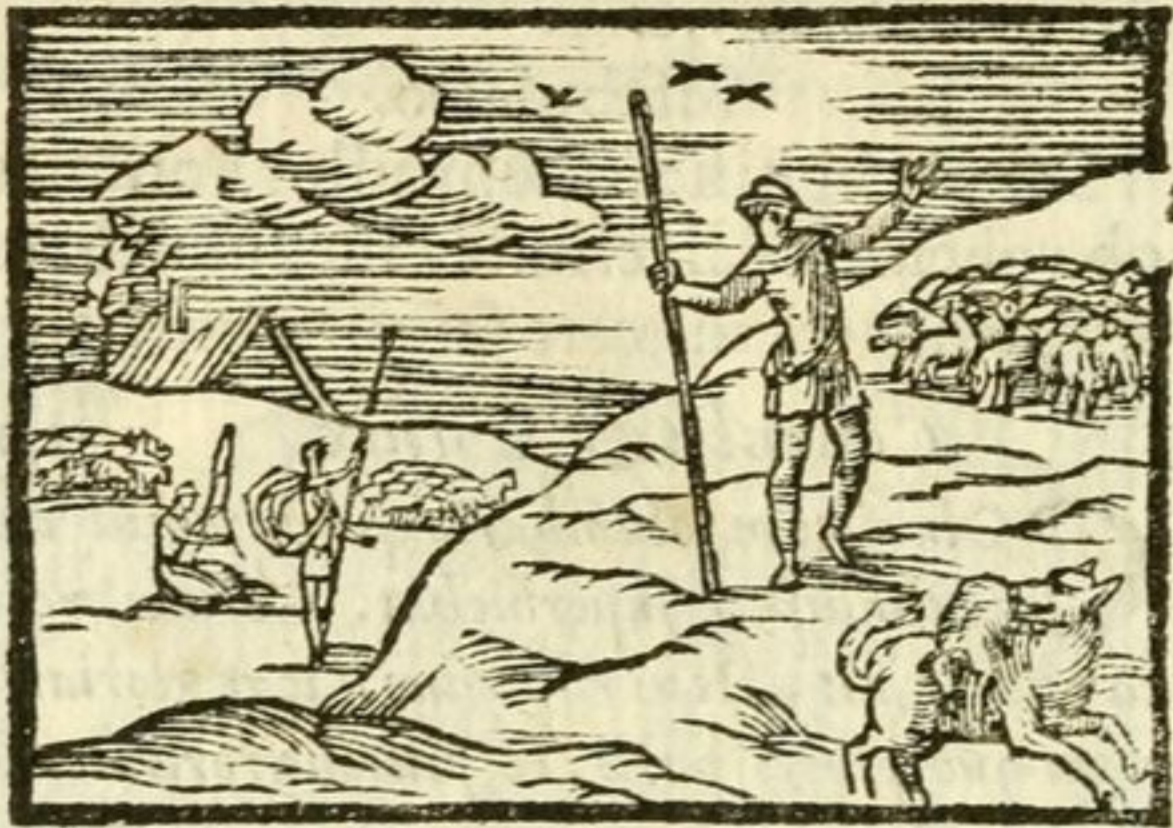
Fabula significat, ex famulis quoque:
eos esse infelicissimos, qui in seruitute
multos filios faciunt.

Diues. 71

Diues duas habens filias, altera mortua,
præficas conduxit. Cùm verò altera fi-
lia dixisset, Vt nos misera, ipsæ ad quas perti-
net luētus, lamētari nescimus: hæ verò non ne-
cessariæ sic vehementer plangunt. mater ait,
Ne mirare filia si hæ ita lamentantur, nam
nummorum gratia agunt.

Adfabulatio.

Fabula significat nonnullos homines
ob auaritiam non vereri alienis calami-
tatibus questum facere.



Pastor aētis in quercetum quoddam ouibus, strata sub quercu veste, ascendit, & fructum decutiebat. Oues verò inter edendum glandes, nescia & vestes vnà deuorarunt. Ac cùm pastor descendisset vt quod erat aētum, vidit, O pessima, ait, animalia, vos cateris velle-
ra ac vestes prabetis, à me verò qui vos nutrio,
& vestem surripitis.

Adfabulatio.

Fabula significat, plerosque homines ob dementiã eos, qui nihil attinēt, beneficio afficere, in domesticos mala opari.

Bubulcus.

73

Bvbulcus armentum taurorum pascens, amisit vitulum, lustrando omnem solitudinem, indagando moram traxit. Vbi inuenire

re nihil potuit, precatus est, Iouē, si furem, qui vitulum cepit, ostenderit, hœdū in sacrificium oblaturum. Caterūm proficiscēs in quercetum quoddam, inuenit à leone deuorari vitulum. Trepidus igitur, et perterrefactus, eleuatis manibus suis in cœlum, ait, O domine Iupiter promiseram tibi hœdum me daturum esse, si furem inuenirem: nunc taurum tibi recipio sacrificaturum, si huius manus effugero.

Adfabulatio.

Fabula in homines infortunatos, qui dum quidpiam amiserint, precantur vt inueniant: cum inuenerint: quærunt effugere.

Aquila.

74

SV per petram aquila sedebat, leporem captura: hanc autem quidam percussit sagitta, quæ intra ipsam ingressa est, sed crena cū pennis ante oculos stabat: quam cum vidisset, & hoc mihi altera mœstitia, quod proprijs pennis inteream.

Adfabulatio.

Fabula significat, durū esse, cū quis à suis periculum patiatur.

Vermis & Vulpes.

75

QVi sub cœno celabatur vermis super terram egressus dicebat omnibus animalibus

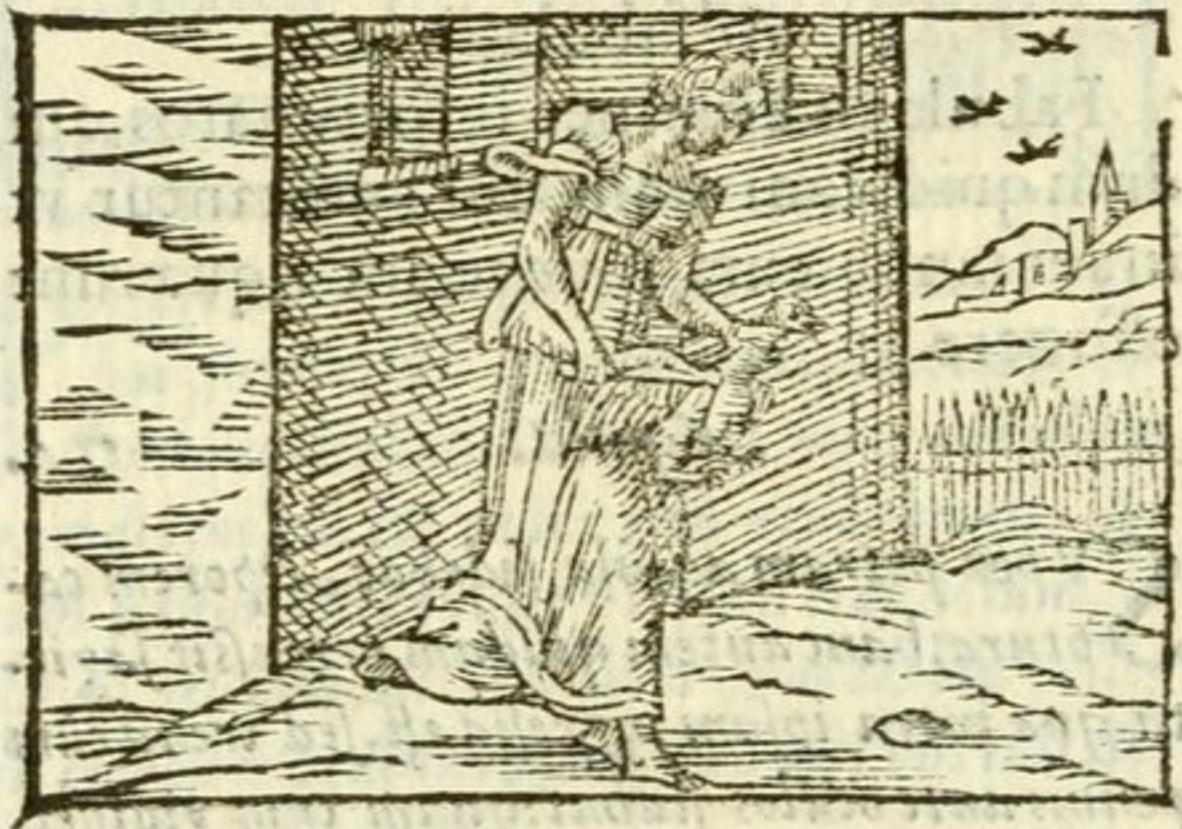
ibus, Medicus sum medicaminum doctus, qualis est Pæon Deorum medicus. Et quomodo, aut vulpes, alios curans, te ipsum claudum non curas?

Adfabulatio.

Fabula significat, nisi præsto experientia fuerit, omne verbum inane esse.

Gallina Auripara.

76



C Allinam quis habens ova aurea parietem, ratus intra ipsam auri massam inesse, occisam alijs gallinis similem reperit. Hic multum sperans inuenire diuitiarum, & exiguus illis priuatus est.

Adfabulatio.

Fabula significat, oportere cōtentum esse præsentibus, & fugere inexplebilitatem.

Lupus

Lupus & Vetula. 77

Lupus esuriens circuibat quærendo cibum. Profectus autem ad locum quendam, audiuit lugentem puerulum, eiq; dicentem anum. Desine plorare: sin minus, hac hora tradam te lupo. Ratus igitur lupus serio loqui aniculam, expectabat ad multam horam. Sed cum aduenisset vespera, audit rursus anum blandientem puerulo, ac dicentē, Si venerit lupus huc, interficiemus eū fili. His auditis lupus eundo dicebat, In hoc tugurio aliud dicunt, aliud faciunt.

Adfabulatio.

Fabula in homines, quorū facta verbis non respondent.

De Calice & Leone. 78

Cvlex ad leonem accedens, ait, Neque timeo te, neque fortior me es: minus mihi uadesse virium ideo existimas, quod laceres unguibus, & dentibus mordeas? hoc & femina cum viro pugnans facit. Ego verò longe sum te fortior. Si verò vis, veniamus ad pugnam. Et cum tuba cecinisset, culex inhasit mordens circa nares ipsius leueis genas: leo autem proprijs unguibus dilaniavit se ipsum, donec indignatus est. Culex autem victo leone cum sonuisset tuba, & epiniciū cecinisset, euolauit. Aranea verò vinculo implicitus cum deuoraretur, lamentabatur quod cum

maxi

maximis pugnans, à vili animali aranea occideretur.

Adfabulatio.

Fabula in eos, qui prosternunt magnos,
& à paruis prosternuntur.

G V L I E L M V S

C A N O N I C V S

diui Aurelij Augustini

Florentio suo illu-

stri Baroni

Iselsteino.

S.D.

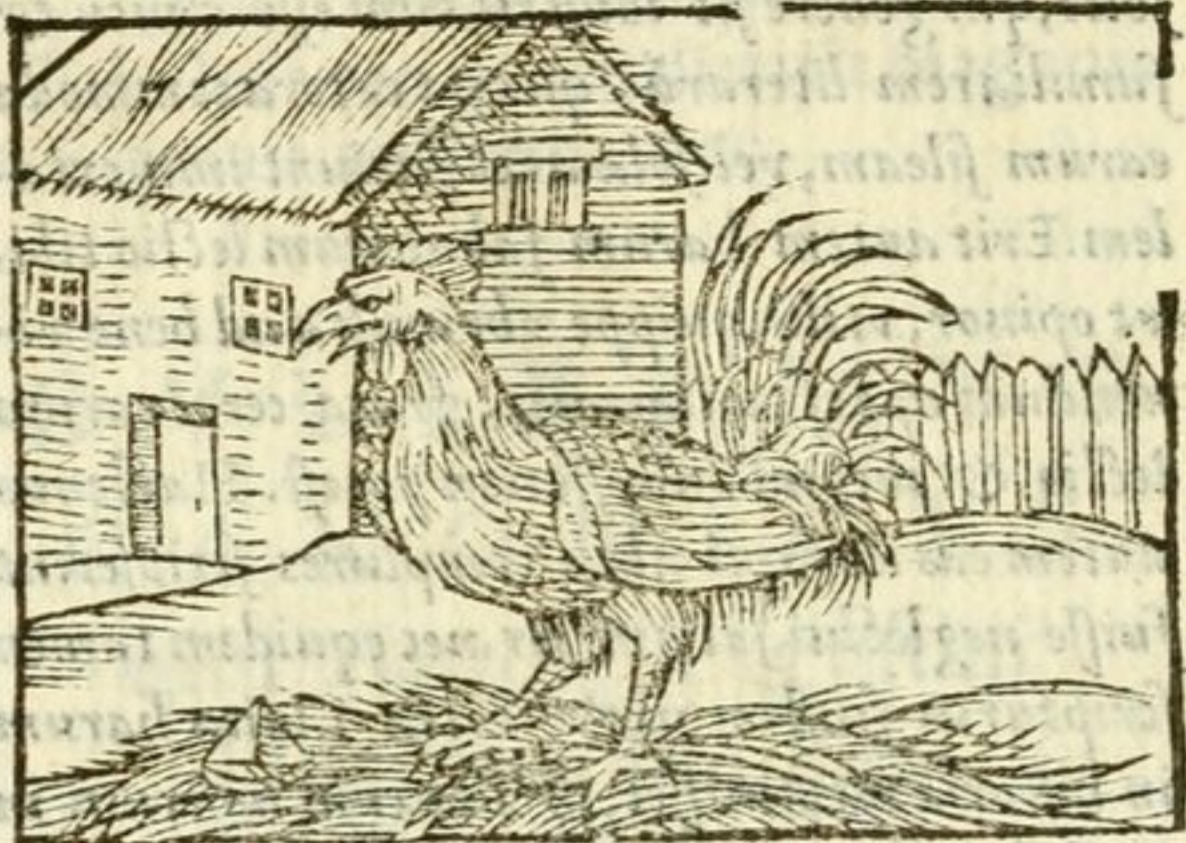


FABULAS Aesopi cum
ex oratione ligata in solu-
tam vertissem, tibi floren-
tissime Florenti dicare pla-
cuit: quàm enim sis amans
literarum, ex meo Antonio
viro literatissimo facile intelligo. Nam eum tu
quidem quòd eruditum scires, acciuisi, & is tui
amantissimus est, cum ob alia quaedam, tum ob
amorem tuum erga literatos. Neque illud præ-
terire debeo, me quoque à te vehementer ama-

ri, & te commendante magistro Antonio succensum desiderio nostri. Apprimè sanè dicere solet, qui genere sit illustris, eum esse amicū & familiarem literarū, quæ vt cætera commoda earum sileam, vel solæ adeò faciunt immortalē. Erit autem harum fabularum lectio tibi, vt opinor, utilis, quippe vbi multa ad bene viuendum apposita inuenies, grata certe earum lectio, & iucunda nō esse non potest. Hactenus autem eas illis, qui alias complures scripserint fuisse neglectui, satis miror, nec equidem tamen scripturus fuisset, ni & Titus Liuius harum in historia meminisset, & Flaccum nostrum in epistola vsū viderem, & Quintilianum institutionum libris vtendum suadere cernerē. Sed satis iam exordij. Illud te admonitū velim, ne sis inscius, animātes, quæ iam mutæ sunt, olim fuisse loquaces. Vale, & me, vt facis, ama.

De

De Gallo Gallinaceo.



Gallus gallinaceus dum vertit stercorariū,
 offendit gemmam, Quid inquiring rem sic
 nitidam reperio? Si gemmarius reperisset, nihil
 esset eo latius, vt qui pretium sciret. Mihi qui-
 dem nulli est vsui, nec magni aestimo, imò equi-
 dem omnibus gemmis granum ordei malim.

Adfabulatio.

Per gemmam artem, sapientiāque
 intellige, per gallū hominem stolidum
 & voluptarium. Nec stolidi artes libera-
 les amant, cū vsum earū nesciant, nec
 voluptarius, quippe cui vna placeat vo-
 luptas.

De Lupo & Agno.

2



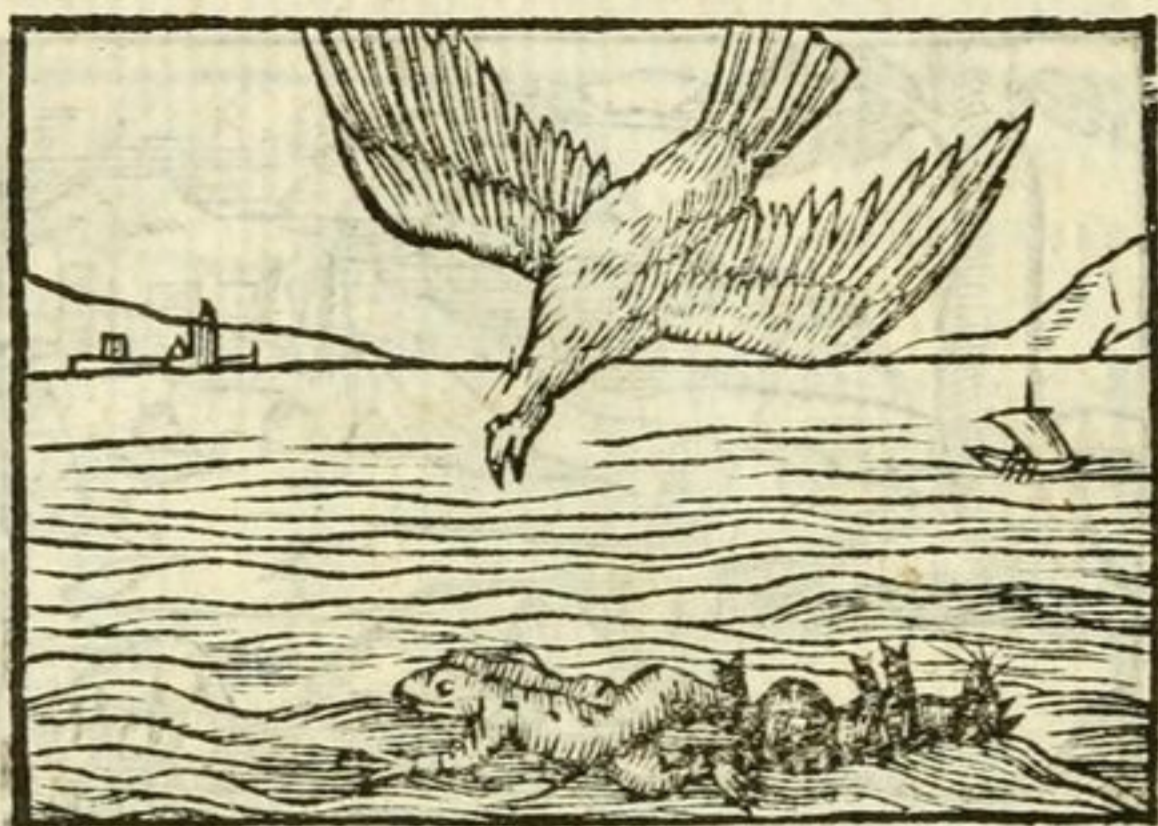
Lupus ad caput fontis bibens, videt agnū
 procul infra bibentem. Accurrit, agnum
 increpitat, quòd turbarit fontem. Trepidare
 agnus, supplicare, vt parcat innocenti: se, quan-
 dò longe infra biberit, potum lupi ne potuisse
 quidem turbare, nedum voluisse. Lupus cōtra
 intonat, Nihil agis sacrilege, semper obes. Pa-
 ter, mater, omne tuum inuisum genus, sedulo
 mihi aduersatur, Tu mihi dabis hodie pœnas.

Adfabulatio.

Vetus dictum est, vt canem cædas fa-
 cile inueniri baculū. Potens si libet no-
 cere, facile capit nocendi causam: satis
 peccauit, qui resistere non potuit.

De

De Mure & Rana.



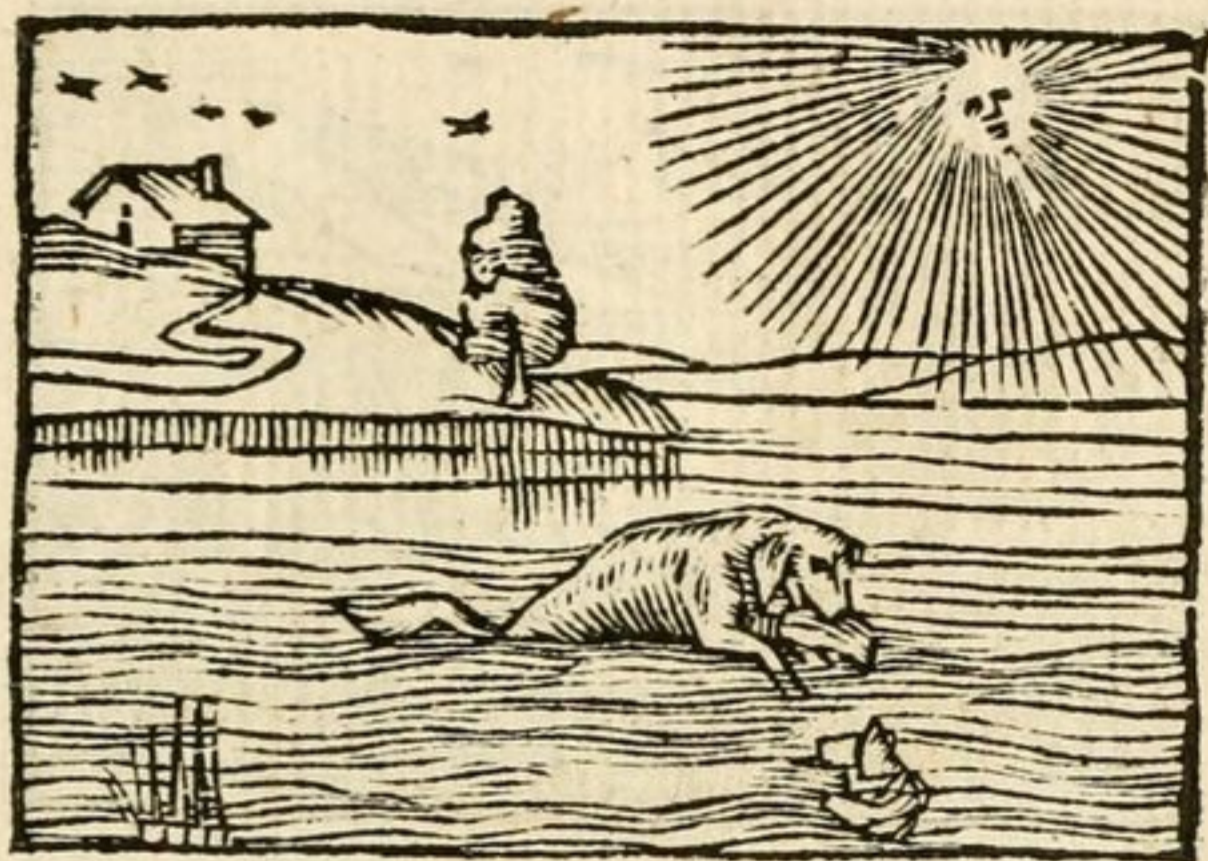
Bellum gerebat mus cum rana. De paludis certabatur imperio. Pugna erat vehemens, & anceps: mus callidus sub herbis latitans, ex insidijs ranam adoritur: rana viribus melior, pectore, & insultu valens, aperto Marte hostem lascessit. Hasta utrique erat iuncea. Quo certamine procul viso, miluus adproperat: dumque præ studio pugnae, neuter sibi cauet, utrunque bellatorem miluus rapit, ac laniat.

Adfabulatio.

Itidem euenire solet factiosis ciuibus, qui accensi libidine dominandi, dū inter se certāt fieri magistratus, opes suas, plerunque etiam vitam in periculo ponunt.

De Cane & Umbra.

4

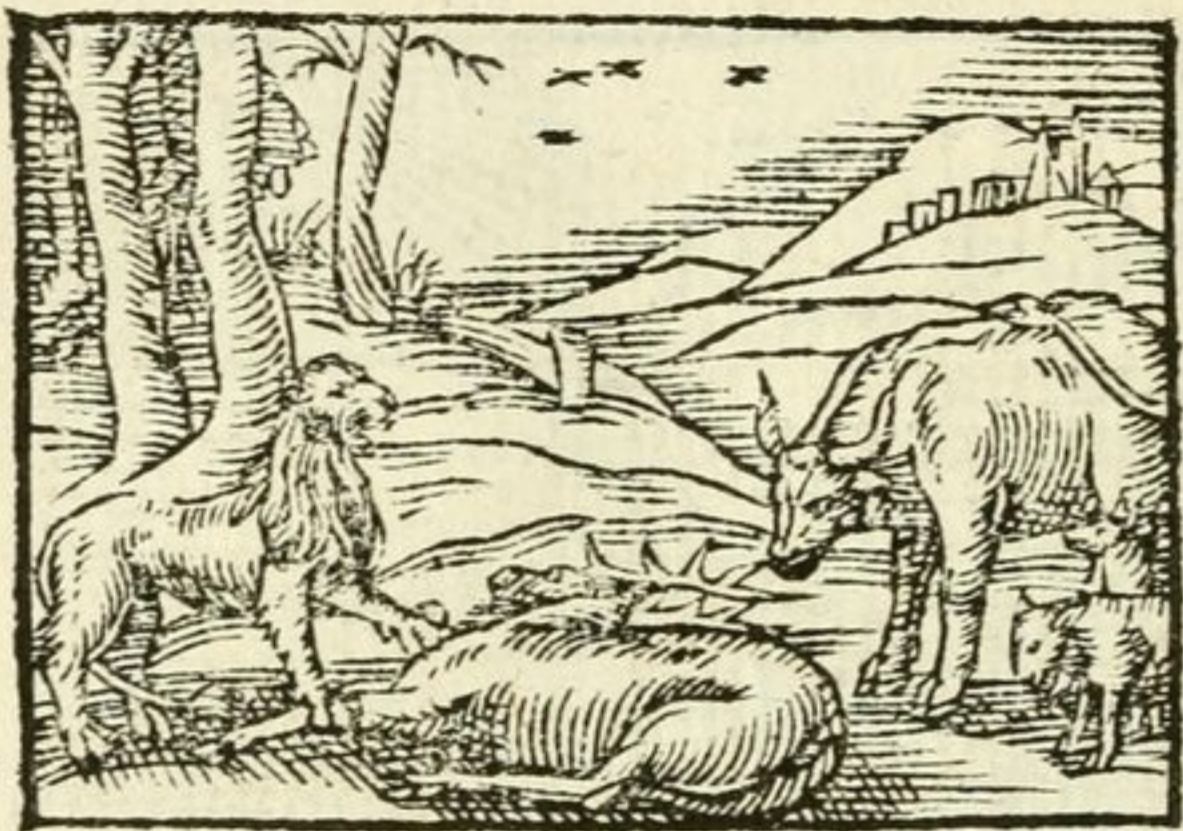


Canis trans fluvium, rictu vehebat carnem. Splendente sole, ita ut sit, umbra carnis lucebat in aquis. Quam ille visam avidè captans, quod in faucibus erat perdidit. Itaque sum rei, tu spei iactura percussus, primum stupuit, deinde animum recipiens, sic elatruit, Miser, deerat cupiditati tuæ modus: satis superque erat, ni desipuisses. Iam per tuam stultitiam minus nihilo tibi est.

Ad fabulatio.

Monemur hac fabella modestiæ, monemur prudentiæ: ut & cupiditati sit modus: ne certa pro incertis amittamus. Astute certe Terentianus ille Sannio, Ego, inquit, spem pretio non emam.

De Leone & quibusdam alijs.



CUm oue quibusdamque alijs pepigerat Leo, venationem fore communem, itur venatum: capitur ceruus, partiuntur. Singulas singulis partes tollere vt conuenerat incipientibus, Leo rugijt, Vna, inquiens, pars mea est, quia sum dignissimus, Altera itidem mea est quia viribus prestantissimus. Porro quia incipiendo ceruo plus sudauerim, vendico tertiã. Quartã deniq; partem ni concesseritis, actum est de amicitia. Socij hoc audito, discedunt vacui, & taciti, non ausi mutire contra leonem.

Adfabulatio.

Rara semper fuit fides, apud hoc seculum rarior est, apud potētes, & est, & fuit semp rarissima. Quocirca satius est vt viuas cum pari. Qui enim cum potentio

te viuit, necesse habet sepe de suo iure cōcedere: cum æquali æquale tibi ius erit.

De Lupo & Grue.

6



Lupo voranti ouem, fortè ossa hæere in
 gula. Ambit, orat opem, opitulatur ne-
 mo. Omnes dicunt tulisse eum pretium voraci-
 tatis. Tandem blanditijs multis pluribusq;
 promissis gruem inducit, vt collo longissimo in-
 gulam inserto, os infixum eximeret. Petenti
 autem premium illusit, inepta, inquit, abi, nõ
 sat habes quòd viuis? vitam debes mihi. Si li-
 buisset, licuit præmordere collum tuum.

Adfabulatio.

Tritum est perire quod facis ingrato.

De Rustico & Colubro.

7

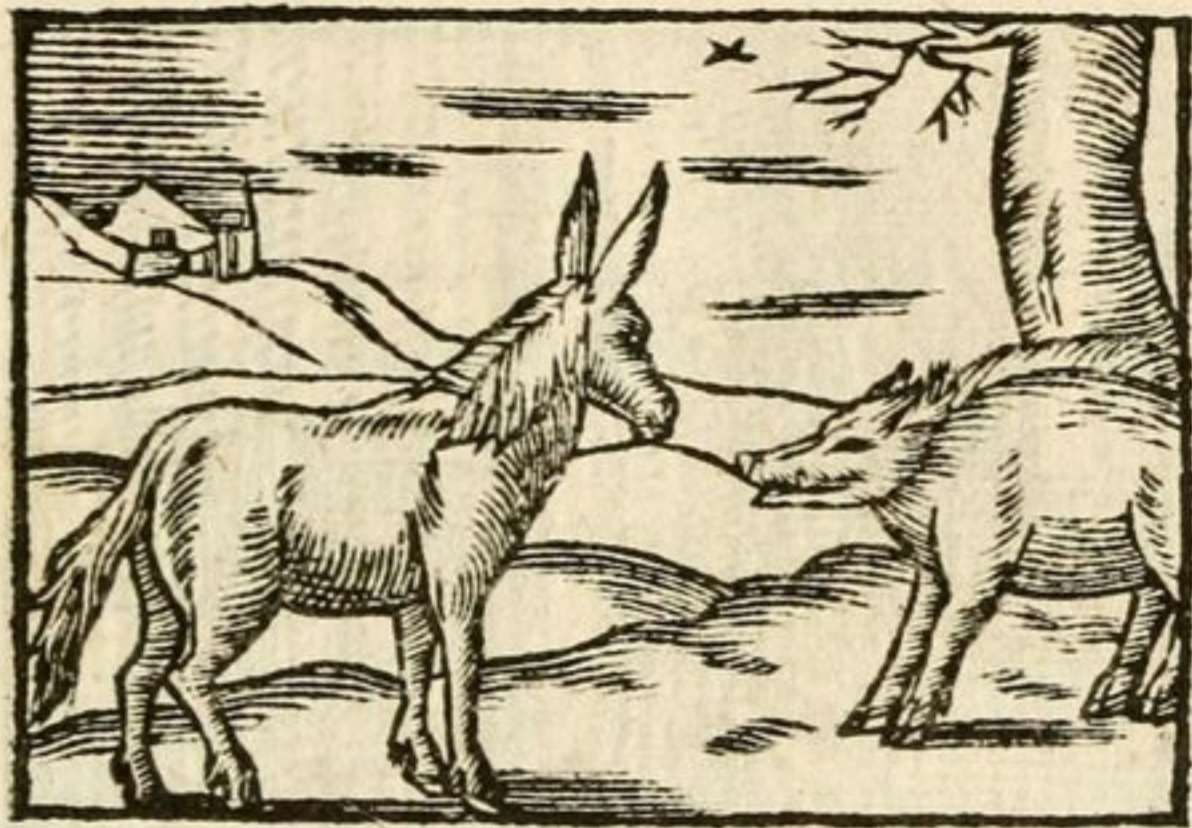


Rusticus repertum in niue colubrum frigore prope enectum domum tulit, abiecit ad focum. Coluber ab igni vim utriusque recipiens, deinde flammam non ferens, omne tugurium sibilando infecit. Accurrit, rusticus correpta sude, verbis, verberibusque cum eo iniuriam expostulat. Num hanc reserat gratiam? num vitam erepturus sit illi, qui vitam ipsi dedit?

Adfabulatio.

Fit interdum ut obsint tibi quibus tu profueris, & malè de te mereantur ij, de quibus tu bene sis meritis.

De.



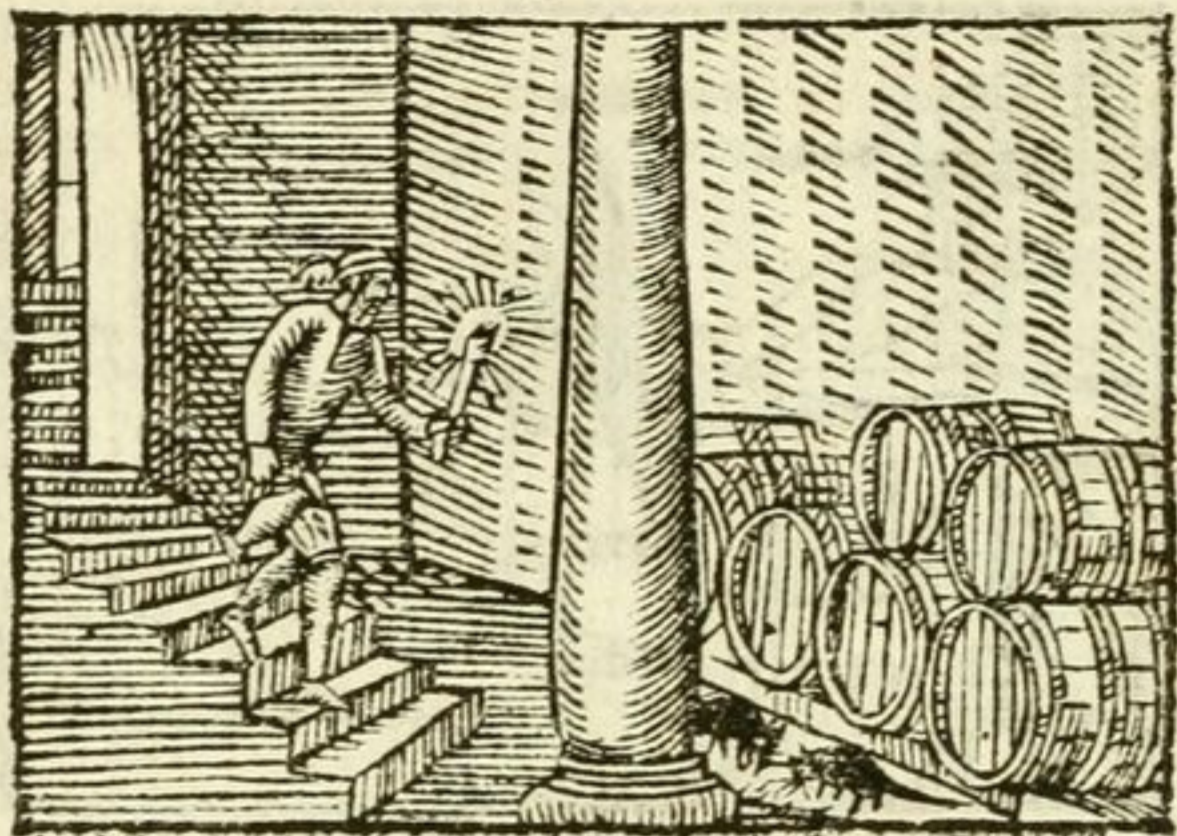
DVm iners asinus irrideret aprum ille indignans frendebat. Malum quidē ignavissime fueras meritis, sed etiam si tu pœna fueras dignus, tamen ego indignus, qui à te pœnas summã. Irride tutus, impune tibi licet, tutus enim es ob inertiam.

Adfabulatio.

Demus operam, vt cum indigna nobis audimus, aut patimur, ne indigna nobis dicamus, aut faciamus. Mali enim & pediti plerúnque gaudent, si quispiã bonorum eis resistat, magni pendunt haberi se dignos ultione. Imitemur equos, & magnas bestias, qui oblatrantes caniculos, cum contemptu prætereunt.

De Mure urbano & Mu-
re rustico.

9



Libitum est urbano muri deambulare rus.
Vidit hunc mus rusticus, inuitat, appa-
ratur, itur cœnatum. De promit rusticus quic-
quid profuerat in hyemem, & exhaurit omne
penu, vt tanti hospitis expleat lautitiam. Vr-
banus tamen frontem corrugās, ruris damna &
inopiam, vrbis subinde laudat copiā. Remeās
ducit secum in vrbem rusticum, vt quæ verbis
iactitaret, re comprobaret. Ineunt conuiuium,
quod urbanus splendidè comparat. Inter epu-
landum auditur in sera murmur claus, tripi-
dare illi & fugitare fugitando. Rusticus & in-
suetus, & loci ignarus agrè se tueri, discedente
famulo redit urbanus ad mensam, vocat rusti-
cum: ille vix tandem metu deposito prorepit.

Inuit autem ad pocula urbanum percunctatur, num hoc periculum crebrum sit: Respondit ille quotidianum esse, oportere contemni. Tum rusticus: Quotidianum? inquit: Mehercle istæ dapes plus fellis quàm melli sapiunt. Equidem malo cum securitate meam inopiã, quàm cum tali anxietate istam copiam.

Adfabulatio.

Diuitiæ præ se ferunt quidem voluptatem, sed si introspicias, habent picula & amaritudinem. Eutrapeles quidam fuit, qui cum inimicis suis quàm maximè nocere vellet, diuites eos faciebat, dictitans ita se eos vlcisci, quippe accepturos cum diuitijs ingentem sarcinam curarum.

De Aquila & Cornicula.



Aquila naēta cochleam, non vi aut arte
 quiuit eruere piscem. Accedens cornicula
 dat consilium. Suadet subuolare, & è sublimi
 cochleam in saxum precipitare, sic enim fore, vt
 concha frangatur. Humi manet cornicula, vt
 præstoletur casum precipitat aquila, frāgitur
 resta, subripitur piscis à cornicula, dolet elusa
 aquila.

Adfabulatio.

Noli quibusuis habere fidem: & consi-
 liū, quod ab alijs acceperis, fac inspicias.
 Multi enim consulti, non suis consulto-
 ribus, sed sibi consulunt.

De Coruo & Vulpecula.

Pradam naētus strepitat in ramis coruus.
 Videt vulpecula gestientem, accurrit, cor-

rum, inquit, plurima salute impertit vulpes.
Sapenumero audieram famam esse mendacem,
iam re ipsa experior. Nam vt hac fortè iam
pratero, suspiciēs te in arbore, aduolō subans



famam. Fama enim est, te nigriorem pice esse,
& video candidiorem niue. Meo sanè iudicio cy-
gnos vincis, & hederā formosior alba es. Quod
si vt plumis, ita & voce excellis, omnium auiū
equidem te dixerim reginā. Hac assentatiun-
cula illectus coruus, ad canendum apparat, ap-
paranti verò è rostro excidit caseus, quo corre-
pto, vulpecula cachinnum tollit. Tum demum
miserum coruum pudet, pigei que sui, & iactū
ra rei mista pudore dolet.

Adfabulatio.

Nonnulli sic auidi laudis sunt, vt cum
suo probro & damno amēt assentatorē.
Eiusmodi homunciones prædē sunt pa-

rasitis. Quòd si vitauerit iactantiã, facile
assentatorũ pestiferũ gen⁹ vitaueris, si tu
voles esse Thraso, nusquã deerit Gnato.

De leone senectute confecto.

12



Leo qui in iuuentute complures sua feroci-
tate fecerat inimicos, in senectute exoluit
pœnas. Reddunt talionem bestia. Dente aper,
cornu petit taurus. Imprimis asellus, vetus
ignavia nomen cupiens abolere, verbis & calcibus
strenuè insultat. Tum gemebundus leo, Hi
quibus olim nocui, iam vicissim nocent, & me
rito. Sed hi quibus aliquando profui, iam vicis-
sim non prosunt, imò etiam immeritò obsunt.
Stultus, fui, qui multos fecerim inimicos, stul-
tior qui falsis amicis confisus fuerim.

Adfabulatio.

In secundis rebus non efferaris, non sis
ferox. Nã si vultũ mutarit fortuna, vici-
scentur

ſcentur quos læſiſti. Et inter amicos fac
habeas diſcrimē. Sūt enim quodā amici
non tui ſed menſæ tuæ: ſed fortunæ tuę.
Quæ quidem fortuna ſimul hac mutata
erit, & illi mutabuntur. Et bene tecum
actum erit, ſi nō inimici fuerint. Merito
queritur Ouidius.

*Ego non paucis quondam munitus amicis
Dum flauit velis aura ſecunda meis.*

*Vt fera nimboſo tumuerunt æquora vento.
In medijs lacera puppe relinquer aquis.*

De Cane & Aſino.

13



Dum blandiretur canis heri, & familia,
herus & familia canem demulcet: aſel-
lus id videns, altius gemit, cœpit eum pigere
ſuæ ſortis, inique putat comparatū canem gra-
tum eſſe cunētis, paſci que de menſa herili, idq;
ocio ludoq; cōſequi: Se ſe cōtra portare clitellas,
cadi

caedi flagello, nunquã ociosum esse, & cunctis tamẽ odiosum. Si hæc fiant blanditijs, eã artiẽ, quæ tã utilis sit, statuit sectari. Igitur quodam tẽpore redeunti domum hero, rem tentaturus, procurrit obviam, subsilit, pulsat vngulis: exclamante hero, accurrere serui, & ineptus asellus, qui se urbanum credidit, fuste vapulat.

Adfabulatio.

Non omnia possumus omnes (vt Ait Virgil. in Buccolicis) nec oẽs omnia decẽt, id quisq; velit, id tenet quod possit. Non simus id quod Græce significãtius dicitur: ὄν & λύγας, id est, asinus lyrarum vel lyræ. Sic autem Bœtius, Asinus ad lyram positus. Repugnante natura irritus est labor. Tu nihil inuita facies dicẽsve Minerua, teste Horatio.

De Leone & Mure.

14

LEo æstu cursuq; defessus, sub vmbra fronde super viridi quiescebat. Murium autẽ grege tergum eius percurrente, experrectus vnum è multis comprehendit, supplicat captiuus, indignũ se esse cui leo irascatur clamitat, reputans ille in nece tantilla bestiola nihil esse laudis, captiuum dimittit. Nec verò ita multò post, leo forte dum per saltum currit, incidit in plagas. rugire licet, exire non licet. Rugientem miserabiliter leonem mus audit, vocẽ agnoscit.

repiẽ



*rept in curiculos, laqueorum quarit nodos,
 quæsitos inuenit, inuentos corrodit, leo è plagie
 euadit.*

Adfabulatio.

Hæc fabella suadet potentibus clemē-
 tiã. Etenim vt sunt res humanæ instabi-
 les, egent interdum ipsi potentes ope hu-
 milimorū. Quare vir prudēs, & si potest,
 timebit vel vlli hominū nocere. Qui au-
 tē non timet nocere alteri, valde desipit.
 Quid ita? Quia & si iam potentia fretus
 neminē metuis, forsam olim erit vt me-
 tuas. Cōstat enim euenisse claris, magnis
 q̄; regibus, vt viliū homuncionum vel
 gratia indiguerint, vel iram metuerint.

De Miluo agroto.

15

Læto decumbebat miluus. Iam serme mo-
 riens matrem orat precatum ire Deos.

Mater

Mater respondet, nil opis illi sperandum à Dijs quorum sacra, & aras suis rapinis toties violasset.

Adfabulatio.

Decet venerari superos. Illi enim pios iuuant: impios aduersantur. In felicitate neglecti, in miseria non exaudient. Quare in secūdis rebus sis eorum memor, vt in aduersis rebus præsentes sint vocati.

De Hirundine & alijs Auiculis. 16



Cum primū cœptum est seri linum, hirundo suadet auiculis impedire sementē, dictitans sibi fieri insidias. Irrident illæ, stultā vatem hirundinem vocant. Surgente iam lino & virescente, rursus monet euellere sata. Iterum irrident. Maturescit linum, hortatur populari, segetem. Cum ne tunc quidem consulentem audirent, hirundo auium cœtu relicto, hominis

hominis sibi consiliat amicitiam. Init cum eo fœdus, cohabitatur, cātus demulcet. Cæteris auibus è lino fiunt retia & laquei.

Adfabulatio.

Multi nec ipsi cōsulere sibi norūt, nec rectè consulentē audiūt. Sed cū in periculis sunt & damnis, tum demum sapere incipiunt, & suam damnare socordiam. Tū sat superq; consilij est. Hoc inquiūt & illud factum oportuit. Sed præstat esse Prometheum. quam Epimetheū. Fuere hi fratres, nomina sunt Græca, Alteri cōsiliū ante rem fuit, alteri post rē: quòd declarat interpretatio nominum.

De Ranis & earum rege.

17



Gens ranarum, cū esset libera, Ioui supplicabat dari regem. Ridere Iupiter vota ranarum: illa tamē iterū atque iterum infare, donec

donec ipsum perpellerent. Deicit ille' trabem,
 ea moles ingenti fragore quassat fluvium, ter-
 rita silent rana, regem venerantur. Accedunt
 pedetentim propius: tandem abiecto metu, in-
 sultant & desultant: iners rex lusui est. &



contemptui. Lacefferunt rursus Iouem, orant re-
 gem dari qui strenuus sit. Dat Iupiter ciconia.
 Ea praestrenue perambulans paludem, quic-
 quid ranarum obuium fit, vorat. De huius
 igitur fauitia rana frustra queste sunt. Iupiter
 non audit, nam & hodie adhuc queruntur.
 Vesper enim ciconia cubitum eunte: ex antris
 egressa, rauco vlulatu murmurant, sed surdo
 canunt. Vult enim Iupiter, vt qua regem cle-
 mentem sint deprecatae, iam serant inclemen-
 tiam.

Adfabulatio.

Perinde atque ranis euenire solet plebi quæ si regē paulò mansuetiorē habet, ignauum: inertē esse causatur, optat aliquando cōtingere sibi virū. Cōtra si quādo nacta est regē strenuū, huius sæuitiā damnat, prioris laudat clementiam: siue quòd semper præsentium nos pœnitet, siue quòd verum est verbum, Noua veteribus non esse potiora.

De Columbis & earum rege accipitre.

18



Columba olim bellum gessere cum miluo, quem vt expugnarent, delegerunt regē accipitrem. Ille rex factus, hostem agit non regem. Non segnius ac miluus rapit, ac laniat. Pœnitēt colūba inapti, satius fuisse putantes, pati bella milui, quàm tyrannidē accipitris.

k

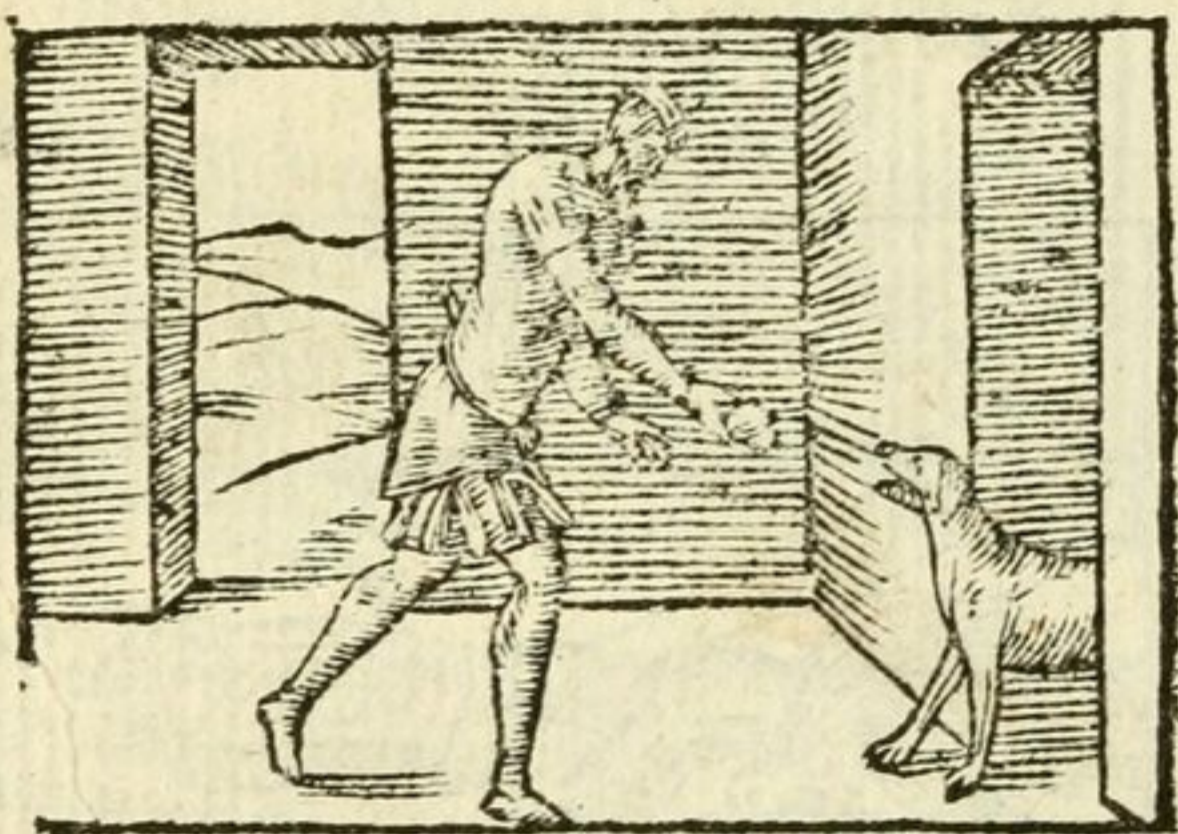
Adfa

Adfabulatio.

Neminem suæ fortis nimium pigeat. Nihil est (teste Flacco) ab omni parte beatum. Equidem meam sortem, modò tolerabilis sit, mutari non optem. Multi noua sorte quæsitâ, veterem rursus optant. Itaque plerique ingenio sumus omnes, nosmet nostri poenitet.

De Fure & Cane.

19



FVri aliquando panem (vt sileat) porrigenti, respondit canis, Insidias tuas noui, paruum das quòd desinam latrare: sed ego tuum munus odi, quippe si ego tulerò panem tu ex hiscectis cuncta assortabis.

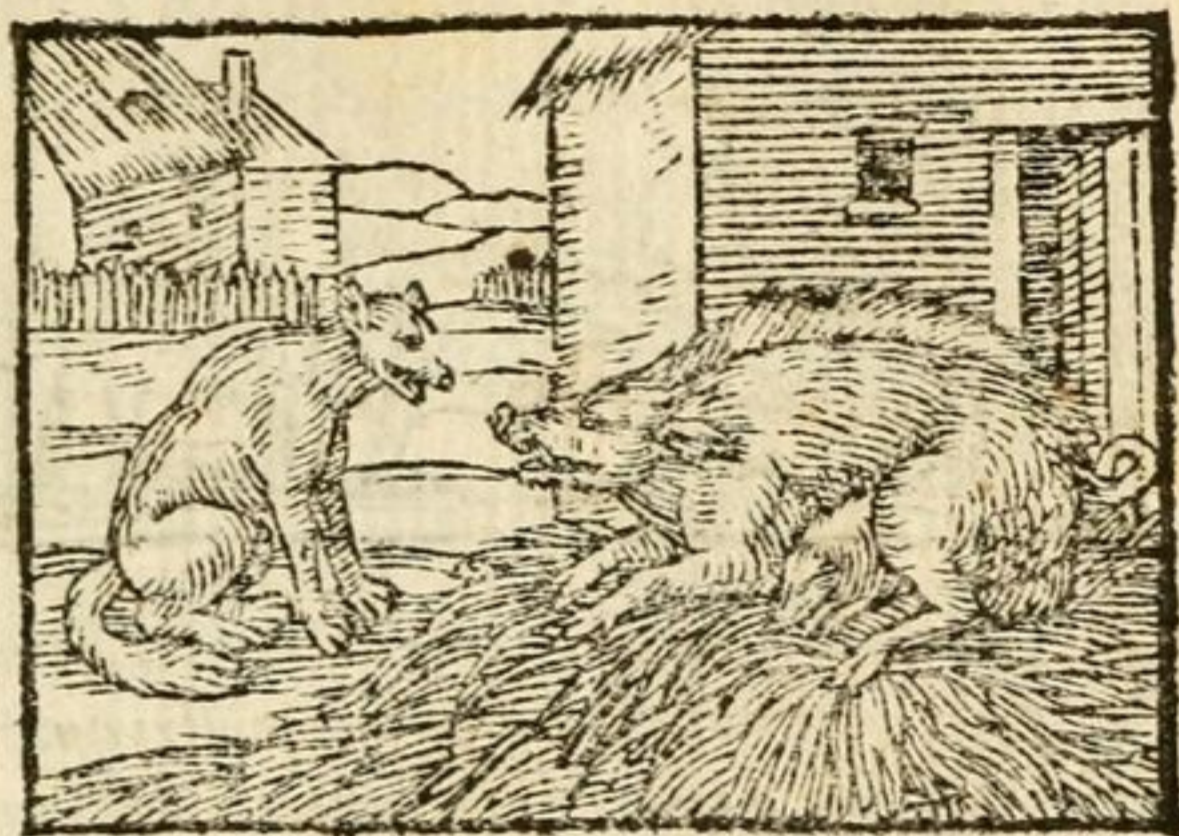
Adfabulatio.

Cæue ne parui commodi causa, amittas magnũ: cæue cuiuis homini fidem habeas.

beas. Sunt enim qui dolo nō tantū benignè dicunt, sed & benignè faciunt.

De Lupo & Sricula.

20



Parturiebat sricula, pollicetur Lupus se custodem fore fœtus. Respondit puerpera, lupi obsequio se non egere: si velit plus haberi, si cupiat gratū facere, longius abeat. Lupi enim officium constare, non presentia, sed absentia.

Adfabulatio.

Non sunt cuncta credenda cunctis. Multi suam operam pollicentur, non tui amore, sed sui, suum quærentes commodum, non tuum.



Olim rumor erat parturire montes, homines accurrunt circumsistunt mostri quippiam non sine pauore expectantes. Pariunt tandem montes, exit mus, tum omnes risu emori.

Adfabulatio.

Hanc fabellam tãgit Horatius, Parturient montes, inquit, nascetur ridiculus mus. Notat autem iactantiam. Iactabũdi enim cũ magna profitentur, & ostẽtant, vix parua faciũt. Quapropter Thraſones illi iure sunt materia ioci, & scommatum. Vetat item hæc fabella inanes timores. Plerũque enim grauior periculo est periculi metus, imò ridiculum est, quod metuimus.

De Cane uetulo, qui ab hero
contemnitur.

22



C Anem venaticum, qui iam senuerat, instigat herus, frustra hortatur, tardi sunt pedes, non properat. Praehenderat feram, fera edentulo elabatur. Increpitat herus verbere & verbo. Canis respondet debere sibi iure ignosci, iam senuisse, at iuuenem fuisse strenuum. Sed ut video, inquit, nil placet sine fructu. Iuuenem amasti, senem odisti. Amasti praedandum, odisti tardum edentulum. Sed si gratus esses, quem olim iuuenem frugis causa dilexisti, senem fructuosa iuuentutis gratia diligeres.

Adfabulatio.

Recte canis: Nam teste Nasone,
Nil, nisi quod prodest, charum est: en detraxit
menti.

Spem fructus auida, nemo petendus erit.

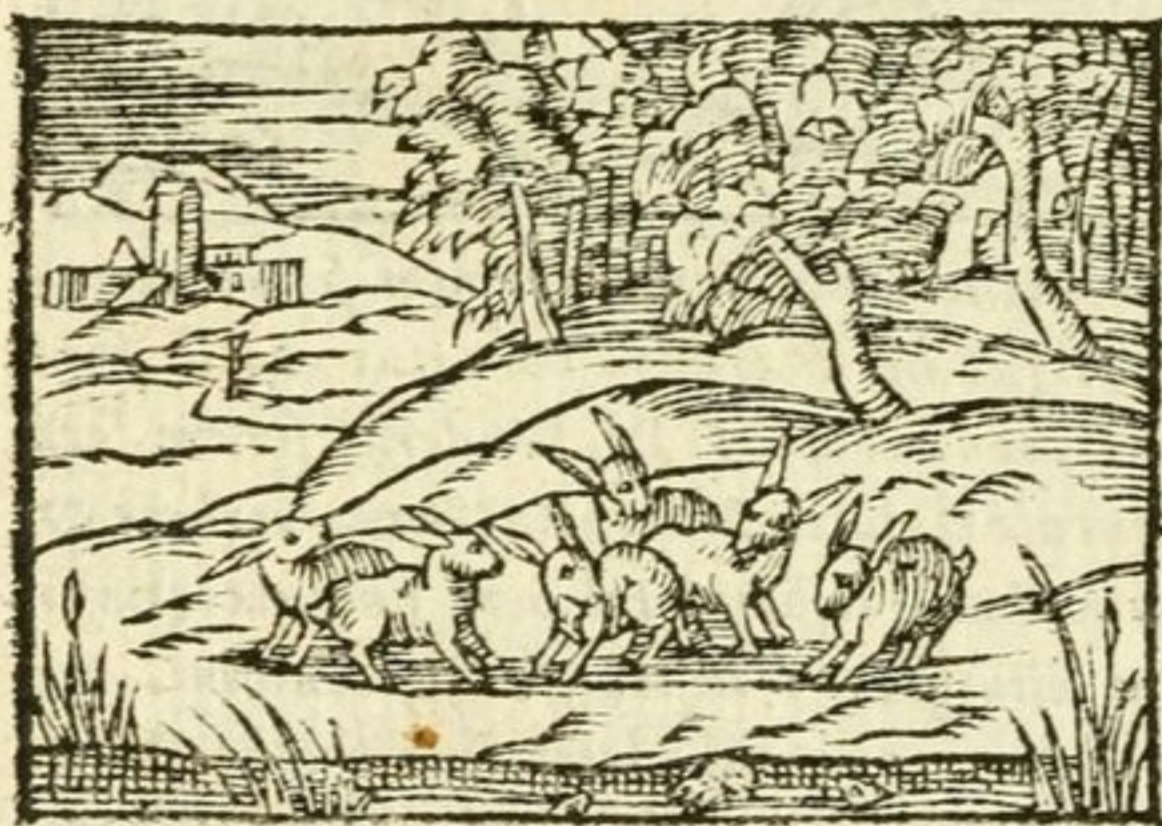
Præteriti commodi nulla est memoria: futuri autem gratia non magna, presentis commodi summa.

Turpe quidem dictu, sed si modo vera, fate-
mur.

Vulgus amicitias utilitate probat.

De Leporibus inaniter ti-
mentibus.

23



Sylva insolito mugiente turbine, trepidi le-
pores rapidè occipiunt fugere. Fugientes,
cùm obsisteret palus, steterè anxij, vtrinque
comprehensi periculis. Quoq; maioris esset inci-
tamentum timoris, vident in palude mergira-
nas. Tum ex leporibus vnus prudentior cate-
ris, ac disertior, Quid, inquit, inaniter time-
mus? Animo opus est. Corporum quidem, age-
litas

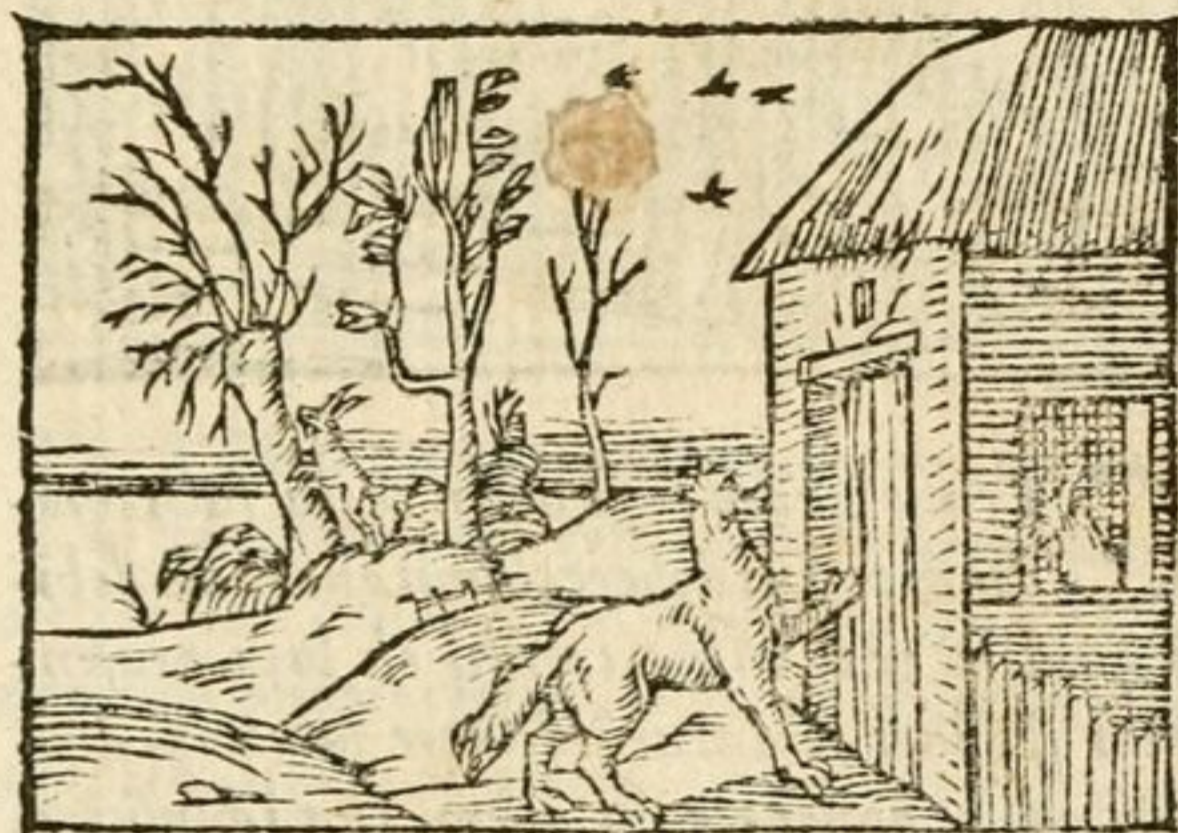
*Veritas nobis est, sed animus deest. Hoc periculum
turbinis non fugiendū, sed est contemnendum.*

Adfabulatio.

Omni in re opus est animo. Iacet vir-
tus sine confidentia. Confidentia enim
dux & regina virtutis est.

De Hædo & Lupo.

24



CApra cūm esset pastum itura, hædum do-
mi concludit, monens aperire nemini, dum
redeat ipsa. Lupus, qui id procul audierat, post
matris discessum pulsat fores, voce caprisat, iu-
bens recludi. Hædus dolos presentiens, Non a-
perio, inquit, nam etsi vox caprisat, tamen
equidem per rimulas lupum video.

Adfabulatio.

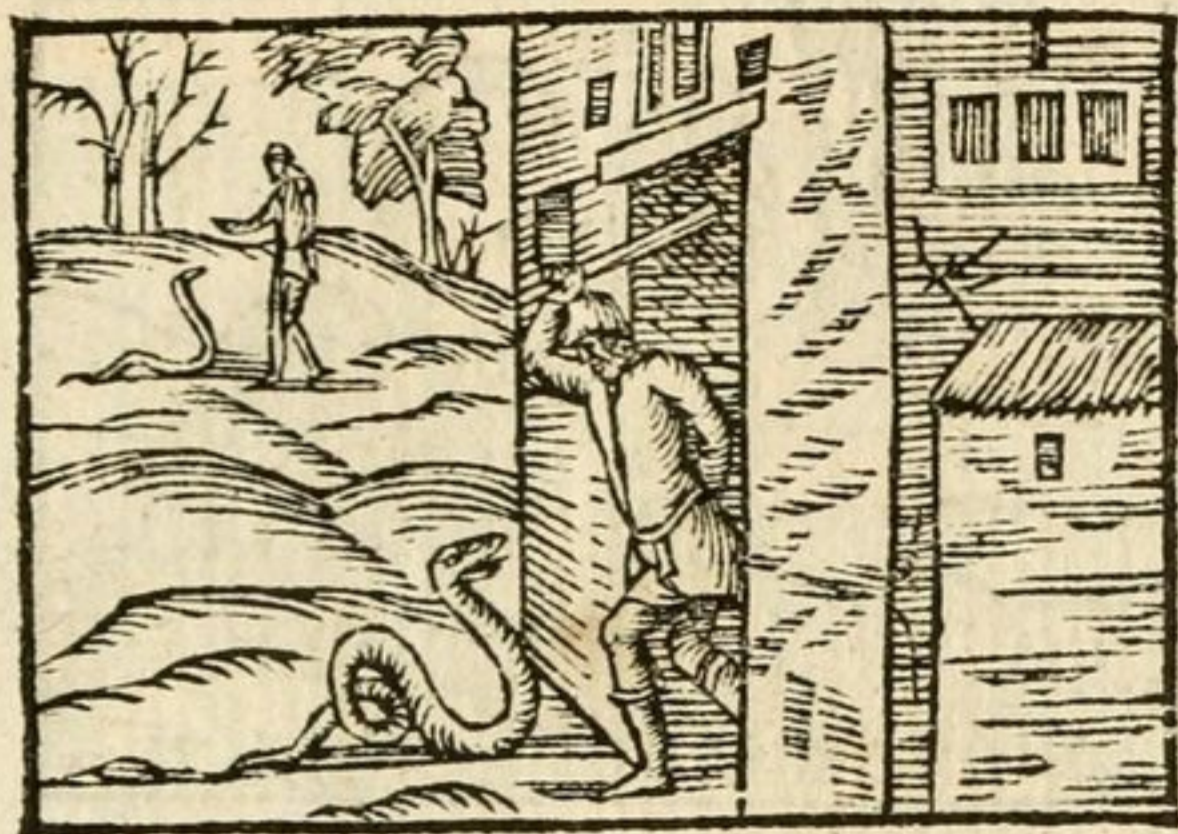
Obedire parenti filios, ipsis est vtile,
& iuuenem seni decet auscultare.



Ceruus coram lupo ouem ream facit, modicum tritici debere clamitans. Ouis debiti quidem erat inscia, tamen ob lupi presentiam spondet se daturam: dicitur solutioni dies. Dies adest, monet ceruus ouem. Illa id inficias. Quod enim promiserit excusat, factum in metu, & presentia lupi: Votum extortum non esse seruandum.

Adfabulatio.

Sententia iuris est, Vim vi repellere licet. Ex hac fabella noua quaedam nascitur, Fraudem fraude refellere licet.



Rusticus quidam nutrierat anguem. Iratus aliquando, bestiam petit securi. Eua-
dit illa non sine vulnere. Postea Rusticus deue-
niens ad paupertatem, ratus est id infortunij
propter anguis iniuriam sibi accidere, igitur
supplicat angui, vt redeat. Ille ait ignoscere se,
sed redire nolle. Neque enim fore securum cum
Rustico, cui tanta sit domi securis. Lihorẽ vul-
neris desijisse, superesse tamen memoriam.

Adfabulatio.

Et qui semel fidem soluit, iterum ha-
bere fidem vix tutum. Iniuriam quidam
donare, id sanè misericordix est: cauere
autem sibi, & decet, & prudentix est.



Vulpecula vocarat ciconiam ad cœnam.
 Obsonium in mensam effundit : quòd
 cùm liquidum esset , ciconia frustra rostro ten-
 tante, vulpecula lingit. Abit elusa avis, pigetq;
 pudetq; iniuria. Post plusculum dierum redit,
 inuitat vulpeculam. Vitreum vas situm erat
 plenum belli obsonij. Quod quidem vas cùm
 esset arcti gutturis, vulpecula obsonium licuit
 videre, & esurire, gustare non licuit : Ciconia
 rostro facili exhausit.

Adfabulatio.

Risus risum, iocus iocum, dolus do-
 lum, fraus meretur fraudem.



Lupus in officina scultoris caput huma-
num repertum versat, miratur sentiens
id, quod erat, nihil habere sensus. O pulchrum,
inquit, caput: est in te artis multum, sed sensus
nihil.

Adfabulatio.

Externa pulchritudo si adsit, grata
est, sin alterutra carendum est, præstat
externa quàm interna careas. Illa enim
sine hac interdum incurrit odium, ut
stolidus eò sit odiosior, quò formo-
sior.



Graculus ornauit se plumis pauonis. Deinde pulchellus sibi visus, fastidito genere suo, contulit se ad pauonum genus, Illi tandem intellecta fraude stolidam auem coloribus nudarunt, & plagis affecerunt.

Horatius hanc fabellam primo epistolarum libro narrat de cornicula. Ait eã olim adornatam collectis, quæ auibus exciderant, plumis, post ubi vnaquæq; auium suam plumam decerpfit, ridiculam fuisse.

Ne si fortè suas repetitum venerit olim.

Grex auium plumas, moueat cornicula r̄sum,

Furtiuis nudata coloribus.

Adfabulatio.

Notat hæc figura eos, qui se gerunt æquo

æquo sublimius, qui cùm his viuūt, qui
& ditiores sunt, & magis nobiles. Qua-
re sæpe inopes fiunt, & sunt ludibrio.
Probe Iuuenalis mouet: E cœlo descen-
dit, γινώθι σεαυτόν, hoc est. Nosce te ipsum.

De Musca & Formica. 30



Musca altercabatur cū formica se nobile,
illam ignobile: se volitare, illam repere:
se versari in tectis regum, illam cauernis late-
re, segetem rodere, aquam bibere, se splendide
epulari iactitabat, & hac tamen ocio nancisci.
E regione formica se non ignobilem esse, sed
suis natalibus contētam, muscam vagam esse,
se stabilem, sapere formica grana & fluenta,
quòd musca pastilli & rini. Atque hac se non
segni ocio, at strenua opera nancisci. Porro for-
micam letam esse & tutā, charam omnibus,
exemplar denique laboris: Muscam anxiam

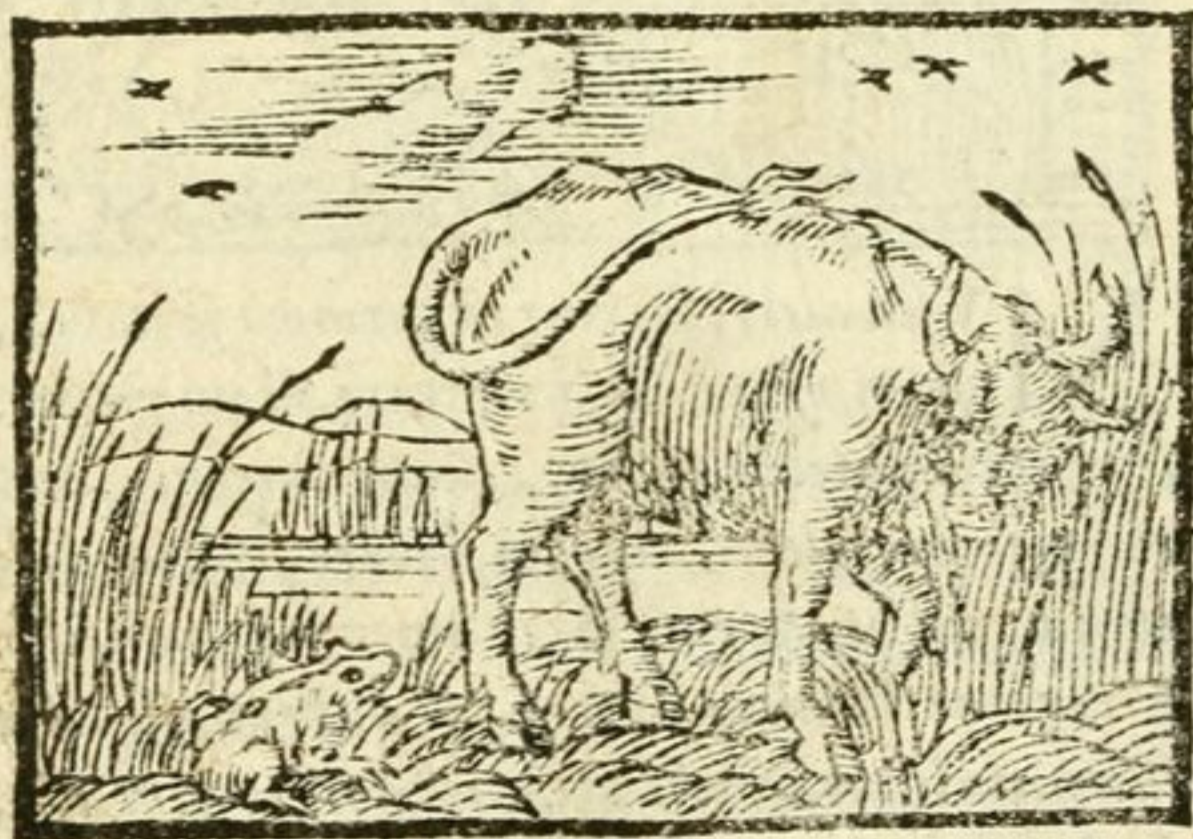
cum periculo esse cunctis infestam: cunctis inuisam, exemplar denique segniciei. Formicæ hyemis memorem, alimenta reponere: muscæ in diem viuere, hyeme aut esurituram, aut ceruè morituram.

Adfabulatio.

Qui pergit qua vult dicere, quæ non vult audiet, Musca si bene dixisset, bene audisset. Assentior autem formicæ. Videtur enim optabilior vita obscura cum securitate, quàm cum periculo splendida.

De Rana & Boue.

31



Rana cupida a quando bouem, se distendebat. Filius hortabatur matrem cepto desistere. Nihil enim esse ranam ad bouem. Illa secundum intumuit, clamat natus: Crepes licet mater, bouem nunquam vinces. Tertiam

autem cum intinuisset, crepuit.

Adfabulatio.

Cuiq; sua dos est. Hic forma, ille viribus, hic opibus, ille pollet amicis. Vnū-
quenque suo decet esse contētum. Valet
ille corpore, tu ingenio. Quocirca quis-
que semet consulat, ne inuideat superio-
ri, quod miserum est: nec, quod stultitiæ
est, certare oportet.

De Equo & Leone.

32



V Enit ad equum comedendum leo Ca-
rens autem præ senectâ viribus, medita-
si cœpit artē, medicū se profiteatur, verborum
ambage equū moratur. Hic dolo dolum, artem
opponit arti. Fingit se nuper in loco spinoso pu-
pugisse pedem, orat vt inspiciens sentem medi-
cus educat. Paret leo. At equus quanta p-

tuū

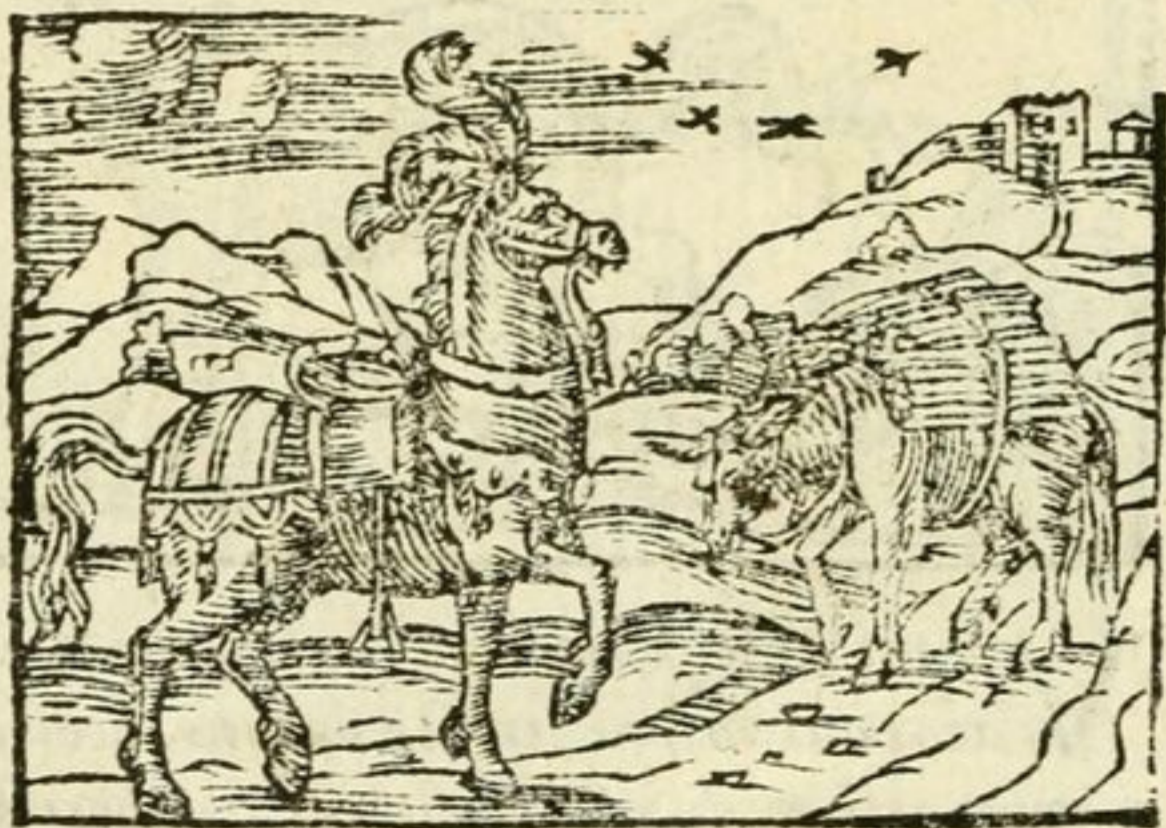
tuit vi, calcem leoni impingit, & se continuo
conijcit in pedes. Leo vix tandem ad se rediēs,
actu enim propè exanimatus fuerat: Pretium,
inquit, fero ob stultitiam, & is iure effugit:
Dolum enim dolo vltus est.

Adfabulatio.

Odio digna est simulatio, & simula-
tione capienda: Non est timēdus hostis,
qui hostem præ se fert, sed qui cūm ho-
stis sit, beneuolētiam simulat, is demum
timendus, & odio dignissimus.

De Equo & Asino.

33



Equus phaleris sellaque exornatus, cum
ingenti hinnitu per viam currebat. Cur-
renti autem onustus asellus fortè obstabat.
Equus ira fremebundus, & frena ferox spu-
mar

mantia mandens: Quid, inquit, tarde, ignaue, obsistis equo? Cede inquam, aut proculco te pedibus. Asellus contra rudere non ausus, cedit tacitus. Equo autem prouolanti, & cursum intendanti crepat inguen. Tūc cursus & ostentui inutilis, ornamentis spoliatur, dein carrario venditur. Videt postea cum carro venientem asellus, & affatur. Heus bone vir, quid isthuc ornati est? Vbi aurata sella, bullata cingula? Vbi nitidum frenum? Sic, amice, necesse fuit euenire superbienti.

Adfabulatio.

Plerique in secundis rebus elati sunt, nec sui memores, nec modestię. Sed quia prosperitate insolescunt, aduersitatē incurrunt. Eos qui felices vidētur, monuerim esse cautos. Etenim si rota fortunæ circumacta fuerit, sentiēt miserrimū genus infortunij esse fuisse, felicē. Accedet ad cumulum infelicitatis id quoque mali, contemnetur ab ijs, quos ipsi contempserunt, & illudēt eis ijs, quos ipsi risere.

De

De Avibus & Quadrupedibus. 34



A Vibus pugna erat cum quadrupedibus. Vtrinque spes, vtrinque metus, vtrinque erat periculum. Vespertilio autem relictis socijs defecit ad hostes. Vincunt aves, duce, & auspice aquila. Transfugam verò vespertilionem damnant, vti ne ad aves vnquam illi sit reditio, vti ne luce vnquam sit volatus. Hæc causa Vespertilioni est, vt non nisi noctu volet.

Adfabulatio.

Qui cū socijs aduersitatis & periculi particeps esse renuit, prosperitatis & salutis expers erit.

De Lupo & Vulpe.

35



Lupus cum prada satis esset, in ocio degebat. Accidit vulpecula, sciscitatur ocij causam. Sensit Lupus insidias fieri suis epulis, simulat morbum esse causam, orat vulpeculam deprecatum iri deos. Illa dolens dolum non succedere, adit pastorem, monet petere latebras lupi: hostem enim securum posse inopinato opprimi. Adoritur pastor lupum, maectat. Illa potitur antro & prada. Sed fuit illi breue sceleris sui gaudium. Nam non ita multo post, idem pastor & ipsam capit.

Adfabulatio.

Fœda res inuidia est, & ipsi interdum auctori quoque perniciofa. Flaccus epistolarum primo.

Inuidus alterius rebus macrescit opimis.

Inuidia Siculi non inuenere tyranni.
Maius tormentum.

De Ceruo.

36



Ceruus in perspicuo fonte se conspicatus, probat procera frontis et ramosa cornua: sed tibi-
biarum exilitatem damnat. Fortè dum cōten-
platur, dum iudicat, interuenit venator. Fu-
git ceruus ocyor pilis, & agente nimbo ocyor
Euro. Inseclantur fugientem canes. Sed cū
intraisset condensam syluam, implicita sunt ra-
mis cornua, tum demum tibias laudabat, &
cornua damnabat, quæ fecere ut prada esset
canibus.

Adfabulatio.

Fugienda petimus, petenda fugimus.
Placent quæ officiunt, quæ cōferunt di-
splicent. Beatitudinem cupimus, prius-
quam

quàm vbi fit intelligamus. Opum excellentiã et honorũ celcitudinẽ quærimus: in his beatitudinẽ fitã opinamur, in quibus tamẽ multũ laboris est, & doloris. Pulchrẽ id significat Liricus ille noster.

Sæpius ventis agitatur ingens

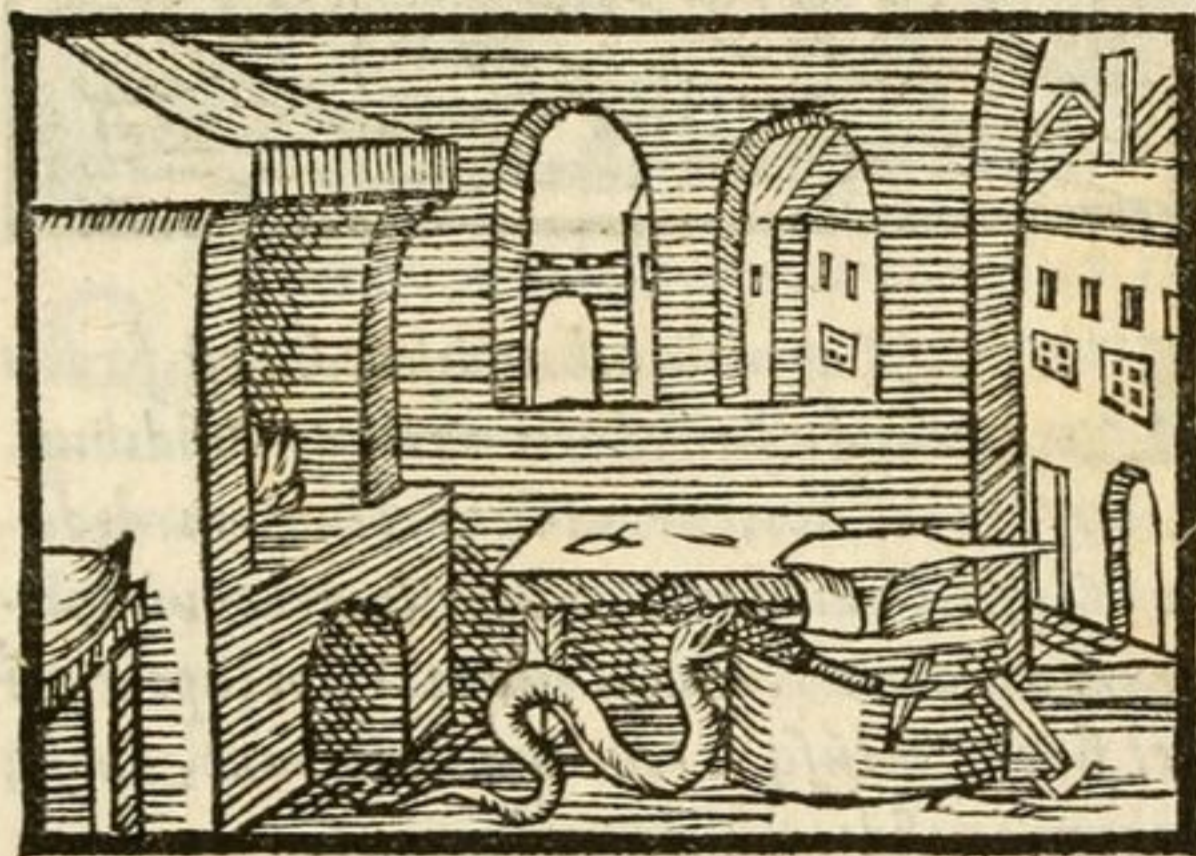
Pinus, & celsæ grauiore casu.

Decidunt turres, feriuntque summos,

Fulgura montes.

De Vipera & Lima.

37



IN fabrica offendens limam vipera cœpit rodere. Subrisit lima, Quid, inquiens, inepta? Quid agis? Tu tibi antè contriueris dentes, quàm me atteras: quæ duritiem aris premordere soleo. Adfabulatio.

Etiam aque etiam vide, qui cum tibi res fit. Si in fortiorem dentes acuis, non illi, sed tibi nocueris.



Lupis & agnis, quibus discordia est, fœdus aliquando fuit, datis utrinque obsidibus. Lupi suos catulos, oves canum cohortem dedere. Quietis ouibus ac pascentibus, lupuli matrum desiderio ululatus edunt. Tum lupi irruentes fidem fœdusque solutum clamitant, ovesque canum præsidio destitutas laniant.

Adfabulatio.

Inscitia est, si in fœdere tua præsidia hosti credas. Nam qui hostis fuit, hostis forsan nondum esse delijt. Fortassis & causam ceperit, cur te nudatum præsidij adoriatur.



Quo tempore etiam arboribus suis sermo erat, venit rusticus in syluam, rogans vt ad securim suam tollere liceat capulū. Annuit sylua. Rusticus aptata securi cœpit arbores succidere. Tum & quidem sero, pœnituit syluam suæ facilitatis. Doluit se ipsam esse causam sui exitij.

Adfabulatio.

De quo bene merearis vide. Multi fue-
re, qui accepto beneficio in authoris abu-
si sunt perniciem.

De Membris & Ventre.

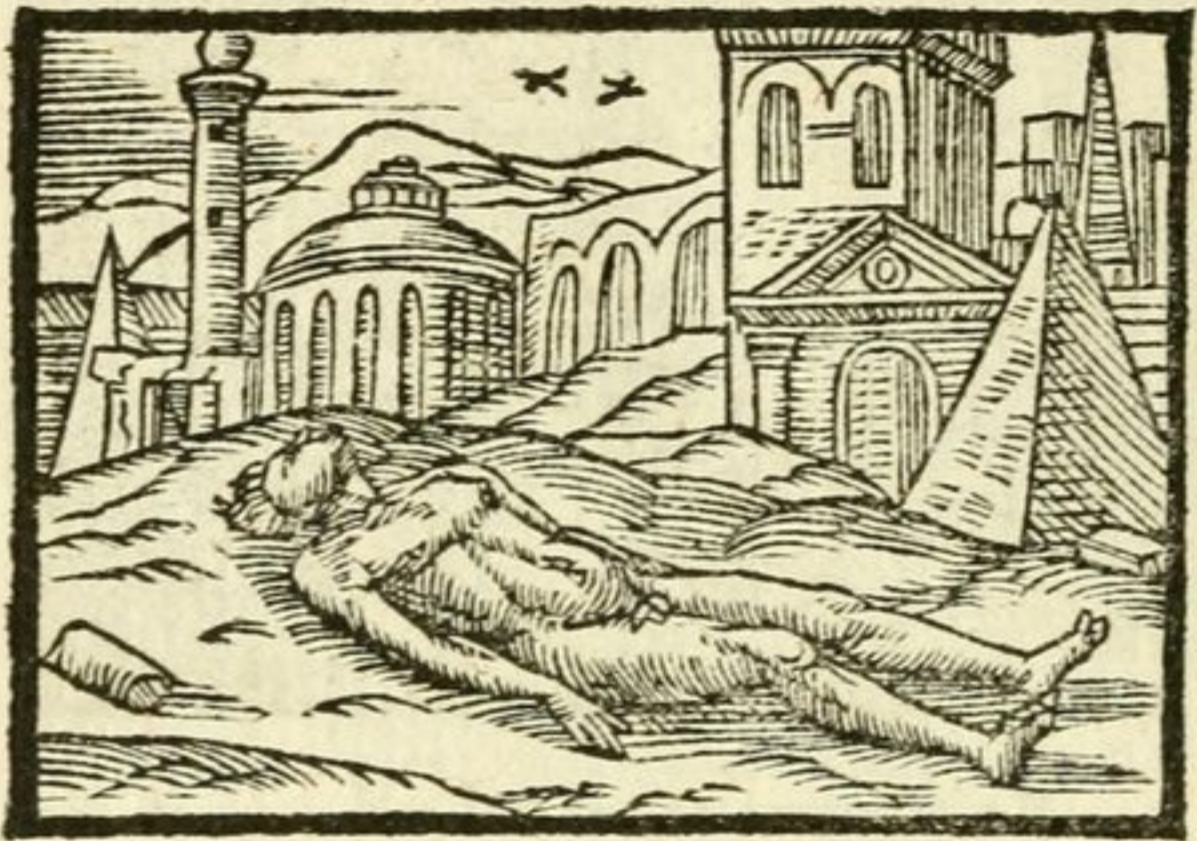
40

Pes & manus ventrem olim incusarunt,
quod ab ocioso eo lucrī ipsorum vocatētur.

l 4

Inb

Iubent aut laboret, aut ali ne petat. Supplicat ille semel atque iterum: negant tamen manus alimentum. Ex hausto inedia ventre, ubi cape-



re omnes artus deficere, tum manus voluit tandem officiosa esse, verum id serò. Nam venter desuetudine debilis, cibum repulit. Ita cuncti artus dum ventri inuident, cum ventre pereunte pereunt.

Adfabulatio.

Perinde atque in membrorum societate est, ita habet se societas humana. Membrum eget mēbro, amicus eget amico. Quare mutuis operis & mutuis officijs utendū est. Neque diuitiæ, neque dignitatum apices hominem satis tuētur. Vnicum & summum præsiidiū, complurium amicitia est.

De Simia & Vulpecula.

41



Simia vulpeculam orat, vt partem caudæ sibi donet, ad tegendas nates. Illi enim esse oneri, quod sibi foret vsui & honori. Respondet illa, nihil nimis esse, & se male humum cauda sua verri, quam simia nates tegi.

Adfabulatio.

Sunt qui egent, sunt quibus superest. Nulli tamē diuitum id moris est, vt re superflua beet egenos.

De Ceruo & Bobus.

42

Ceruus venatorem fugiens, coniecit se in stabulum. Boues orat vt in præsese latitare liceat. Boues tutum esse negant: mox enim & dominum & famulum affuturos,

l s

Ille

Ille securum se esse ait, modò ne ipsi prodant, In-
trat famulus, occultum fœno non videt: exit,
Gestire ceruus, & nihil iam timere. Tum vnus



è bobus & auo & consilio grauis, Facile, in-
quit, erat hunc qui talpa est, fallere, sed vt he-
rum, qui Argus est, lateas, hoc opus, hic labor
est. Mos deinde introgreditur herus. Qui vt
serui negligentiam corrigat: cuncta lustrans
oculis, & praesepe manu tentans, cerui depre-
hendit sub fœno cornua. Inclamat famulos, ac
currunt, seram concludunt, capiunt.

Adfabulatio.

In aduersis rebus & periculis latebræ
difficiles sunt inuētū, aut quia miseros,
vt cœpit, fortuna exagitat: aut quia ipsi
metu impediti, & inopes consilij semet
imprudētia produnt.

De Leone & Vulpecula.

43



Leo aegrotabat, visebant animalia, vna
 officium differente vulpecula. Ad hanc le-
 gatum mittit leo cum epistola, quæ venire ad-
 moneat: gratissimã rem aegrotato fore eius vnus
 presentiam. Nec quicquam periculi fore cur
 vulpecula metuat: leonem enim primũ qui-
 dem amicissimum esse vulpecula, ideoq; percipere
 eius colloquium, deinde aegrotum esse &
 decumbere: & etiam si, id quod non erat, velit
 nocere tamen non queat. Rescribit vulpecula,
 optare se vt leo conualescat, idque oraturam su-
 peros: Caterũ minime visuram, terreri enim
 se vestigijs. Quæ quidem vestigia cum omnia
 sint antro leonis aduersa, & nulla auersa, eam
 rem indicium esse, multum quidem animalis
 introisse, sed exisse nullum.

Hera

Horatius in primo epistolarum.

Olim quod vulpes agroto cauta leoni.

*Respondit, referã, quia me vestigia terrent,
Omnia te aduersum spectantia, nulla re-
trorsum. Adfabulatio.*

Caue fidem habeas verbis, ni caueris,
sæpe tibi dabuntur verba. Capienda est
coniectura tum ex verbis, tũ ex factis,
& ex his illa sunt iudicanda.

De Vulpecula & Mustella. 44

Vulpecula longa inedia tenuis, fortè per
angustiore[m] rimam in cumeram frumẽ
ti rep[er]sit. In qua cũ probè pasta fuit, dein rur-
sus tentantem egredi, distẽtus impedit vëter.
Mustella luclantem procul contemplata, tandẽ
monet, si exire cupiat, ad cauum macra redeat,
quò macra intrarat.

Adfabulatio.

Videas complures in mediocritate læ-
tos esse, atque alacres, vacuos curis, ex-
pertes animi molestijs. Sin hi diuites fa-
cti fuerint, videbis eos mœstos incede-
re, nunquam frontem porrigere: plenos
curis, animi molestijs obrutos.

Hanc fabellã sic Hora. canit li. j. epist.
*Fortè per angustam tenuis vulpecula ri-
mam*

*Repserat, in cumeram frumenti, pastaque
rursus*

Ire foras pleno tendebat corpore frustra.
Cui Mustella procul, Si vis, ait, effugere
istinc.

Macra cauum repetas arctum, quem macra
subisti.

De equo & Ceruo.

45



Equus gerebat bellum cum Ceruo. Pulsus
tandem è pascuis implorabat opem huma-
nam. Reddit cum homine, descendit in campum
victus antea, iam fit victor. Sed tamen hoste
victo, & sub iugum misso, ipse victor necesse
est seruiat homini. Equitem fert dorso, & fre-
num ore.

Adfabulatio.

Dimicant multi contra paupertatē.
Qua per fortunam & industriam victa,
sæpe victoris interit libertas. Domini q̄
dem & victores paupertatis seruire in ci-
piunt

piunt diuitijs, anguntur auaritiæ flagris,
parsimoniam cohibentur frenis, nec quæ
rendi tenent modum, nec iusto quidem
auaritiæ supplicio, partis rebus audent
vti. Horatius de hac fabella lib. j. epist.

*Ceruus equum pugnat melior communibus
herbis.*

Pellebat, donec minor in certamine longo.

Implorauit opes hominis, frenumq; recepit.

*Sed postquam violens victor dicebat ab
hoste.*

Non equitem dorso, non frenum repulit ore.

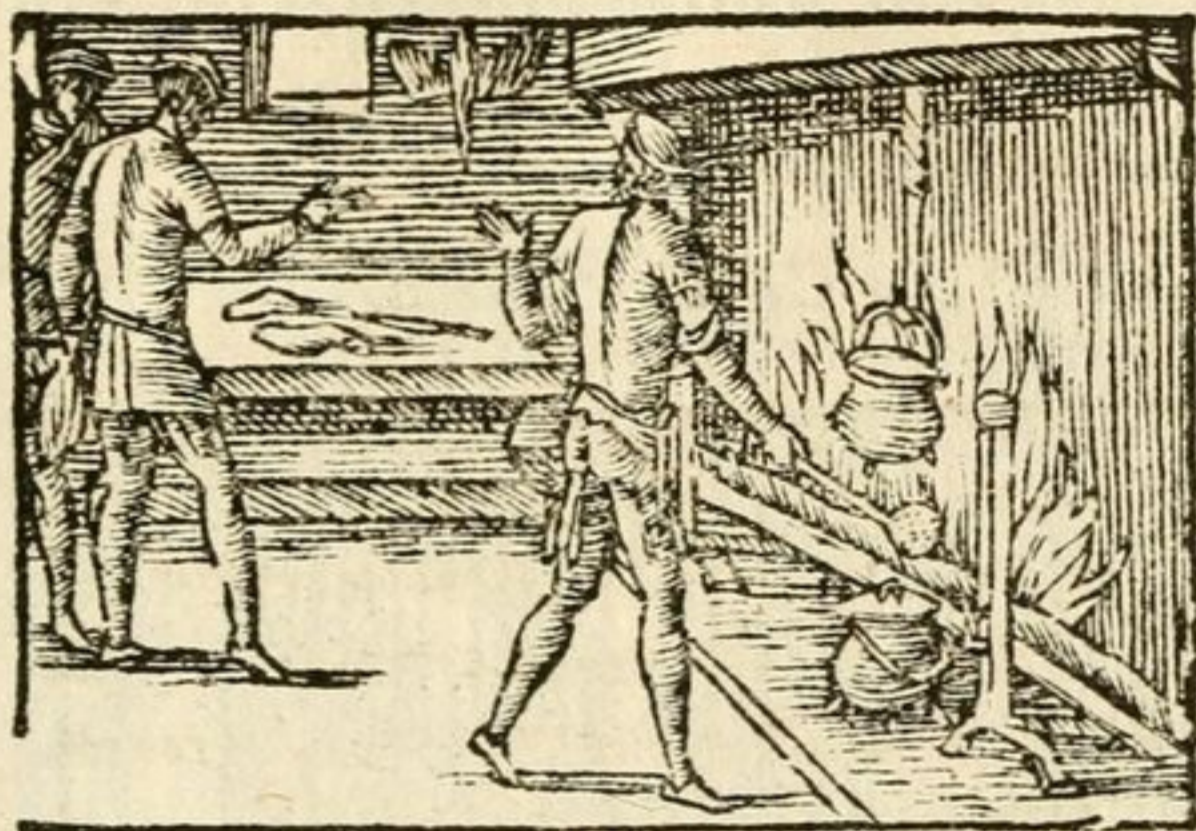
Sic qui pauperiem veritus, potiore metallis

*Libertate caret, dominum vehet improbus,
atque.*

Serviet aeternum, qui paruo nesciat vti.

Aesop

AESOP I FABV-
la Trigintafex, Hadria-
no Barlando inter-
prete.



De duobus Adolescentibus. 1



DOLESCENTES
duo obsonium apud coquum
sese empturos simulant. Coquo
alias res agente, carnem alter è
canistro surripit, dat socio vt
sub veste occulat. Coquus surreptã sibi carnis
partẽ vt vidit, furti vtrũq; cœpit insimulare, q̃
abstulerat per Iouẽ nihil habere: is verò qui ha-
buit, nihil abstulisse idẽtidẽ deierat. Ad quos,
Me

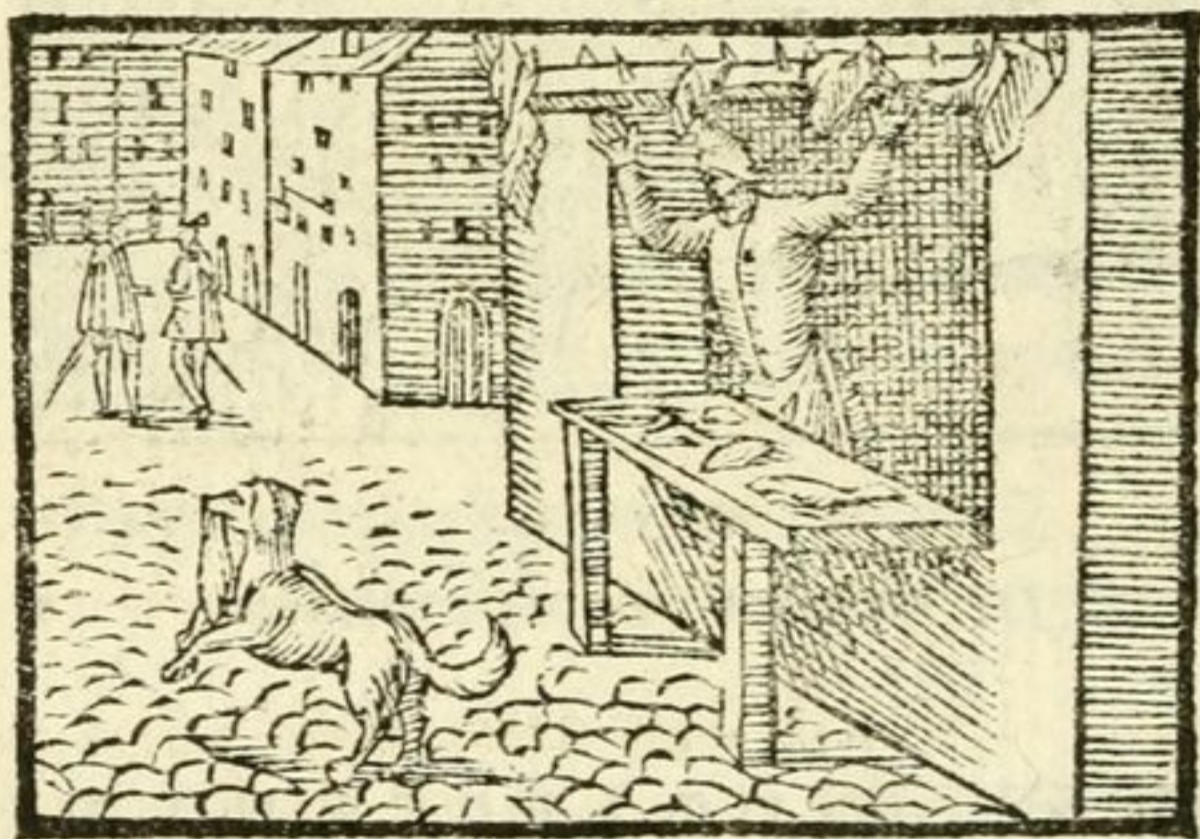
Me quidem, inquit coquus, fur nunc latet, sed is inspexit, is scit quem iurastis.

Adfabulatio.

Si quid peccauimus, id nō statim faciūt homines: at Deus omnia videt, qui sedet super cælos, & intuetur abyssos. Quod si cogitent homines, suppressius, prudentiusque peccabitur.

De Cane & Lanio.

2



C*Anis in macello cum lanio carnem abstulisset, in pedes sese continuo quantum potuit, coniecit. Lanius iactura rei percussus, primum tacuit, deinde animum recipiens, sic procul acclamitavit. O furacissime curre tutus, impune tibi licet: tutus enim es nunc ob celeritatem. Posthac autem cautius mihi obseruaberis.*

Adfa

Adfabulatio.

Hæc fabula significat plerosq; omnes
tum demum fieri cautiore, vbi damnũ
acceperint.

De Cane & Oue.

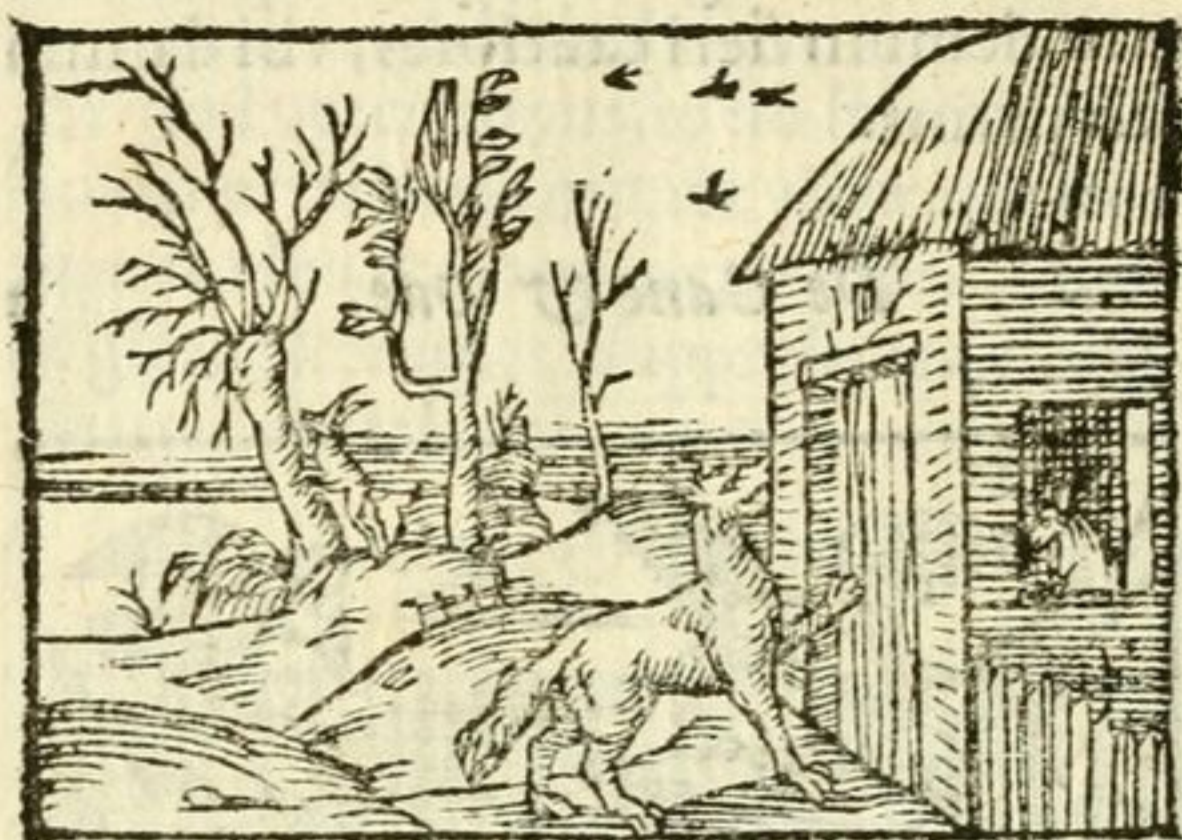
3



Canis ouem in ius vocat, panem ex mu-
tuo debere clamitans: illa it inficias, Mi-
nus, lupus, vultur accersuntur, rē affirmant,
damnatur ovis, damnatam canis rapit, ac de-
glubit.

Adfabulatio.

Falsis testimonijs opprimi quàm plu-
rimos, cùm nemo nescit, tum hæc quam
optimè docet fabellula.



Agno comitanti caprum, lupus fit obuiã,
 rogitat cur relicta matre alidum potius
 sequatur hircum, suadetque, vt ad distenta la-
 cte matris vbera redeat, sperans ita fore abdu-
 ctum vt laniet. Ille vero, Mater me, ò lupe, in-
 quit, huic commisit, huic summa cura seruandã
 data est parenti potius quàm tibi obsequen-
 dum, qui me seducere istis dictis postulas, sedu-
 ctum mox percerpere.

Adfabulatio.

Noli omnibus fidẽ habere, multi enim
 dum alijs vidẽtur velle prodesse, sibi in-
 terim consulunt.

De Adolescente & Cato.

5



Cum adolescens quidam in delitijs amori-
 busq; usurpasset catum, Venerem precibus
 fatigavit, vt catum in sceminam transfigura-
 ret. Commiserescit, & audit orantem Venus,
 fit metamorphosis, qua adolescenti miserè am-
 ti perplacuit, nempe tota succi plenula, tota cã-
 didula, tota elegantula. Itur deinde in cubicu-
 lum, ridetur luditur. Nec verò ita multò post
 percipiens experiri Dea, nunquid catus cum
 corpore mutasset & mores, per impluuium im-
 mittit musculum, ibi risu prorsus, atque ludo-
 res digna accidit. Conspectam illico bestiolam
 insequitur muliercula.

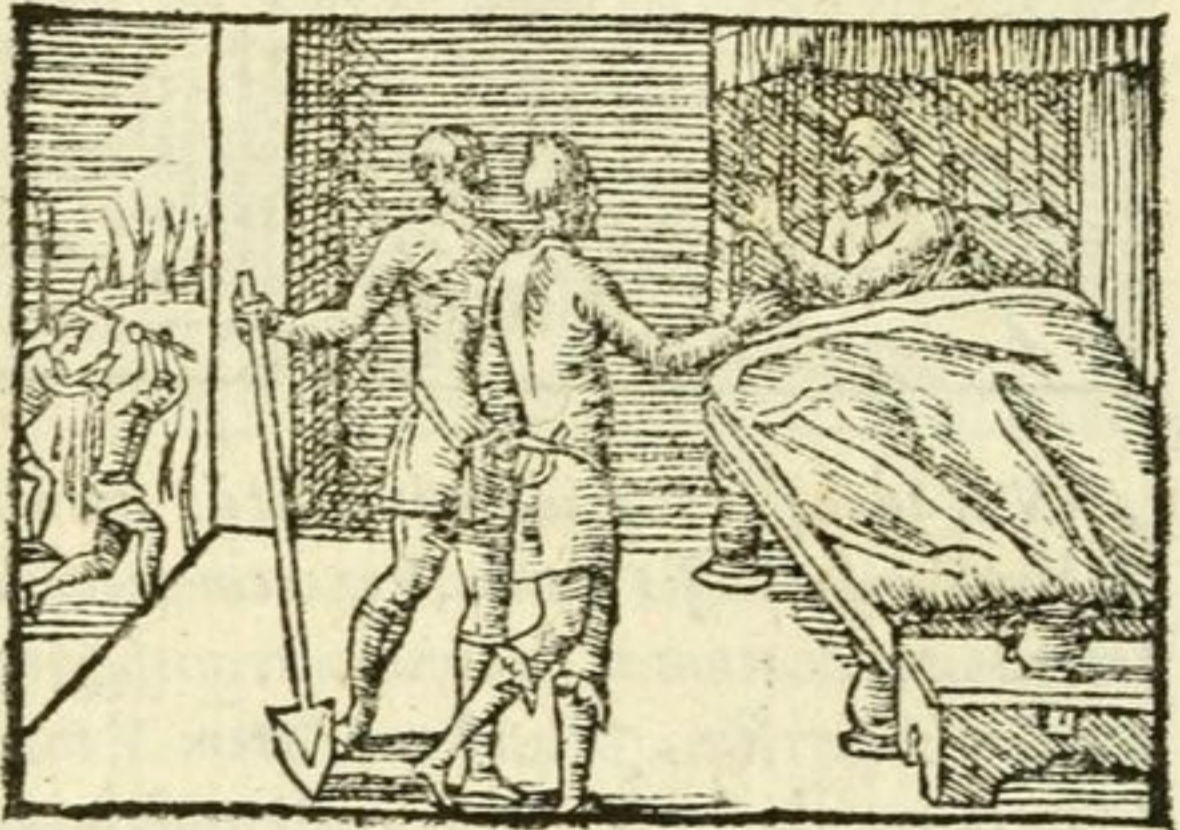
Venus indignas, scemina vultus iterũ in catũ,
 Cũ pedibusq; manus, cũ paruis brachia mutat
 Cruribus, et cauda est mutatis addita mēbris.

Adfabulatio.

Cælum, nō animum mutant, qui trās mare currunt: nimisq; difficile est assuetam relinquere. Naturam expellas furca licet, ipsa recurret, inquit Horatius.

De Agricola & Filijs.

6



Complures habebat agricola filios adolescentulos, ijsq; inter se discordes fuere: quos pater elaborans trahere ad mutuū amorem, apposito facisculo iubet singulos breui circumdatum funiculo efringere: imbecilla nequicquam conatur atatula. Soluit parens, reditq; singulis virgulam, quam cum pro suis quisque viriculis facile frangeret: O, inquit filioli, sic concordēs vos vincere poterit nemo: sed si mutuis volueritis sauire vulneribus, atq; intestinum agitare bellum, eritis tandem præda

da hostibus.

Adfabulatio.

Docet hic apologus, concordia paruas
res crescere, discordia magnas dilabi.

De Asino & Equo.

7



Rusticus equum vacuum, asinumq; sarcinis egregie onustum producit ad viam: defessus asellus, equum sibi onera ut adiutet, orat, si saluum velit. Negat facturum equus. Asellus tandem sarcinae pondere grauatus, pro cumbit, moritur. Herus omne onus, mortui quoque aselli corium in equi dorsum reclinat, quibus cum ille reprimeretur, Me miserum, inquit, merito meo si nunc exerceor, qui dudum laboranti asino opitulari nolui.

Adfabulatio.

Monemur hac fabula, vt oppressis subueniamus amicis: ortus nostri (inquit Plato) partem sibi patria vendicat, partem amici.

De Carbonario & Fullone.

8



Fullonem inuitabat carbonarius, vt secum in vniuersis aedibus, habitaret. Fullo, Non est, inquit, mi homo istuc mihi vel cordi, vel utile, vereor enim magnopere, ne quæ ego eluam: tu reddas tantam atra, quam carbo est.

Adfabulatio.

Monemur hoc apologo cum inculpatis ambulare: mouemur sceleratorum hominum consortia veluti pestem quandam deuitare. Trahunt, inquit Campanus, hominem sodalitia, comercia etiam in mo-

res penetrāt, & perinde quisque euadit,
vt quibus cūm versatur.

De Aucape.

9



IT venatum auceps, videt nidulantem pro-
cul in altissima arbore palumbum, adpro-
pinquat, deniq; insidias molitur, premit fortè
calcibus anguem. Hic mordere: ille improuiso
exanimatus malo, me miserum, inquit, dum
alteri insidior, ipse dispereo.

Adfabulatio.

Significat hæc fabula nonnunquam
eos suis artibus circumueniri, qui res no-
uas moluntur.

De Buccinatore seu Tubicine. 25

BVccinator quidã ab hostibus capitur, ab-
ducitur, trepidare ille, supplicare, vt par-
cant innoxio, se quando nihil vnquam armo-

rum præter vnã bucinã gestauerit, hominem ne potuisse quidem occidere nedum voluisse. Illi contra murmure tum sauo, tum verberibus



bus intonant, Nihil agis scelus, maximè nocens, atque nunc hic trucidabere, quòd cum ipse, vt fateris, sis rei militaris imperitus, cornu isthoc tuo, aliorum exitas, euibrásque animos.

Adfabulatio.

Grauisimè peccât nõnulli, qui ad mala alioqui satis pronis principibus, vt iniquè agant, consulunt, atque huiusmodi quædam ad illorũ aures occidũt, Quid etiã dubitas? an te principẽ esse oblitus es? an non tibi quod iubeat licet? tu legibus maior: in te legi rupæ nomẽ cadere haud potest, qui ipsis etiã dominaris legibus: tui nihil possidẽt quòd tuũ nõ sit, tu potes & seruare, & perdere: tibi fas est
opib

opibus dignitatēque augere quē visum
fit, fas est vbi libuerit adimere. Alios alia
vel damnāt, vel commendant: tibi nihil
non honestissimum futurum.

De Lupo & Cane.

11



L Vpus cani antè lucem in sylua fortè for-
tuna fit obuiam, salutatur, aduentum gra-
tulatur, denique rogat quo pacto tam sit niti-
dus. Cui ille, Herilis cura hoc efficit, herus me
blandientem sibi demulcet, de mensa pasco he-
rili nitidissima, nunquam sub die dormito, tū
vniuersa familia non dici potest quam sim gra-
tus. Ne tu (inquit lupo) multò es felicissimus
ò canis, cui tã benignus & comis cōtigit herus,
quo cum ò vtinam commorari & mihi liceat,
nullum me animantium esset vsquam fortuna-
tius. Canis noui status cupidissimum vidēs lu-

pum effecturum se pollicetur, ut hareat in par-
 te aliqua apud herum modò de pristina ferotia
 aliquid remittere, & seruitutem seruire velit.
 Stat sententia: lupo libitum est deambulare
 ad villam. Sermones edunt in itinere prorsus
 iucundissimos. Postea verò quàm illuxit, con-
 stritum canis collum videns lupo, Quid sibi
 vult, inquit, ò canis tua isthac prorsus depilata
 cervix? Solebam, inquit ille, feroculus notis pa-
 riter & ignotis allatrare, obmorderéque non-
 nunquam: id agrè ferens herus, crebris me tun-
 debat verberibus, prohibens etiam ne què præ-
 ter furem lupumque adorirer: ego sic vapulan-
 do victus sum, & mitior factus, hocque genia-
 lis seuitia seruauit signum. Lupus hoc audito,
 Ego inquit, heri tui amicitiam tanti non emo.
 Vale igitur ò canis, cum tua isthac seruitute:
 mihi mea potior est libertas.

Adfabulatio.

Optabilius est in humili causa dominū
 esse, & panē atrum vorare, quàm in am-
 plissima regia opiparis mēsis frui, & ob-
 noxium trepidumque agere. Nam liber-
 tas sublimi exulat aula, vbi recipienda
 venit, & musitanda iniuria est.

De Agricola & Canibus. 13



Agricola cum ruri plusculos hyemasset dies, cepit tandem necessariorum rerum penuria laborare: interficit oves: mox & capellas, postremo boues quoque maculat, ut habeat quo inedia penè exhaustum corpusculum sustentet. Ad videtes canes, salutem fuga querere constituunt: sese enim non victuros diutius, quando ne bobus quidem, quorum in opere rustico faciundo utebatur opera, perpercit herus.

Adfabulatio.

In quam domum mercedis gratia tradas, vide, Nonnulli humanissimi sunt heri. Multi etenim hodie eò dementiæ prolabantur, ut vel seruos infortunio malo & damno libenter macent.



Vulpecula, quæ leonis immanitatem insuetam habebat, semel atque iterum id fortè animalis contemplata, trepidare & fugitare. Cùm iam tertio obtulisset sese obviam leo, tantum absuit vt metueret quicquam vulpes, vt confidenter illum adierit, salutaueritque.

Adfabulatio.

Omnes nos cõsuetudo audaciores facit, vel apud eos quos antea aspicerere vix ausi fuimus.

De Vulpe & Aquila.

14

Vulpecula proles fores excurrerat, ab aquila comprehensa, matris fidem implorat, accurrit illa, vt captiuam prolem dimittat, aquilam rogat: aquila nacta prædam ad

pul

pullos subuolat, vulpes correpta face, quasi illius munitiones incendio assumptura esset, insequitur. Quum iam arborem conscendisset &



ipsa, Nūc te, inquit, tuosque si potes tuere. Trepidans aquila, incendium dum metuit, Parce, inquit, mihi parvisque liberis, tuum quicquid habeo reddidero.

Adfabulatio.

Per aquilam potentis atque audacis animi homines intellige: per vulpē pauperculos, quos calumnijs premere, cōtumelijsque, afficere, diuitibus æque studium est. Verūm, quando est sua & formicis ira, impotentes ij acceptam interdum probè vlciscuntur iniuriam.

De Agricola & Ciconia.

13



CRuibus anseribusque sata depascētibus
 Liqueum pratendit rusticus: capiuntur
 grues, capiuntur anseres, capitur & ciconia.
 Supplicat illa, innocentem sese clamitās, & nec
 gruem nec anserem esse, sed auium omnium opti-
 mam, quippe quae parenti sedulo semper in ser-
 uire, eundemque senio confectum alere consue-
 uerit. Agricola, Horum, inquit, nihil me fugit:
 verum cum nocentibus postquam te cepimus,
 cum his quoque morieris.

Adfabulatio.

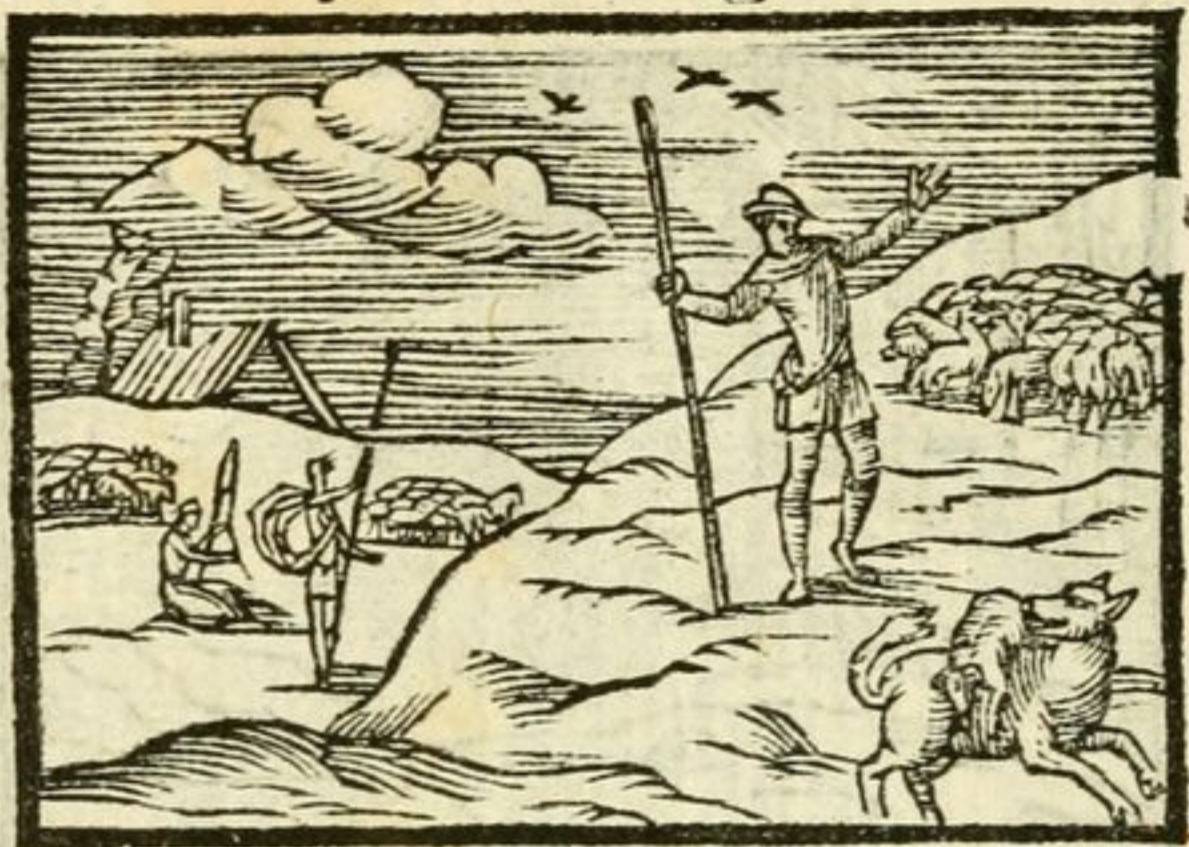
Qui flagitium committit, & is qui im-
 puris se adiungit socium, & pari poena
 plectuntur.



Venit ad gallum comedendum catus non
 satis autem habens ad nocendum ansa,
 gallum criminari occipit, obstreperã esse avem
 dictitans, utpote, quæ voce tã acuta noctu dor-
 miẽteis homines experges faciat. Ille se innocentẽ
 ait, quum sic excitet in opera mortales. Catus
 contra intonat: nihil agis sceleste: cum matre rẽ
 habes, nec sorore abstines. Id gallus quoq; ex-
 purgare quum niteretur, Nec hoc, inquit per-
 seuerantius scuiens catus, quicquam facis, tu
 mihi hodie discerperis.

Adfabulatio.

Vetus dictũ esse ait Gulielmus Gon-
 danus, ut canẽ cædas, facile inueniri ba-
 culum. Malus, si libitũ fuerit, quo iure,
 quãque iniuria te præcipitem dabit.



PVer editiore pratulo oues pascebat, atque
per iocum terque quaterque lupum adesse
clamitans, agricolas vndique exciebat: illi se-
pius elusi, serio auxilium imploranti dum non
subueniunt, fiunt oues præda lupo.

Adfabulatio.

Si mentiri insueuerit quispiam, huic
si quãdo verum narrare occeperit, haud
facile habebitur fides. Superiori apolo-
go finitimus est ille apud Horatium de
Plano scurra iocus.

*Nec semel irrisus triuijs attollere curat
Fraçto crure Planum, licet illi plurima ma-
net.*

*Lachryma, per sanctũ iuratus dicat Osirim
Credite, non ludo, crudeles tollite claudum.
Quare peregrinũ, vicinia rauca reclamat.*

De Aquila & Coruo.

18



Rupe editissima in agni tergum deuolat
 aliqua. Videns id coruus, imitari, velut
 simius, gestit aquilam, in arietis vellus se de-
 mittit, demissus impeditur, impeditus compre-
 henditur, comprehensus proijcitur pueris.

Adfabulatio.

Non aliorum, sed sua se quisque virtu-
 te æstimet. Tuo te pede metire, inquit
 Horatius, Id velis, id tētes, quod possis.

De Cane inuido & Boue.

19

Praesepio fœni pleno documbebat canis. Ve-
 nit bos vt comedat. Ille sese surrigens pro-
 hibere. Bos, Dij tecum tua isthac inuidentiæ
 perdant, inquit, qui nec fœno vesceris, nec eo me
 vesci sinis.

n

Adfa

Adfabulatio.

Eo sunt ingenio plerique, vt alijs inuideant, quod ipsi mentis inopia assequi nequeunt.

De Cornice & Oue.

20



STrepitat, in ouicula dorso cornicula. Ouis, Cani, inquit, si sic obstreperes. ferres infortunium. At cornix, Scio inquit, quibus insultem, placidis molesta, sauis amica.

Adfabulatio.

Impotēti & cynereo perpetua est cū malis parata certatio. Illiditur solo innocentissimus quisque: nocētis verò praeferois hominis aures adstrepit nemo.

De pa

De Pavone & Lucinia.

21



PAuo apud summi Iouis sororem & coniugem Iunonem quæritur lusciniam suaue cantilare, se ob raucam rauim ab omnibus irrideri. Cui Iuno: Dos sua à dijs cuique, Luscinia cantu, tu plumis longe superas: vnumquemq; sua sorte decet esse contentum.

Adfabulatio.

Quæ diuī largiuntur, grato sumamus animo, neque maiora quæramus. Superi temere agunt nihil.

De Mustella & Muribus.

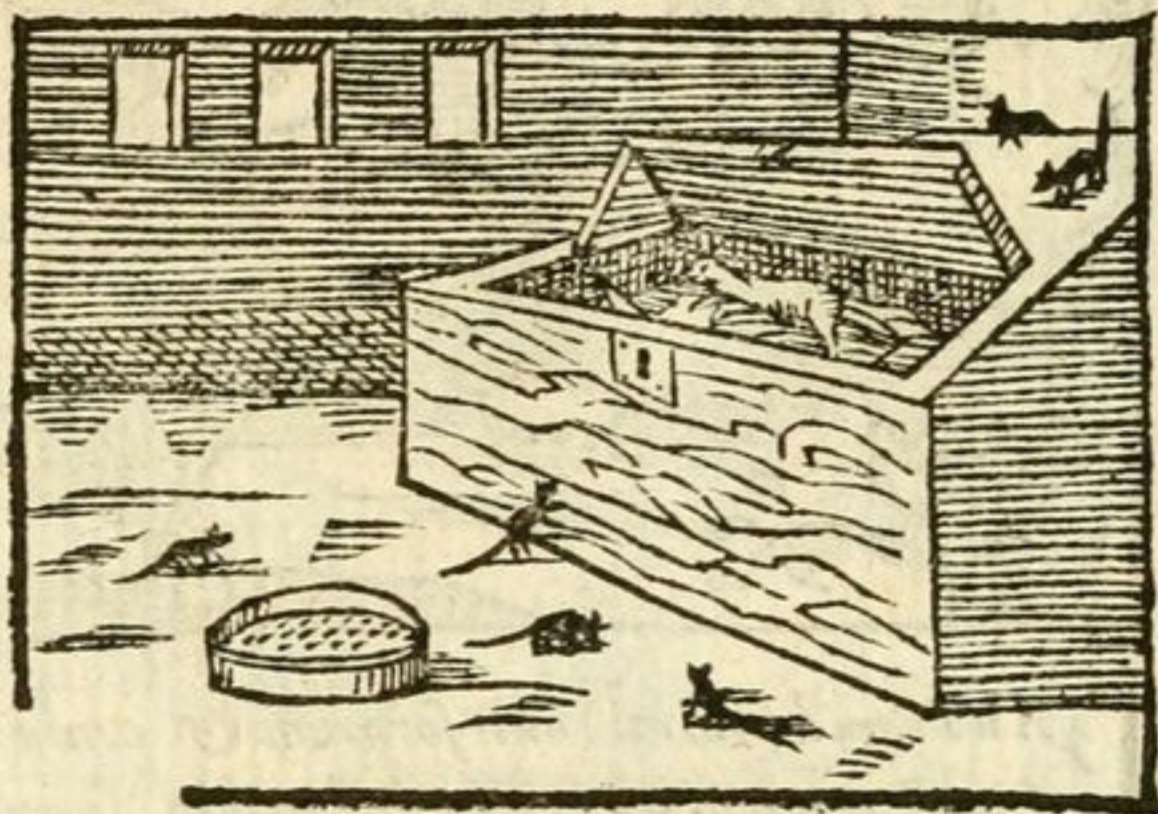
22

Mustella præ senio viribus carens, mures iam ita vt solet, insequi non valebat, meditari cœpit dolum. in farinula se colliculum illatebrat, sic sperans fore, vt sitra

n 2

labe

laborem venetur. Accurrunt mures, & farinam esitare dum cupiunt, ad vnum omnes à mustella vorantur.



Adfabulatio.

Vbi viribus quispiã destitutus fuerit, ingenio opus est. Lyfander Lacedemonius subinde dicere solebat, quò nõ perueniret leonina pellis, vulpinã assumẽdã esse: quod sic lucidiùs dixeris, Vbi virtus non fatis potest, adhibenda est astutia.

Apologus ex Mätuano traductus. 23

Rusticus quidam ex malo, quàm in proximo habebat agello, sapidissima quotannis legebat poma, hero lecta donabat urbano, qui illectus incredibili pomorũ dulcedine, malum tandẽ ad se transtulit: ea veterrima repente exaruit, atque ibi poma pariter & malus periere. Quod cùm patrifamilias nuntiaretur,

Heu

Heu defficile est, inquit, annosam transplanta-
re arborem. Satis superq; fuerat, si frenum mea
nouissem imponere cupiditati, & fructus è ra-
mo decerpere. Hanc fabulam sic Mantuanus.

Rusticus ex malo dulcissima poma legebat,
Vnde dare urbano dona solebat hero.

Ast herus illectus frugum dulcedine, malū
Transtulit in laribus proxima rura suis.

At quia malus erat senior translata repēte,
Aruit, & proles cum genitrice obiit.

Heu malè transfertur senio cūm induruit
arbor,

Inquit herus, fuerat carpere poma satis.

Adfabulatio.

Qui nimium sapiunt, atque inconcessa
sequuntur,

Desipiunt: cohibet qui sua vota sapit.

» 3

Fabu

FABVLAE M. P E-
TRO SCOTO VIRO OR-

natissimo eidemque hu-
manissimo, scriptę
à Barlando.

De Leone & Rana.

24



V D I R E vocem risus leo
prosilijt: subsistit non sine trepi-
datione; magni quippiam expe-
ctans, egreditur tandem aquis
ranula. Leo deposito metu ap-
proprians, bestiolam proculcat pedibus.

Adfabulatio.

Vetat hic apologus inanes timores,
vt illa à Gulielmo Gaudano versa fabu-
la de partu montium.

De Formica.

25

S Itiens venit ad fontem vt biberet formica,
S incidit fortè in puteũ: opitulatur eminus,
ex arbore deiecto ramo: columba. Ramum con-
scendens formica seruatur. Adest, columbam
vt capiat, auceps: non sinit formica, aucupis pe-
dem

dem arripit mordicus, auolat columba.

Adfabulatio.

Docet fabula, præclara meritis refe-
renda.

De Pavone & Pica.

26



CENS auium cùm liberè vagaretur, vota-
bat sibi dari regem, pavo se in primis di-
gnum qui eligeretur putabat, quia esset for-
mosissimus. Hoc in regem accepto, pica, O rex,
inquit, si te imperante aquila nos perstrenuè,
vt solet, insequi cœperit, quo illam modo abi-
ges? quo nos pacto seruabis?

Adfabulatio.

In principe non tam forma, quàm cor-
poris fortitudo spectâda est, & prudētia.

De Aegroto & Medico.

27

Medicus curabat aegrotum, ille tandem moritur, tum ad cognatos medicus: Hic inquit, intemperantia perijt.

Adfabulatio.

Bibacitatem & libidinē nisi quis mature reliquerit, aut nunquam perueniet ad senectutem, aut per breuem est habiturus senectutem.

De Leone & alijs.

28



Leo, asinus, & vulpes eūt venatū: capitur ampla venatio: capta partiri iussa. Asino singulas singulis parteis ponente, irrigijt leo, asinum rapit, ac laniat. Postea vulpecula id dat negotij: quae astutior, cū leoni longo optima posita parte sibi vix minimam particulam refer

reservasset, rogat leo à quo sic docta sit cui illa,
 Huius me inquit, calamitas docuit, mortuum
 asinum ostendens.

Adfabulatio.

Felix quem faciunt aliena pericula cau-
 tum.

De Hædo & Lupo.

29



Fenestra prospectans hædus, prætereuntem
 lupum convicijs incessere audebat: cui lu-
 pus, Non tu ait, sceleste mihi conviciaris, sed
 locus.

Adfabulatio.

Et tempus, & locus sæpe audatiam ad-
 dunt homini.

” 5

De ase



Asinus de hortulani seuitia quarens, Iouis supplicat alium dari herum. Exaudire Iupiter vota asini, dat tegularium. Apud quem sum tegulas, grauioriquē tergo vectaret onera, accessit rursus Iouem, orat dari, qui mitior sit. Ridere Iupiter: ille tamen non destitit, instare, orare vsque adeo, donec perpelleret. Dat ille coriarium: quem ubi pernouit aellus, Me miserum, inquit, qui dum nullo sum contentus domino, in eum inciderim, qui nec corio quidam meo, quantum auguror, parcat.

Adfabulatio.

Semper dāna mus que præsentia sunt,
& noua appetimus, que (vt dici solet) ve
teribus non sunt potiora.



ANus quadam domi habebat ancillas complureis, quas quotidie antè quàm luce-
 sceret, ad galli gallinacei, quem domi habebat,
 cantum excitabat ad opus. Ancilla quotidianè
 tandem negotij commotæ tædio: gallum obtrū-
 cant, sperantes iam necato illo in medios sese
 dies dormituras, sed hæc spes miseræ frustratæ
 est: heræ enim vt interēptum gallum rescivit,
 intempesta deinceps nocte surgere iubet.

Adfabulatio.

Non pauci grauius malum dum stu-
 dent euitare, in alterum diuersum inci-
 dunt, Peruulgatum est, Incidit in Scyl-
 lam qui vult vitare Charybdim.



Asinus beatum putabat equum, quòd pinguis esset, & in ocio degeret, se verò infelicem dicebat, quòd macilentus esset, ac strigosus, quotidie ferendis oneribus ab immitti hero exerceretur. Haud multò post ad arma conclamatum est. Tum equus non equitem dorso, nò frenum repulit ore, nec telum corpore: hoc viso, Asinus magnas dijs gratias agebat, quòd non equum se, sed asinum fecissent.

Adfabulatio.

Miseri sunt, quos vulgus beatos iudicat, & nò pauci beati, qui se miserrimos putant. Sudor crepidarius regem dicit felicem, quem omnium rerũ compotẽ videt, nò considerans in quantas res & solitudines distrahatur, dum interim ipse opti

optima cum paupertate cantillet.

De Leone & Capra.

33



E Dita rupe ambulantem capram forte conspicatus leo, monet ut potius in viride pratium descendat. Capra, Facerem fortassis, inquit, si tu abesses, qui mihi non istud suades, ut ego inde ullam capiam voluptatem, sed ut tu habeas quod vores famelicus.

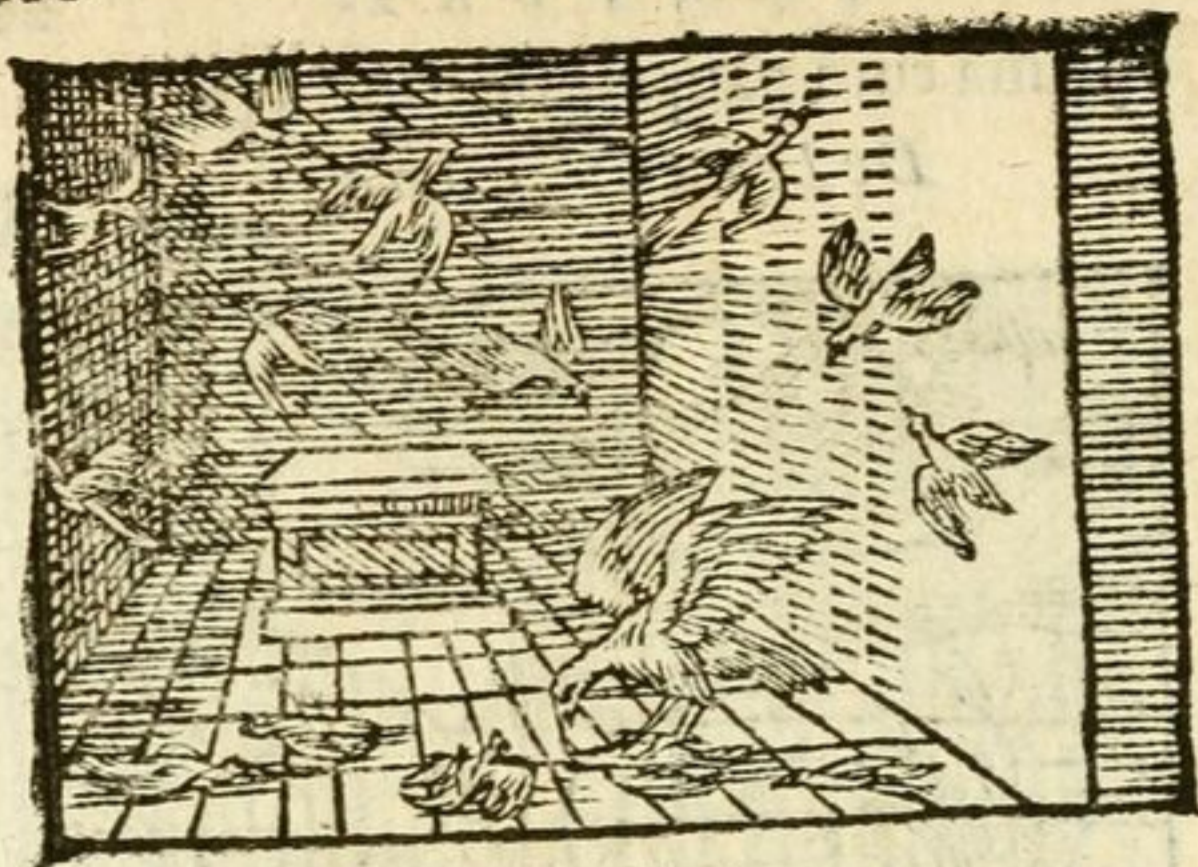
Adfabulatio.

Omnibus nec habeas fidem, quidam enim non tibi, sed sibi consulunt.

De Vulture alijsque auibus. 34

A Nnum se natalem celebrare adsimulans vultur, auiculas ad coenam inuitat, veniunt pleraque omnes, venientes magno plausu, favoribusque accepit, acceptat laniat vultur.

Adfab



Adfabulatio.

Non sunt amici omnes: qui blandè dicunt, aut benigne se facere velle simulat: latent sub hoc melle venena.

De Anseribus.

35

Anseres vnà cum gruibus agrum vastabant, quibus auditis, rustici protinus in illos feruntur. Rusticos cōspicata auolat grues, capiuntur anseres, qui impediti corporis onere, subuolare non poterant.

Adfabulatio.

Expugnata ab hostibus vrbe, facile se subducit inops, at diues seruit captus. In bello diuitiæ magis oneri sunt, quàm vsui.

De Ioue & Simia.

36

Iupiter sare percipiens, quis nam mortaliū scitissimos ederet liberos, cōuocari iubet
quic

quicquid vspiam est animantium. Concurrunt ad Iouem vndique: aderat iam alitum, pedumq; genus, inter quos & simia, deformes catulos brachio prestans, cum aduenisset, à risu nemo temperare potuit, quin etiam Iupiter ipse profusè admodum risit. Ibi continuo simia ipsa, Imo, inquit, nouit & Iupiter Iudex noster, catulos meos magnopere omnes quotquot adsunt, præcellere.

Adfabulatio.

Suum cuique pulchrū, vt est adagiū. Et alibi apud Theocritū in Edyl. Quæ minime sunt pulchra, ea pulchra videntur amanti.

ANIANI FABVLAE QVATVOR HADRIANO Barlando inter- prete.

De Quercu & Arundine.

Factus olim atque adeò insolentia plena quercus, arundinem aggressa est: si nunc inquiens, pectus animosum tibi, procede agendum

dum ad pugnam, ut noster duarum eventus ostendat, utra viribus præstet: arundo, quercus cantum, exultationem, fortitudinisque iactationem vanam nihil mirata, sic respondit:



certamen nunc abnuo, nec mea sortis me piget: Nam et si in omnem partem mobilis, tempestates tamen peruinco sonoras: tu, si semel vasto rex Aeolus antro, luclantes emisserit ventos, cecides, & mihi, tum rideberis.

Adfabulatio.

Declarat hæc fabella, non eos semper fortissimos esse, qui nulla etiam laceffiti iniuria, alijs insultant.

De Piscatore & Pisciculo. 2

Piscator iactato in aquam hamo cibus illito, pisciculũ eduxit, orat obsecratq; captivus, se

se minutulum vti abire sinat, & adlescere, vt postea maiore potiatur. Piscator, Ego, inquit, spem pretio non emo, quippe qui eo fuerim ingenio semper, vt quicquid possem, mallet auferre potius in presentia.

Adfabulatio.

Hæc nos monet fabella, ne certa vnquam incertorū spe vnguibus amittamus. Quid enim stultius (vt est apud Cicero- nem) quam incerta pro certis haberē?

De Formica & Cicada.

3



Appetente hyeme, frumentum in areolam ad solem trahebat formica: videt id cicada, accurrit, rogitat granum: Formica, Cur

non inquit, & tu meo exemplo astate trahis quodcunque potes, atque adis aceruo? Respondet illa, sibi id temporis cantando transigi. Ridentis formica, Si, ait, astate cantitare soles, merito nunc esuris.

Adfabulatio.

Mouemur hac fabula, dum adhuc robur corporis adest, quærere ea, quibus imbecilla sustentetur senectus. Per hyemem senectutem intellige. Per astatem adolescentiam, & florem illum ætatis.

De Leone & Tauro.

4

Leonem fugiebat taurus, in hircum incidit: is cornu & caperata minitabatur fronte. Ad quem plenus ira taurus, Non tua, inquit, in rugas contracta frons me territat, sed immanem metuo leonem, qui nisi tergo haberet meo, iam scires non ita paruum rem esse pugnare cum tauro, & nostro sequi de vulnere sanguinem.

Adfabulatio.

Calamitosus non est addenda calamitas. Sat miser est, qui semel est miser.

Ami.

ANTANI FABVLAE
TRIGINTA OCTO GV-
lielmo Hermano diui Augusti
ni ordinis canonico in-
terprete,

De Nutrice & Lupo.



NUTRIX minatur puerū
plorantem, ni taceat, dare
lupo. Lupus id forte audit,
spe cibi manet ad fores. Pu-
er tandem silesit obrepente
somno. Regreditur lu-
pus in sylvas ieiunus et inanis, lupa vbi sit præ-
da, sciscitatur. Gembundus ille, Verba inquit,
mibi data sunt, puerum plorantem se abijcere
minabatur nutrix, sefellit.

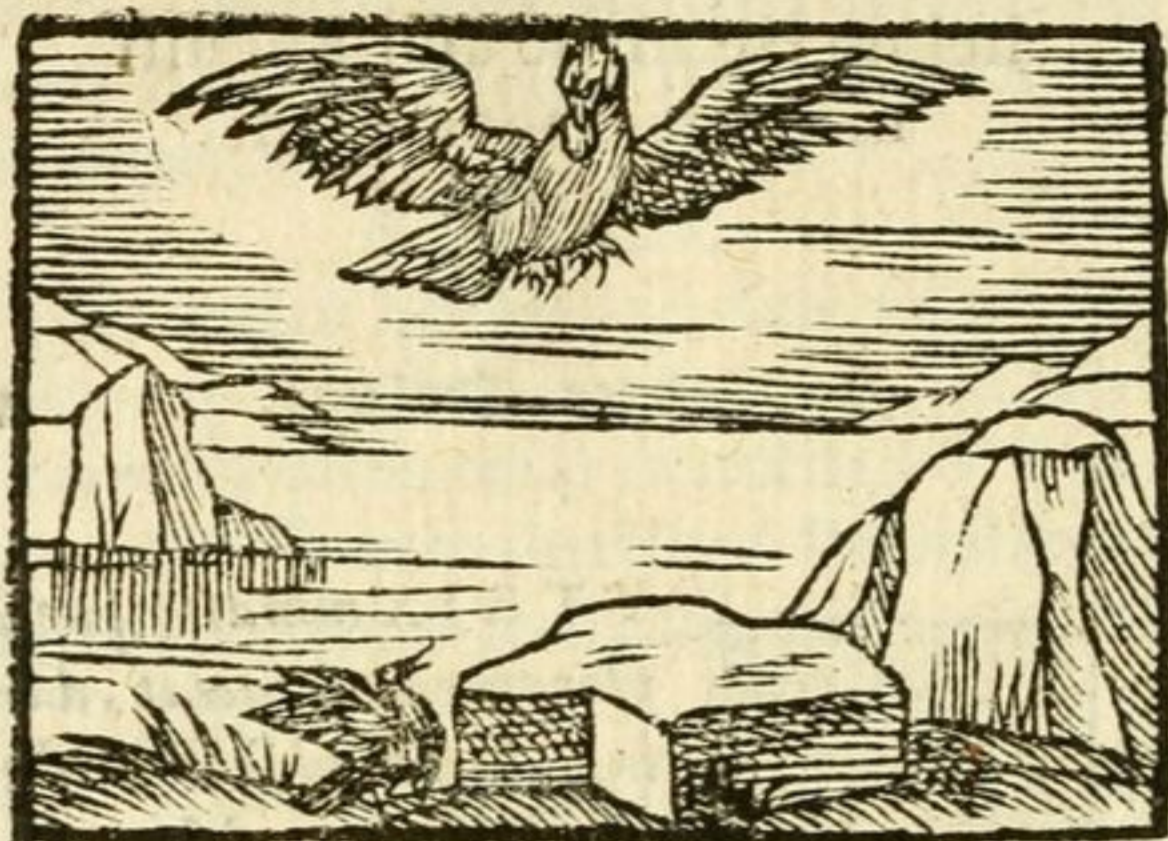
Adfabulatio.

Fœminæ non est habenda fides.

De Testudine & Aquila.

CEperat testudinem tadium reptandi. Si
quis eam in calum tolleret pollicetur bac-
cas maris rubri. Sustollit eam aquila, poscit
premium. Non habentem, fodit vnguibus.

*Ita testudo, quæ concupit videre astra, in astris
vitam reliquit.*



Adfabulatio.

*Tua sorte sis contentus, fuere nõnulli
qui si mansissent humiles, poterant esse
tuti: facti sublimes inciderunt in pericula.*

De Cancris Matre & Filio. 3

*C**ancrum retrogradum monet mater an-
trorsum vt eat: filius respondet, Mater,
inquit, I præsequar.*

Adfabulatio.

*Nullum reprehenderis vitij, cuius i-
pse queas reprehendi.*

De Sole & Aquilone. 4

*S**ol, & ventus aquilo certant, vter sit for-
tior. Conuentum est experiri vires in via-
torem, vt palmam ferat, qui excusserit manti-*

*eam. Boreas horrifono nimbo viatorem aggre-
ditur, ac ille non desistit amictum gradiendo du-
plicans. Adsunt vires Solis: qui nimbo paula-
tim euieto, emolitur radios. Incipit viator æ-
stare, sudare, anhelare. Tandem progredi ne-
quiens, captat frigus opacum, atque sub frōdo
so nemore abiecta mantica, resedit, ita Soli con-
tigit victoria.*

Adfabulatio.

Qui cū certes etiam atque etiam vi-
de. Nam & si tu fortis es, est forcitan a-
lius te fortior. Aut si nō fortior, certè ca-
lidior vt consilio suo tum vincat robur.

De Asino.

5



Asinus venit in syluam offendit exunias
leonis: quibus indutus reddit in pascua,
grezes armentaque territat, & fugat. Venit
qui perdiderat, quaritat, suum asinum. Asi-

nus viso heros occurrit, imò cum rugitu suo incurrit. At herus prehensus quæ extabant auribus, Alios licet, inquit, fallas ego te a felle mi probe noui.

Adfabulatio.

Quod non es, nec te esse simules. Non doctum cum sis indoctus, non diuitem, non nobilem, cum sis pauper & ignobilis, te iactes. Vero enim comperto rideberis.

De Rana & Vulpe. 6

Rana egressa paludem, in syluis apud feras medicinam profitetur. Ait se nec Hippocrati, nec Galeno cedere, Cæteris habentibus fidem illudit vulpes. An hæc, inquit, medicina habebitur perita, cui sic pallet os? Quin curas seipsam? Sic illudit vulpes. Est enim rana os caeruleo colore.

Adfabulatio.

Stultitiæ est, profiteri quod nescias, & ridiculum.

De Cane mordaci. 7

Cani subinde homines mordenti, ut sibi quisque caueret, alligauit dominus nolanam. Canis ratus virtuti suæ tributum decus, suos populares despicit. Accedit ad hunc canum aliquis iam atate, atque authoritate grauis, mouens eum ne erret: Nam ista inquit, nola data est tibi in dedecus, non indecus.

Adfabulatio.

Gloriosus interdum sibi ducit, quod
 ipsi est vituperio.

De Camelo.

8

Camelus sui pœnitens, querebatur tan-
 ros insignes ire geminis cornibus, se, iner-
 mem obiectum ceteris animalibus. Orat Iouem
 donari sibi cornua. Ridet Iupiter stultitiã ca-
 meli, nec modo votum negat, verùm & auricu-
 las bestia decurtat.

Adfabulatio.

Sit quisque fortuna contentus sua. Et
 enim multi fortunã sequuti meliorem,
 incurrere peiorem.

De duobus Amicis & Vrso.

9



Dvo amici faciunt iter. Occurrit in itinere vrsus. Vnus arbore conscensa, pericula euitat, alter cum spes fuga non esset, collidit se humi. Accedit belua, contrectat iacentem, os explorat & aures. Homine spiritum continente ac motum, vrsus qui mortuis parcat ratus cadaver esse, innocuus discedit. Percunctanti postea socio quidnam bestia dixisset iacenti in aure, hoc monuisse ait, ne vnquam cum illiusmodi amicis iter faceret.

Adfabulatio.

Rara avis in terris, nigroque simillima cygno, fides est. Verum amicum res aduersæ & pericula monstrant.

De Equite Caluo.

10

Eques caluus illigarat pileo comam fictitiam. Venit in campum, acri spirante borea: ac dum malè observata capillatū galerum subito apparet caluities. Tollit cachinum corona, necnon & ipse ridet, Quid noui est, inquit, auolare capillos alienos, cum olim defluerint qui fuerant mei?

Adfabulatio.

Belle fecit eques, qui non est indignatus, sed cum ridētibus risit. Socrates verò cum accepit in foro alapā, hoc modo respondit, Molestū esse nescire homines quando debeant prodire cum galea.

De

De Duobus Ollis. 11

DVæ olla stetera in ripa: altera erat lutea: altera ærea: vtrunque tulit vis fluuij. Lutea collisionem metuenti respondet ærea, ne quid timeat, sese enim ne collidatur satis curaturam. Tum altera: Seu me, inquit, tecum, seu te mecum flumen colliserit, cum meo vtrunque fiet periculo. Quare certum est à te separari.

Adfabulatio.

Satius est viuere cum socio pari, quàm cum potētiori. A potentiori enim potest esse periculum tibi, non illi à te.

De Rustico & Fortuna. 12

RVsticus cùm araret, offendebat in furcis thesaurum. Gratias agit telluri, quæ hunc dedisset. Fortuna videns nihil honoris haberi sibi, ita est secū loquuta, Thesauro reperto stolidus, mihi hic non est gratus: at eo ipso thesauro postea amisso, me primam omnium votis & clamore sollicitabit.

Adfabulatio.

Beneficio accepto, grati simus bene de nobis merenti. Ingratitudo enim digna est etiam beneficio, quod iam accepit, priuari.

De Tauro & Capro. 13

FVgit leonem taurus, venit ad speluncam, quærens latibulum, intranti occur sat cor-

nibus, qui intus erat caper. Tum his verbis bos emugit: Tu quidem cornibus tuis meam excipis fugam: verum si abierit quem fugio, quantum à viribus tauri distet caper, tum senties.

Adfabulatio.

Qui nescit miseris esse succurrédum, aut certè non nocédum, caper est. Quisquis enim à miserorum iniuria non temperauerit, si (vt est fortuna mutabilis) miseris redierit felicitas, nimirum nocuisse miseris eum pœnitebit.

De Simia & eius prole. 14

OMneis animantes suo conspectui Iupiter adesse misserat cuius nã soboles esset pulcherrima iudicaturus. Properant ferae, aduolant aues, necnon ad id certamen adnatant pisces. Omnium postrema festinat simia trahens secum suam prolem. Cuius quidem prolis foedas nates cunctis ridentibus, sic insit: Maneat cui fauerit Iupiter, victoria. Meo tamen iudicio, hic meus natus est bellus, & omnium natis iure praefendus. Hoc dicto subrisit & Iupiter.

Adfabulatio.

Et nos & nostra nobis placet, Sed de nobis & de nostris factis, aliorum sit iudicium ne si ipsi iudicemus, cum simia rideamur.

De Pauone & Grue. 15

PAUO & grus vna cenant. Pauo se iactat, cand

caudam ostentat, gruem contemnit. Grus fatetur pavonem formosis esse pennas: se tamen dum vix tectis superuolat pavo, animoso volatu penetrare nubes.

Adfabulatio.

Nemo alterū contempserit. Sua cuique dos, sua cuiq; est virtus. Qui tua virtute caret, forsan habet qua careas tu.

De Quercu & Arundine. 16

V Alidiorē Noto effracta quercus, in flumen precipitatur. Dūmq; fluitat, haret forte ramis suis in arundine: miratur arundinem in tanto turbine stare incolumen. Hæc respondet: cedendo & declinādo se esse tutam, inclinare ad notum, ad Boream, ad omnē statū. Nec mirū esse quòd quercus exciderit, quæ non cedere, sed resistere concupiuit.

Adfabulatio.

Potentiori ne resistas, sed hunc cedendo & ferendo vincas. Quod pulchrè docet facundissimus poetarum Vergilius.

Nate dea, quò fata trahunt retrahuntque sequamur.

Quicquid erit, Superanda omnis fortuna ferendo est.

De Tigride & Vulpe. 17

V Enator iaculis agitabat feras. Tigris iubet omnes feras absistere, sese vnam ait
bel

bellum confecturam, Pergit venator iaculari
 Tigris oppido sauciatur. Fugientem è pralio,
 telumque extrahentem, percunctatur vulpes,
 quisnam valentem beluam tam valde vulne-
 rasset. Respondit, se authorem vulneris haud
 nosse: verum ex vulneris magnitudine capere
 se coniecturam, aliquem fuisse virum.

Adfabulatio.

Fortes plerumque sunt temerarij, &
 ars vim, ingenium fortitudinē superat.

De Tauris & Leone. 18

Quatuor fuere tauri, quibus placuit com-
 munem ipsorum esse salutem, & com-
 mune periculum. Videt leo simul pascentes, &
 si esurit, tamen coniunctos aggredi metuit. Pri-
 mum dat operam verbis fallacibus segregare,
 tum segregatos laniat.

Adfabulatio.

Concordia nihil est firmitus, discordia
 etiam fortes reddit imbecilles.

De Abiete & Dumo. 19

Fertur olim abies despiciere dumos, iactitat
 se proceram esse, locari in aedibus, cum ve-
 lo stare in nauibus, dumos autem humiles, vi-
 les, nulli vsus idoneos. Quorum quidem tale
 fuit responsum. Tu sanè abies tuis gloriare bo-
 nis, vt nostris insultes malis. Verum nec tua re-
 fers

fers mala, & nostra præteris bona. Cùm tu sonanti detruncare securi, quàm velles tum nobis, qui securi sumus, esse te similem?

Adfabulatio.

Et summæ fortunæ sua insunt mala, & humili fortunæ sua bona. Ut nil aliud nunc dicam, hæc secura est, ac tuta: illa nec extra metum est, nec caret periculo. Horatius canit in lyricis.

Celsæ grauiore casu.

Decidunt turrets, seriuntque summos.

Fulgura montes.

De Piscatore & Pisciculo. 20

SVbductus homo pisciculus, orat piscatorem se dimitti. Ait modò se è matre fusum, atq; mensam, cùm adhuc minutus sit, non multum iuuare. Si dimittat, postea grandem vltro ad hamum eius rediturum. Piscator negat se dimittere prædam certam, licet exiguam. Quid habeã, inquit, scio: quid sim habiturus, nescio. Ego spem pretio non emo.

Adfabulatio.

Certum præstat incerto, præsens futuro, & si nonnunquam exile commodum omissum attulit magnum.

De Alite & pullis eius. 21

Ales positos in segete pullos monet, vt dñ ipsa abest, diligenter attendant, si fiat sermo de occasione. Redeunti è pastu matri pulli, anxij narrant dominum agri operam illam mendasse vicinis. Respondet nihil esse periculi. Item alio de trepidi, aiunt rogatos ad metendum esse amicos, iterũ iubet illa vt sint securi. Tertio vt audiuit ipsum dominum cum filio stetituisse postero mane cum falce messem intrare. Iam inquit, tempus est vt fugiamus. Vicinos & amicos non timui, quia non venturos sciuĩ. Timeq dominum, illi enim res est cordi.

Adfabulatio.

Secordes alienis in rebus plerique fumus. Quòd si quid rectè curatum velis, alteri ne mandes, sed cures ipse.

De Auaro & inuido. 22

Duo homines orabant Iouem, cupidus & inuidus. Mittitur à Ioue Apollo, per hũc vt eorũ votis satisfiat. Dat hic vtrique optandi liberam facultatem ac conditionẽ: vt quodcunque petisset alter, id ipsum alter acciperet duplicatum. Hæret diu cupidus, cum nihil putat fore satis. Petit tandem non pauca. Et duplum accipit socius. Porro inuidus hoc petit, vt ipse vno priuetur oculorum, latus socium mul-
tandum esse vtroque.

Adf

Adfabulatio.

Auaritiam quid possit satiare? inuidia verò demētius est nihil. Quæ dummodò noceat alteri, sibi met imprecatur malum.

De Leone & Capellâ. 23

Vidit Leo pendere dumosa de rupe capellâ. Suadet descendere vt in campo thymum, salicēsque carpat. Recusat capella descendere, verba quidē eius haud sanè mala, sed mentem esse plenam doli reclamans.

Adfabulatio.

Cogitet quis, quid suadeat. Multi suadent vtilia, non tibi, sed sibi.

De Cornice & Vrna. 24

Sitibunda cornix reperit urnam aquæ. Sed erat urna profundior, quàm vt posset à cornice aqua contingi. Conatur effundere urnam, nec valet. Tum lectos ex arena scrupulos inieclat. Hoc modo aqua leuatur, & cornix bibit.

Adfabulatio.

Interdum id, quod non potes efficere vi, efficies prudentia, & consilio.

De Leone & Venatore. 25

Litigat leo cum venatore, suã præfert fortitudinem hominis fortitudini: post lon-

ga iurgia, venator ducit leonem ad Mausoleū, in quo sculptus erat leo, caput deponens in gremium viri. Negat fera id satis esse iudicij, homines enim sculperet quod vellent, ait, quod si & leones orent artifices, iam virum sculptum iri sub pedibus leonis.

Adfabulatio.

Quisque quoad potest, & dicit, & facit, quod suæ parti, & causæ putet prodesse.

De Puerō & Fure.

26

SEdebat puer flens ad puteum, Fur rogat causam flendi. Puer dicit, rupto fune incidisse in aquas urnam auri. Homo exiit se, insilit in puteum, quærit. Vase non inuento, conscendit, atque ibi nec puerum, nec suam inuenit tunicam. Puer quippe sublata tunica fugerat.

Adfabulatio.

Falluntur interdum qui fallere solent.

De Rustico & Iuuenco.

27

ERat rustico iuuenco, vinculi omnis, iugique impatiens. Homo astutus, bestiae refecat cornua. Cornibus enim petebat. Tum iungit non currui, sed aratro: ne ut solet, heri pulsaret calcibus. Stiuam ipse tenet, gaudens industria effecisse, ut iam foret tutus, & à carnibus & ab ungulis, Sed quid euenit? Taurus
sub

subinde resistens spargendo pedibus os, caputq;
rustici opplet arena.

Adfabulatio.

Sunt nonnulli sic intractabiles, vt nulla queant arte, nullo consilio tractari.

De Satyro & Viatore.

28

Satyrus, qui deus nemorum olim est habitus viatorem niue obrutum, atque algore enectum miseratus, ducit in antrum suum, fouet igni. Spirantem autem in manus percussatur causam. Qui respondens, Vt calefiant, inquit. Postea cum accumberent sufflat viator in polenta. Quod cum faceret interrogatur, vt frigescat, inquit. Tum continuo Satyrus Viatorem eiciens nolo, inquit, in meo sit antro cuius tam diuersum est eos.

Adfabulatio.

Caue sit in tuo conuiuiu tu homo dupliciore, quique in sermone est Proteus.

De Apro & Rustico.

29

Apro vastanti segetes, rusticus praecidit auriculam. Iterum deprehenso, praecidit alteram. Et tunc quoque redeuntem capit, captum portat in urbem destinatum laetitia sui patroni. Secta iam in conuiuio bellua, nusquam apparet cor. Excandescente hero, & flagitante cocos, villicus respondet, Patrone, inquit, non

Est mirum non apparere cor: nam credo stultum aprum nunquam cor habuisse. Nam si cor habuisset, nunquam in pœnam suam ad meas segetes toties redisset. Sic rusticus, At omnes cõuua emori risu, cachinnari de stultitia rustici.

Adfabulatio.

Multorum hominum tam est excors vita, ut an cor habeant possis ambigere.

De Tauro & Mure.

30

Mus tauri pedem momorderat fugiens in mantrum suum. Taurus vibrat cornua, quærit hostem nusquam videt, irridet eum mus: Quia, inquit, robustus es ac vastus, non idcirco quemuis contempseris. Nunc te, & quidem gratis, læsit exiguus mus.

Adfabulatio.

Tritum est illud verbum, quod significantius nostrate lingua dixerim. Nye-mant sol verachtem seimē feindi. Latine sic. Nemo suum hostem floccipendat.

De Rustico & Hercule.

31

Rustici currus hæret in profundo luto. Non supinus deum Herculem implorat. Intonat vox è calo, Inepte, inquit, flagella equos, & ipse annitere rotis, atque tum Herculem vocato, tum enim aderit Hercules vocatus.

Adfab

Adfabulatio.

Nil profunt otiosa vota, quæ sane deus non audit. Iuua temet, inquit, ipse, tum iuuabit te deus.

De Anser.

32

FVit anser qui penebat oua aurea, singulis diebus singula: dominus vt subito fiat diues, anserem iugulat, sperans intus latere gazam. Sed ansere inuento vacuo stupet miser, anxioque dehinc suspirat ac plangit, & rem, & spem perijisse.

Adfabulatio.

Moderanda sunt vota. Curandum est ne vel preproperi simus. vel nimij. Nam & festinantia nocet, & qui plura, quam decet quærit, interdum acquirit nihil.

De Cicada & Formica.

33

CVm per astatē cicada cāt at, formica suā exercet messem, trahit in antrū grana, reponens in hyemē. Sciente bruma, famillica cicada venit ad formicā, mēdicat viclū. Renuit formica, dicit ās, sese, dū illa cāt abat, laborasse.

Adfabulatio.

Qui segnis est in iuuenta, egebit in senecta: & qui nō parcit, olim mēdicabit.

De Simia & duobus eius natis.

34

Simia, vt ferunt, cūm peperit gemellos alterum diligit, alterum negligi. Erat puer-

pari cum gemellis. Atque cū incidisset terror,
vitatura periculum, dilectumprehendit vlnis
quem dum praeceps fugitat, collidit petrae atq;



enecat: neglectus autem, qui in hirsuto haeserat
tergo fugientis, mansit incolumis.

Adfabulatio.

Solet euenire, vt ipsi parētes filio, quē
tenerē amāt, prae nimia indulgētia sint
mali occasio & periculi, eo, quem minus
amarunt, praestante se strenuū ac probū.

De Bove & Iuueno.

35

BOs iam grādis auro quotidie trahebat ara
trum. Iuuenus laboris expers, vicinis exul-
tat in pascuis, ac tandem insultat fortuna
senioris. Iactat se iugi, ac vinculi inscium, se li-
berum, se ociosum, illi atritum esse labore collū.

Deo

Denique se glabrum ac nitidum, illum esse hirsutum ac squallidum. Senior tum quidem nihil contra, sed breui post tempore videt hunc insultorem duci ad aras, ac tum hisce verbis affatur, Quò tua mollis vita peruenit? securum istud ocium reddit ad securum. Iam saltem (vt opinor) potius suades mihi laborẽ, qui me tueatur, quàm ocium, quod nunc te traxit ad necẽ.

Adfabulatio.

Ad vitam recte gerendam opus est labore & vigilãtia. Secors autem & voluptati deditus, suarum rerum, quem nollet, fortietur exitum.

De Cane & Leone.

36

Occurrit canis leoni, iocatur. Quid tu miser exhaustus inedia percurris sylvas & devia? Me specta pinguem ac nitidum, atque hac nõ labore consequor, sed ocio. Tum leo, Habes tu quidem tuas epulas, sed habes stolide etiam vincula. Tu seruus esto, qui seruire potes, equidem sum liber, nec seruire volo.

Adfabulatio.

Pulchrè respondit leo. Quibuslibet enim rebus potior est libertas.

De Piscibus.

37

Piscis fluuiialis vi fluminis correptus est in mare. Vbi suam efferẽs nobilitatem, omne

marinum genus vilipendebat. Non tulit hoc Phoca, sed ait tum fore iudicium nobilitatis, si cum Phoca captus portetur ad forum. Se emptum iri à nobilibus, illum autem à plebe.

Adfabulatio.

Multi sic capti sunt libidine glorię, vt sese ipsi prædicent & iactent, sed laus sui oris nō datur homini laudi, ac excipitur cum auditorum risu.

De Pardo & Vulpecula. 38

Pardus, cui pictum est etiam tergum, ceteris feris etiam leonibus despectis, intumescebat. Accedit ad hunc vulpecula, suadet non superbire, dicens, illi quidem speciosam esse pellem, sibi verò speciosam esse mentem.

Adfabulatio.

Discrimen est bonorum & ordo. Bona corporis præstant bonis fortunæ. Vtrisq; illis animi bona præferantur oportet.

Aesopi

AESOP I FABVLA-
TORI CLARISSIMI APO-
logi, è Græco Latini per
Rinticium
facti.

Argumentum.



AESOPVS fabulator
clarissimus, natione quidem
Phrix, Fortuna verò seruus
fuit, colore, ac facie supra mo-
dum deformis. Is quia beneficus
semper in hospites fuit, dea hospitalis in somnis
sibi assistens, largita est loquellam (nam ab ini-
tio blatero fuit) sapientiãque, ac variarum
fabularum inuentionem: quæ porrò fabula non
parum conducunt mortalium vitæ. Nam ani-
malia bruta fingit agere ea, quæ hominũ sunt
actiones: quas ita ante oculos ponit, quod au-
dientium animos incitat ad virtutem: nec vlli
sunt hominũ mores, quos in brutis fingendo ipse
non aperiat. Has igitur fabulas, si quis ritè
stauerit, quam viam sequi quamq; vitare de-
beat, in priuatis publicisq; negotijs facile com-
periet, Nam in primis fabulã narrat: tum quid
fabula significet, compèdiosius exponit. Atque

ordinem alphabeti in Græco sequutus, qui in latino sermone seruari non potest, hinc sumit initium.

De Aquila & Vulpe.

2



Aquila & vulpes conflata inter se amicitia, in proximo habitare constituunt, firmiorem amicitiam ex frequenti conuersatione fore putantes. Igitur aquila nidum alta super arbore instituit. Vulpes verò arborem propè, inter dumeta catulos collocat. Vna igitur dierum cum vulpes latibulum egressa pastum catulis quæreret, aliqua & ipsa cibi indigna, in latibulū deuolans, vulpis catulos arripuit, ac pullis suis comestum præbuit. Vulpes reueniens, cognita filiorum morte atroci, valde tristata est. Et cum aquilam vlcisci non posset, quia quadrupes existens volucrem persequi

nequibat, quod vnum miseris ac impotentibus datur, aquilam execratur, ac mala sibi impre- catur: tantum in odium, cum violatur, verti- tur amicitia. Contingit igitur illis diebus ruri capras immolari, cuius frustum vnà cum carbo- nibus accensis aquila arripiens, sustulit ad ni- dum. Sed vento vehementius spirante, nidus qui ex fœno ac materia exili aridâque conse- ctus erat, incenditur. Aquila pulli flammam sentientes, cùm volare adhuc nequirent, humi decidunt. Vulpes confestim illos arripiens, in aquila conspectu deuorat.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui amicitiam violant, quamuis quos læserint, vltionē declinent, Dei supplicium non tamen ef- fugiunt.

De Aquila & Coruo. 2

Aquila celsa ex rupe deuolans, agnum ex omni grege arripuit. Quam rem coruus conspiciens, amulatione motus, vehemēti cum strepitu ac stridore deuolat in arietem, atque unguis in arietis vellus ita implicat quòd inde etiam motu alarum se explicare non potest. Hunc pastor cùm ita implicitum videt, accur-rens coruum comprehendit: atque alarum pen- nis incisus, pueris suis pro ludibrio dedit. Verùm enim cùm quispiam coruū rogaret, quæ nam

volueris esset: coruus ait, Prius equidem, quò
ad animum, aquila fui, nunc verò me coruum
esse certo cognosco.



Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui suprà vi-
res quippiã audet, hoc solū efficit, quod
in aduersa sæpius incidit, ac se vulgo ri-
diculum exhibet.

De Aquila & scabrone.

3

Aquila leporem persequebatur. At lepus
auxilij inops, cùm tempus optulit scabro-
nem videns, ab eo auxilium implorauit. Cui
scabro pollicitus est tutelam ac custodiam suã.
Deinde cùm aquilam propinquantem scabro
conspicatur, eam precatur, ne suum sibi eripiat
seruum. At aquila scabronis paruitatem con-
temnens, eo coram leporem exedit. Verum sca-
bro

bro sua iniuria memor, vbi aquila nidificaret, obseruat. Ecce aquila oua parit. Scabro alis elatus, ad aquila nidum volat, atque oua deuoluens, humi deijcit. Aquila iaclura ouorum mærore concita, euolat ad Iouem (est enim ales Deo illi sacrata) ac locum ad pariendum sibi tutum dari precatur. Iupiter sibi cõcedit, vt cùm tempus adest, eius in sinu pariat oua. Hoc Scabro providens, globum è stercore conficit, atque sursum euolans, in Iouis sinum demisit. Iupiter volens è sinu globum excutere, oua aquila simul excussit. Extũc aiunt aquilam nunquã parere quo tempore scabrones existunt.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd nullus porrò est cõtemnendus: quoniam nemo est qui iniuriã accipiat, quin cùm tẽpus datur, se vlcisci non quærat.

De Philomena & Accipitre. 4

Philomena cùm alta quercu sederet, more suo, sola canebat. Eam accipiter, cibum quaritans, cùm intuetur, repẽtẽ euolat, illamq; rapit. At Philomena, cùm se interitum iri videt, accipitrem precatur vt se missam faciat, quoniam ad explendum eius ventrem ipsa satis minima sit: sed pro saturitate sua ad maiores aues vt se vertat opus profecto fore.

Eam

Iam acriter toruè conspiciens ait, Stultus e. qui dem nimium essem, si quem manibus teneo cibum, illum dimitte amplioris spe pastus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui omittunt id quod manu tenēt rerum maiorū spe, consilio inopes ac ratione nimiū sunt.

De Vulpe & Trago.

5



Vulpes & Tragus sitientes in quendam puteum descenderunt. Verum enim post potum, cum egressum conspiceret hircus, vulpes ei comiter ait, Bono sis animo, nam quid salutis nostrae opus sit, probe animadverti. Si enim rectus stabis, ac pedibus anterioribus cornibusve muro adherebis, tuas ego scapulas cornuaque conscendens, cum egressa puteum fuero, te manu comprehendens hinc desuper traham. Huic
caper

caper promptè deseruiuit. Vulpes suo exultant egressu, circa os putei capro illudebat. At dum caper illam incusat, sibi pacta haud seruasse, eè facetè vulpecula inquit, Si ea, caper, sapientia præditus esses, quo pilorum ornari isthac tua barba referta est, non prius in puteum descendis, quam egressum pensiculatè vidisses.

Adfabulatio.

Fabula significat quòd homines consilio præditi, rerum fines prius inspiciunt quàm dent operam rebus gerendis.

De Vulpe & Leone.

6



Vulpes quæ nunquam viderat leonem. cum illi sortè obuasset, adeò pertimuit, vt mortè pene obiret. Rursum illum cum aspexisset, pertimuit, sed minimè vt primùm. Eum tertio cum intueretur, rope accedens, fuit causa

coram

coram disferere.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd rerum terribilia, vsus & consuetudo domestica facit.

De Cato & Gallo.

7



Catus cum Gallum cepisset, atque causam
 quareret qui eum comedere posset, illum
 criminari cepit quòd esset animal turbulentum,
 qui noctu clamitando haud permetteret quie
 scere mortales. Gallus se excusabat, quòd id a-
 geret ad eorum vtilitatem, cum ad opera faciē-
 da illos excitaret. Rursum catus ait, Impius es
 ac supra modum scelestus, qui agis continuè con-
 tra naturam, cum nec à matre nec à sororibus
 te abstineas, sed per incontinentiam cum illis te
 commisceas. Gallus item defendebat, quòd do-
 mini sui quaestus gratia, id quoque ageret, enim
 vero ex huiusmodi coitu, gallinae pariunt ova,

Tunc

Tunc inquit Catus, excusationibus licet abundes, ego tamen ieiunare haud intendo.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui prauus existit natura, cum semel delinquere animo proposuit: quamuis causæ deit prætextus, à prauitate tamen non desistit.

De Vulpe sine cauda.

8



Vulpes, ut è laqueo evaderet, abscissa cauda cum è pudore vitam sibi mortem putaret, excogitavit alias dolo inducere vulpes, ut sub communis commodi specie, sibi singulæ eandem abscinderent, & sic suum dedecus leuaret. Itaque ad unum vulpibus congregatis suadet ut caudã sibi abscindãt, differens caudã nõ modo dedecori vulpibus esse sed oneri gravi atque inepto. E vulpibus unã ei facete respondit,
Heus

*Heus soror, si res ista tibi soli conducit, tum
itidem alijs consulere haud est æquum.*

Adfabulatio.

Hæc fabula ad eos spectat, qui sub cha-
ritatis specie, suum commodum consu-
lendo prospiciunt.

De Piscatore & Smaride pisciculo. 9



Piscator quod mari rete tetendit, eo Smari-
da cepit pisciculum, qui parua adhuc æta-
te piscatorem orabat, vt dũ grandis esset, atq;
maiorum quæstum ex eo assequi posset, eũ vi-
ta donaret. Huic piscator lepidè respõdit, Ego
quidam mente carerem, si quòd minimũ mihi
est lucrum, id dimittere amplioris spe quæstus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd certa pro in-
certis, quamuis in eis magna infit spes,
stultum est dimittere.

De Vulpe & Rubo.

10



Vulpes cum sepem quandam ascenderet, ut periculum vitaret, quod sibi imminere videbat, rubum manibus comprehendit, atque volam sentibus perfodit, & cum grauiter saucia foret, gemens inquit ad rubum, Ut me iuuas, cum ad te confugerim, tu deterius me perdidisti. Cui rubus, Errasti vulpes ait, qua pari dolo me capere putasti, quo cetera capere consueuisti.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod stultum est implorare auxiliū ab illis, quibus à natura datum est obesse potius, quā alijs prodesse.

De Vulpe & Crocodilo.

11

Vulpes & Crocodilus de nobilitate contentebant cum crocodilus multa pro se adduceret, ac supra modum se iactaret de splendo

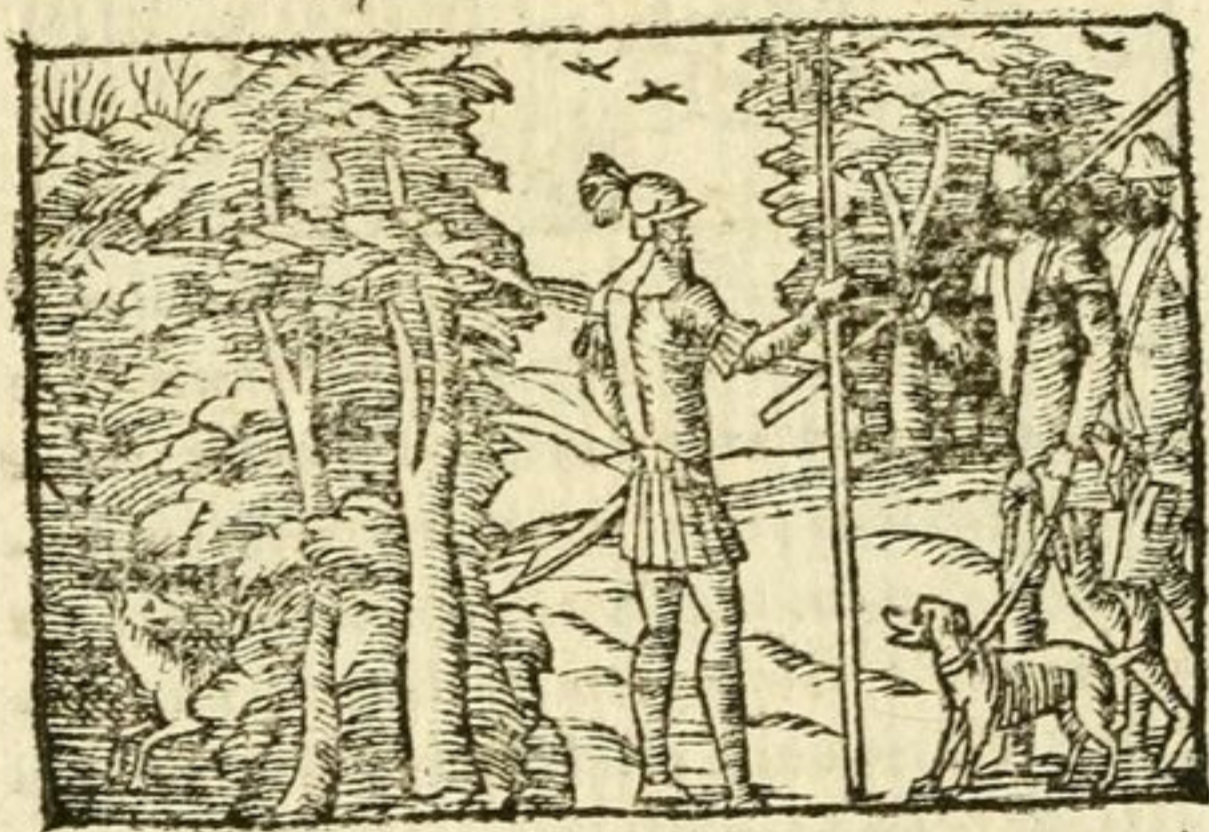
re progenitorum suorum, vulpes ei surridens ait, Heus amice, etsi hoc tu quidem non dixeris ex tuo corio clarè apparet, quòd multis iam annis tuorum splendore fuisti denudatus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homines mendaces res ipsa potissimùm refellit.

De Vulpe & Venatoribus.

12



Vulpes venatores effugiens, ac per auia currendo iam defessa, hominem casu reperit lignarium, quem rogat, vt se quoquo loco abscondat. Ille tectorium sibi ostendit. Vulpes illud ingrediens, in angulo quodam se abscondit. Adsunt venatores lignarium, si vulpem viderit rogant. Lignarius verbis quidem se vidisse negat, manu verò, vbi vulpes latebat, locum ostendit. Verùm enim venatores re haud percepta statim abeunt: vulpes vt illos abisse

abisse prospicit, tectorio egrediens, tacitè recedit: lignarius vulpem criminatur, quòd cum saluam fecerit nihil sibi gratiarum agat. Tunc vulpes se conuertens, illi facetè ait, Heus amice, si manum, opera ac mores verbo similes habuisses, meritas tibi persoluerem gratias.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homo nequã et si bona pollicetur, mala tamen & improba præstat.

De Gallis & Perdice.

13



GAllos quamplures cum quis domi haberet, quam emerat perdicem illis compascere permisit. Sed cum galli illam infestarent, rostrisque percuterent, perdix ea iniuria vehementer perdoluit, putans, quia adue-

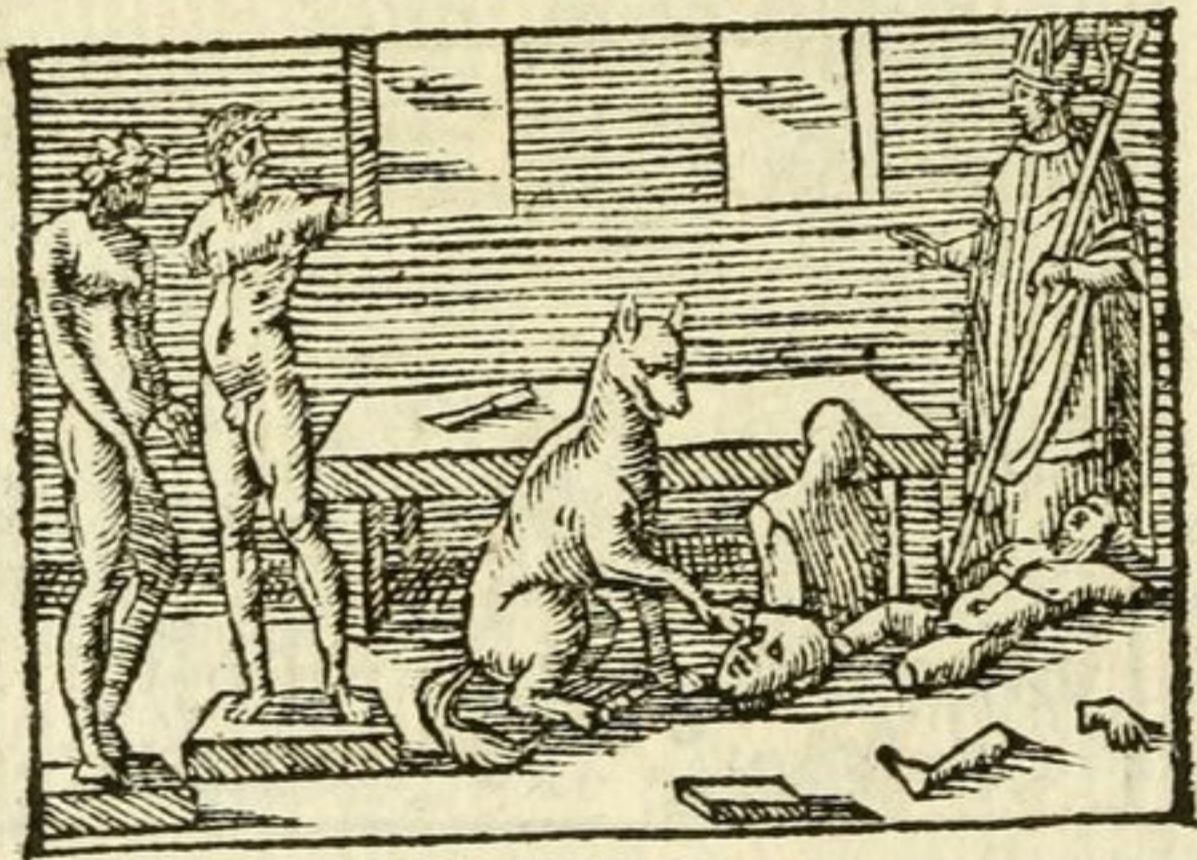
na, nec eo genere esset, eas sibi inferri iniurias. Gallos deinde cùm adinuicem certantes conspiceret perdix, amota animi perturbatione ait, De cetero equidem haud tristabor, posteaquã inter eos odiosa certamina cerno.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homines sapiẽtia præditi, moderato animo ferunt iniurias ab illis vel maximè sibi illatas, q̄ nec sibi, nec suis parcere sciunt.

De Vulpe & Larua.

14



Vulpes citharædi domum ingressa, dum quæ domi parata sunt, sagaciter explorat, larua caput reperit arte industriosa compositum, quod manibus capiens, ait, O quale sine cerebro caput?

Adfab

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd nō omnes corpore decori, eandem animo habent pulchritudinem.

De Homine & ligneo Deo. 15



Homo quidam Deum ligneum domi habens, eum oravit, vt boni quippiam sibi tribueret: sed quantò magis orabat, eò res domi angustior erat: demum ille cōcitus ira, Deū struribus capit, & caput parieti percutit. Illi exciso igitur capite, multum auri exiijt: quod homo colligēs: ait, Perversus nimium es, atque perfidus, qui dū in honore te habui, nihil quidem profuisti, percussus verò ac verberatus, boni plurimum contulisti.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homo nequā, si quando prodest, id efficit vi coactus.



Vir quidam cum cœnam opiparam parasset, amicum quendam domum vocauit, eius quoque canis, canem alterius ad cœnam inuitauit. Is domum ingressus, cum tantum dapium videt apparatus, letus secum ipse ait, Hodie porrò ita me explebo, quod die crastino comedere nō indigebo. Hisq; dictis motu caudæ applaudit. Coquus verò eū conspiciens, tacitus per caudam capit, atq; illū sepius rotans per fenestram proijcit. Ille attonitus humo assurgens, dum clamando aufugit, exteri canes sibi occurrunt, atque rogitāt quā opiparè cœnauerit. At ille languens ait, Ita potu ac dapibus me expleui, quod cum exiuerim, viam non vidi.

Adfabulatio.

Fabula significat, q̄ quibus rebus quis doliturus est, rebus illis lætari nō debet.

De Aqu

De Aquila & Homine. 17

Aquilam homo quidam cum cepisset, pen-
nis alarum sibi euulsis, inter gallinas mo-
rari dimisit, eam deinde quidam mercatus, pen-
nis alas denuo munit: tum aquila volans, le-
porem capit, fertq; illum benefactori suo. Quam
rem conspiciens vulpes, homini ait, Noli hanc
aquilam, sicuti prius hospitio habere, ne ceu le-
pore te aequé venetur. Tum homo aquila item
pennas euulsit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd beneficientes
sunt quidem remunerandi, improbi verò
omni studio vitandi.

De Viro Agricola. 18



Homo quidam agriculator existens, cum
finem vitæ sibi adesse cognosceret, cu-

perētque filios in agrorum cultu fieri peritos, eos vocavit, aque inquit, Filij ego è vita discedo, bona mea in vinea consita sunt omnia. Illi post patris obitum putantes in vinea thesaurum rerum reperire, assumptis ligonibus, maris, ac bidentibus vineam funditus effodiunt, nullumque thesaurum inveniunt. Verum enim vinea cum probè effossa forēs, longè post subito fructus producit, atque illos diuites fecit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd labor assiduus thesaurum parit.

De Carbonaro & Lotore.

19



Carbonarius lotorem quēdam rogavit, ut quam pretio conduxerat domum, secum pariter cohabitaret. At lotor rei aliās expertus ait, Id conducibile haud mihi esset. Nam
 qua

que albificarem, ea omnia carbonum fauillis,
ipse maculares.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd res natura dif-
fimiles stare simul còmodè non possunt.

De Vulpe esuriente. 20

Vulpes ingenti fame concita, cùm quodam
in tectorio carnis frustum ac pavem repo-
sita prospiceret, tectorium ipsum intrauit, atque
tantùm comedit, quòd ad ingentem tumorem
ventrem distendit: & cùm ex nimia ventris
tumefactione inde egredi nequiret, tumens ge-
mebat. Eius gemitum vulpes alia transiens il-
lac, cùm audiret, illuc accedit, rogátque quidnã
gerneret: deinde causam gemitus edocta, lepidè
ait, istic manendum est, vsque eò dũ tenuis effi-
ciaris, quanta eras cùm intraisti, nam eo pacto
facilè egredieris.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd nihil est tam
durum, quod tempus non dissoluat.

De Piscatore quodam. 21

Piscator quidam piscandi inexpertus, tibijs
ac rete assumptis, iuxta maris littus acce-
dit, atque saxo quodam superexistens, in pri-
mis tuba canere cœpit, putans cantu se pisces fa-
cilè esse capturũ. Verum cantu cùm nullũ conse-
queretur effectum, depositis tibijs, rete in mare

dimittit, ac pisces cepit per plures. Sed cum ex reti pisces extraheret, atque eos saltantes perspiceret, non insulse ait, O improba animalia, dum ad tibiam cecini, saltare nolulistis: nunc, quia canere cesso, saltus datis assiduos.

Ad fabulatio.

Fabula significat, quod omnia probe fiunt, quæ fiunt tempore suo.

De Piscatoribus quibusdam. 22

Piscatores piscatum profecti, diuque piscando defessi, fame præterea ac mœrore, quod nihil cepissent confecti, cum abire decernunt, ecce piscis quidam alium fugiens se insequentem, in nauiculam saltat: illum piscatores supra modum lati comprehendunt, ac in urbem reuersi, grandi pretio vendunt.

Ad fabulatio.

Fabula significat, quod frequentius fortuna id exhibet, quod ars efficere non potest.

De Viro inope & infirmo. 23

Homo quidam pauper cum agrotaret, dijs vouit quod si eo morbo liberaretur, boues centum immolaret: quod dij experiri volentes, sanitatem illi facile reddunt. Liber igitur à morbo, cum boues, quia pauper, non haberet, ossa bouum centum colligit, eaque super altari deponens, lepidè inquit, Ecce quod voui, votum vobis nunc persoluo. At dij illum vlcisci vo-

Tentes, in somnis sibi assistunt, atque inquirunt,
Ad maris littus pergito, ibi enim in loco semoto
auri talenta centum reperies. Ille ex perges factus
somnia memordum pergit ad littus, incidit in la-
trones: captus itaque, eos rogabat, ut se missum fa-
cerent, quonia mille talenta auri persolueret eis.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod homo medax
Deos & homines pariter contemnit.

De Vulpe & Pardo. 24

Vulpes cum pardo de pulchritudine contende-
bat, cum varias corporis notas pardus sibi
duceret decori, vulpes ei comiter ait, Ego quidem
longe formosior sum iudicanda, quae non corpus,
sed animum varis notis habeo notatum.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod decor mentis
est potior omni corporis ornatu.

De Piscatoribus quibusdam. 25

Piscatores quidam à mari rete trahabant.
Quod cum graue esse sentirent, letitia ge-
stiunt, putantes multos pisces habere irretitos:
sed ut rete in terram traxerunt, pisces quidem
paucos, saxum verò ingens reti inesse cum perspi-
ciunt, longè tristatur. Quidam ex illis natu iam
grandis non inurbanè socijs inquit, Animis
estote quietis, quippe letitia soror est mæstitia,
oportet enim casus prospicere futuros, illósque

ut

vt leuius quis ferat, persuadere sibi esse euenturos.
Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui reminiscitur fortis humanæ, in aduersis minime frangitur.

De Ranis regem petentibus. 26



Rana mærentes quod sine rege forent, Ioui supplicatum oratores mittunt, vt regem sibi dedat. Iuppiter earum simplicitatem cognoscens, lignum in stagni medium dimisit. Quod cum in stagnum cecidit, eius sonus supra modum terruit ranas. Quæ cum lignum esse nouerunt, rursus Ioui supplicatum mittunt, vt regem viuum haud mortuum sibi dedat. Iuppiter stultis earum precibus motus, Hydrum illis dedit in regem. Is in diem cum ranas deuoraret, tertio Iouem rana precantur, vt regem sacrum atque immanem ab eis amoueret. Tunc

inquit Iupiter, Quem tot precibus regem exorastis, eum vobis perpetuum habetote.

Adfabulatio.

Fabula significat: quòd sæpe ea precamur, quæ impetrasse nos postea pœnitet.

De Cata in fœminam mutata. 27



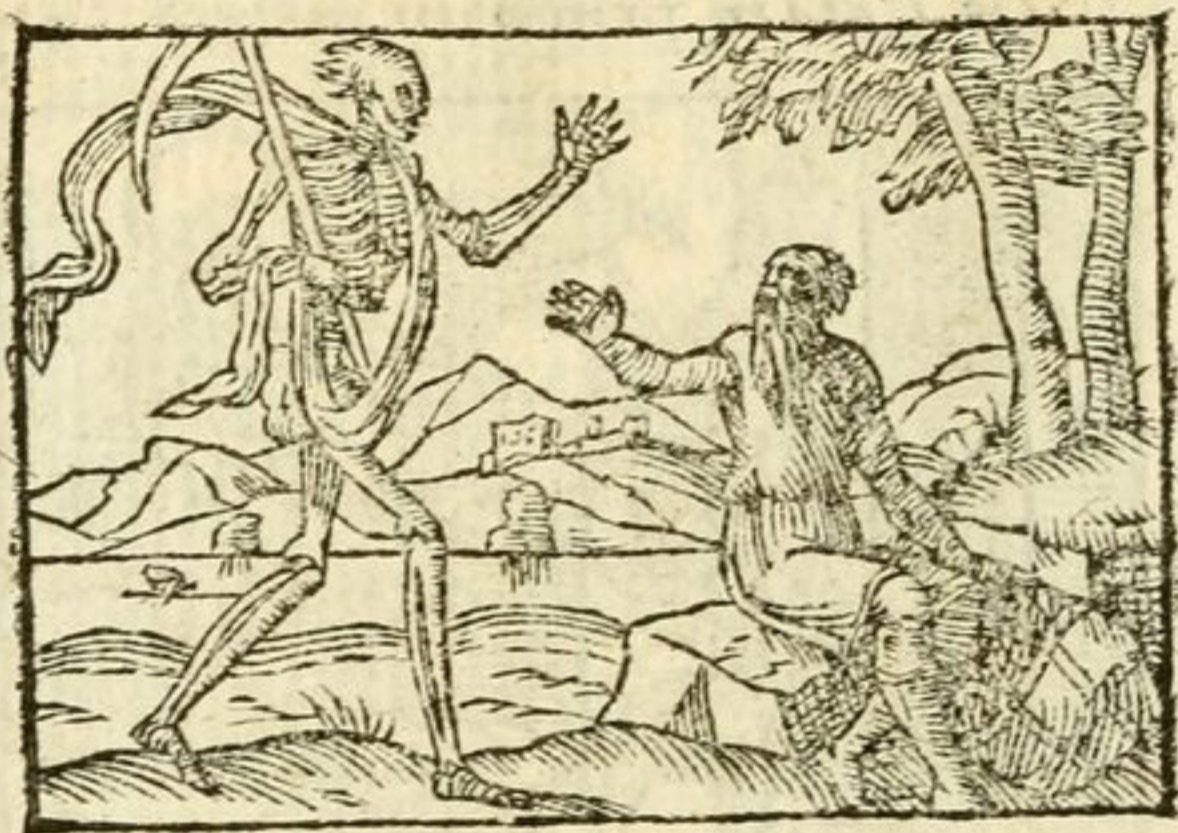
Cata quadam speciosi cuiusdam adolescentis amore capta, Venerem orauit, vt eam in hominem mutaret. Venus illius miserta, in formam hominis mutauit eam. Quæ cum longe speciosa esset, amator domum subito adduxit. Sed cum in cubiculo simul sederent, Venus experiri cupiens, si mutata facie mutasset & mores, in medium constituit murem, quem cū illa prospexit, oblita formæ & amoris sui, murem vt caperet, persecuta est. Quæ super re Venus indignata, deuo eam in priorem cata formam mutauit.

Adfa

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homo nequã,
licet personam mutet mores tamẽ reti-
net eosdem.

De Senemortem uocante. 28



Senex quidã lignorũ fascem super humeros
Sex nemore portans, cum longa via defessus
esset, fasce humi deposito mortem vocauit. Ecce
mors aduenit, causamq; quamobrẽ se vocaue-
rit, interrogauit, Tunc senex, Vt hunc lignorũ
fascem super humeros mihi imponeres, ait.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd quisquis vitæ
cupidior est: licet in mille subijciatur pe-
riculis, mortem tamen semper deuitat.

De Muliere & Medico. 29

Mulier anus cum ophthalmiã pateretur,
medicũ ad se curandũ acersit, ceruũ

pretium sibi dare promittens, si eo morbo curaretur: si verò nō liberaretur, nihil ei debere pacta est. Medicus verò quoties illam ibat curatum, toties quippiã è domo clam exportabat. Mulier igitur, ophthalmia curata, cū nihil suarum rerum domi esse, prospiceret, medico mercedem pactam petenti, soluere denegat. Quamobrem vocata in iudicium, pactum quidem nō denegat, sed se curatam ophthalmia esse, id verò pernegat, inquit, Cū ceca erã domū multa supellectile refertã videbã, nunc cū video, ut medicus ait, nihil rerum domi esse prospicio.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homines avaritiæ dediti, sibimet, sæpius contradicūt.

De Agricola & Canibus. 30



Agricola quidam magnitudine hyemis in suburbanis se locavit. Sed cū alimo-

nia sibi deficeret, & omnibus primū vesci cœpit. Cū verò in diem magis seuiret hyems, bobus quoq; nec pepercit. Quod facinus cū animaduertunt canes, inuicē verba faciunt, Quid hic stamus, inquiunt, cur mortem nobis incumbentē nō fugimus? putamūsne eum nostræ parcere vitæ, qui alimonia gratia boues iugulauit?

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd eos fugere debemus, qui in charissimos crudeliter se gerunt.

De Agricola & Filijs. 31

Agricola quidā quamplureis habuit filios, continua seditione discordes, ac eius admonitiōis perpetuò negligētes. Cū fortè vnā domi omnes sederent, iussit pater virgarum fascem coram deportari, atque natos cœpit hortari, vt integrum fascem disrumperēt. Cū igitur fascem cū totis viribus frangere non possent, genitor præcepit, vt soluto fasce singulatim frangerent virgas. Cū quisque facile hoc perficeret, tunc factō silentio, pater ait eis. Si quando animis idē sentietis, nati mihi clarissimi nec ab inimicis superari poteritis. sed si inter vos seditiones seruabitis, qui volet, is facile vos perdet.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd fortior est vnio quàm seditio, quæ est imbecillis.



VIdua quadam mulier gallinam habuit, qua die quolibet pariebat ouum. Putauit mulier, more ingenis humani quod sitis habendi semper sollicitat, gallinam illam die bis parituram, si plus spelta traderet ei solito. At gallina pluri alimonia pinguior facta, id unum desijt parere ouum. Sic mulier ex quo maius lucrū quarit abat, id caca augēdi cupiditate amisit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod plurima cupiditate rerum præsens quandoque deperditur quæstus.

De Homine à Cane morso.

33

Homo quidam cum eum canis momordisset, summo cum studio sci scitabatur, à quo sanari posset. Quidam sibi obuiam fa-

Etus, atque de medico rogatus ait, Si vis amice fieri sanus, non est tibi opus medico. Nam si canis qui te momordit, à vulnere lingua sanguinem terget: ista cura nihil potius reperiri potest: alter arridens venustissimè inquit, Si huiusmodi vtor remedio, in diem magis ac magis à canibus mordebor.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod ab hominibus nequam incommoda pro commodis, & mala pro beneficijs retribui solent.

De duobus Amicis & Vrſa. 34

AMici duo dum rus viarent, vrſa eis obviam occurrit: qua proſpecta, alter eorum territus, vt ſe ſervaret, continuo arborem aſcendit. Alter cum vrſæ viribus poſſe obſiſtere dubitaret, vti mortuus humi iacuit reſupinus, retinens flatũ atque anhelitum. Cũ nec ore aut naſo reſpiraret, vrſæ eum exanimatum exiſtimans, abiit. Dicunt enim, à cadavere vrſas omnino abſtinere. Alter deinde ex arbore deſcendens, quid in aurem ſibi dixerit vrſa ſociũ rogavit. Ille urbano ſermone reſpondit. Admonitus ſum ab vrſa, vt cum huiusmodi amicis non proficiſcar amplius.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quod eorum amicitia colenda nõ eſt, qui cũ eſt opus, amicis ſubſidia denegant.

De adolescentibus duobus et Coquo. 35

Adolescentuli duo a quis sumptibus carnes
 coemerunt, & curatū coquo tradiderūt.
 Obiter coquus dum alijs vocat negotijs, alter
 iuuenum carnes eas clanculum accepit, ac socio
 tradidit. Coquo deinde carnes queritanti, qui
 acceperat, se haud habere, iurat. Qui verò ha-
 bebat se non accepisse iurabat. Coquus perce-
 pto iuuenum dolo, ait, Et si fallor equidem à
 vobis per quem verò iuratis, res ista non late-
 bet Deum.

Adfabulatio.

Fabula significat nullum scelus posse
 latere Deum.

De duobus Inimicis.

36



Duo quidam gladiatorio animo inter se
 inimicitias habentes, vnà in navi nauigabant.
 Et cum alter eodem in loco stare cum

altero non pateretur, vnus in puppi, alter in
 prora cōcedit. Orta autem tempestate cūm na-
 uis periclitaretur, qui in prora sedebat, rogat
 nauis gubernatorem quæ pars nauis submergī
 prius deberet. Et cūm gubernator puppim di-
 xisset, ait ille, Mors mihi modo molesta minimè
 est, si inimicum meum prius mori perspicio.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod inimicus vt ini-
 micū pdat seipsum perdere sepius eligit.

De Calamo & Oliua.

37



Quaenam esset fortior, durior, & magis
 resistens, canna & oliua inuicem contē-
 debant. Oliua calamo humilitatem obijcie-
 bat, eo quod ventris facile cederet. Huic dicto
 vnum arundo haud reddidit verbum. Paulò
 post turbine vehementi aspirans ventus, radi-

citus

citius euulsit oliuam, totis uiribus sibi obsisteren-
ter. At canna flatibus se inclinans. salutem fa-
cile est assequuta.

Adfabulatio.

Fabula significat quòd potentioribus
sine controuersia mos est in tempore ge-
rendus.

De Vitula & Boue.

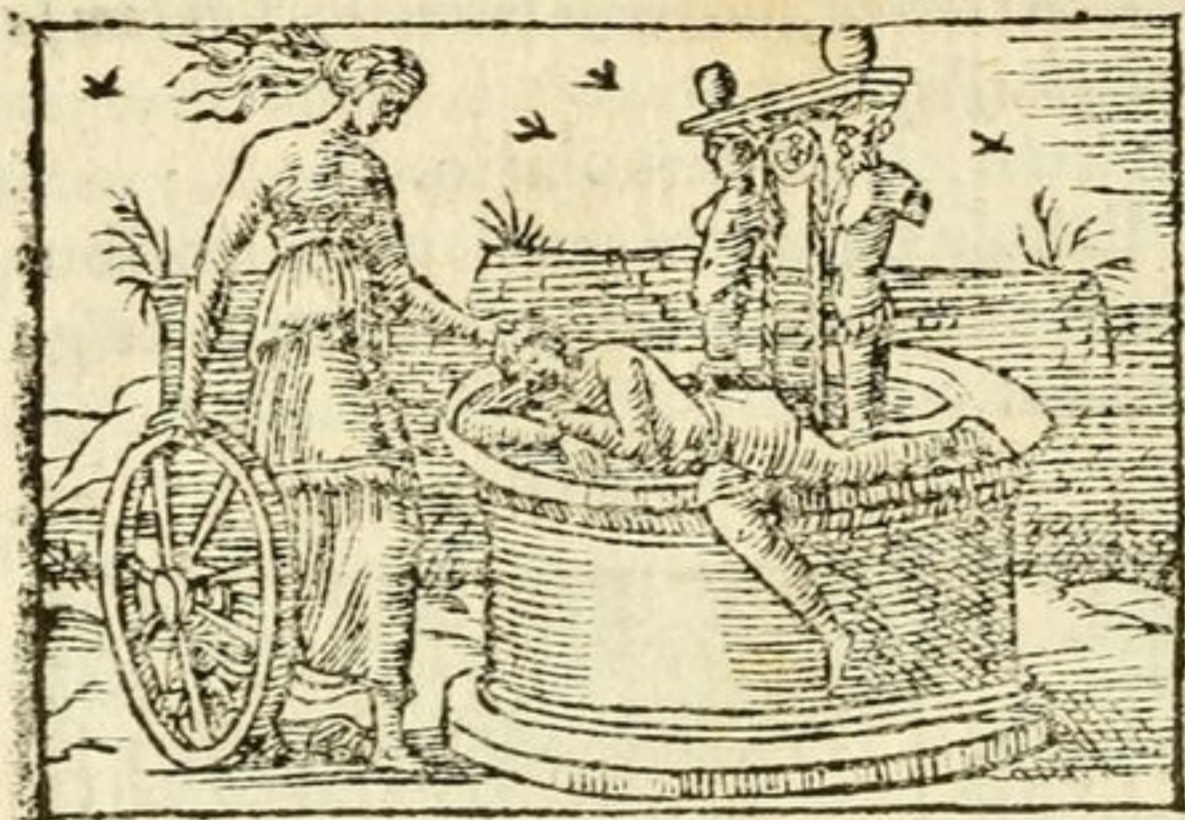
38



Vitula cum bouem arantem perspiceret.
illum præ se, quæ nihil agebat, contem-
psit. Sed cum immolationis affuit dies, bos qui-
dem missus, vitula uerò ut immolaretur reten-
ta est. Quam rem bos cum conspiciatur, surri-
dens ait, Heus vitula, ideo non laborabas ut
immolareris?

Adfabulatio.

Fabula significat quòd ociosis & nihil
agentibus pericula quoque imminent.



Cum puer quidam iuxta puteum dormiret fortuna illuc accedens illum excitavit, in-
 quiens: Surge, & hinc ocius abi: Quippe in
 puteum si caderes, non tuam inscitiam, sed me
 fortunam omnes accusarent.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd frequenter pe-
 ricula culpa nostra incurrimus, deinde
 abs re fortunam accusamus.

De Muribus & Cato.

40

Domo quapiam quòd per plures, forent
 mures, catus presentiens illuc accessit,
 atque nunc vnum, nunc alium capiens, complu-
 res interimendo comedit. Verùm mures cum se
 in diem consumi perciperunt, ad vnum coacti,
 inquirunt secum. De cetero inferius non esse de-
 scens

scendendum, si nolimus perditum iri omnes, sed hic superius manendum, quò catus ascendere non potest. At catus consilio murium percepto, simulans se mortuum esse, posterioribus pedibus se ad palum suspendit, qui fixus parieti erat. E muribus quispiam deorsum acutè prospiciens, vt catum esse cognouit haud infacetè ait, Heus amice, & si te follem esse certò scirem, deorsum minimè descenderem.

Adfabulatio.

Fabula significat quòd vir prudens se meli fallitur, fictis & simulatis hominibus non amplius ficit.

De Simia & Vulpe.

42

A Pud brutorum animalium consilium simia ita appositè saltavit, quòd omnium ferè consensu res statim fuit creatus. At vulpes inuidens ei, vbi viderat carnes laqueo in fouea sitas, illuc simiam vt duxit, inquit ad eam. Hic thesaurus absconditus est, qui ex lege spectat ad reges: quare cum tuus ex lege sit, tute ipse capias illum. Simia vulpis suasu, illuc temere accedens, vt se captam laqueo sensit, vulpem acriter accusat, quæ dolosè deceperat. Et vulpes haud illepidè ait, Heu stulta, quæ cum fortuna te extulisset, dominari ceteris iam te putabas dignam.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui temerè quippiam aggreditur, temere in diuersa incidit, ac vulgo ridiculus fit.

De Ceruo & Leone.

42



Ceruus vehemēti siti cūm vexaretur, ad fontem proficiscitur, dūmque potat, suā in aqua prospiciens vmbra, valde letatus est magnitudine cornuum ac ramositate, deinde pedes & crura prospiciens, nimium tristatus est. Hac dum animo vertit, ecce leo apparet, ac seruum persequitur. At ceruus fugam arripens, leonem per campos lōge ante ibat. Dicūt enim ceruorum vires consistere in pedibus, at leonis in animo stare robur. Quousq; igitur leo per campos secutus est ceruum, eum assequi non potuit. Casu verò contigit ceruum nemus intrare, vbi cornibus ad ramos implicitis, cūm fugere

fugere non posset, à leone captus, cùm se moriturum videret, Heu me miserum, inquit, qui cornibus gauisus, ipsis cornibus pereo.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd quæ putamus nobis profutura, ea nobis sæpius obsunt.

De Agricola & Pelargo. 43

Agricola laqueos in agro tetendit, ut grues & anseres venaretur, qui sata continuo de pascebant: At simul cum illis venatus est pelargum, qui pede tentus, rogat agricolam, ut eum soluat, missumque faciat, cùm non sit grus, nec specie anser, sed pelargus auis piissimus, qui parentibus semper deseruit, nec illos in senecta deserit unquam. Ei agricola surridens ait, Quæ dicis, haud me fugiunt, nam qui sis, probe teneo, sed his simul captus cùm sit his quoque simul est moriendum.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui cum improbis quopiam deprehenditur crimine, pari poena plectitur cum illis,

De Agno & Lupo. 44

Agnus in domo bene clausa existens, cùm lupum ad se venientem perspicit, illum conuicijs & maledictis persequitur. At lupo inquit ei, Non tu, sed locus inaccessibilis mihi conuitia dicit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd locus & tempus faciunt timidos persæpe audaces.

De Ioue & Coruo.

45



IV puer volatilibus regem creare volens, diē cōcilij auibus indixit, vt qui speciosior esset, rex sibi constitueretur. Quam rem presentiens coruus, ac sua deformitatis conscius, pennas aliorum hinc inde collectis, se decorauit, ac speciosissimum omnium se reddidit. Adest dies præfinitus, veniunt ad consilium aues. Iupiter coruum ob pulchritudinem cū regē auibus creare vellet id aues indignè ferētes, quaque suas à coruo extrahunt pennas. At coruus alienis pennis cum esset exutus, coruus vt erat demum remansit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui rebus pendet alienis, illis amissis quis nam ipse sit, cuique

cuique liquidò patet.

De Tubicine quodam.

46

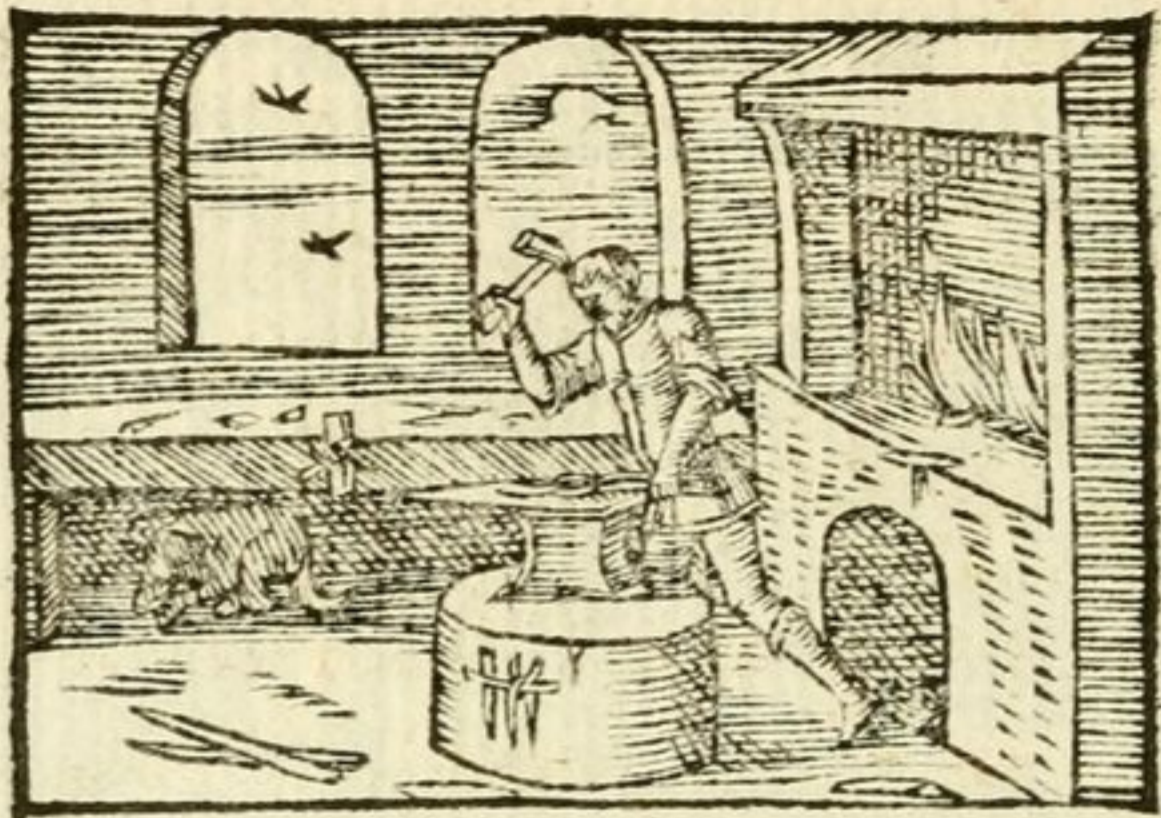


Tubicen quidam tubæ sonitu pugnatum
 ciebat exercitum. Ab hostibus deinde
 per insidias captus, miseranda voce clamabat.
 Ne abs re ac frustra occidere me velitis: ego, qui
 dem non pugno, nec præter tubam quippiam
 aliud possideo. Qui eum vinctum ducebant,
 huiusmodi verba contra reddiderunt. Hanc
 ob rem morte dignior es iudicandus, quòd cum
 hostibus manum conferre deuitans, alios soni-
 tu ad pugnam hortaris.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd grauiori pœna
 sunt iudicandi, qui cum ipsi iniuriam nõ
 agant, alios ad iniuriam agendam im-
 pellunt.

De fab



Faber quidam catulum habebat, qui dum ipse ferrum cuderet, continuè dormiebat. Cùm verò manducabat, canis statim surgebat, & quæ sub mensa erant deuicta, ceu ossa & alia huiusmodi, sine mora corrodebat. Quam re animaduertens faber, ait ad canem, Heu miser, quid faciam nescio, qui dum ferrum cudo, continuè dormis, & segnitia teneris: Rursus cùm dentes moueo, statim surgis & cauda mihi applaudis.

A d fabulatio.

Fabula significat, quòd socordes & somnolenti, qui ex aliorum viuunt, laboribus, graui censura sunt coerendi.

De Mula quadam.

48

Mula quadam nimio hordeo pinguis effecta, nimia pinguedine lasciuiebat, secum
inqu

*inquiens, pater mihi equus fuit qui cursu celer-
rimus erat, & ego ei per omnia sum similis: pa-
rum post contigit, quod oportuit mulam quan-
tum potuit currere, sed cum cursu cessauit, Hec
me miseram, inquit, quæ equi filiam me esse pu-
tabam: at nunc memini asinum mihi patrem
fuisse.*

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd stulti in pro-
speris seipso delectant, sed in aduersis
suos per sæpe cognoscunt errores.

De Thunno & Delphino. 49

THUNNUS cum eum Delphinus persequere-
retur, magno elatus impetu ac stridore,
à vehementi fluctu in insulam defertur, eun-
demq; in scopulum à fluctu eodem Delphinus
dum se putat capere Thunnum, ipse quoque de-
fertur. Thunnum conuersus cum Delphinum ex-
pirantem animam perspicit, secum ipse ait, Mors
mihi molesta admodum non est, ex quo mortis
authorem, mori simul mecum perspicio.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd quiuis aduer-
sa læuius fert, cum aduersitatum autho-
res eadē aduersitate opprimi perspicit.

De medico quodam. 50

MEDICUS quidam cum quem curaret agro-
tum, eum mori contigerat, effluentibus
vnius aiebat, Vir iste, si se vino abstinuisset,

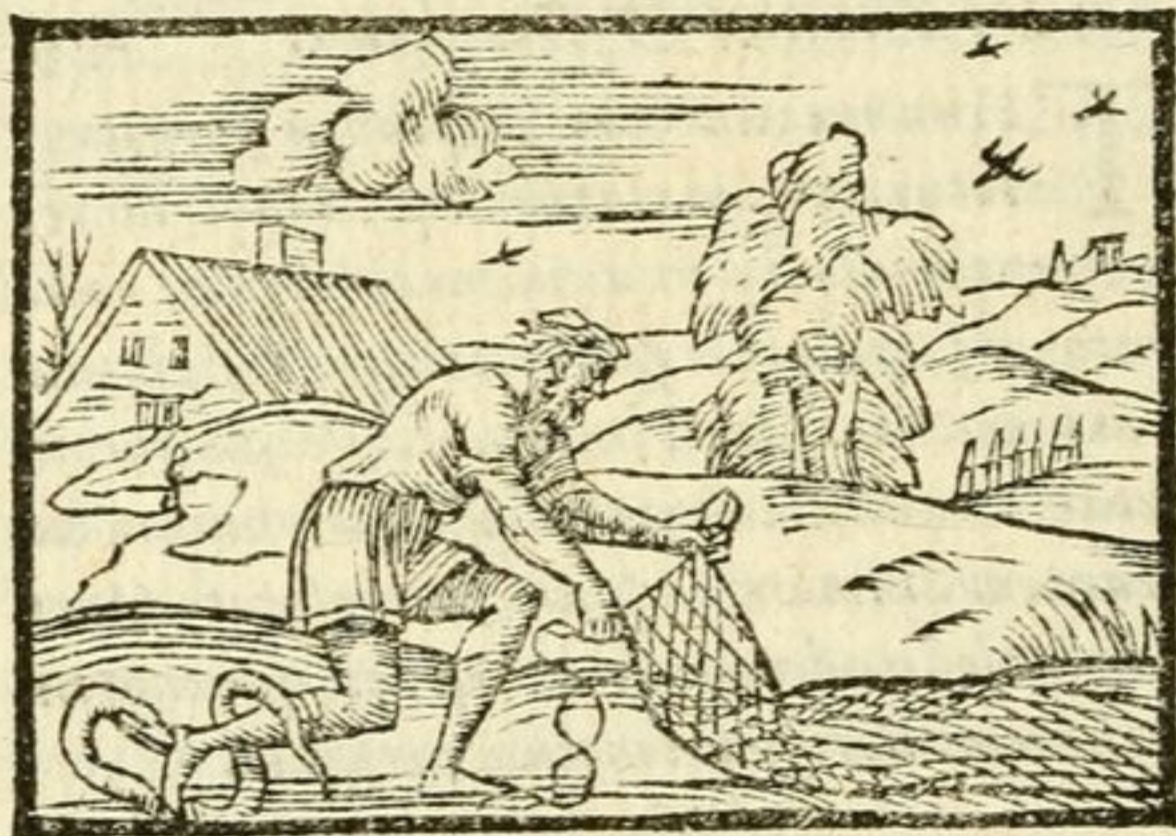
Et clysterijs vsus fuisset, eum mori non contigisset. Ex his qui aderant, quispiam medico haud infacetè ait, Heus medice, ista consilia cùm prodesse quibant, dicenda fuerunt, non nunc, cùm nihil valeant prodesse.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod vbi haud prodest consilium, id eo tempore dare, est sanè amicum deludere.

De Aucupe,

51



A Vceps aucupatum calamos vsusque retēdit, & cùm turdum canere arboris desuper ramum aspexit, vt eum caperet, calamos erexit. At inter ambulandum pede altero viperam calcavit, morsusq; ab ea, cùm iam iam obvenenum se deficere persensit: Heu me miserum ingemuit, qui dum alium capere festino, alter ad mortem me est aucupatus.

Fab

Fabula significat, quod quæ contra alios
facere nitimur, ea per sæpe ab alio ipsi
patimur.

De Castore.

52



Castor est animal quadrupes qui in palu-
dibus se nutrit, eius testes varijs medellis
vtilis esse dicuntur. Itaque cum quispiam eum sequitur,
sua persecutionis causam non ignorans, ac pe-
dum velocitati fidens, quantum potest, fugit,
usquequo ad locum ne videatur, saluus deue-
niat, atque ibi testes exidens, in venatores, cum
sibi appropinquant, projicit. Et isto pacto a ve-
natoribus se eripit. Adfabulatio.

Fabula significat, quod sapiens ut a pe-
riculis se eripiat, nihil intentatum deserit.

De Pueri oves pascente.

53

Pver quidam cum oves eminentiori in loco
depasceret, sapius clamabat, Heus oves
lupis

lupis mihi succurrite. Qui circum aderant cultores agrorum, cultum omittentes, ac illi occurrentes, atque nihil esse comperiente, ad opera sua redeunt. Cùm pluries puer id loci causa se-



cisset, ecce cùm lupus pro certo adesset, puer ut sibi succurratur serio clamat. Agricola id veris non esse putantes, cùm minimè occurrerent, Lupus oves facile perdidit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui cognoscitur mètiri, ei veritas postea nō creditur.

De Coruo & Vulpe.

54

Coruus cùm carniū frustum rapuisset, arborem quandam super sedit: vulpes eum suspiciens, atque carnes sibi cupiens, illū arte aggreditur. Stans igitur sub arbore, coruum laudare occipit, aiens. O quàm magna avis est

hæc

hac, quàm speciosa, quàm venatrix, quàm formosa, hanc decuit esse aviũ regẽ. Nã omnia regia super alias sibi sunt aves, si modò vocẽ haberet. His laudibus coruus inflatus, & dicitur haud valens pati vltterius, dum magna voce crocizat, carnes humi decidũt. Illas, cum vulpes rapuisset, conuersa inquit ad coruum, Heus corue, omnia decora tenes, modo mente haud cares.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui adulatoribus nimium credunt, hi, quæ non putant in aduersa sæpius incidunt.

De Cane & Lupo.

55

CANIS cum ante aulam dormiret, Lupus superueniens eum statim cepit: & cum ipsum occidere vellet, canis ne eum occideret, rogavit inquiens, Here mi lupe, nunc me occidere noli, nam vt vides, tenuis sum, gracilis & macilentus. Sed Herus meus nuptias in proximo facturus est, vbi si parum me expectas, ego optare manducans, atque pinguior factus, ero tibi utilior. Lupus his verbis fidem habens, canem dimisit. Paucos post dies lupus accedens, eum canem domi dormientem reperit, stans ante aulam canem rogat, vt sibi promissa prestet. Ei canis haud rustice inquit. Heus lupe, si ante aulam decatero me reperis, aut amplius nuptias expectes.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd sapiens cùm periculum vitat, ab illo postea continè cauet.

De Coruo egrotante.

56



Corvus cùm egrotaret, matrem rogauit, vt sua pro sanitate Deos precaretur, inquiēs, Mater, noli plorare, sed Deos potius precare, vt sanitatem mihi restituant. Et mater, scitè respondit, Quem Deorum tibi fore propitium putas? cùm nullus sit, è cuius aris sacra non rapueris.

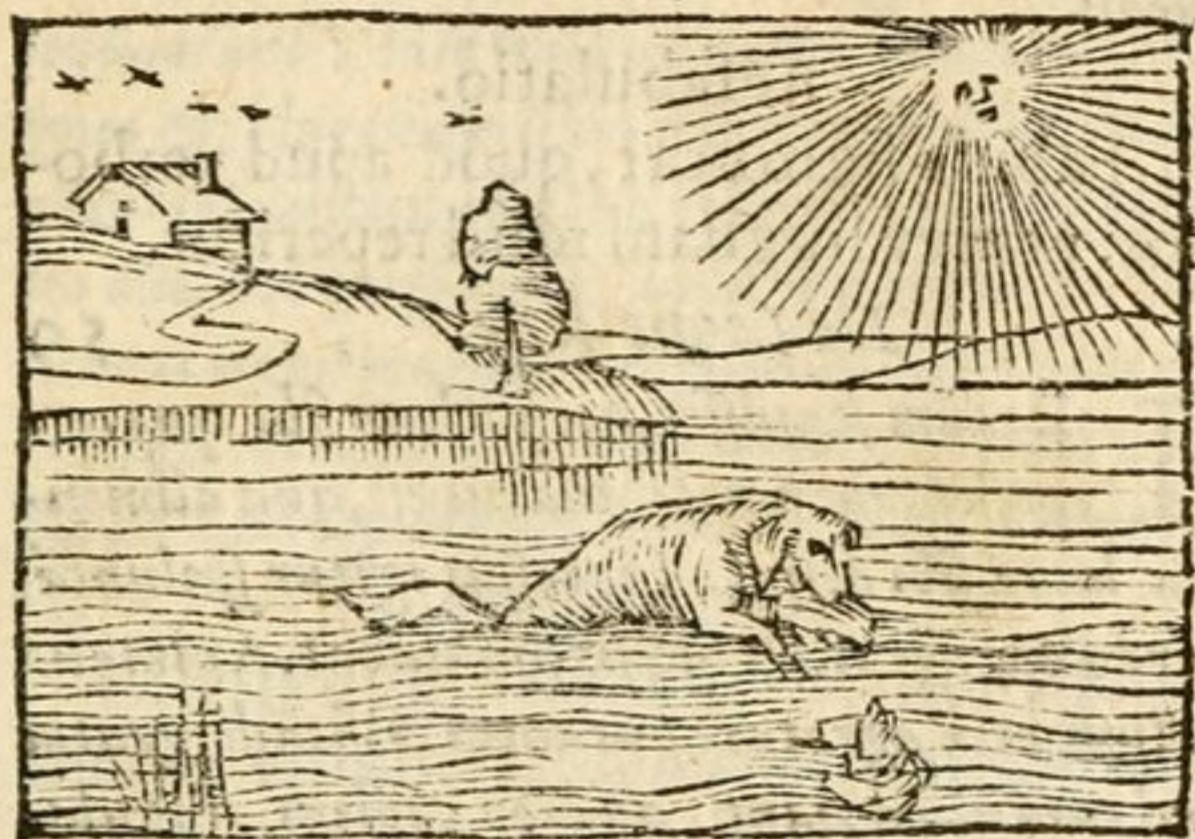
Adfabulatio.

Fabula significat, quod qui in prosperitate quemuis offendit, in aduersis amicum sibi reperit neminem.

De cœ

De Cane carnes portante.

57



Canis ore ferens carnes, ac flumen transiēs,
 Cùm sub aqua umbram prospexit, putauit
 alium esse canem, qui plus carnum deferret.
 Itaque quas ipse ferebat, eas carnes sub aquas
 ire dimisit, & vt umbram caperet, se mouit,
 sed carnes & umbram, quæ sanè nihil erant:
 simul perdidit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd cupiditate plus
 semper habendi, quæ tenemus, ea sæpe-
 numero perdimus.

De Leone & Rana.

58

Leo cùm ranam magniloquacem audi-
 ret, putans aliquod magnum animal
 esse, se retrouertit: parùmque stans, ranam è
 stagno exeuntem videt. Quam indignabun-
 dus statim pedibus calcauit, aiens. Nullum

amplius vt te perspiciat animal clamore mouebis.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd apud verbosos: præter linguam nihil reperitur.

De Leone sene.

59

LEO cùm senuisset, nec victum sibi quærere posset, viam machinatus est, qua alimenta haud sibi desint. Ingressus igitur speluncã, grauiter agrotare iacens simulabat. Animalia illum verè agrotare putantia, visitãdi gratia ad eum accedebant, quæ leo capiens singulatim manducabat. Cùm multa animalia iam occidisset, vulpes leonis cognita arte, aditum spelunca accedens, leonem quo valeat pacto, exterius stans rogat, et leo blandè respondens ait: *Vulpes filia, cur non introgredere ad me? & vulpes non illepide ait, Quoniã heremi, animalium ingredientium perplura equidem vestigia cerno, sed egredientium vestigia nulla.*

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homo prudēs, quia pericula imminētia prouidet, ille facile deuitat.

De Leone & Tauro.

60

LEO ingentem taurum per insidias sequēs, cùm probè accessit, eum vocauit ad cenam inquiring, *Amice ouem occidi: hodie mecũ, si placeat*

et, cœnabis. Taurus leoni morem gerens, vt discubuerunt, cùm multos lebetes, nec non magnos & plureis obeliscos paratos conspiceret, et ouem ibi nullam adesse, è vestigio abiit. Quem leo abeuntē perspiciens, cur abiret rogauit. Ei taurus haud inurbanè respondit, Non de nihilo equidem abeo, cum instrumenta non ad ouē sed ad taurum coquendū videam esse parata.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homines prudenteis minimè latent improborū artes.

De Leone, Asino, & Vulpe. 61



Leo, asinus, & vulpes conflata inter se societate venatum exeunt. Cumq; multam prædam cepissent, leo asino mandat vt prædam diuidat. Asinus cùm eam in treis partes æquales esset partitus optionem capiēdi socijs dedit. Quam partitionem leo indignè ferens, ac den-

ribus frendens, à diuisione deposuit eam, mandauitq; vulpi, vt prædam ipsa partiretur. At vulpes illas treis partes in vnum colligens, ac præda nihil sibi seorsum relinquens, leoni omnia tradidit. Tunc leo vulpi ait, quis te partiri edocuit? Inquit ex tempore vulpes: A sini periculum id me facere instruxit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod aliorum pericula homines faciunt cautiore.

*De Leone cuiusdam Rustici,
filiam amante.*

62

LEo cuiusdam Rustici filiam amabat. Illam cum habere cuperet, patrem virginis rogauit, vt sibi nubere ipsam assentiret. Ei rusticus ait, Nullo pacto se assensurum, quod filia bestiae nubat. Cum illum leo toruè aspiceret, ac dentibus frenderet, rusticus mutato consilio ait, se cupere ei filiam nubere, modo dentes & vngulas prius cadat euellatque, quoniam virgo illis rebus longè terretur. Leo id postquam præ nimio amore fecit, rusticum adiens, filiam sibi dari postulat. At rusticus leonem cum vngulis & dentibus perspicit inertem, arrepto fuste illum frequens pulsando persequitur.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod qui inimicis se committit, de facili perit.

De lea

De Leona & Vulpe.

63

Leona cū à vulpe saepius exprobraretur,
quòd quolibet partu vnum duntaxat pa-
reret catulum, ait, Vnum sanè, at pol leonem.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd pulchritudo
haud inopia rerū, sed in virtute cōsistit.

De Lupo & Grue.

64



Lvpus in gutture osse retento cūm longe
cruciaretur, grui pretium obtulit, si illud
è gutture extraheret. Grus rostro cūm os è gut-
ture extraxit, pretium sibi promissum expo-
stulat. Ei lupo furridens, simulq; dētes acuens
Satis pretij tibi esse debet, quòd ex lupi ore ca-
put sine laesione eduxeris.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod apud impro-

bos gratitudo non parua haberur, si pro obsequio quis detrimentum nō recipit.

De Lupo & Agno.

65



Lupus cūm agnum inuenisset errantem, leum non cepit fortissima manu, sed causam quæsiuit, quo iure vel iniuria eum conederet. Igitur agno verba huiusmodi fecit, Tu mihi abunde iam diu intulisti iniurias. Agnus gemendo ait, Quomodo id fieri potuit, cūm nuperrime venerim ad lucem? Lupus denuo ait, Agrum mihi pascendo deuastasti. Agnus inquit ei, Cūm dentibus etiam caream, id facere nequiui. Lupus rursus ait, Ex meo quoq; fonte bibisti. Et inquit agnus, Quo pacto id fieri potuit, cūm aquam ex atate nōdum biberim, sed lac matris cibus & potus adhuc mihi sit? Lupus demū ira concitus ait, Licet tua soluere

neq

nequeã argumenta, cenare tamen opipare in-
tendo, agnumq; cepit, ac illum manducavit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, apud impro-
bos ratio & veritas locum haud habent.

*De duobus Gallis inter se
certantibus.*



Dvo galli inter se ruri certabant: qui gal-
linarum prior dux erat, cum ab altero
superatus esset, præ verecundia se abscondit.
Alter verò victoria elatus, domus tectum sta-
tim superuolans, vehementi alarū plausu can-
tisque significat se rivalem suum pugnando
superasse, & de adversario ferre trophæum.
Dum hac & huiusmodi iactabundus voce cro-
cizat, ecce aquila cibi indiga ex alto deno-
lans

lans, gallū vnguibus rapit, ac pullis suis in alimoniam contulit. Quam rem, qui victus fuerat gallus, prospiciens, ceu ex hoste triumphās, in publicum venit, ac solus gallinis liberè ponitur.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui prosperis nimium fudit, in aduersa sepius præcep̃s incidit.

De Vate quodam.

67



FOro vr̃bis medio, quidam vates cuius sortem aperibat futuram. Quem ob rem magna hominum frequentia stipatus, dum vni & alteri suam aperit sortem, ei nunciatur, res suas furtim domo esse ablatas. Quo audito, domum curriculo dum abit, quidam ei obuiam factus, ridicule ait, Cur alios quid esset futurum monebas, qui tuæ sortis nescius fuisti?

Adfa

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homines nequã corrigunt alios, & sua crimina scire se negligunt.

De Formica & Columba. 68

Formica sitiens in fontem descēdit: ubi dū bibere vult, in aquam cecidit. Columba quædam arborem fonti imminentem super sedēs, cūm formicam aquis obrui conspiceret, ramulum ex arbore rostro continuo frangit, & sine mora deicit in fontem. Ad quem formica se applicans, ex aquis intutum se recepit. Obiter auceps quidam aduenit, & vt columbam venetur, calamos erigit. Formica id percipiens, pedem alterum morordit aucupi. Eo dolore auceps concitus, calamos dimittit. Quorum strepitu columba territa ex arbore aufugiēs, vitæ periculum euasit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd cūm bruta in beneficos grata sint, eò magis esse debent, qui participes sunt rationis.

De Vitulo & Cerva. 69

Vitulus cervæ aliquãdo ait, cūm magnitudine sis maior canibus, & pedum celeritate cursu velocior, & ad pugnam longe cornibus munitior, cuius rei gratia mater tantopere canes reformidas? Ei cerua inquit surridens

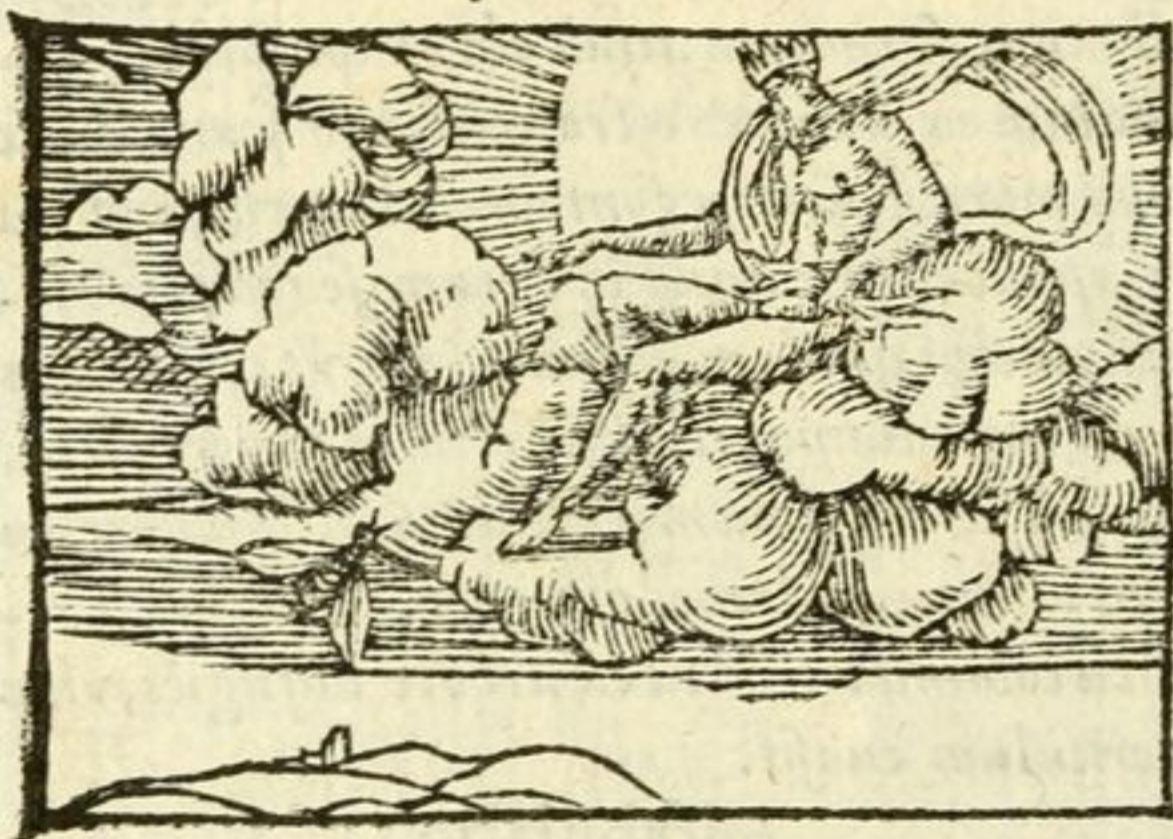
dens, Quoniam fili licet quæ dicis, omnia possideam, canum latratum ferre non possum, sed præ timore fugam statim arripio.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui natura timidi sunt, apud eos vt audeant, nulla valet hortatio.

De Ape & Ioue.

70



A Pes, quæ ceræ mater existit, quondam accedens, vt dijs sacra faceret, Ioui donum obtulit mellis. Qua oblatione Iupiter latus, iussit sibi concedi, quicquid ipsa præcaretur. Apes igitur rogans, ait, Illustrissime Deus Deorum, ancillæ tuæ concedere velis, vt quicumque ad alueare pro rapiendo melle accesserit, is simul ac pupugero eum, continuò moriatur. Qua rogatione Iupiter diu ambiguus, quoniam genus mortalium longe amabat, demum api ait. Sa-

tis sit tibi, quòd quicūque alveare pro rapiēdo melle accesserit, si eum pupugeris, & in pñctura stimulum dimiseris, continuo ipsa moriaris, tibi que vita sit ipse stimulus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd inimicis, quādoque mala precamur, quæ in nos sæpius vertuntur.

De Musca.

71

M*usca quæ in ollā carniūm deciderat, cūm se in brodio suffocari sensit, secū ipsa ait, Ecce tantūm bibit, tantum comedi: tantum melani, quòd iure satura mori possum.*

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd prudentis est id potenti animo fere, quod vitari minime potest.

De Adolescēte quodā & hirūdine.

72

A*dolescens luxuriosus cūm bona patris cōsumpsisset, solaq; vestis ei remansisset, visa ante tempus hirundine, æstatē iam adesse existimans, ipsam quoque vendidit vestem. Sed hyeme denuo orta, cūm immenso cruciaretur frigore, visa rursus hirundine, quæ & ipsa frigore obibat, ait, O pessima avis, quæ me & te pariter perdidisti.*

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd quæ suo tēpore
non

non fiunt, ea diu stare inqueunt.

De Aegroto & Medico. 73.

AEger à medico rogatus, quo pacto se habuisset, Plus quàm esset opus, seque sudasse, respondit. Id bonum fuisse medicus, ait. Secundo rogatus ab eodem quomodo se haberet: inquit, egrotus, vehementi frigore fuisse comprehensum. Id ad salutem fore medicus quoque ait. Tertio ab eodem rogatus, quo pacto se habuisset, inquit egrotus, Cum difficultate digerere potuisse. Rursum medicus ait, id ad salutem optimũ fuisse. Deinde ex domesticis, cũ quidã egrotum interrogaret, quomodo valeret: illi eger ait, Signa ad salutem, vt medicus ait, per plura & optima sunt, illis tamen despero signis.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui ad voluptatem loquuntur, illis aures præstare quis non debet.

De Lignatore quodam. 74.

Lignator quidam dum iuxta flumen Deo Mercurio dicatũ ligna cæderet, securus casu decidit in flumen. Multo igitur mærore comprehensus, iuxta fluminis ripam gemens consedebat. Mercurius misericordia motus lignario apparuit, huiusq; fletus causam rogauit: quã simul ac didicit, securim aureã deferens, vtrum quã perdididerat illa esset rogauit. At eã pau-

per suã esse negavit. Secundo Mercurius alterã detulit argenteã, Quã cū pauper ille suã quoq; esse denegaret, postremo Mercurius ligneã sustulit. Illã esse, cū pauper assentiret, Mercurius cognoscens illum esse hominẽ verũ iustũq;, omne sibi dono dedit. Accedēs igitur ad socios lignarius, quod sibi acciderat aperit. Unus ex socijs id experiri volens, cū ad flumẽ accessisset, securim in aquã deiecit: deinde flens in ripa cōsedit, Cuius Mercurius fletus causam doctus, securim auream afferens, si quam perdiderat illa esset, rogavit. Quam cū suam esse assereret, Mercurius cognita eius impudentia ac mendacio, nec aureã, nec suam quoque tradidit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd quanto Deus propitior est probis, eo improbis existit infestior.

De Asino & Ioue.

75

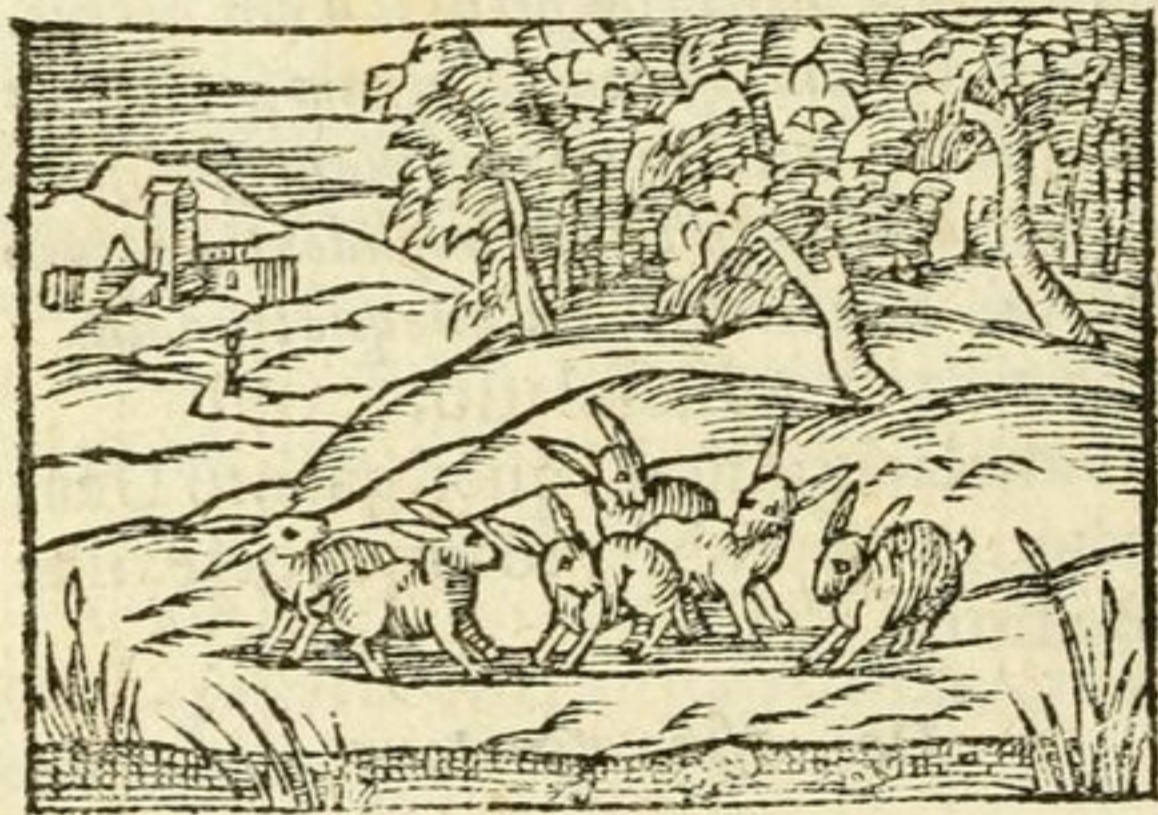
Asinus olitori cuidam seruiens, cū parũ comederet & multum laboraret, Iouem exoravit, vt alium dominum sibi mutaret. Itaque Iupiter mandat, vt figulo veneat. Apud quem asinus cū laboraret, in deportando lutum, lateres, tegulas & huiusmodi, secundo Iouẽ precatur vt alio deseruiat domino. Iupiter iterum mandat, vt Coriario venūdetur. Cui asinus multo cū labore et parca cibo ser-

uens, Heu me miserum, cum gemitu ait, qui dominos omittens meliores, ad deteriorē perueni, apud quem, vt video, corium meum etiam post mortem cruciabitur.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd priores dominos tūc serui desiderant, cūm deteriores experiuntur.

De Leporibus & Ranis. 76



Lepores in vnum simul conuenerunt, vbi cūm de miseria ipsorum innata dolerent gernerentq; , quòd vita eis, quàm cateris animalibus data esset miserior, quoniam homines, aquila & canes, ad mortē eos vsque persequerentur, decernunt melius sibi fore semel mori, quàm in vita tam misera diutius permanere. Hoc certo consilio, vt se in stagnum precipitēt, dum ocyus tendunt, rana quæ super stagni ri-

pa astabant, vt strepitum audiūt, in stagnum desiliunt, seque aquis sumergunt: quam rem qui lepus præibat cūm cōspicatur, reliquis ait, State, nā nobis sententia mutanda est. Quippe vt liquido videtis, animalia, quàm nos magis timida reperiuntur.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd cūm miser inferiorē aspicit, suam equius miseriam fert.

De Asino & Equo.

77



Asinus cum equum alimonia & ocio diligentia cura abūdare perspiceret, eum longè beatum esse commendabat, seque nimium infelicem dicebat, qui cum multum laboraret, ad saturitatem de paleis haud haberet. Cūm tempus belli aduenit, miles armatus equum ascēdit, ac cum medios decurrit in hostes, equus mucrone percussus, cadit humi prostratus.

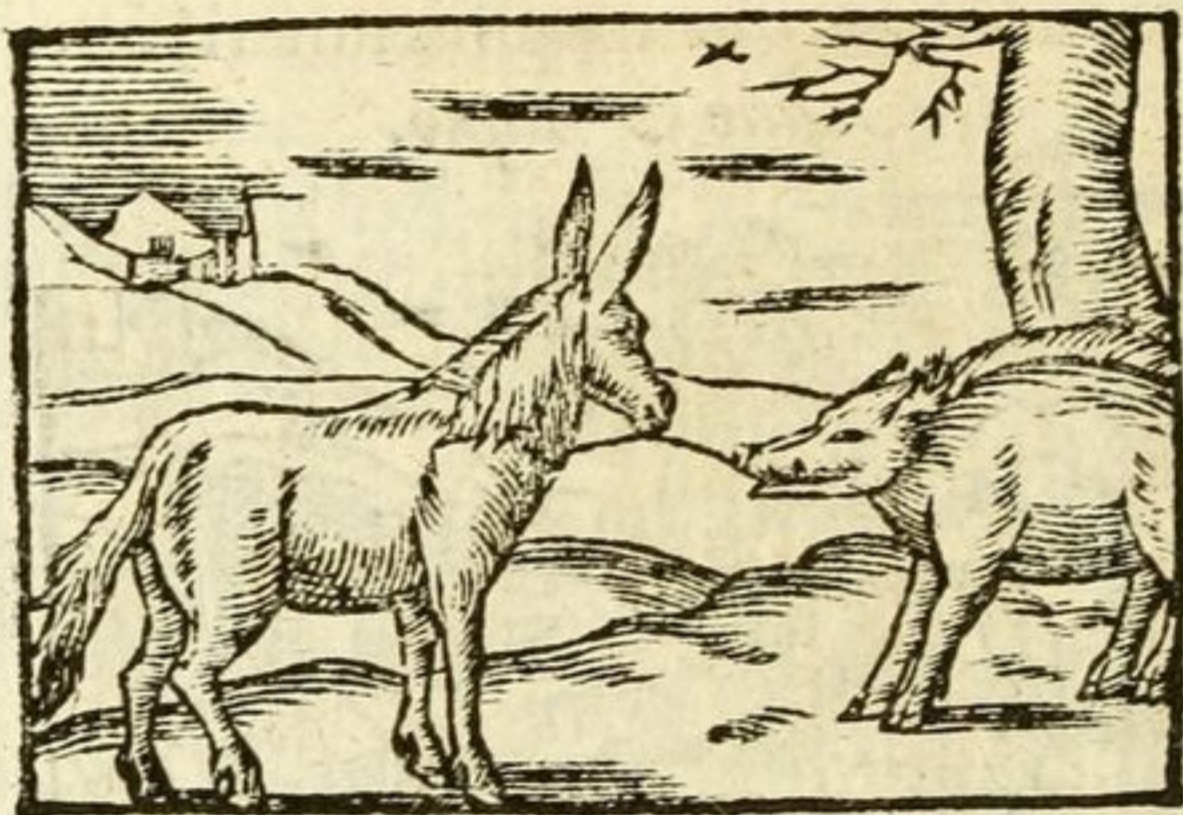
Quem asinus prospiciens, ingemuit, eîsque mō
fertus, sui animi sententiam mutauit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd cum paupertate, quæ mater est quietis, q̄s cōuenire debet potius, quã locupletiorib⁹ inuidere.

De Asino & Lupo.

78



Asinus quidam pede altero sentem calcauit, claudū, que factus, eîm lupum ad se venientem conspiceret, nec fugere possit, miserabili voce inquit, Heus lupo demorior equidem è dolore, sed ex quo opus est vt tibi & corui futurus sim cibus, obsecro quatenus tua benigneitate sentem è pede velis extrahere: vt munere tuo extremum sine dolore obeam diem. Dum sentem dentibus lupus euellit, asinus eum calce percussit. Lupus deinde traso, fronte ac dentibus

bus perfractis, Heus me miserum exclamat, iure hoc patior deplorando reiterat, qui cum essem coquus, medicus esse volui.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd quam quisque nouit, ea se excerceat arte.

De Muliere & Gallina.



M*ulier quadam gallinam habebat, quæ aurea continua oua pariebat, putans igitur totam intus auream esse, illam occidit. Sed cum alijs gallinis esse similem reperit, ubi diuitem se fore putauit, quem primo quæstum habebat, eum plus habendi cupiditate amisit.*

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd plus habendi cupiditate id sæpe perdimus, quod habemus in manibus, lucrum.

De Rana & Vulpe.

80

Rana in palude existens, ceteri animalibus clamando cum profiteretur se medicam esse, pharmacorumque peritam, ei vulpes venustissime ait, Qui alios curaueris, cum claudicantem curare te nescis?

Fabula significat, quod alios docere quod non potest id, quod haud didicerit.

De Serpente & Agricola.

81



Serpens ante agricolam cuiusdam domum latebras habens, cum ab agricolae filio esset percussus, tam acriter ipsum momordit, quod morsus ex illo puer repente obiit. Hac re cognita, magnus inter parietes gemitus oritur. Tum pater maerore concitus accepta securi, serpentem ut occideret, persequitur, vibransque securim, ut serpentem percuteret, extremum caudae

cauda eius cecidit, deinde volens pacē cum serpente conficere, accepta farina, aqua sale, & melle, ad reconciliandum inter se amicitiam vocat serpentem. Et serpens sub petra latens, sibilando ait, Frustra laboras bone vir, nam inter nos amicitia fore non potest: quippe dum me sine cauda aspexero, & tu tui filij sepulchrum, quieti animo esse nequibimus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd dum iniuriarum recens vel maxime extat memoria, odia tolli minime queunt.

De Gallina & Vulpe. 82

Vulpes gallinarum tugurium ingressa, cum gallinam nido agrotantem aspexit, eam rogavit quomodo valeret. Cui gallina promptè respondit. Meliusculè me haberem, si hinc abires soror.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd inimicorum præsentia, nimium est molesta.

De Viatore. 83

Viator quidam cum multam viam viasset, votum Mercurio vouit, quod si quid reperiret, eius rei mediū sibi offerret. Forte igitur adinuenit perā amygdalis dactylisque refertā, & cū putaret id esse argentū, peram capies amygdalarū nucleos & carnes dactylorū

ipse comedit. Deinde templum Mercurij ingressus, atque aram manibus tenens, verbis ridiculis inquit ad eum: votum Mercuri nunc persoluo tibi. Nam quas equidem res adinueni, earum tibi offero mediũ, ossa scilicet dactylorum ac testas amygdalarum.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homines avaritia deorum efficit contemptores.

De Leone & Homine.

84



LEO & homo cum semel simul viã viarēt, lac in ser viandũ se quisq; verbis cõmendaret, ecce lapidea occurrũt colũna, in qua erat incisum, quod homo suffocabat leonẽ, quã sepulturam homo leoni ostendẽs ait, Hic videre licet, quanto homines leonibus, ac feris omnibus prestantiores sint, ac robustiores. Et leo promptẽ respondens, inquit, Si apud leones essent

ceu apud homines, qui sculperere scirent, plures à leonibus homines, quàm ab hominibus leones suffocari scultos videres.

Fabula significat, quòd homines iacta bundi fingunt se fecisse, quæ facere nunquam tentarunt.

De Vulpe quadam. 85

Vulpes cum racemos vuarũ plenos iam, ac maturescentes prospiceret, cupida de illis manducare, omnem viam machinata est, quæ illos comprehendere posset. Sed cum omnẽ viam frustra tentasset, nec desiderio suo satisfacere quivisset, mœstitiã vertens in gaudium ait, Racemi illi adhuc nimium sunt acerbi.

Fabula significat, quòd prudentis est fingere se ea nolle, quæ consequi nõ posse cognoscit.

De Puerò & Scorpione. 86

Puer quidam ruri venabatur locustas, & cum scorpionẽ capere vellet, scorpio simplicitate eius cognita, ait ei, Heus puer, dege in pace, ac manum abstine, si nõ vis tutus perire.

Fabula significat, quod qui ad vtranq; partem cogitat, is quæ lequi & quæ vitare debeat, probe tenet.

De Venatore & Perdice. 87

Venator quidam cum quam ceperat perdicem occidere vlllet, perdix gemens huius

huiusmodi verba fecit ad eum, Heus perdicum auceps, si me missam feceris, ac vitam donaueris, alias per plures conducam tibi perdices. Ei auceps opposita respondit, nunc eo magis occidi dignam iudico, quod amicos per incidias perdere polliceris. Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui sibi charos perdere dolo quærit, is præceps in pericula incidit.

De Lepore & Testitudine.

88



TEstudo, cum eius pedes lepus derideret, surridens inquit ad eum, Si periculum in concursu fueris, quòd quàm tu velocior sim, liquidò cognosces. Cui lepus ait, Te profecto fugit, quid mei valeant pedes, sed iudicem eligamus, qui cursum & terminum nobis definiat. Igitur eligunt vulpem brutorum omnium sagacissimam, quæ ut locum & cursus terminum consti

constituit, testudo omni segnitie ac negligētia
semota, iter arripiens haud quieuit, donec ad
terminum peruenit. Lepus verò pedibus fidēs,
vbi paululum quieuit, somno excitatus, quan-
tum pedes valuerunt, ad terminum cucurrit,
ibiq; cū testudinem quiescentem reperit, se cū
rubore fatetur à testudine superatum.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd studio & dili-
gentia, non corporis viribus, res vel ma-
ximæ conficiuntur.

De salice & securi.

89



SEcuris cū salicem cederet, ex ea ipsa cuneos
fecit, quibus salicem facilius scinderet. Quā-
rem præsentiens salix gemens eiulānsque ait,
Non tantūm de securi queror, quæ hominum
manibus me scindit, quantum de cuneis, qui
funt

funt ex corpore meo.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd in aduersis nō veri amici, infestiores amicis, quàm inimicis sapius redduntur.

De Puerò quodam fure.

90

PVer quid in à ludo literario librum socio clam auferens, sua matri tradidit illum, quem mater cūm libenter accepisset nec filium castigasset, rursus puer alij vestem clam abstulit, atque matri quoque detulit, quam cū mater etiam libenter accepisset, puer castigatione carens, cūm plura in diem ac maiora crescentibus annis furaretur, demum publicè captus, ceu furti reus, per quaestores publicè damnatus est mortis. Sed cūm ad locū iustitiæ dūceretur, cūmque mater gemebunda sequeretur, impetrata venia vt matri ad aurem vnum, loqui verbum valeret, ad eam conuersus, atque os auri matris adherens, vti quippiam secreto diciturus, aurem dentibus sibi abscidit. Mater vero præ dolore exclamās, mala sibi imprecatur. Tunc qui eum ducebant, cūm supra modum criminarentur, non solūm furti, sed quòd tam impius fuerit in matrem. ille absque rubore inquit ad eos. Nemini vestrum sit mirum, quòd, aurem matris dentibus abscidi: Ipsa enim huius mee perditionis autor & causa est. Quippe

pe si me castigasset, cum ei librum detuli, quem socio è scolis primum clam abstuli omisis praetimore verborum furtis, ad hoc in presentia genus turpissimæ mortis non peruenissem.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod qui in delinquendo ab initio non castigatur, facinorosior in diem efficitur.

De Pastore & Mari. 91

Pastor quidam iuxta littus maris pecudes pasciens, cum mare ipsum semel placidum aspiceret, nauigandi studio captus, oues pro dactylis commutauit, quibus naui impositis, cum aliud iam nauigaret, & tempestate sine spe salutis fluctuaret, quæ in naui, sunt ea omnia percipit, atque in portum se recepit. Venuo cum oues pasceret, ac rursus mare tamen tranquillum videret, suo consocio ipsam maris tranquillitatem commendati ridiculè ait, Mare iterum dactylos cupit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod usus & peritia nos reddunt, in periculis cautiores.

De Punica & malo arboribus. 92

Punica, & malus arbores, de pulchritudine contendebant, cum diu inter se varijs, & acerbis contentionibus certassent, rubus ex proxima sepe huiusmodi contentiones accipiens, accessit ad eas, atque inquit, Satis

iam satis certatum inter vos est, quiescite ad modum, & contentionibus finem imponite.

Ad fabulatio.

Fabula significat, quòd minores maiorum lites sæpenumero componunt.

De Talpa & Matre. 93

TAlpa cæcum natura animal est. Hæc aliquando matri ait: Ingentem sentio odorem. Parum post rursus ait: Excelsam aspicio fornacem. Tertio item ait: Malleorum sonitus audio fabriles, Et mater comiter ait, Heus filia, tu uti percipis, non solum oculis, sed naso & auribus orba existis.

Ad fabulatio.

Fabula significat, quòd homines iactabundi cum magna profitentur, tunc vel maxime in minimis redarguuntur.

De Vespiis, Perdices & Agricola. 94

Vespa semel, & perdices siti concitæ, cum simul conuenissent, ad rusticum quendam tendunt potum ab eo potentes, atque pollicentes, quòd sibi pro aqua largas referrēt gratias, Quippe perdices vineam se ei fodere promittunt, quòd plenos vites producant racemos. Vespa verò se vineam circummeūdo custodire, ac fures inde amouere large offerunt. Quibus agricola inquit, Duos habeo boues, qui cum nihil
pro

*promittant, eandem hanc operam nihil minus
præstant. Itaque satius est mihi illis, quam vo-
bis aquam exhibere.*

Adfabulatio.

*Fabula significat, non esse illis subue-
niendum, qui nauci & inutiles sunt.*

De Ioue.

95



*C*um Iupiter nuptias celebraret, cuncta ani-
malia sibi munera obtulerunt, quæque pro-
viribus suis. Verum enim serpens rosam legit,
illamque ore tenens Ioui obtulit. At Iupiter
ut eum aspexit, palam inquit, Ab omnibus do-
na libenter equidem accipio verum à serpente
id haud quaquam facio.

Adfabulatio.

*Fabula significat, quòd improborum
munera non esse sine dolis, quiuis pru-
dens sibi persuadere debet.*

De Sâ

De Simia.

96

Simia duos catulos parere fertur, quorum ad unum duntaxat afficitur, & ex affectu illi diligentissimè nutrit: Alterum vero odit negligitq; contigit autè quod qui in delitijs habebatur, à simia in somnis fuit suffocatus. Quà obrem qui neglectus erat, ad perfectã usque aetatem ceu matris delitijs fuit educatus.

Fabula significat, quòd hominum prudentiam fortuna proculdubio superat.

De Pulice.

97

Pvlex cū quēdã morfu aliquãdo stimulasset captusq; rogaretur, quisnã esset qui mēbra sibi depasceret, ait, se ex eo animalium genere esse, quibus à natura datū esset, vt eo parva vitã vivat, nec eū occidere velit, cū multū malum facere ipse sibi nequeat. At homo ille surridēs, inquit ad eum. Eo magis meis necaberis manibus: quoniã nec multū, nec parū abs re quempiam ladere licet.

Fabula significat, quòd malorum, licet parum, vel multū delinquant, misereri haud oportet.

De Pulice & Homine.

98

Pvlex suo solito more saltans, super hominis pede resedit, illūmq; morfu acriter pupugit. Qua punitione homo ille graviter concitatus pulicem cepit, ac unguibus obiūdere voluit. Sed pullex manibus exiliens mortē vitavit. Tū

homo

*Homo exclamans ait : O Hercules malorū ex-
 tinctor, ecquid mihi in hunc opprimendū prae-
 sens non fuisti? Adfabulatio.*

*Fabula significat, quòd non in mini-
 mis sed magnis arduisque rebus, à Dijs
 auxilium quis implorare debet.*

De Formicis & Cicada.

99



HYemis erat mediū, cum formicæ sparsim
 triticū apricabāt. Quod cicada aspiciēs,
 cum inedia conficeretur accessit ad eas, ac triti-
 cum pro alimonia, vt sibi concederent, orauit.
 Et cum formicæ eam rogarent quidnā astate
 fecerit non segnis, & ociosa eo tempore stete-
 rit, illis cicada ait, Neque segnis aut ociosa ste-
 si, sed cantu cecini, quo laborem via vian-
 tibus leuabam. Quare audita, formicæ surri-
 dētes inquiunt: Si astate cecinisti, vt viantes
 delectares nunc salta, ne frigore conficiaris.

Fab

Fabula significat, quòd qui, quæ faciē
da sunt suo tempore non fecit, is in an-
gustias quando non putat incidit.

De Viro & Vxoribus. 100



TEmpus erat veris, quo quidam in deli-
tijs educatus cum nec iuuenis nec senex
esset (semicanus enim erat capillos) duas simul
duxit uxores, vnam quidē natu grādē, alterā
verò iuniozem. Cum omnes eandem habitaret
domū, vxor anus vt virum in amorē suū totū
pelliceret, quotidie viro caput pertractans, ni-
gros sibi euellebat capillos. Postremò ita illū de-
pilarunt, quòd caluum atque ridiculum, non si-
ne summo opprobrio, virum reddiderunt.

Fabula significat, quòd nulla melior sa-
lus senibus existit, quàm fœminis carere
et maxime iunioribus nisi penitus obruā
se velint.

A P O L O G I E X C H I

L I A D I B V S A D A G I O

rum Erasmi desumpti, ad com-
munem puerorum
fructum.*De Vulpecula & Pardale.*

Vm aliquando Pardalis vul-
pem præ se contemneret, quod
ipsa pellem haberet omnigenis
colorum maculis variegatã, res-
pondit vulpes sibi id decoris, in
animo esse, quod illi esset incute.

Adfabulatio.

Neq; verò paulo satius est ingenio præ-
ditum, esse vafro, quàm cute versicolore.

De Vulpe & Fele.

CVm aliquando vulpes in colloquio, quod
illi erat cum fele iactaret sibi varias esse
technas, adeò vt vel peram haberet dolis refer-
tam: Feles autem responderet sibi vnicam dum-
taxat artem esse, cui fideret, si quid esset discrimi-
nis. Interconfabulandum repente canum ac-
currentium tumultus auditur, ibi feles in ar-
borem altissimam subsiliit, cum vulpes interim
à canum agmine circumcincta, capitur.

Innuit fabula præstabilius esse nonnunquam vnicum consilium, modo id sit verum & efficax, quam plureis doctis, consiliaque friuola.

De Rege & Simijs.

Rex quidam Aegyptius aliquod simias instituit, vt saltandi rationem perdiscerent: vt enim nullū animal ad figuram hominis propius accedit, ita nec aliud actus humanos aut melius, aut libentius imitatur. Artem itaque saltandi, protinus edocta saltare cœperunt, insignibus induta purpureis, ac personata, Multoq; iam tempore maiorem in modū placebat spectaculū, donec è spectatoribus facetus quispiam, nuces, quas clanculum in sinu gestabat, in medium abiicit, ibi statim simia, simulatq; nuces vidissent, oblita chorea, id esse cœperunt, quod antea fuerant, ac repente è saltatricibus in simias redierunt. Contritisque personis, dilaceratis vestibus, pro nucibus inter se depugnabant, non sine maximo spectatorum risu.

Adfabulatio.

Admonet hæc fabula, fortunæ ornamenta non mutare hominis ingenium.

De Asino & Viatoribus.

Duo quidam, cum in desertis locis asinum quempiam fortè fortuna nacti essent contendere inter se cœperunt, vter eorum, vti
sumo

suum domum abduceret. Nam utrique pariter à fortuna videbatur obiectus. Hac interim de re illis inuicem altercantibus, asinus sese subduxit, ac neuter eo potitus est.

Adfabulatio.

Quidam à præsentiis cōmodis, quibus ob inscitiam uti nesciunt, exidunt.

De Piscatoribus.

Piscatores aliquod, iactoreti, testudines eduxerunt: eas cum essent inter sese partitæ, neque sufficerent omnibus comedendis. Mercurium forte accedentem inuitarunt ad canuiuium. At is intilligens se neutiquam humanitatis gratia vocari, sed ut eos fastidito cibo subleuaret, recusauit, iussitque ut ipsi suas testudines ederent, quas cepissent.

Adfabulatio.

Nonnulli posteaquam incōsultè quippiam adorti sunt, aliorum implorant auxilium, quos suo negotio admisceant.

De Asino.

A pud Cumanos asinus quisspiam perat asus seruitutem, abrupto loro in syluam aufugerat, illic fortè repertum leonis exuiuium corpori applicabat suo, atque ita pro leone sese gerebat, homines pariter, ac feras voce caudaque territans. Nam Cumanos

leonem ignorant. Ad hunc igitur modum regnabat aliquandiu personatus hic asinus, pro leone, immani habitus ac formidatus, donec hospes quispia Cumas profectus, qui saepenumero viderat & leonem & asinum, atque ob id non erat difficile dignoscere, aurium prominentium indicio, neque non alijs quibusdam coniecturis asinum esse deprehendit, ac probe fustigatum reduxit, dominoq; cognoscenti reddidit. Interim autem risum non mediocrem concitabat omnibus Cumanis asinus iam agnitus, quos dudum creditus leo, metu propemodum examinaverat.

Adfabulatio.

Haud facile tegimus vitia, quae a puero nobiscum adoleuerunt.

De Scarabeo & Aquila.

Scarabeus aliquando spretus ab aquila, coepit de vindicta quoquo pacto sumenda cogitare. Peruestigavit ubi nam aquila nidum collocasset, adrepsit scarabeus, & ova simili dolo deiecit. Aquila cum saepius domicilium commutasset, neque quicquam proficeret, Iouem patronum adiit, exponit calamitatem suam. Is iubet ut suo ingremio ponat ova, vel istic intuto futura, & huc per vestis lacinias, sinusq; prorepsit pertinax scarabeus, haud quaquam sentiente Ioue. Deinde ubi videt ova commo-

seri Iupiter, neque satis animaduertit, territus rei nouitate, excusso gremio in terram deiecit.

Adfabulatio.

Monet hæc fabula, neminem quantumuis pusillum contemnendum esse.

De Simijs & Pardale.

IN Maurisia simiarum ingens copia. Pardalis autem animal est natura simijs infestissimum, quas tamen viribus assequi non potest, nimirum illis in summas arbores subuolantibus. His itaque dolis in eas utitur. Sternit se supinam sub ramis, ac porrectis cruribus emorbum fingit sese. Gaudent eo spectaculo simiæ confidentes in arbore, deinde ubi iam mortuam arbitrantur, vnã aliquam emittunt exploraturam, nunc vere mortuus hostis. Illa cautim ac pedetentim accedens ubi nullum vitæ videt argumentum, Pardale nimirum modis omnibus cadauer immittante, demum audet etiam conscendere. Quod simul ac reliquæ simiæ conspexerunt, iam deposito omni metu descendunt, & Pardalim omnia ferentem circumsultant. Postremò cõculcãt insultantes ludibrij causa, donec sentientes illas iam saltando defatigatas, de repente reuiuiscens, aliam dentibus, aliam unguibus corripit, dilaniat ac deuorat.

Adfabulatio.

Hostem simulantem vires deficere,
summoperè fugiendum esse.

*De Satyro & Rustico Aniani fabu-
la. Erasmo quoque interprete.*

Satyrus quidã cum vehementer algeret, hy-
berno gelu supra modum seuiente, à rustico
quodam iuductus est in hospitium. Admira-
tur autem cur homo inflaret in manus ori ad-
motas, rogauit cur ita faceret, is respondit, ve
frigidas manus halitus tepore calefaceret. Dein
de vbi extructo foco, apposita mensa in pul-
terem feruidam rursus inflaret, magis etiam admi-
ratus sciscitatus est, quid hoc sibi vellet. Vt pul-
terem, inquit ille, nimium feruentem, halitu re-
frigerem. Tum Satyrus surgens à mensa, Quid
ego audio, inquit? Tum eodem ex ore pariter et
calidum & frigidum efflas? Valebis: neque e-
nim mihi ratio est cum eiusmodi homine comu-
ne habere hospitium.

Adfabulatio.

Notantur bilingues, qui eundem mo-
dò laudant, modò vituperant.

Is qui emēdandis his fabulis præfectus
fuit sequētes Apologos ex varijs & his
optimis authoribus collegit, vt à pueris
quoq; legerētur, quibus nūquã est bene

Instructa, atque copiosa bibliotheca.

*Fabula ex Lamia Politiani
desumpta.*

AVes olim propè uniuersa, noctuam adie-
runt: rogaruntq; eam, ne posthac in adium
cauis nidificaret, sed in arborum potius ramis,
atque inter frondes: ibi enim vernari suauius.
Quin eidem quercum modo enatam pusillam,
tenellamq; adhuc ostendebant, in qua scilicet
moliter (vt aiebant) & sidere ipsa aliquando
noctua, & suum sibi construerè nidum posset.
At illa facturam se negauit: Quin inuicem
consilium dedit his, ne arbuscula illi se crederet:
laturam enim quandoque esse viscum, pestens
videlicet auium. Contempserè illa (vt sunt le-
ue genus, & volaticum) sapientis vnus ne-
gluxit consilium. Iam quercus adoleuerat, iam
patula, iam frondosa erat. Ecce iti aues illæ
omnes gregatim ramis inuelitant, lasciuunt,
subsultant, colludunt, cantillat. Interea quer-
eas ea viscum protulerat, atque id homines a-
nimaduenterant: implicitæ ergo repente ibi o-
mnes pariter misellæ, ac frustra eas sera pœnitē-
tia subijt, quòd salubrè illud cōsilium spetuis-
sent. Atque hoc esse aiunt, cur nunc aues o-
mnes, vbi noctuam viderint, frequentes eam
quasi salutant, deducunt, sectantur, circun-

fidunt, circumuolitant. Etenim cōsiliū illius memores, admirantur eam nunc ut sapientē, stipantq; densa caterua, ut uidelicet ab ea sapere aliquando discant. Sed opinor frustra imo uerò etiam interdum cum magno ipsarum malo. Nam veteres illa noctua reuera sapiētes erāt: nunc multa noctuæ sunt, quæ noctuarum quidem plumas habent, & oculos, & rostrum, sapientiam uerò non habent.

Adfabulatio.

Bene monētis consilia ne spernas, hæc fabula docet.

A P O L O G V S E X S E C V N D O L I B R O

Petri Criniti de honesta
disciplina desumptus.

Sata est olim cucurbita iuxta arborem pinum, quæ grandis admodum & ramis patulis extabat, cucurbita uerò cum multis pluuijs, atque cœli temperamento creuisset, lasciuire incipit, & ramulos audacius porrigere. Iam serpebat in pinum, iam surgere, iam ramos & frondes inuoluere audebat, ampliora folia, candenteis flores, prægrandia poma, & virentia ostentans. Itaque tanto fastu, atque insolētia intumuit, ut pinum arborem ausa sit aggredi,

Et

Et vides, inquit, vt te supero, vt amplis folijs, vt virore praesto. & iam iam ad cacumen profurgo? Tum pinus quae senili prudentia, & robore pollebat, nihil mirata est cucurbitae insolentis audaciam, sed ita ad eam respondit, Ego hic multas hyemes, calores, aestus, variasq; calamitates peruici, & adhuc integra consisto. Te ad primos rigores minus audacia habebis, cum & folia concident, & viror omnis aberit.

Adfabulatio.

Secūdis rebus non esse superbiendū.

FABELLA DE COR-

V O E T L V P I S, E X

Ioanne Antonio Campano
desumpta.

COruus lupos per ardua montium iuga comitatur, partem sibi praeda fieri postulat, qui eos secutus nullo tempore destituisset, sociusq; fuisset. Repulsus deinde à lupis, tãquã non eos, sed prædã cibũmque secutus, nec minus luporum si occideretur, quàm caterorum animalium, exta fuisset voraturus.

Adfabulatio.

Non quid agamus semper inspiciendū est, sed quo sumus animo, cum agimus.

Altera de partu terrae.

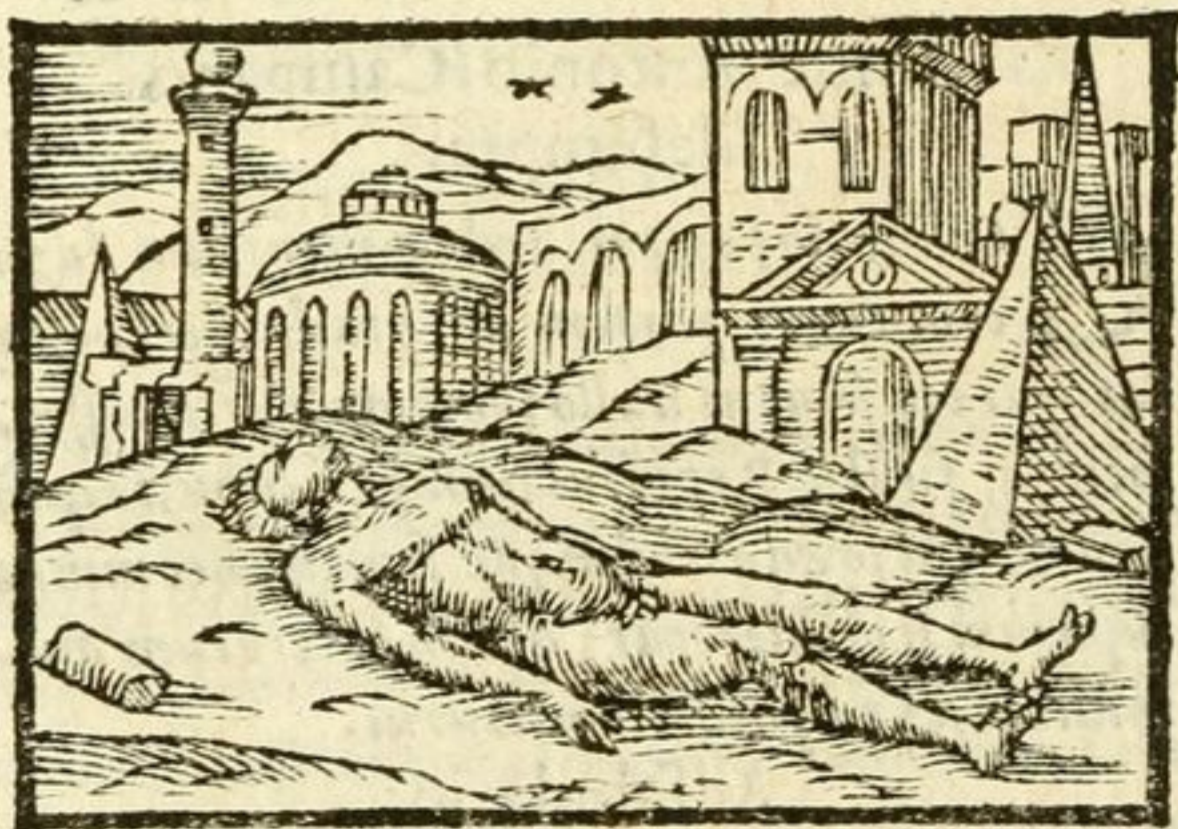
Ex eodem.

T Vrgida olim facta tellus, & mirum in
modū tumida, magnū aliquod partu-
ra videbatur. Accurrunt finitimi, stupēt agri-
cola, terræ partū inter spem, metūq; expectāt,
alij Typhoea illum centimanū. alij montes eru-
pturos putabant. Aperitur terra, prodijt mus,
& quod miraculo fore omnibus arbitran-
tur, in risum, atque iocum conuerterunt.

Ad fabulatio.

Non semper credendū promissis ma-
gnificis.

*Apologus de Membris & Ventre,
ex Plinio desumptus.*



H Vmani artus cū ventrem ociosum vi-
derent, ab eo discordarunt, & suum illi
ministerium negauerūt. Cum eo pacto, & ipse
quoque deficerent, intellexerunt ventrē cibos

accep

acceptos, per omnia membra diuidere, & cum eo in gratiam redierunt.

Adfabulatio.

Magnæ res discordia pereunt, concordia valent.

EX SECVNDO NOCTIVM

Atticarum Gellij, Apologus Aesopi

Phrygij memoratu non inutilis.

AEsopus ille è Phrygia fabulator, haud immeritò sapiens existimatus est, cum quæ utilia monitu, suasuq; erant, non seuerè, non imperiose præcepit & censuit, ut philosophis mos est: sed festiuos, delectabilesq; apologos commentus, res salubriter, ac prospicienter animaduersas, in mentes, animosq; hominum, cum audiendi quadam illecebra induxit, velut hæc eius fabula de auicula nidulo, lepidè atque iucundè præmonet, spem fiduciaq; rerû, quas efficere quis possit, haud vnquam in alio, sed in semetipso habendam. Auicula, inquit, est parua, nomen est cassita, habitat, nidulaturq; in segetibus, in sermè temporis, vt appetat messis, pullis iamiam plumantibus. Ea cassita, in sementes fertè cõcesserat tempestiuiores, propterea frumentis flauescantibus, pulli etiam tunc involucres erant. Cum igitur ipsa iret cibum pullis quasitum, monet eos, vt si quid ibi nouæ rei fieret dicereturve, animaduertent, idque vti sibi, vt redisset, nuntiarent, Domi-

nus postea segetum illarum, filium adoleſcentem vocat, & vidēsne, inquit, hac ematuruiſſe, & minus iam postulare? Idcirco die craſtino, vbi primū diluculabit, fac amicos adeas, & roges veniant, operamq; mutuam dent, & messem hanc vobis adiuent. Hæc ille vbi dixit, diſceſſit, atque vbi redit caſſita, pulli trepiduli circumſtrepere, orareq; matrem, vt ſtatim iam properet, atq; aliū in locum ſeſe aſportet, nam dominus, inquiunt, miſit, qui amicos rogaret, vti luce oriente veniāt, & metant. Mater iubet eos à metu ocioſos eſſe. Si enim dominus, inquit, messem ad amicos reiecit, craſtino ſeges non metetur, neque neceſſe eſt hodie vti vos auferam. Die igitur poſtero mater in pabulum volat, dominus quos rogauerat opperitur. Sol feruit, & fit nihil, & amici nulli erant. Tum ille ruruſum ad filium, amici iſti, inquit, magnam in partem ceſſatores ſunt, quiuſque potius imus, & cognatos, affines, viciniōſq; noſtros oramus, vt adſint cras tempori ad metendum? Itidem hoc pulli pauſa facti matri nunciant. Mater hortatur, vt tum quoq; ſine metu, ac ſine cura ſint: cognatos affineſque nullos ferme tam eſſe obſequibiles ait, vt ad laborem capieſſendum nihil cunctentur, & ſtatim dicto obediunt. Vos modò, inquit, aduertite, ſi modò quid denuo dicetur. Alia luce orta auis in paſſum proſecta eſt, cognati, & affines operam quam

quam

Quàm dare rogati sunt, supersedent. Ad postremum igitur dominus filio, Valeant, inquit, amici cum propinquis. Afferes prima luce falces duas, vnam egomet mihi, & tu tibi capies alteram, & frumentum nosmetipsi nostris manibus cras metemus. Id ubi ex pullis dixisse dominum mater audiuit, Tempus, inquit, est cedendi, & abeundi, fiet nunc dubio procul, quòd futurum dixit. In ipso enim vertitur, quia est res, non in alio vnde petitur. Atque ita cassida nidum migravit, & seges à domino demessa est. Hæc quidem est Aesopi fabula, de amicorum & propinquorum leui & inani fiducia. Sed quid aliud sanctiores libri philosophorum monent, quàm vt in nobis tantùm ipsis vitamur? Alia autem omnia, quæ extra nos, extrâque nostrum animũ sunt, neque pro nostris, neque pro nobis ducamus. Hunc Aesopi Apologum. Quintus Ennius in satyris scitè ad modum & venustè versibus quadratis composuit, quorum duo postremi isti sunt, quos hericordi, & memoria opera pratium esse hercle puto.

Hoc erit tibi argumentũ semper in promptu situm,
 Nequid expectes amicos, quod tu agere possis.

De Arione & Delphino, fabula
elegantissima, ex Lib.

XVI. Gellij.



Vetus & nobilis Arion cantator fidibus fuit. Is loco & oppido Methymneus, terra atque insula omni Lesbios fuit: Eum Arionem rex Corinthi Periander amicum, amatūq; habuit, artis gratia. Is inde à rege proficiscitur terras Ælytas, Siciliam, atque Italiam visere. Vbi eò venit, aurēsque omnium, mentēsque in vtriusque terræ urbibus demulsit: In quæstibus istic: & voluptatibus, amoribúsque hominum fuit. Is tum postea grandi pecunia & re bona multa copiosus, Corinthum instituit redire. Nauem igitur & nautas, vt notiores, amiciorēsque sibi Corinthios delegit. Sed eo Corinthios homine accepto, nautique in
altum

altum prouecta, prada, pecuniaq; cupido cepisse consilium de necando Vrione. Tum illum ibi pernicie intellecta, pecuniam ceteraque sua vt haberent dedisse, vitam modo sibi vt parcerent, orauisse, Nautas precum eius harum commiseratum esse illatenus, vt ei necem adferre per vim suis manibus temperarent: Sed imperauisse, vt iam statim coram desiliret praecipit in mare. Homo, inquit, ibi territus spe omni vita perdita, id vnum postea orauit, vt priusquam mortem oppeteret, inducere permitterent sua sibi indumenta, & fides capere, & canere carmen casus illius sui consolabile. Feros & immanes nauitas pro lubium tamen audiendi subit. Quod orauerat impetrat. Atque ibi mox de more cinctus, amictus, ornatus, stansque in summa pupis foro, carmen, quod Orthium dicitur, voce sublatissima cantauit. Ad postrema cantus, cum fidibus ornatiue omni, sicut stabat, canebatque, eiecit sese procul in profundum. Nautae haud quaquam dubitantes quin perisset, cursum, quem facere ceperant, tenuerunt. Sed nouum & mirum, & pium facinus contigit. Delphinum repente inter vndas ad nauis, & dorso super iunctus edito vectauisse, incolamq; eum corpore, & ornatu, Tanarum in terram Laconicam deuexisse. Tum Arionem prorsus ex eo loco Corinthum petiisse, talemque Periandro regi, qualis Delphi

phino vectus fuerat, sese obtulisse, eique rem, sicut acciderat, narrauisse. Regem isthac parū credidisse. Arionē quasi falleret, custodiri iussisse. Navitas requisitos a legato Arione dissimulanter interrogasse, ecquid audissent in ijs locis vnde venissent super Arionem, eos dixisse, hominem cum inde irent, in terra Italia fuisse, eūmq̄ illic bene agitare, & studijs delectationibúsque vrbiū florere, atque in gratia pecuniáque magna fortunatum esse. Tum inter hæc eorum verba, Arionem cum fidibus & indumentis, cum quibus se in salum iaculauerat extitisse. Navitas stupefactos, conuictósque ire inficias non quisse.

Adfabulatio.

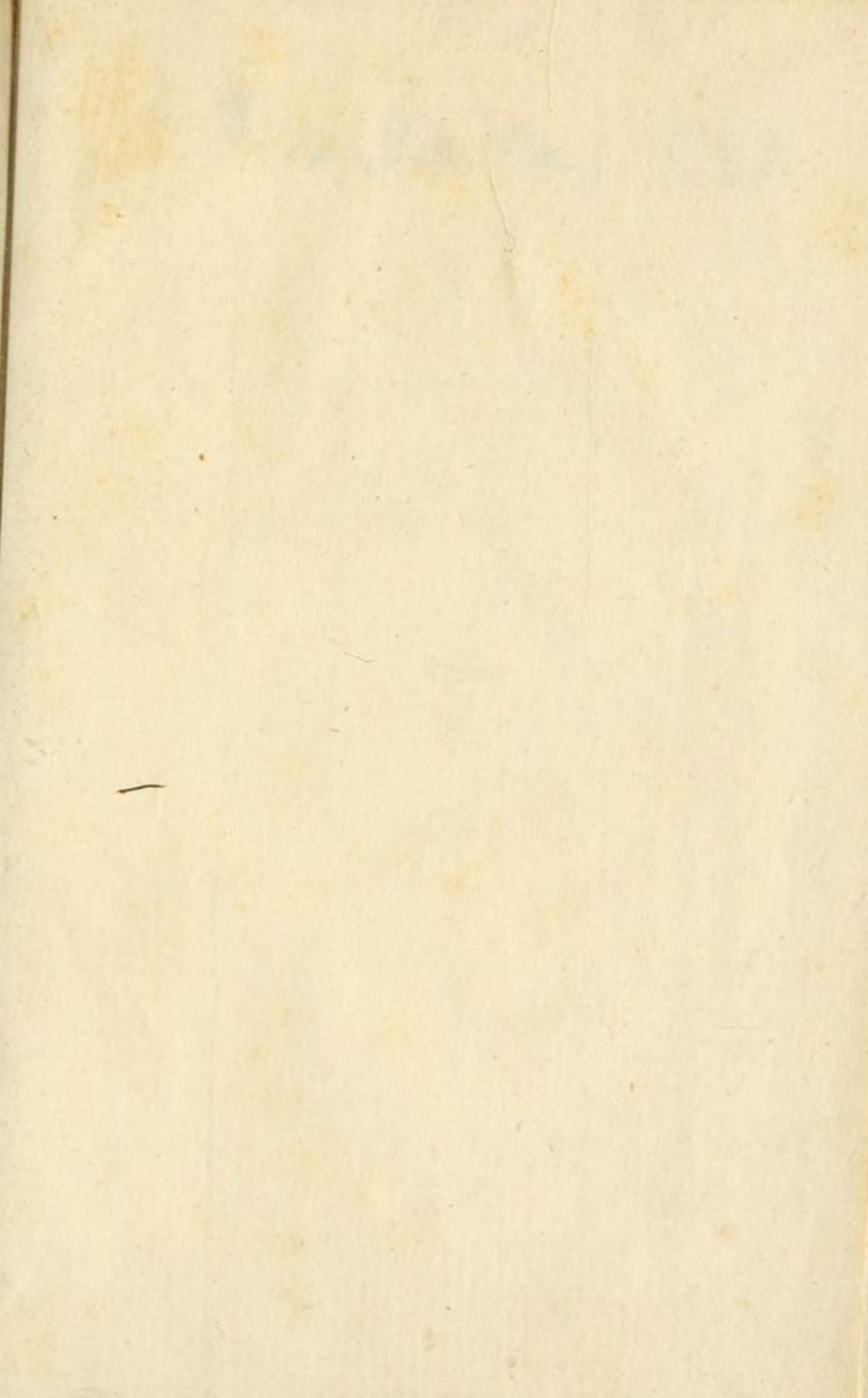
Documento est hæc fabula, plus aliquando inueniri in brutis animalibus clementiæ, quàm in his hominibus, qui præter opes nihil habent pensi, præter figuram nihil humanitatis.

*Fabularum Aesopi, eisque adiun-
ctarum Finis.*

Lugduni,

Excudebat Balthazar

Arnolletus.



Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Document of the ...
...
...

...
...
...
...
...

162 Don Am. RBA





